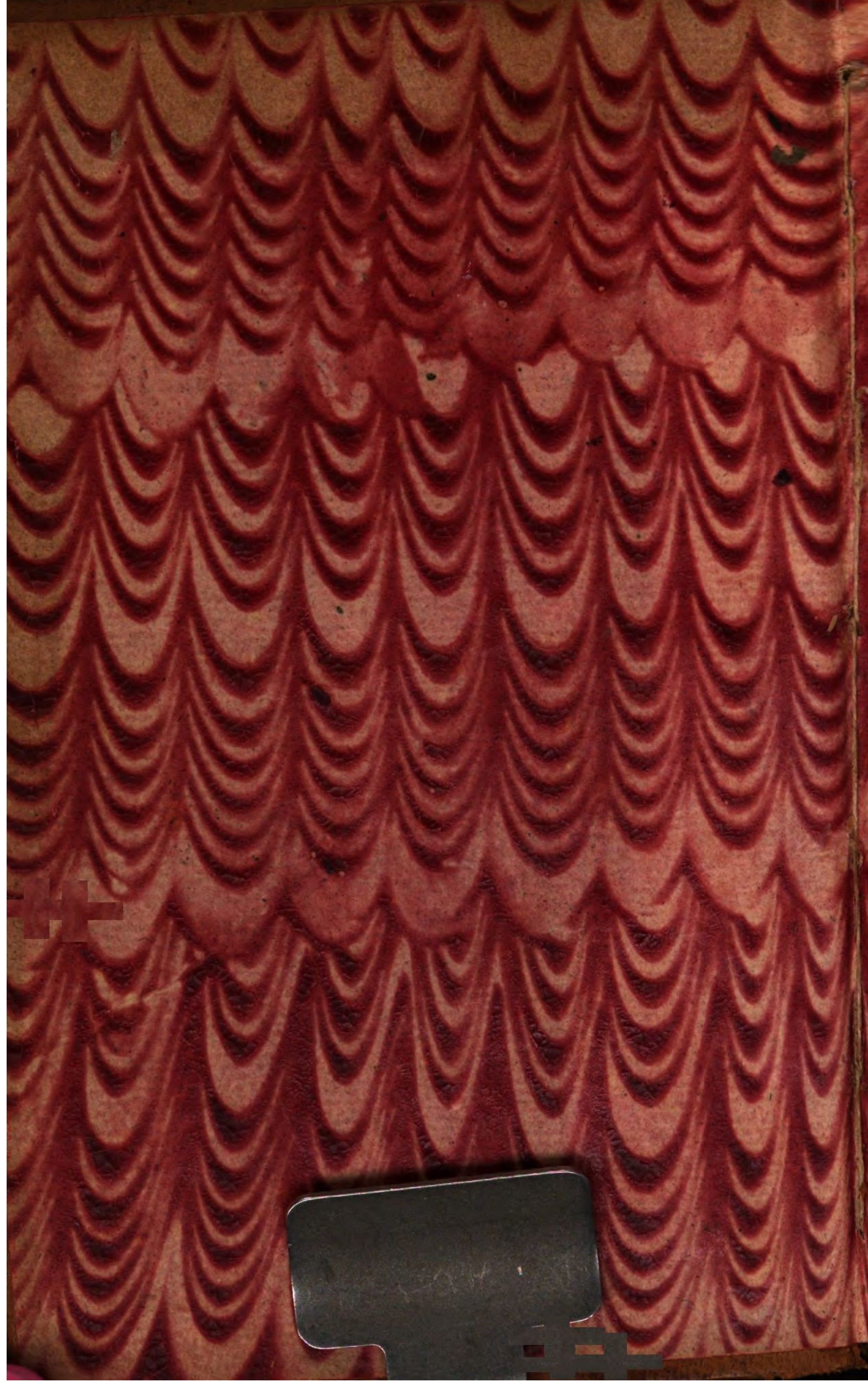




<36624679940014

<36624679940014

S

Bayer. Staatsbibliothek

L. A. 5. ~~153.~~

hubs. 309

אֲנִכִּי אֲבִלְבֵל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְכֶם וַיִּנַּחֵם אֶתְכֶם וַיִּדְבֹּר
 עַל־לִבְכֶם: וַיָּשָׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי
 יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים: וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי
 שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל־בְּרִכֵּי יוֹסֵף:
 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פְּקֹד
 יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהָעֵלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב:
 כֹּה וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנָיו יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פְּקֹד יִפְקֹד
 אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהָעֵלָתֶם אֶת־עַצְמוֹתַי מִצְרָיִם: וַיָּמָת
 יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחְנְטוּ אֹתוֹ וַיִּשָּׂם
 בְּאֵרוֹן בְּמִצְרַיִם: חֹק

סבוב פסוקי דספר בראשית אלה וחמש מאות
 ושלשים וארבעה וסימן אדלד: וחציו
 ועל הרבך תחיה: ופרשיותיו יב:
 אהאב סימן: וסדריו מג:



שָׁמָּה אֲבֵל מִצְרִים אֲשֶׁר בָּעֵבֶר הִירְדֵּן: וַיַּעֲשׂוּ
בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם: וַיֵּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אֶרֶץ כְּנָעַן
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעֲרַת שְׂדֵה הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר קָנָה
אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזֹרֶת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרוֹן
הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מִמְרָא: וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרִימָה הוּא
וְאָחִיו וְכָל־הָעוֹלָם אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי
קֶבֶר אֶת־אָבִיו: טו וַיֵּרְאוּ אַחֲרֵי־יוֹסֵף כִּי מֵת אַבְרָהָם
וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יֹשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל־
הָרְעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: וַיֵּצֵא אֶל־יוֹסֵף לְאִמּוֹר
אֲבִיקָ צוּהָ לִפְנֵי מוֹתוֹ לְאִמּוֹר: כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף
אֲנִי שָׂא נָא פֶשַׁע אֲחִיקָ וְחַטָּאתָם בִּי־רָעָה גְּמִלוֹקָה
וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשַׁע עַבְדִּי אֱלֹהֵי אֲבִיקָ וַיִּבֶךְ
יוֹסֵף בְּדַבָּרִם אֵלָיו: וַיֵּלְכוּ גַם־אָחִיו וַיִּפְּלוּ לִפְנָיו
וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף
אַל־תִּירְאוּ כִּי הִתַּחַרְתִּי אֱלֹהִים אֲנִי: וְאַתֶּם
חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטוֹבָה לְמַעַן
עֲשֶׂה בְיוֹם הַזֶּה לְהַחְיֹת עַם־רַב: וְעַתָּה אֶל־תִּירְאוּ
אֲנֹכִי

יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹאוּ-לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי בֶן יִמְלֹאוּ
 יָמָי הַחַנּוּטִים וַיָּבֹאוּ אֹתוֹ מִצְרִים שְׁבַע יָמִים׃
 וַיַּעֲבְרוּ יָמָי בְּכִיתוֹ וַיֹּדֶבֶר יוֹסֵף אֶל-בִּירַת פְּרֻעָה
 לֵאמֹר אֲסִנָּא מִצָּאתִי הֵן בְּעֵינֶיכֶם דְּבִרְוִנָּא
 בְּאֻזְנֵי פְרֻעָה לֵאמֹר׃ אָבִי הִשְׁפִּיעֵנִי לֵאמֹר הִנֵּה
 אֲנוֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֵעָלֶה-נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת-אָבִי
 וְאֶשׁוּבָה׃ ה וַיֹּאמֶר פְּרֻעָה עֲלֶה וְקַבֹּר אֶת-אָבִיךָ
 בְּאֲשֶׁר הִשְׁפִּיעָךְ׃ וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת-אָבִיו וַיַּעַל
 אֹתוֹ כָּל-עַבְדֵי פְרֻעָה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ-
 מִצְרַיִם׃ וְכָל בֵּית יוֹסֵף אָחִיו וּבֵית אָבִיו רָק
 טַפָּם וְצֹאנָם וּבִקְרָם עֲזָבוּ בְּאֶרֶץ גִּשּׁוֹן׃ וַיַּעַל עֲמֹנָה
 גַּם-רֹכֵב גַּם-פְּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כְּבֹד מְאֹד׃
 וַיָּבֹאוּ עַד-גִּזְרֵן הָאֵטֹד אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ-שָׁם
 מִסֵּפֶד גָּדוֹל וְכִבְדֹּ מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֲבֵל שְׁבַע יָמִים
 יָמִים׃ וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת-הָאֲבֵל בְּגֹזֶן
 הָאֵטֹד וַיֹּאמְרוּ אֲבֵל-כְּבֹד זֶה לְמִצְרַיִם עַל-כֵּן קִרְאָה
 שָׁמָּה

שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְאָרְצָה אֲשֶׁר־דָּבַר לָהֶם
 אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָּתוֹ בֵּרַךְ
 אוֹתָם : וַיֵּצֵאוּ אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי נֹאסֶף
 אֶל־עַמִּי קִבְּרוּ אֹתִי אֶל־אֲבוֹתִי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר
 בַּשָּׂדֶה עֶפְרוֹן הַחֲתִי : ל בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
 הַמַּכְפִּילָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי מִמְרָא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹהֶם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֶרֶץ עֶפְרוֹן הַחֲתִי
 לַאֲחֵזת־קִבְּרוֹ : שָׁמָּה קִבְּרוּ אֶת־אֲבֹהֶם וְאֶרֶץ
 שָׂדֶה אֲשֶׁתּוֹ שָׁמָּה קִבְּרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֶרֶץ
 רִבְקָה אֲשֶׁתּוֹ וְשָׁמָּה קִבְּרֹתִי אֶת־לָאָה : מִקְנֶה
 הַשָּׂדֶה הַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־הָרֵת :
 וַיָּבֵר יַעֲקֹב לְצֹנֹת אֶת־בָּנָיו וַיֹּאסֹף רִגְלָיו אֶל־
 הַמֹּטֶה וַיָּגַע וַיֹּאסֹף אֶל־עַמּוּן :

פרק ב

יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אֲבִיו וַיִּבֶךְ עָלָיו וַיִּשְׁקֵם
 לוֹ : וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת־עַבְדָּיו אֶת־



הָרוּפָאִים לַחֲנוּט אֶת־אֲבִיו וַיַּחֲנֹטוּ הָרוּפָאִים אֶת־
 יִשְׂרָאֵל

חֲמֹר גֵרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים: טו וִירָא מְנַחָה
כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסָבּוּל
וַיְהִי לִמָּס עֹבֵד: דן יִדִּין עַמּוֹ כְּאַחַד שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל:
יְהִי־דָן נַחֲשׁ עַל־דֶּרֶךְ שְׁפִיפּוֹן עַל־אַרְחָה הַנֶּשֶׁף
עֶקֶב־יִסּוּס וַיִּפּוֹל רֹכֵבּוֹ אַחֲזֹר: לִישׁוּעָתָךְ קִוִּיתִי
יְחֹזֶה: גר גִּדּוּד יִגְדְּנוּ וְהוּא יִגְדַּ עֶקֶב: כ מֵאֲשֶׁר
שָׁמְנָה לַחֲמוֹ וְהוּא יִתֵּן מִעֲדֹנֵי־מֶלֶךְ: נִפְתָּלִי אֵילָה
שֶׁלַחֲרָה הַנּוֹתָן אִמְרֵי־שֹׁפָר: בן פּוֹרְרֵת יוֹסֵף בֶּן
פּוֹרְרֵת עַל־עֵין בָּנוֹת צַעֲדָה עַל־שׁוֹר: וַיִּמְרָרוּ
זֶרְבוּ וַיִּשְׁטַמְּהוּ בַּעֲלֵי הַצִּיִּים: וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ
וּפָּוּ זְרוּעֵי יָדָיו מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רוּעָה אֲבֹן
יִשְׂרָאֵל: כה מֵאֵל אֲבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ וְאֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ
בְּרִכּוֹת שָׁמַיִם מֵעַל בְּרִכּוֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תַּחְתִּית
בְּרִכּוֹת שְׂדֵי־זֶרְחָם: בְּרִכּוֹת אֲבִיךָ גָּבְרוּ עָלֶיךָ
בְּרִכּוֹת הַיָּם עַד תֵּאָזֶנָה גְּבֻעוֹת עוֹלָם תִּהְיֶינָה לְרֹאשׁ
יוֹסֵף וּלְקֶדֶקֶד נֹזֵר אֲחִיו: בְּנִימִין זֶאֱב יִטְרֹף
בְּבוֹקֶר יֹאכֵל עַד וְלַעֲרֹב יַחֲלֹק שָׁלָל: כָּל־אֵלֹהִים
שְׂבָטֵי

הַיָּמִים : הַקִּבְצוֹ וְשִׁמְעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־
יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם : רְאוּבֵן בְּכוֹרִי אֶתָּה בֹחֵי וּרְאֵשִׁית
אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וַיֵּתֶר עָזוֹ : פָּחַז בַּמַּיִם אֶל־תּוֹתָךְ
כִּי עָלִיתָ מִשְׁכַּבִּי אֲבִיךָ אִזּוֹ חִלְלָתָ יְצוּעֵי עֲלֶיךָ :
ה' שִׁמְעוֹן וְלוֹי אֲחֵים כָּלֵי חֲמָס מִכְרוֹתֵיהֶם :
בְּסוֹדֶם אֶל־תָּבֹא נַפְשִׁי בְּקַהֲלָם אֶל־תַּחַר בְּבוֹרִי
כִּי בִּאֲפֹם הֲרָגוּ אִישׁ וּבְרָצוֹנָם עֲקְרוּ־שׂוֹר : אֲרוּר
אֲפֹם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קָשְׁתָה אַחֲלָקִם בִּיעֲקֹב
וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל : יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדֹךָ אֲחִיךָ
יִדְךָ בַּעֲזוּרָה אִיבִיךָ יִשְׁתַּחֲוֶה לָּךְ בְּנֵי אֲבִיךָ : גִּזֹּר
אֲרִיָּה יְהוּדָה מִטָּרֶף בְּנֵי עֲלִית פֶּרַע רִבֵּץ בְּאֲרִיָּה
וּבְלִבִּיא מִי יִקְיָמְנוּ : י לֹא־יִסּוֹר שִׁבְטִי מִיְּהוּדָה
וּמִחֻקֶּךָ רִגְלִיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילָה וְלוֹ יִקָּהֶת עַמִּים :
אֲסִרִּי לַגֶּפֶן עִירָה וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֶתּוֹנוֹ כַּבֵּס בִּיזֵן
לְבָשׁוֹ וּבָדָם עֲנָבִים סוּתָה : חֲכִלִּילִי עֵינַיִם מִיֵּין
וּלְבָן־שֵׁנִים מִחֲלָב : זְבוּלֹן לַחֲוֹף יָמִים יִשְׁכֹּן
וְהוּא לַחֲוֹף אֲנִיּוֹרֵת וַיִּרְכָּתוּ עַל־צִידוֹן : יִשְׁשַׁכָּר

לְרוֹב בְּקָרֶב הָאָרֶץ : וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי־יֵשִׁית אָבִיו יָד־
יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיַּרְע בְּעֵינָיו וַיִּתְּמוּךְ יָד־אָבִיו
לְהַסִּיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה :
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִי־זָרָה הַכְּזוֹר
שָׁם יְמִינִךָ עַל־רֹאשׁוֹ : וַיִּמָּאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדְעָתִי
בְּנִי יָדְעָתִי גַם־הוּא יִהְיֶה לְעַם וְגַם־הוּא יִגְדֹּל
וְאוֹלָם אֲחִיו הַקָּטָן יִגְדֹּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־
הַגּוֹיִם : כֹּ וַיְבָרֶכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ יְבָרֶכֶךְ
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׁימְךָ אֱלֹהִים בְּאֶפְרַיִם וּבְמְנַשֶּׁה
וַיִּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה : וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל
אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵרַת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם
וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם : וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ
שָׂכָר אֶחָד עַל־אֲחִיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֻמּוֹרִי
בְּחֶרְבִּי וּבִקְשָׁתִּי :

פרק מט

וַיֵּקֶבֶט אֶל־בְּנָיו וַיֹּאמֶר הָאֵסְפוּ וְאֶגִּידָה
לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית
הַיָּמִים



הוא בית לחם: וירא ישראל את בני יוסף ויאמר
מי-אלה: ויאמר יוסף אל-אביו בני הם אשר-
נתן-לי אלהים בזה ויאמר קחם-נא אלי ואברכם:
י ועיני ישראל כבדו מוקן לא יוכל לראות ויגש
אתם אליו וישק להם ויחבק להם: ויאמר ישראל
אל-יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי
אלהים גם את-זרעך: ויוצא יוסף אתם מעם
ברכיו וישתחו לאפיו ארצה: ויקח יוסף את-
שניהם את-אפרים בימינו משמאל ישראל ואת-
מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו: וישלח
ישראל את-ימינו וישת על-ראש אפרים והוא
הצעיר ואת-שמאלו על-ראש מנשה שכל את-
ידיו כי מנשה הבכור: טו ויברך את-יוסף ויאמר
האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם
ויצחק האלהים הרועה אתי מעודי עד-היום הזה:
המלאך הגאל אתי מכל-זע יברך את-הנערים
ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וירגו

כדברך: ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל
על ראש המטה:

פרק מח

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חולה ויקח את שני בניו
עמו את מנשה ואת אפרים: ויגד ליעקוב ויאמר
הנה בנה יוסף בא אליך ויתחוק ישראל וישב על-
המטה: ויאמר יעקוב אל יוסף אל שדי נראה אלי
בלו בארץ כנען ויברך אתי: ויאמר אלי הנני מפרך
והרביחך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ
הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם: ה ועתה שני-
בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך
מצרימה ליהם אפרים ומנשה כראובן ושמעון
יהודה לוי: ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך
יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם: ואני בבאי
מפון מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעור
בברת-ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת
הוא

וְאֶת־אֲדַמְתְּכֶם לַפְּרֹעָה הָאֵל־לָכֶם זֶרַע וְזֶרְעֹתֶם אֶת־
הָאֲדָמָה׃ וְהָיָה בְּתִבּוּאָתָא וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לַפְּרֹעָה
וְאַרְבַּע הַיְדוֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וְלֹא־כֹלְכֶם
וְלֹא־אֲשֶׁר בִּבְתִּיכֶם וְלֹא־כֹל לְטַפְבֶּם׃ כֹּה וַיֹּאמְרוּ
הַחִיתָנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי וְהִיָּינוּ עֲבָדִים
לַפְּרֹעָה׃ וַיֵּשֶׁם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹזֶק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־
אֲדַמַּת מִצְרַיִם לַפְּרֹעָה לְחֹזֶם שֶׁ־רַק אֲדַמַּת הַכֹּהֲנִים
לְבָדָם לֹא הִיְתָה לַפְּרֹעָה׃ וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד׃
וַיְהִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שֶׁבַע עָשָׂר שָׁנָה
וַיְהִי־מִי־יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים
וּמֵאֵת שָׁנָה׃ וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנָו
לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שֵׂים־נָא
יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאַמַּת אֶל־נָא
תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם׃ וְשִׁכַּבְתִּי עִם־אֲבוֹתַי וְנִשְׁאַתָּנִי
מִמִּצְרַיִם וְקִבַּרְתָּנִי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֶעֱשֶׂה
כְּדִבְרְךָ׃

בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמורים
וינהלם בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא : ותתום
השנה ההוא ויבואו אליו בשנה השנית ויאמרו לו
לא נבחר מאדוני כי אם תם הפסח ומקנה הבהמה
אל אדוני לא נשאר לפני אדוני בלתי אסגיתנו
ואדמתנו : למה נמות לעיניך גם אנחנו גם
אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה
אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותדורע ונחיה
ולא נמות והאדמה לא תשם : ויקן יוסף את
כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש
שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה :
ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים
ועד קצהו : רק אדמת הכהנים לא קנה כי
חזק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר
נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם :
ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום
ואת

פֶּרֶעָה אֶל־יַעֲקֹב בְּמָה יָמֵי שְׁנֵי חַיָּהָ : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 אֶל־פֶּרֶעָה יָמֵי שְׁנֵי מְגֹרֵי שְׁלָשִׁים וּמֵאת שָׁנָה מֵעַט
 וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיָּי וְלֹא הִשְׁיָגוּ אֶת־יָמֵי שְׁנֵי חַיָּי
 אֲבוֹתַי בְּיָמֵי מְגֹרֵיהֶם : וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פֶּרֶעָה
 וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פֶּרֶעָה : וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־
 אֶחָיו וַיֵּתֵן לָהֶם אֶחָזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמִיטַב הָאָרֶץ
 בְּאֶרֶץ רַעֲמִסס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פֶּרֶעָה : וַיַּכְלִיל יוֹסֵף
 אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לֶפֶי
 הַטָּה : וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־לִבְדֹּה הָרַעֲב מְאֹד
 וַתֵּלֶה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרַעֲב : וַיִּלְכֹּט
 יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ
 כְּנָעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף
 בֵּיתָה פֶּרֶעָה : טו וַיֵּתֶן הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ
 כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ כָּל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הִבָּה־לָנוּ
 לֶחֶם וְלָמָּה נָמוֹת נִגְדָּךְ כִּי אָפֶס כֶּסֶף : וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
 הָבֹו מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנַה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֶס כֶּסֶף :
 וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיֵּתֵן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם
 בְּסוּסִים

פרק מז



יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי
 וצאנם ובקרם וכל אשר להם באו
 מארץ כנען והנם בארץ גשן ומקצה אחיו
 לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה :
 ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו
 אל פרעה רועה צאן עבדיך גם אנחנו גם
 אבותינו ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו
 כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב
 בארץ כנען ועתה ישובנו עבדיך בארץ גשן :
 ה ויאמר פרעה אל יוסף לאמור אביך ואחיו באו
 אליך : ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ
 הושב את אביך ואת אחיו ישבו בארץ גשן ואם
 ידעת וישבם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על
 אשר לי : ויבא יוסף את יעקוב אביו ויעמדהו
 לפני פרעה ויברך יעקוב את פרעה : ויאמר
 פרעה

לַיַּעֲקֹב מִצְרֵימָה יוֹצֵאֵי יִרְכֹּז מִלִּבְד נָשִׁי בְנֵי־יַעֲקֹב
 כָּל־נֶפֶשׁ נָשִׁים וְנָשׁ׃ וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יָלְדוּ־
 לוֹ בְּמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנַיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב
 הַבָּאָה מִצְרֵימָה שִׁבְעִים׃ וְאֶת־יְהוֹדָה שָׁלַח
 לִפְנֵי אֶל־יוֹסֵף לְהוֹדוֹת לִפְנֵי גִשְׁנָה וַיָּבֹאוּ
 אֶרְצָה גִשֶׁן׃ וַיֹּאסֹר יוֹסֵף מִרְבֶּבֶתּוֹ וַיַּעַל לְקִרְאֹת־
 יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו
 וַיִּבְכֶּה עַל־צוּאָרָיו עוֹד׃ ל וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף
 אֲמוֹנָתָה הַפֶּעַם אַחֲרֵי רֵאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי עוֹדָה חַי׃
 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחִיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אֵלֶּלֶה וְאֶגִּידָה
 לְפָרְעָה וְאָמַרְתִּי אֵלָיו אַחִי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־
 כְּנָעַן בָּאוּ אֵלָי׃ וְהָאֲנָשִׁים רוּעֵי צֹאן כִּי־אֲנָשִׁי מִקְנֵה
 הָיוּ וְצֹאנָם וּבָקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם חֲבִיאוּ׃ וְהָיָה
 כִּי־יִקְרָא לָכֶם פָּרְעָה וְאָמַר מִה־מַּעֲשֵׂיכֶם׃ לָה
 וְאָמַרְתֶּם אֲנָשִׁי מִקְנֵה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־
 עַתָּה גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲבוֹתֵינוּ בְּעַבְדּוֹר תֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ
 גִּשֶׁן כִּי־תוֹעֵבֶת מִצְרַיִם כָּל־רוּעֵה צֹאן׃

הַצֵּרוֹן וְחֻמוֹל : וּבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר תּוֹלַע וּפֹה וְיוֹב
וְשִׁמְרוֹן : וּבְנֵי זְבֻלֹן סֹרֵד וְאֵלֹן וַיְהִי לָאֵל : טו אֵלֶּה
בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפָדָן אַרְם וְאֵת דִּינָה
בָּתוּ כָּל־נַפֶּשׁ בָּנָיו וּבָנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ : וּבְנֵי
גָד צַפִּיּוֹן וְחֲגִי שׁוֹנִי וְאַצְבֹּן עֲרִי וְאֶרְוֵדִי וְאַרְאֵלִי :
וּבְנֵי אֲשֶׁר יָמְנָה וַיִּשׁוּהָ וַיֵּשׂוּי וּבְרִיעָה וְשִׁרָח אֲחֹתָם
וּבְנֵי בְרִיעָה הֶבֶר וּמִלְכִּיאֵל : אֵלֶּה בְּנֵי זְלֶפְחָה אֲשֶׁר־
נָתַן לָבֶן לְלֵאָה בָּתוּ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה נַפְשׁ : בְּנֵי רַחֵל אִשְׁתׁ יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבְנִימֵן :
כ וַיֵּלֶד לְיוֹסֵף בָּאָרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר יָלְדָה־לוֹ אִסְמֶת
בִּתְפֹּטִי פֶרַע כִּהֵן אֵן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם :
וּבְנֵי בְנִימֵן פֶּלַע וּבְכֹר וְאַשְׁבֵּל גְּרָא וְנַעֲמָן אַחִי
וּרְאֵשׁ מַפִּים וְחַפִּים וְאֶרֶד : אֵלֶּה בְּנֵי רַחֵל אֲשֶׁר
יָלְדָה לְיַעֲקֹב כָּל־נַפֶּשׁ אַרְבַּעַה עָשָׂר : וּבְנֵי רֵן חֲשִׁים :
כה וּבְנֵי נַפְתָּלִי יִחְצֹאֵל וְגֻנִי וַיִּצֹר וְשִׁלָּם : אֵלֶּה בְּנֵי
בִלְהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבֶן לְרַחֵל בָּתוּ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה
לְיַעֲקֹב כָּל־נַפֶּשׁ שִׁבְעָה : כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה
כָּל־

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנְנִי׃ וַיֹּאמֶר אָנוּכִי הֵאֵל אֱלֹהֵי
אָבִיךָ אֶל־תִּירָא מִרְדָּה מִצְרִימָה בִּי־לְגוֹי גָּדוֹל
אֲשִׁימְךָ שָׁם׃ אָנוּכִי אֶרֶץ עֶמֶךָ מִצְרִימָה וְאָנוּכִי
אֲעֲלֶיךָ גַּם־עֹלָה יוֹסֵף יִשְׁתֵּית יָדוֹ עַל־עֵינֶיךָ׃ ה וַיָּקָם
יַעֲקֹב מִבָּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׁאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב
אֲבִיהֶם וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בַּעֲגֻלֹת אֲשֶׁר־
שָׁלַח פְּרָעָה לִשְׂאֹת אֹתוֹ׃ וַיָּקָחוּ אֶת־מִקְנֵהֶם וְאֶת־
רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרִימָה׃
וַיַּעֲקֹב וְכָל־זֶרְעוֹ אֹתוֹ׃ בָּנָיו וּבָנֵי בָנָיו אֹתוֹ בְּנוֹתָיו
וּבָנוֹת בָּנָיו וְכָל־זֶרְעוֹ הֵבִיא אֹתוֹ מִצְרִימָה׃ וְאֵלֶּה
שֵׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה יַעֲקֹב וּבָנָיו
בְּכוֹר יַעֲקֹב רָאוּבֵן׃ וּבְנֵי רָאוּבֵן הֲנוּךְ וּפִלֹוֹאֵל
וְחִצְרוֹן וְכִרְמִי׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וַיִּמִּין וְאֶחָד
וַיְכִין וְצוּחַר וְשָׂאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית׃ וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן
קָהָת וּמֶרְרִי׃ וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשִׁלָּה וּפְרִז
וּזְרַח וַיְמַת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְהִיו בְּנֵי־פְרִז

לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פִרְעָה וַיֵּתֶן לָהֶם צֹדֶה
 לְדֶרֶךְ: לְכֹלם נָתַן לְאִישׁ הַלָּפֹת שְׂמָלוֹת וּלְבָנֵימֶן
 נָתַן שְׁלֹש־מֵאוֹת כֹּסֶף וְחֲמֵשׁ הַלָּפֹת שְׂמָלוֹת:
 וּלְאָבִיו שָׁלַח כִּזְזֹאת עֲשָׂרָה חֲמוּרִים נוֹשְׂאִים מִטּוֹב
 מִצָּרִים וְעֶשֶׂר אֶתוֹנוֹת נוֹשְׂאֹת בָּר וּלְחֶם וּמִזֶּן לְאָבִיו
 לְדֶרֶךְ: וַיִּשְׁלַח אֶת־אֲחִיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
 תְּרַגְּמוּ בְּדֶרֶךְ: כֹּה וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן
 אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: וַיִּגְדּוּ לוֹ לְאִמּוֹר עוֹד יוֹסֵף חִי וְכִי־
 הוּא מִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֹּג לָבֹו בִּי לֹא־הָאֵמִין
 לָהֶם: וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר
 אֱלֹהִים וַיֵּרָא אֶת־הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׁאת
 אֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רֵב
 עוֹד־יוֹסֵף בְּנִי חִי אֵלֶיךָ וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרִם אֲמוֹת:

פרק מו

יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹאוּ בְּאֶרֶץ שֶׁבַע
 וַיִּזְבַּח זִבְחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק:
 וַיֹּאמֶר



וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וְכָל־כְּלִיתִי אֶתְךָ שָׁם בִּיְעוֹד חֲמִישׁ
 שָׁנִים רָעַב פֶּן־תּוֹרֵשׁ אֶתְּךָ וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃
 וְהִנֵּה עֵינֶיכֶם רְאוּת וְעֵינֵי אָחִי בְנִימִין כִּי־פִי הִמְדַּבֵּר
 אֲלֵיכֶם׃ וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם
 וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רָאִיתֶם וּמַהֲרַתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי
 הִנֵּה׃ טו וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו בְּנִימִין־אָחִיו וַיִּבֶךְ וּבְנִימִין
 בָּכָה עַל־צוּאָרָיו׃ וַיִּנָּשֶׁק לְכָל־אָחִיו וַיִּבֶךְ עֲלֵהֶם
 וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אִחָיו אִתּוֹ׃ וְהַקּוֹל נִשְׁמָע בֵּית פַּרְעֹה
 לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיֵּטֵב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
 עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲמֹר אֶל־אֲחִיךָ זֹאת
 עָשׂוּ טַעֲנוּ אֶת־בְּעִירְכֶם וּלְכוּ־בָאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן׃ וּקְחוּ
 אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בְּתִיכֶם וּבָאוּ אֵלַי וְאֶתְּנָה לָכֶם אֶת־
 טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶכְלוּ אֶת־חֶלֶב הָאָרֶץ׃ וְאֶתְּנָה
 צִוְיָתָהּ זֹאת עָשׂוּ קָחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגֻלוֹת
 לְטַפְכֶּם וּלְנִשְׁיֶיכֶם וּנְשֹׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבָאתֶם׃
 כ וְעֵינֶיכֶם אֶל־תַּחֲוֹס עַל־כְּלִיכֶם כִּי־טוֹב כָּל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם לָכֶם הוּא׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּתִן

עָמַד אִישׁ אֹתוֹ בְּהַתְּוֹדֵעַ יוֹסֵף אֶל־אָחָיו : וַיִּתֵּן אֶת־
קוֹלוֹ בְּבִכּוֹ וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה : וַיֹּאמֶר
יוֹסֵף אֶל־אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי הִי וְלֹא־יָכְלוּ
אָחָיו לָעֲנוֹת אֹתוֹ בִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו : וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
אֶל־אָחָיו גִּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגֹּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחֵיכֶם
אֲשֶׁר־מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִמָּה : הֵן וְעַתָּה אֶל־תַּעֲצֹבוּ
וְאֶל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם בִּי־מָכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה בִּי לְמַהֲוִיָּה
שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם : כִּי־זֶה שְׁנָתִים הָרַעַב בְּקֶרֶב
הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חֵרִישׁ וְקֶצֶיר :
וַיִּשְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׂאֵרִית
בְּאֶרֶץ וְלִהְיוֹת לָכֶם לְפָלִיטָה גְדוֹלָה : וְעַתָּה
לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה בִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי
לְאֵב לַפַּרְעֹה וּלְאֶדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ
מִצְרַיִם : מִהֲרֹו וְעָלוּ אֶל־אָבִי וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה
אָמַר בְּנֵךְ יוֹסֵף שְׁמֵנִי אֱלֹהִים לְאֶדוֹן לְכָל־מִצְרַיִם
רְדֵה אֵלַי אֶל־תַּעֲמֹד : וַיֵּשְׁבֶת בְּאֶרֶץ־גֶּשֶׁן וְהָיִיתָ
קְרוֹב אֵלַי אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבְנֵי בְנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ
וְכָל־

אֵינָנוּ אֲתָנוּ : וַיֹּאמֶר עֲבֹדָה אֲבִי אֵלֵינוּ אַתָּם יִדְעוּתֶם
 כִּי שְׁנַיִם יְלֹדֵה-לִי אֲשֵׁתִי : וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאֵתִי וָאָמַר
 אֵךְ טָרוּף טָרוּף וְלֹא רִאִיתִיו עַד-הֵנָּה : וּלְקַחְתֶּם
 גַּם-אֶת-זֶה מֵעַם פָּנִי וְקָרָהוּ אֶסּוּן וְהוֹרִדְתֶּם אֶת-
 שִׁיבְתִי בְרַעַה שְׂאֵלָה : לֹא וְעָתָה כָּבֹאִי אֶל-עֲבֹדָה
 אֲבִי וְהִנָּעַר אֵינָנוּ אֲתָנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ :
 וְהָיָה בְּרֹאוֹתוֹ כִּי-אֵין הִנָּעַר וּמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת-
 שִׁיבַת עֲבֹדָה אֲבֵינוּ בִּיגּוֹן שְׂאֵלָה : כִּי עֲבֹדָה עָרֵב
 אֶת-הִנָּעַר מֵעַם אֲבִי לֹאמוֹר אִם-לֹא אֲבִיאָנוּ אֵלֶיךָ
 וְחָטֵאתִי לְאֲבִי כָל-הַיָּמִים : וְעָתָה יֵשֶׁב-נָא
 עֲבֹדָה תַּחַת הִנָּעַר עֶבֶד לְאֲדוֹנָי וְהִנָּעַר יַעַל עִם-
 אֲחָיו : כִּי-אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל-אֲבִי וְהִנָּעַר אֵינָנוּ אֲתָנוּ
 פֶּן אֶרְאֶה בְרָע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת-אֲבִי :

פרק מה

יוֹסֵף לֹהֶתְאֶפֶק לְכָל הַנְּצָבִים עָלָיו
 וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל-אִישׁ מִעָלָי וְלֹא-



לְאֲדֹנָי גַם־אֶנְחֵנוּ גַם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בִּידֹו:
 וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִי מַעֲשֵׂוֹת וְאֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא
 הַגִּבִּיעַ בִּידֹו הוּא יִהְיֶה־לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלֹו לְשָׁלוֹם
 אֶל־אֲבִיכֶם: וַיֵּגֶשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי
 יִדְבַר־נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאַל יַחַר
 אַפְּךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה: אֲדֹנָי שְׂאֵל אֶת־
 עֲבָדֶיךָ לֵאמֹר הֵישַׁלְכֶם אֵב אוֹ־אֶח: וַנֹּאמֶר
 אֶל־אֲדֹנָי יֵשׁ־לָנוּ אֵב זָקֵן וַיֵּלֶד זָקָנִים קָטָן וְאֶחָיו
 מֵת וַיִּיתֶר הוּא לְבָדֹו לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה: כִּי וַתֹּאמֶר
 אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹדָהוּ אֵלַי וְאֲשִׁימָה עֵינַי עָלָיו:
 וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי לֹא־יִוָּבֵל הַנָּעַר לְעֹזֵב אֶת־אָבִיו
 וְעֹזֵב אֶת־אָבִיו וּמֵת: וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא
 יֵרֶד אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תוֹסֶפֶן לִרְאוֹת פָּנָי:
 וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עֲבָדְךָ אָבִי וַנִּגְדַּלֹו אֵת דְּבַר
 אֲדֹנָי: וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׁכֵרוּ־לָנוּ מִעַט־אֶכֶל:
 כִּת וַנֹּאמֶר לֹא נִוָּבֵל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אֲחֵינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ
 וַיֵּרְדּוּ כִּי־לֹא נִוָּבֵל לִרְאוֹת פָּנָי הָאִישׁ וְאֲחֵינוּ הַקָּטָן
 אִינֵנו

וַיִּשְׁגְּם וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יִדְבֹּר אֲדֹנָי כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה
חֲלִילָה לַעֲבֹדֶיךָ מַעֲשֹׂת כְּדַבֵּר הַזֶּה׃ הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר
מִצָּאנוּ בְּפִי אֲמִתְחוּתֵינוּ הִשְׁיִבֵנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן
וְאִיךָ נִגְנוֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב׃ אֲשֶׁר יִמָּצֵא
אֹתוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וּמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לְאֲדֹנֵי לַעֲבָדִים׃
י וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא
אֹתוֹ יִהְיֶה־לִּי עֹבֵד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּים׃ וַיִּמְהָרוּ
וַיּוֹרִידוּ אִישׁ אֶת־אֲמִתְּחָתוֹ אֶרֶץ וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ
אֲמִתְּחָתוֹ׃ וַיַּחֲפֹשׂ בַּגְּדוֹל הַחֹל וּבִקְטוֹן כָּלָה וַיִּמָּצֵא
הַגִּבִּיעַ בְּאֲמִתְּחַת בְּנִימָן׃ וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלוֹתָם וַיַּעֲמֹם
אִישׁ עַל־חֲמוּרוֹ וַיֵּשְׁבוּ הָעִירָה׃ וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחִיו
בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עֹדְנֵה שֵׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֶרֶץ׃
טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מִה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם
הַלּוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נָחֵשׁ יִנָּחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמוֹנִי׃
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מִה־נֹּאמַר לְאֲדֹנָי מִה־נִּדְבַּר וּמִה־
נִצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת־עֶזְרֹן עֲבָדֶיךָ הַנֶּנּוּ עֲבָדִים
לְאֲדֹנָי

כִּי־לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֶבְרִים לֶחֶם
 כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לַמִּצְרִים׃ וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבְּכוֹר
 בְּבִכּוֹרָתוֹ וְהַצֶּעִיר בְּצַעֲרָתוֹ וַיִּתְּמֵהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ
 אֶל־רֵעֵהוּ׃ וַיֵּשָׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֱלֹהִים וַתֵּרֶב
 מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשְׁאֹת כָּל־חַמֶּשׁ יָדוֹת וַיֵּשְׁתּוּ
 וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ׃

פרק מז



אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מַלֵּא אֶת־
 אֲמָתֹת הָאֲנָשִׁים אֲכֹל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן
 שֹׂאת וְשִׁים בְּסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמָתָתוֹ׃ וְאֶת־גְּבִיעֵי
 גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תְּשִׁים בְּפִי אֲמָתָת הַקָּטָן וְאֶת כֶּסֶף
 שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כַּדְּבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר׃ הַבּוֹקֵר אֹר
 וְהָאֲנָשִׁים שָׁלְחוּ הֵמָּה וְהַמּוֹרִיָּהִם׃ הֵם יֵצְאוּ אֶת־
 הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיּוֹסֶף אֹמַר לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם
 רְדוּף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהַשְׁגַּתֶּם וְאָמַרְתְּ אֱלֹהִים לָמָּה
 שַׁלַּמְתֶּם רַעַה תַּחַת טוֹבָה׃ הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה
 אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נִחַשׁ נִחַשׁ בּוֹ הִרְעוּתָם אֲשֶׁר עָשִׂיתָם׃
 וַיִּגָּשׁ

אֲכַל לֹא יָדְעוּנוּ מִי־שָׁם בְּסַפְּנוּ בְּאַמְתָּחוֹתֵינוּ: וַיֹּאמֶר
שָׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן
לָכֶם מִטָּמוֹן בְּאַמְתָּחוֹתֵיכֶם בְּסַפְּכֶם בָּא אֵלַי וַיּוֹצֵא
אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן: וַיָּבֹא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
יוֹסֵף וַיִּתֵּן־מִים וַיִּרְחֹצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְּפֹאֶה
לַחֲמוּרֵיהֶם: וַיְכִינֵהוּ אֶת־הַמֶּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף
בַּצְּהָרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לֶחֶם: וַיָּבֹא יוֹסֵף
הַבֵּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמֶּנְחָה אֲשֶׁר־בִּידָם הַבֵּיתָה
וַיִּשְׁתַּחוּ־לוֹ אֶרְצָה: כֹּה וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר
הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הֵעוֹדְנוּ הִי:
וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינוּ עוֹדְנוּ הִי וַיִּקְרָא
וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרָא אֶת־בְּנֵי־מִין אֲחִיו בְּדָאֻמוֹ
וַיֹּאמֶר הִזֶּה אַחֵיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יַחְנֶנּוּ בְנֵי: וַיַּמְהֵר יוֹסֵף בִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֵי אֶל־
אֲחִיו וַיִּבְקֶשׁ לִבְכוֹת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבֶךְ שָׁמָּה:
לְוִירְחָץ פָּנָיו וַיּוֹצֵא וַיִּתְּאֶפֶק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לֶחֶם: וַיִּשְׁימוּ
לוֹ לֶבֶדוֹ וּלְהֶם לֶבֶדִם וּלְמִצְרַיִם הָאֲכָלִים אֶתוֹ לֶבֶדִם

וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנֵימִן וְאֲנִי
 כְּאִשֶּׁר שָׁכַנְתִּי שָׁכַנְתִּי וְיִקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה
 הַזֹּאת וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לִקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנֵימִן וְיִקְמוּ
 וְיֵרְדוּ מִצְרַיִם וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף טו וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתָּם
 אֶת־בְּנֵימִן וַיֹּאמֶר לָאִשֶּׁר עַל־בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת־
 הָאֲנָשִׁים הַבֵּיתָה וְטִבּוּהָ טִבַּח וְהִלֵּן כִּי אֲנִי יֹאכְלוּ
 הָאֲנָשִׁים בַּצְּהָרִים : וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף
 וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף : וַיֵּרְאוּ
 הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּבַר
 הַכֶּסֶף הַשֶּׁבַּב בְּאִמְתָּחוֹתֵינוּ בִּתְחִלָּה אֲנַחְנוּ מוֹבְאִים
 לְהַתְגַּלֵּל עָלֵינוּ וּלְהַתְנַפֵּל עָלֵינוּ וּלְקַחַת אֶתָּנוּ
 לַעֲבָדִים וְאֶת־חַמּוּרֵינוּ : וַיַּגִּשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־
 בֵּית יוֹסֵף וַיֹּדְבֶרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת : וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי
 אֲדֹנָי יִרֹד יִרְדְּנוּ בִּתְחִלָּה לְשִׁבְר־אֲכָלוֹ כִּי וַיְהִי כִּי־
 בָּאוּ אֶל־הַמָּלֶךְ וַנִּפְתָּחַה אֶת־אִמְתָּחוֹתֵינוּ וְהִנֵּה
 כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אִמְתָּחוֹתוֹ כֶּסֶפְנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וְנִשְׁבַּב
 אֶתָּנוּ בְּיָדֵנוּ : וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרְדָנוּ בְּיָדֵנוּ לְשִׁבְר־
 אֲכָלוֹ

אתכם : ה' ויאמר ישראל למה הרעותם לי להגיד
לאיש העוד לכם אח : ויאמרו שאל שאל האיש
לנו ולמולדתנו לאמור העוד אביכם חי היש לכם
אח ונגד-לו על-פי הדברים האלה הירוע נדע כי
יאמר הורידו את-אחיכם : ויאמר יהודה אל-
ישראל אביו שלחה הנער אתי ונקומה ונלכה
ונחיה ולא נמות גם-אנחנו גם-אתה גם-טפנו :
אנזכי אערפנו מירי תבקשנו אם-לא הביאתיו
אלריך והצגתיו לפניך והטאתי לך כל-הימים : כי
לולא התמהמהנו פי-עתה שבנו זה פעמים :
ו' ויאמר אלהם ישראל אביהם אם-כן אפוא זאת
עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש
מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולוט בטנים
ושקדים : וכסף משנה קחו בידכם ואת-הכסף
המושב בפי אמתחותיכם תשיבו בידכם אלי
משגה הוא : ואת-אחיכם קחו וקומו שובו אל-
האיש : ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש
ושלח

אֵינָנו וְאֶת־בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלַי הֵיוּ כְּלָנָהּ׃ וַיֹּאמֶר
 רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בְנֵי תָמִית אִם־לֹא
 אָבִינָנו אֵלֶיךָ תָּנֶה אֹתוֹ עַל־יְדֵי וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃
 וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אֲחִיו מֵת וְהוּא לְבָדּוֹ
 נִשָּׂאָר וְקָרָאָהוּ אָסֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ
 וְהוֹרִדְתֶּם אֶת־שְׁיִבְתִּי בִּגְזֹן שְׂאוּלָה׃ וְהָרַעַב כָּבֵד
 בְּאֶרֶץ׃

פרק מג

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר
 הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 אֲבִיהֶם שִׁבוּ שְׁבוּ־לָנוּ מֵעַט־אֶכֶל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיו
 יְחוּדָה לֵאמֹר הָעַד הָעַד בָּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־
 תֵּרְאוּ פָנַי בְּלָתִי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ אִם־יִשָּׁךְ
 מִשְׁלַח אֶת־אֲחִינוֹ אֲתָנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁפָּרָה
 לָךְ אֶכֶל׃ וְאִם־אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא נֵרֵד כִּי־
 הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ לֹא־תֵרְאוּ פָנַי בְּלָתִי אֲחִיכֶם
 אִתְּכֶם׃

הוּא בְּפִי אֶמְתַּחֲתוּ : וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוֹשֵׁב
 בְּסִפִּי וְגַם הִנֵּה בְּאֶמְתַּחֲתִי וַיֵּצֵא לָבָם וַיַּחֲרִדוּ אִישׁ
 אֶל־אֶחָיו לֵאמֹר מִה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ :
 וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבֵיהֶם אֶרְצָה בְּנָעַן וַיִּגִּידוּ לוֹ עֵת
 כָּל־הַקּוֹרוֹת אֲתֶם לֵאמֹר : דָּבַר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ
 אֲתָנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֲתָנוּ בְּמִרְגָּלִים אֶת־הָאָרֶץ :
 וַנֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הֵינּוּ מִרְגָּלִים :
 שְׁנַיִם־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אֲחִים בְּנֵי אֲבִינוּ הָאֶחָד אֵינָנו
 וְהַקָּטָן הַיּוֹם אֶת־אֲבִינוּ בָּאָרֶץ בְּנָעַן : ל וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בּוֹאֲת אֲדַע כִּי בְנִים אַתֶּם אֲחֵיכֶם
 הָאֶחָד הִנִּיחוּ אֹתִי וְאֶת־רַעְבּוֹן בְּתֵיכֶם קָהוּ וּלְכוּ :
 וְהִבִּיאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֵלָי וְאֲדַעֲהָ כִּי לֹא
 מִרְגָּלִים אַתֶּם כִּי בְנִים אַתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם אֲתֵן לָכֶם
 וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחֲרוּ : וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שִׁקְיָהֶם
 וְהִנֵּה־אִישׁ צָרוּר־בְּסִפּוֹ בִּשְׁקוֹ וַיֵּרְאוּ אֶת־צָרוּרוֹת
 בְּסִפֵּיהֶם הֵמָּה וְאֲבֵיהֶם וַיֵּרְאוּ : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יַעֲקֹב אֲבֵיהֶם אֹתִי שְׂכַלְתֶּם יוֹסֵף אֵינָנו וְשִׁמְעוֹן
 אֵינָנו

וַחֲיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אָנֹכִי יֵרָא : אֲס־כְּנִים אַתֶּם
אֲחֵיכֶם אַחֵד יֹאסֵר בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם וְאַתֶּם לָכוּ
הִבִּיאוּ שָׁבֵר רָעָבוֹן בְּתֵיכֶם : כ וְאַת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן
תִּבְיֵאוּ אֵלַי וַיֹּאמְנוּ דְּבָרֵיכֶם וְלֹא תִמּוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן :
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבֹל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־
אָחֵינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרָת נַפְשׁוֹ בַּהֲתַחַנְנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא
שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת : וַיַּעַן
רְאוּבֵן אַתֶּם לֹא־מֹר הָלֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם לֹא־מֹר
אֶל־תַּחֲטְאוּ בִּילֵד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה
נִדְרָשׁ : וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ
בְּיָנוּתָם : וַיִּסּוּב מִעֲלֵיהֶם וַיִּבֶךְ וַיֵּשֶׁב אֱלֹהִים וַיִּדְבֵּר
אֱלֹהִים וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֹּאסֹר אֹתוֹ
לְעֵינֵיהֶם : כה וַיֵּצֵא יוֹסֵף וַיִּמְלֵאוּ אֶת־כְּלֵיהֶם בָּרֶךְ
וּלְהֵשִׁיב בַּסִּפִּיהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וּלְתֵת לָהֶם צֹדָה
לְדַרְךָ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן : וַיֵּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־
חֲמֹזֵיהֶם וַיִּלְכוּ מִשָּׁם : וַיִּפְתַּח הָאָחֵד אֶת־שִׁקּוֹ
לְתֵת מִסָּפּוֹא לַחֲמֹזוֹ בַּמֶּלֶן וַיֵּרָא אֶת־כֶּסֶף וְהִנֵּה־
הוא

קִשּׁוֹת וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מֵאֵין בְּאַתָּם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ
כְּנָעַן לְשֹׁכְר־אֶבֶל׃ וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא
הִכְרָהוּ׃ וַיַּכּוּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלוּמוֹת אֲשֶׁר חָלַם
לָהֶם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מִרְגָּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֲרוֹת
הָאָרֶץ בְּאַתָּם׃ י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדוֹנֵי וַעֲבָדֶיךָ
בָּאוּ לְשֹׁכְר־אֶבֶל׃ כָּלֵנוּ בָנֵי אִישׁ־אֶחָד נִהְיָנוּ בָנִים
אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִרְגָּלִים׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
לֹא כִי־עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאַתָּם לִרְאוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים
עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אֲחִים אֲנַחְנוּ בָנֵי אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקָּטָן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינָנו׃
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר
מִרְגָּלִים אַתֶּם׃ טו בּוֹא תִבְחָנוּ הִי פִרְעָה אִם־
תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־בָּבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטָן הִנֵּה׃ שְׁלַח
מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֶאֱסָרוּ וַיִּבְחָנוּ
דְּבָרֵיכֶם הָאֵמֶת אֲתֹכֶם וְאִם־לֹא הִי פִרְעָה כִּי
מִרְגָּלִים אַתֶּם׃ וַיֹּאסְרוּ אֹתָם אֶל־מִשְׁמַר שְׁלֹשָׁת
יָמִים׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְאֵת עֲשׂוֹ
וְהָיוּ

והרעב הָיָה עַל-כָּל-פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתָּה יוֹסֵף אֶת-
כָּל-אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבּוּר לַמִּצְרַיִם וַיַּחֲזֹק הָרָעָב בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם : וְכָל-הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיִמָּה לְשָׁבוּר אֶל-
יוֹסֵף בִּי-חֹזֶק הָרָעָב בְּכָל-הָאָרֶץ :

פרק מב



יַעֲקֹב בִּי יִשְׁשָׁבֵר בְּמִצְרַיִם
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לֵמָּה תִּתְרָאוּ:
וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בִּי יִשְׁשָׁבֵר
בְּמִצְרַיִם וְדוֹ-שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׂם וְנָחִיָּה וְלֹא
נָמוּת : וַיֵּרְדוּ אֲחֵי-יוֹסֵף עֲשָׂרָה לְשָׁבוּר בַּר מִמִּצְרַיִם:
וְאֶת-בְּנֵימִין אָחִי יוֹסֵף לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אָחִיו בִּי
אָמַר פֶּן-יִקְרָאוּנוּ אֲסֹזִן : ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשָׁבוּר
בְּתוֹךְ הַבָּאִים בִּי-הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן : וַיֹּסֶף הוּא
הַשְּׁלִיט עַל-הָאָרֶץ הוּא הַמְשָׁבִיר לְכָל-עַם הָאָרֶץ
וַיָּבֹאוּ אָחִי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ אַפַּיִם אֲרָצָה : וַיֵּרָא
יוֹסֵף אֶת-אָחִיו וַיִּכְרֶם וַיַּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אֲתָם
קשות

יוסף מלפני פרעה ויעבור בכל־ארץ מצרים:
 ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים:
 ויקבוץ את־כל־אכל שבע שנים אשר היו בארץ
 מצרים ויתן־אכל בערים אכל שדה־העיר אשר
 סביבותיה נתן בתוכה: ויצבור יוסף בר כחול הים
 הרבה מאד עד כי־הדל לספור כי־אין מספר:
 וליוסף ילך שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב
 אשר ילדה־לו אסתר בת־פוחיפרע כהן און:
 ויקרא יוסף את־שם הבכור מנשה כי־נשני
 אלהים את־כל־עמלי ואת כל־בית אבי: ואת שם
 השני קרא אפרים כי־הפרני אלהים בארץ עניי:
 ותכלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים:
 ותחלינה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף
 ויהי רעב בכל־הארצות ובכל־ארץ מצרים
 היה לחם: נה ותרעב כל־ארץ מצרים
 ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־
 מצרים לכו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו:
 והרעב

וַיֵּטֵב הַדָּבָר בְּעֵינַי פֶּרַעַה וּבְעֵינַי כָּל־עַבְדָּיו:
וַיֹּאמֶר פֶּרַעַה אֶל־עַבְדָּיו הִנֵּמְצָא כֹּה־אִישׁ אֲשֶׁר־
רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ: וַיֹּאמֶר פֶּרַעַה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרַי
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נִבּוֹן וְחֵכֶם
כְּמוֹךָ: מֵאֵתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק
כָּל־עַמִּי וְקֵץ הַכֶּסֶף אֲגִדֹּל מִמֶּךָ: וַיֹּאמֶר פֶּרַעַה
אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
וַיֹּסֶר פֶּרַעַה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד
יוֹסֵף וַיִּלְבָּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיַּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־
צוֹאָרוֹ: וַיַּרְכֹּב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבַת חֲמִשָּׁנָה אֲשֶׁר־
לּוֹ וַיִּקְרָאוּ לִפְנָיו אֲבִירָה וְנָתָן אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ
מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר פֶּרַעַה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פֶּרַעַה
וּבִלְעָדִיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־
אֶרֶץ מִצְרָיִם: מֶה וַיִּקְרָא פֶּרַעַה שֵׁם־יוֹסֵף צִפְנֹת
פַּעֲנָה וַיִּתֵּן־לּוֹ אֶת־אֶסְנַת בַּת־פּוֹטִי־פֶרַע כִּהֵן אֵן
לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֹּסֶף בֶּן־
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּעָמְדוֹ לִפְנֵי פֶּרַעַה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיֵּצֵא
יוֹסֵף

אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע שָׁנִים הָיָה וְשֶׁבַע הַשָּׁבָלִים הִרְקֹוֹרֶת
 שְׂדֵפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שֶׁבַע שָׁנִי רַעֲבִי הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר
 דִּבַּרְתִּי אֶל־פֶּרְעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הִרְאֵה אֶת־
 פֶּרְעָה׃ הֵנָּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שֶׁבַע גָּדוֹל בְּכָל־
 אֶרֶץ מִצְרַיִם׃ לִוְקֹמוֹ שֶׁבַע שָׁנִי רַעֲבִי אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח
 כָּל־הַשֶּׁבַע בָּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכָל־הָרַעֲב אֶת־הָאֶרֶץ׃
 וְלֹא־יָוֹדַע הַשֶּׁבַע בָּאֶרֶץ מִפְּנֵי הָרַעֲב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן
 בִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד׃ וְעַל הַשָּׁנֹת הַחֲלוּם אֶל־
 פֶּרְעָה פַעַמִּים בִּי־נִבֹּן הַדָּבָר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמֶּהֱרָ
 הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ׃ וְעַתָּה יֵרָא פֶּרְעָה אִישׁ
 נָבוֹן וְחָכָם וַיִּשְׁיֹתָהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם׃ יַעֲשֶׂה
 פֶּרְעָה וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל־הָאֶרֶץ וְחָמֵשׁ אֶת־
 אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שָׁנֵי חֲשֹׁבֶעַ׃ לֵה וַיִּקְבְּצוּ אֶת־
 כָּל־אֵכֶל הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־בָר
 תַּחַת יַד־פֶּרְעָה אֵכֶל בְּעָרִים וּשְׁמָרוּ׃ וְהָיָה
 הָאֵכֶל לְפָקֶדוֹן לָאֶרֶץ לְשֶׁבַע שָׁנֵי הָרַעֲב אֲשֶׁר
 תֵּהְיֶיןָ בָּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכְרֹת הָאֶרֶץ בְּרַעֲב׃

וְהָיָה מִן־הַיָּאֵר עוֹלוֹת שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בְּשׁוֹר
וַיִּפּוֹת תֵּאֵר וַתִּרְעֶינָה בְּאָחוּי: וְהָיָה שֶׁבַע־פָּרוֹת
אַחֲרֵיהֶן עוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן דָּלוֹת וַרְעוּרַת תֵּאֵר מֵאֵד
וּרְקוֹרַת בְּשׁוֹר לֹא־רִאֲיִתִּי כִּהְיָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
לָרוּעַ כִּי וַתֵּאֱכֹלֶנָה הַפָּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעוּרַת אֶת
שֶׁבַע הַפָּרוֹת הַרְאֵשְׁנוֹת הַבְּרִיאוֹת: וַתִּבְאֶנָּה אֶל־
קִרְבָּנָה וְלֹא נֹודַע כִּי־בָאוּ אֶל־קִרְבָּנָה וּמִרְאִיהֶן רָע
בְּאִשׁוֹר בַּת־חֲלָה וְאִיקָץ: וְאִרְאָה בַּחֲלוּמִי וְהָיָה
שֶׁבַע שְׂבָלִים עוֹלוֹת בְּקֶנֶה אֶחָד מִלֵּאֶת וְטוֹבוֹרַת:
וְהָיָה שֶׁבַע שְׂבָלִים צִנְמוֹת דִּקְנוֹת שְׂדֵפוֹת קִדִּים
צוֹמָחוֹת אַחֲרֵיהֶם: וַתִּבְלַעַן הַשְּׂבָלִים הַדִּקְנוֹת
אֶת שֶׁבַע הַשְּׂבָלִים הַטוֹבוֹת וְאָמַר אֶל־הַחֲרֻטָּמִים
וְאֵין מִגִּיד לִי: כִּי וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פְּרֹעֶה חֲלוֹם
פְּרֹעֶה אַחֵר הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הַגִּיד
לְפֹרְעָה: שֶׁבַע פָּרוֹת הַטוֹבוֹת שֶׁבַע שָׁנִים הָיָה וְשֶׁבַע
הַשְּׂבָלִים הַטוֹבוֹת שֶׁבַע שָׁנִים הָיָה חֲלוֹם אַחֵר
הוּא: וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הַרְקוֹרַת וְהַרְעוֹת הָעוֹלוֹת
אַחֲרֵיהֶן

וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־
 חֲכָמֶיהָ וַיִּסְפֹּר פַּרְעֹה לָהֶם אֶת־חֲלוּמֹו וְאֵין־פֹּתֶר
 אוֹתָם לַפַּרְעֹה׃ וַיִּדְבֹּר שָׂר הַמִּשְׁקִים אֶת־פַּרְעֹה
 לֵאמֹֹר אֶת־הַטָּאִי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם׃ י פַּרְעֹה קָצַף
 עַל־עַבְדָּיו וַיִּתֵּן אֹתִי בַּמִּשְׁמֹר בֵּית שָׂר הַטַּבָּחִים
 אֹתִי וְאֶת שָׂר הָאֲפִיקִים׃ וַנַּחֲלֵמָה חֲלוֹם בְּלִילָה
 אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ בְּפִתְרוֹן חֲלוּמֹו חֲלַמְנוּ׃ וְשֵׁם
 אֲתָנוּ נָעַר עַבְדִּי עֶבֶד לְשָׂר הַטַּבָּחִים וְנִסְפַּר־לֹו
 וַיִּפְתַּר־לָנוּ אֶת־חֲלוּמוֹתֵינוּ אִישׁ בְּחֲלוּמֹו פָתַר׃
 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־פָתַר־לָנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הִשָּׁיב עַל־בְּנֵי
 וְאֵתוּ תְלֹה׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף
 וַיִּרְצֵהוּ מִן־הַבּוֹר וַיַּגְלֵחַ וַיַּחֲלֹף שְׂמֻלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל־
 פַּרְעֹה׃ טו וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם הַלְמָתִי
 וּפֹתֶר אֵין אֵתוֹ וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹֹר תִּשְׁמַע
 חֲלוֹם לִפְתּוֹר אֵתוֹ׃ וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹֹר
 בְּלִעְדִּי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה׃ וַיִּדְבֹּר
 פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף בְּחֲלוּמֵי הַנָּגִי עֹמֵד עַל־שַׁפַּת הַיָּאֵר׃

פרק מא



מקץ שָׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה הָלָם
וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַיָּאָר : וְהִנֵּה
מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יִפְּרוּ
מִרְאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וְתַרְעִינָה בָּאָהוּ : וְהִנֵּה
שֶׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאָר
רָעוֹת מִרְאָה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וְתַעֲמוּדָנָה אֶצֶל הַפָּרוֹת
עַל־שֹׁפֶת הַיָּאָר : וְתֹאכְלָנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמִּרְאָה
וְדַקּוֹת הַבָּשָׂר אֶת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יִפְּרוּ הַמִּרְאָה
וְהַבְּרִיאֹת וַיִּקֶּץ פְּרָעָה : הָ וַיֵּשֶׁן וַיַּחֲלוֹם שְׁנֵית
וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְלִים עֹלֹת בִּקְנָה אֶחָד בְּרִיאֹת
וְטִבֹּת : וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְלִים דַּקּוֹת וְשִׂדּוּפּוֹת קָדִים
צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן : וְתַבְלַעְגָּה הַשִּׁבְלִים הַדַּקּוֹת
אֶת שֶׁבַע הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמִּלְאֹת וַיִּקֶּץ
פְּרָעָה וְהִנֵּה חָלוֹם : וַיְהִי בַבּוֹקֶר וַתִּפְּעֶם רוּחוֹ
וַיִּשְׁלַח

זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי
 חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית
 הזה : טו כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה
 לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור : וירא שר
 האפים כי טוב פתח ויאמר אל יוסף אף אני
 בחלומי והנה שלשה סלי חורי על ראשי : ובסל
 העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל
 אתם מן הסל מעל ראשי : ויען יוסף ויאמר זה
 פתרונו שלשת הסלים שלשת ימים הם : בעוד
 שלשת ימים ישא פרעה את ראשו מעליה ותלה
 אותה על עץ ואכל העוף את בשרה מעליה :
 כ ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה ועש
 משתה לכל עבדיו וישא את ראש שר המשקים
 ואת ראש שר האפים בתוך עבדיו : וישב את שר
 המשקים על משקהו ויתן הכוס על כף פרעה :
 ואת שר האפים תלה כאשר פתח להם יוסף :
 ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחו :

ה וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלוֹמוֹ בְּלֵילָה אֶחָד
 אִישׁ בְּפִתְרוֹן חֲלוֹמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאִפָּה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
 מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֵּהר׃ וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם
 יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנִם זֹועִפִּים׃ וַיִּשְׁאַל אֶת־
 סְרִיסֵי פַרְעֹה אֲשֶׁר אֵתוּ בְּמִשְׁמַר בֵּית־אֲדוֹנָיו לֵאמֹר
 מִדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם
 חֲלַמְנוּ וּפְתָרֶהוּ אֵין אֵתוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף הֲלוֹא
 לְאֱלֹהִים פְּתוּרוֹנִים סִבְרוּנָא לִי׃ וַיִּסְפֹּר שֶׁר־
 הַמִּשְׁקִים אֶת־חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה
 גֵּפֶן לִפְנֵי׃ י וּבִגְפֶן שְׁלֹשָׁה שָׁרִיגִים וְהָיָא
 כְּפוּרְחָת עֲלֵתָה נֹצֶה הַבְּשִׁילֹו אֲשַׁכְּלוּתִיהָ עֲנָבִים׃
 וְכֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וְאֶקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וְאֶשְׁחַט
 אֹתָם אֶל־כּוֹס פַּרְעֹה וְאַתָּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף
 פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתוּרוֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרָגִים
 שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה
 אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִשְׁיבָהּ עַל־כַּנּוֹ וְנָתַתָּ כּוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ
 בְּמִשְׁפַּט הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הִיָּת מִשְׁקָהוּ׃ כִּי אִם־
 זָכַרְתָּנִי

אֲסֹרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסֹרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֵּהר׃
 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חָנוּ בְּעֵינָיו
 שֶׁר בֵּית־הַסֵּהר׃ וַיִּתֵּן שֶׁר בֵּית־הַסֵּהר בְּיַד־יוֹסֵף
 אֵת כָּל־הָאֲסֹרִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֵּהר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
 עֲשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃ אֵין שֶׁר בֵּית־הַסֵּהר
 רָאָה אֶת־כָּל־מְאֻמָּה בִּידּוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֵתוֹ וְאֲשֶׁר־
 הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מִצְלִיחַ׃

פרק מ

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מִשְׁקָה־
 מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהָאֶפֶר לְאֶרְוֹנִיָּהֶם
 לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם׃ וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סֹרִיסָיו
 עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאוֹפִים׃ וַיִּתֵּן
 אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל־בֵּית הַסֵּהר
 מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסֹר שָׁם׃ וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים
 אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׂרַת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר׃
 ט וַיַּחֲלֹמוּ

ק אֲסִירֵי ק הָאֲסִירִים

שָׁמַע אֱלֹהִים לְשַׁבְּבֵהוּ אֶצְלָהּ לְהֵיוֹת עִמָּהּ׃ וַיְהִי כִּהְיוֹם
 הַזֶּה וַיָּבֹא הַבֵּיתָהּ לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶתָּהּ וְאִין אִישׁ
 מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבַּיִת׃ וַתַּתְּשֵׁהוּ בְּבִגְדֹהּ לְאִמּוֹר
 שִׁכְבָּה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בַּיָּדָהּ וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃
 וַיְהִי כִּרְאוּתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בַּיָּדָהּ וַיָּנֶס הַחוּצָה׃
 טו וַתִּקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לְאִמּוֹר רְאוּ
 הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָדִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לְשַׁבְּבֵה עִמִּי
 וַאֲקָרָא בְּקוֹל גָּדוֹל׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעוֹ כִּי־הִרְיִמוּתִּי
 קוֹלִי וַאֲקָרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃
 וַתִּנָּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־כּוּא אֲדוֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַתִּדְבֹר
 אֵלָיו בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה לְאִמּוֹר בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעֲבָדִי
 אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי׃ וַיְהִי כִּפְחָדִימִי קוֹלִי
 וַאֲקָרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנֶס הַחוּצָה׃ וַיְהִי כִּשְׁמוֹעַ
 אֲדוֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לְאִמּוֹר
 בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדָהּ וַיַּחַר אַפּוֹ׃ כ וַיִּקַּח
 אֲדוֹנֶי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־
 אִסּוּרֵי

אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצֻלָּח וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו
 הַמִּצְרִי׃ וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוּה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר־
 הוּא עֹשֶׂה יְהוּה מְצֻלָּח בִּידָיו׃ וַיִּמָּצֵא יוֹסֵף הֵן
 בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ וַיַּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יִשְׁלֹל
 נָתַן בְּיָדוֹ׃ ה וַיְהִי מֵאֹז הַפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל־כָּל־
 אֲשֶׁר יִשְׁלֹל וַיְבָרֶךְ יְהוּה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל
 יוֹסֵף וַיְהִי בְרִכְתּוֹ יְהוּה בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹל בְּבֵית
 וּבְשָׂדֵה׃ וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע
 אֹתוֹ מֵאֹמֶה כִּי אִם־הֶלֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי
 יוֹסֵף יֵפֶה תָאֵר וַיִּפֶּה מֵרֹאשׁ׃ וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־
 יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָּה עִמִּי׃ וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁתּוֹ
 אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אֵתִי מִה־בֵּית וְכָל אֲשֶׁר־
 יִשְׁלֹל נָתַן בְּיָדִי׃ אֵינְנִי גְדוֹל בְּבֵית הוּה מִמֶּנִּי וְלֹא־
 חֲשֹׁךְ מִמֶּנִּי מֵאֹמֶה כִּי אִם־אוֹתָךְ בָּאֲשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ
 וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הִרְעִית הַגְדוֹלָה הוֹאֵרַת נְחֻטָּאתִי
 לְאֱלֹהִים׃ י וַיְהִי כִּדְבָרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם וְלֹא־

שמע

לַיהוּדָה לְאִמּוֹר וְנָתַתְּ תָמָר בְּלִתְךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה
 לְזָנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הֲוָצִיאָהּ וְתִשְׁרָף׃ הוּא
 מוֹצֵאתָ וְהוּא שֹׁלַחַהּ אֶל־חֲמִיהָ לְאִמּוֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר־
 אֵלֶּה לוֹ אָנוּכִי הָרָה וְתֹאמַר הַכֹּרֶנָּה לְמִי הַחֹתֶמֶת
 וְהַפְתִּילִים וְהַמָּטָה הָאֵלֶּה׃ וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר
 צְדָקָה מִמֶּנִּי כִּי־עָלִיכֶן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשֹׁלַח בְּנִי וְלֹא־
 יִסָּף עוֹד לְדַעְתָּהּ׃ וַיְהִי בָּעֵת לְדָתָהּ וְהִנֵּה תַאֲוָמִים
 בְּבִטְנָהּ׃ וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנֶיהָ וַתִּקַּח הַמִּילָדָת
 וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לְאִמּוֹר זֶה יֵצֵא רִאשֹׁנָה׃ וַיְהִי
 כִּמְשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יֵצֵא אַחִיו וְתֹאמַר מַה־פָּרַצְתָּ עָלַיךָ
 פָּרֹץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרֶץ׃ ל וְאַחֲרָיִם יֵצֵא אַחִיו אֲשֶׁר
 עַל־יָדוֹ הַשֵּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח׃

פרק לט

וַיִּזְכֹּר וַיִּחְוֶה מִצְרַיִמָּה וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפָר סָרִיס
 פַּרְעֹה שֶׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיד
 הַיִּשְׁמַעֲאֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שָׁמָּה׃ וַיְהִי יְהוֹרָה
 אֶת־

גִּדְּלֵי שֵׁלָה וְהוּא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה: וַיֵּרָאָה יְהוָה
וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָהּ פָּנֶיהָ: טו וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־
הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הַבְּהֵנָּה אָבוֹא אֵלֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי
בִלְתּוֹ הוּא וַתֹּאמֶר מִה־תֵּתֶנְךָ לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי:
וַיֹּאמֶר אָנוּכִי אֲשַׁלַּח גִּדֵּי־עֹזִים מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־
תֵּתֶנְךָ עֲרֵבוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר מֶה הָעֲרֵבוֹן
אֲשֶׁר אֶתֶּן לָךְ וַתֹּאמֶר חוֹתָמֶךָ וּפְתִילְךָ וּמִטָּה אֲשֶׁר
בְּיָדְךָ וַיִּתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ: וַתֵּקֶם וַתִּלְכֶּךָ
וַתִּסָּר צְעִיפָהּ מֵעֲלֶיהָ וַתִּלְבָּשׁ בְּגָדֵי אֶלְמְנוּתָהּ:
וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־גִּדֵּי הָעֹזִים בְּיַד רַעְהוּ הָעֶדְלָמִי
לְקַחַת הָעֲרֵבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָהּ: כ וַיִּשְׁאַל
אֶת־אֲנָשֵׁי מְקוֹמָהּ לֵאמֹר אֵיזָה הַקֹּדֶשֶׁה הוּא בְּעֵינֵינוּ
עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הִיְתָה בִּזְוָה קֹדֶשֶׁה:
וַיֵּשֶׁב אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאֲתִיהָ וְגַם אֲנָשֵׁי
הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הִיְתָה בִּזְוָה קֹדֶשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה
תִּקַּה־לָּהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹן הֵנָּה שְׁלַחְתִּי הַגִּדִּי הַזֶּה
וְאַתָּה לֹא מִצָּאֲתָהּ: וַיְהִי כִּמְשָׁלֹשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגֶד
לִיהוָה

וַתָּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן׃ וַתּוֹסֶף
עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁלָּה׃ וְהָיָה בְּכוֹיֵב
בְּלִדְתָּהּ אֵתוֹ׃ הַ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעַר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ
תָמָר׃ וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמָּתְהוּ
יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בָּא אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד
וַיְבִם אֶתְּהָ וְהִקֵּם זֶרַע לְאַחִיד׃ וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ
יְהִיָּה הַזֶּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיו וְשָׁחַת
אֶרְצָהּ לְבִלְתִּי נָתֹן־זֶרַע לְאַחִיו׃ וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּמָּת גַּם־אֵתוֹ׃ י וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר
כָּלְתוּ שְׁבִי אֶל־מִנָּה בֵּית־אָבִיד עַד־יִגְדַּל שִׁלָּה בְנִי
כִּי אֶמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא כְּאָחִיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב
בֵּית אָבִיהָ׃ וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתִּמָּת בַּת־שׁוֹעַ אִשְׁת־
יְהוּדָה וַיִּנָּהֶם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גִּזְזוֹי צֹאנוֹ הוּא וְהִירָה
רַעְהוּ הָעַד־לְמִי תִמְנָתָהּ׃ וַיִּגֹּד לְתָמָר לְאַמּוֹר
הַנָּה הַמִּיךְ עוֹלָה תִמְנָתָהּ לְגֹזֹז צֹאנוֹ׃ וַתִּסֹּר בְּגָדֶיהָ
אֶל־מְנוּתָהּ מִעָלֶיהָ וַתִּכְסּ בַּצִּעִיף וַתִּתְּעַלָּה וַתֵּשֶׁב
בַּפֶּתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָהּ כִּי רָאָתָהּ כִּי־
גָדַל

הַיֶּלֶד אֵינָנוּ וְאֲנִי אֲנִי אֲנִי-בָא׃ וַיִּקְחוּ אֶת-כְּתוּנַת
יוֹסֵף וַיִּשְׂחָטוּ שְׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת-הַכְּתוּנַת בָּדָם׃
וַיִּשְׁלְחוּ אֶת-כְּתוּנַת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל-אֲבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכֶּרֶם הַכְּתוּנַת בְּנֵךְ הוּא אִם-
לֹא׃ וַיִּבְרָח וַיֹּאמֶר כְּתוּנַת בְּנִי חֵיהָ רָעָה אֲכַלְתָּהּ
טָרוּף טוּרָף יוֹסֵף׃ וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלוֹתָיו וַיֵּשֶׁם שָׁק
בְּמַתְנָיו וַיִּתְּאֵבֵל עַל-בָּנוּ יָמִים רַבִּים׃ ל וַיִּקְמֹו כָּל-
בָּנָיו וְכָל-בָּנוֹתָיו לִנְחָמוֹ וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי-
אֵרֶד אֶל-בְּנֵי אֲבִי אֲבֵל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֶתוֹ אֲבִיו׃ וְהַמִּדְּנִים
מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל-מִצְרַיִם לְפֹטִיפָר סָרִיס פֶּרְעֹה שֶׁר
הַמִּבְּחִים׃

פרק לח

בְּעֶרְת הַהוּא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֶרֶץ
אֲחִיו וַיֵּט עַד-אִישׁ עַד-לָמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃
וַיִּרְא-שָׁם יְהוּדָה בֶּת-אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקְחָהּ
וַיָּבֵא אֵלֶיהָ׃ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ עֹר׃
וַתֵּהָר



מִידָם וַיֹּאמֶר לֹא נִכְנֹו נַפְשׁוֹ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים רְאוּבֵן
אֶל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר וַיֵּד אֶל־תִּשְׁלַחוּ־בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִידָם
לְהָשִׁיבוֹ אֶל־אֲבִיו׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֲחָיו
וַיִּפְשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתוֹנֶת הַפָּסִיס
אֲשֶׁר עָלָיו׃ וַיִּקְחֻהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבּוֹרָה וְהַבּוֹר לֹקֵק
אֵין בּוֹ מַיִם׃ כֹּה וַיֵּשְׁבוּ לֵאכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם
וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד
וּגְמֻלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלוֹט הוֹלֹכִים לְהוֹרִיד
מִצְרַיִמָּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֲחָיו מִה־בָּצַע בִּי
נִהְרֹג אֶת־אֲחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמּוֹ׃ לָכוּ וּנִמְכְּרֵנוּ
לְיִשְׁמַעְאֵלִים וַיֵּדְנוּ אֶל־תְּהִי־בּוֹ כִּי־אֲחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ
הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֲחָיו׃ וַיַּעֲבְרוּ אַנְשֵׁים מְדִינִים
סוֹחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ
אֶת־יוֹסֵף לְיִשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֹתֹת־
יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה׃ לֵה וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין
יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ וַיֵּשֶׁב אֶל־אֲחָיו וַיֹּאמֶר
הִילֵךְ

וַאֲמַרְךָ וְאַחֶיךָ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָרָה : וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ
 אָחָיו וְאֲבִיו שָׁמַר אֶת-הַדָּבָר : וַיֵּלְכוּ אָחָיו לְרַעוּת
 אֶת-צֹאן אֲבִיהֶם בְּשֶׁבֶם : וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף
 תֵּלֹא אֶחָיֶךָ רוּעִים בְּשֶׁבֶם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם
 וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְנִי : וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ-נָא רֵאֵה אֶת-שָׁלוֹם
 אֶחָיֶךָ וְאֶת-שָׁלוֹם הַצֹּאן וְהַשִּׁבְנִי דָבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ
 מֵעֵמֶק חֲבֵרוֹן וַיָּבֹא שֹׁכֶמָה : טו וַיִּמָּצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה
 תוֹעָה בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה-תִּבְקֶשׁ :
 וַיֹּאמֶר אֶת-אָחִי אֲנֹכִי מִבְּקֶשׁ הַגִּידָה-נָא לִּי אֵיפֹה
 הֵם רוּעִים : וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי
 אֲמָרִים נִלְכָּה דוֹתִינָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֲרֵי אָחָיו וַיִּמָּצְאוּם
 בְּדוֹתָן : וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרְחוֹק וּבְטָרֶם יִקְרַב אֵלֵיהֶם
 וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ לְהִמִּיתוֹ : וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחָיו הִנֵּה
 בָּעַל הַחֲלוּמוֹת הֵלֹךָ בָּא : כ וַעֲתָה לָכֵה וְנִהְרֹגְהוּ
 וְנִשְׁלַכְהוּ בְּאֶחָד הַבּוֹרוֹת וְאִמָּרְנוּ חִיָּה רָעָה אֲכָלָתָהוּ
 וְנִרְאָה מִה-יְהִיו חֲלוּמוֹתָיו : וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ

מידם

ח 5

נקודות טו חד מן בתורת

נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי
 אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דְּבָתָם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם׃
 וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זֻקְנִים הוּא
 לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ בְּתוּנֹת פָּסִים׃ וַיֵּרְאוּ אָחָיו כִּי־אֹתוֹ
 אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחָיו וַיִּשְׁנְאוּ אוֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ
 דַּבְּרוֹ לְשָׁלוֹם׃ ה וַיַּחַלְּלוּם יוֹסֵף חֵלוֹם וַיַּגֵּד לְאָחָיו
 וַיּוֹסֶפוּ עוֹד שְׁנֹא אוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ־נָא
 הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי׃ וְהִנֵּה אֲנִי חֲלוֹמִים
 אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי וְגַב־נֹצֵבָה
 וְהִנֵּה תִסָּבִינָה אֲלֵמוֹתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינּוּ לְאֲלַמְתִּי׃
 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחָיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ וְאִם־מִשּׁוֹל
 תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסֶפוּ עוֹד שְׁנֹא אוֹתוֹ עַל־הַחֲלוֹמוֹתָיו
 וְעַל־דִּבְרָיו׃ וַיַּחַלְּלוּם עוֹד חֵלוֹם אֶחָד וַיִּסְפֹּר
 אוֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֵלוֹם עוֹד וְהִנֵּה
 הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי׃
 וַיִּסְפֹּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחָיו וַיַּגֵּעַר־בוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר
 לוֹ מֶה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הֲבֹא גָבֹהַּ אֲנִי
 וְאִמִּי

בְּשַׂדֶּה מִזֶּאֱב וְשֵׁם עִירוֹ עֵוִית׃ וַיֵּמֶת הָרֹדֶד וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו שְׂמֵלָה מִמִּשְׁרָקָה׃ וַיֵּמֶת שְׂמֵלָה
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׂאוּל מִרְחוֹבוֹת הַנֶּהָר׃ וַיֵּמֶת שָׂאוּל
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בְּעַל חֲנָן בֶּן-עֲכָבוֹר׃ וַיֵּמֶת בְּעַל
חֲנָן בֶּן-עֲכָבוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוֹ
וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת-מִטְיָד בֵּת מִי זֶהְבִּי
מִזֵּאֵלָה שְׁמוֹת אֱלֹפִי עָשׂוֹ לְמִשְׁפְּחוֹתָם לְמִקְוֹמוֹתָם
בְּשְׁמוֹתָם אֱלֹהִים תִּמְנַע אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם אֱלֹהִים יִתְּרִי׃
אֱלֹהִים אֶהְיֶיבָמָה אֱלֹהִים אֵלָה אֱלֹהִים פִּינּוֹן׃ אֱלֹהִים
קִנְזֵי אֱלֹהִים תִּימָן אֱלֹהִים מִבְּצָר׃ אֱלֹהִים מִגְדִּיאֵל
אֱלֹהִים עִירֵם אֵלָה אֱלֹפִי אֲדֹם לְמוֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ
אֲחֻזָּתָם הוּא עָשׂוֹ אָבִי אֲדֹם׃

פרק לז

וַיָּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
אֵלָה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן-שִׁבְעִי
עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רוּעָה אֶת-אָחִיו בְּצֹאן וְהוּא

בְּנֵי שַׁעֲרֵי אֶרֶץ אֲדוּם׃ וַיְהִי בְנֵי־לוּטֵן חֹזִי
וְהִימָם וְאַחֻזַּת לֹטֵן תַּמְנֵעַ׃ וְאֵלֶּה בְנֵי שׁוּבָל עֲלִין
וּמִנַּחַת וְעִיבָל שִׁפּוֹ וְאוּנָם׃ וְאֵלֶּה בְנֵי־צַבְעֹן וְאִיהֶם
וְעֵנָה הִוא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הִימָם בַּמִּדְבָּר
בְּרַעֲוֹתָיו אֶת־הַחֲמוּרִים לְצַבְעֹן אָבִיו׃ כֹּה וְאֵלֶּה
בְּנֵי־עֵנָה דִּשָּׁן וְאַהֲלִיבָמָה בַּת־עֵנָה׃ וְאֵלֶּה בְנֵי
דִּשָּׁן חֲמֹדִין וְאַשְׁבֵּן וַיִּתְּרוּ וְכָרוּ׃ אֵלֶּה בְנֵי־אֶצֶר
בְּלָהִן וְזַעֲזֹן וְעֶקֶן׃ אֵלֶּה בְנֵי־דִישָׁן עֵיז וְאֶרֶן׃
אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֹזִי אֱלוֹף לֹטֵן אֱלוֹף שׁוּבָל אֱלוֹף
צַבְעֹן אֱלוֹף עֵנָה׃ לֹאֹף דִּשָּׁן אֱלוֹף אֶצֶר
אֱלוֹף דִּישָׁן אֱלוֹף אֱלוֹפֵי הַחֹזִי לְאַלְפֵיהֶם
בְּאֶרֶץ שַׁעֲרֵי׃ וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ
אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ
בְּאֲדוּם בָּלַע בֶּן־בָּעוּר וְשֵׁם עֵירוֹ דְּנַהֲבָה׃ וַיָּמָת
בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבְּצֻרָה׃ וַיָּמָת
יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו חֲשָׁם מֵאֶרֶץ הַתִּימָנִי׃ לֵה וַיָּמָת
חֲשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו חֲדָד בֶּן־בִּדְרַת הַמִּכָּה אֶת־מִדִּין
בְּשָׂדֶה

רְעוּאֵל נָחַת וּזְרַח שָׁמָּה וּמֹזָה אֱלֹהֵי הָיוּ בְנֵי בְשִׁמְתֹּת
 אִשָּׁת עָשׂוּ : וְאֵלֶּה הָיוּ בְנֵי אֶהֱלִיבָמָה בַּת־עֲנָנָה
 בַּת־צִבְעוֹן אִשָּׁת עָשׂוּ וַתֵּלֶד לָעָשׂוּ אֶת־יַעֲיִשׁ וְאֶת־
 יַעֲלָם וְאֶת־קֹזֶרֶחַ : טו אֵלֶּה אֱלֹפִי בְנֵי־עָשׂוּ בְנֵי
 אֱלִיפֹז בְּכוֹר עָשׂוּ אֱלֹהֶם תְּוֹמָן אֱלֹהֶם אוֹמֶר אֱלֹהֶם
 צִפּוֹ אֱלֹהֶם קֶנּוּ : אֱלֹהֶם קֹזֶרֶחַ אֱלֹהֶם גַּעֲתָם אֱלֹהֶם
 עַמְלָק אֱלֹהֶם אֱלֹפִי אֱלִיפֹז בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֱלֹהֶם בְנֵי
 עֲדָה : וְאֵלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל בֶּן־עָשׂוּ אֱלֹהֶם נָחַת אֱלֹהֶם
 זֹרַח אֱלֹהֶם שָׁמָּה אֱלֹהֶם מֹזָה אֱלֹהֶם אֱלֹפִי רְעוּאֵל
 בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֱלֹהֶם בְנֵי בְשִׁמְתֹּת אִשָּׁת עָשׂוּ :
 וְאֵלֶּה בְנֵי אֶהֱלִיבָמָה אִשָּׁת עָשׂוּ אֱלֹהֶם יַעֲיִשׁ אֱלֹהֶם
 יַעֲלָם אֱלֹהֶם קֹזֶרֶחַ אֱלֹהֶם אֱלֹפִי אֶהֱלִיבָמָה
 בַּת־עֲנָנָה אִשָּׁת עָשׂוּ : אֱלֹהֶם בְנֵי־עָשׂוּ וְאֵלֶּה
 אֱלֹפִיהֶם הֵנָּה אֲדוֹם : כ אֱלֹהֶם בְנֵי־
 שַׁעִיר הַחֹזִי יִשְׁבִּי הָאָרֶץ לֹטֵן וְשׁוֹבֵל וְצִבְעוֹן
 וְעֲנָה : וְדִשׁוֹן וְאַצֵּר וְדִישׁוֹן אֱלֹהֶם אֱלֹפִי הַחֹזִי
 ח 3 בְנֵי

ק יעוש ק תימן

יִשְׁמַעְאֵל אֶחָד מִנְּבִיּוֹת : וַתֵּלֶד עֲדָה לַעֲשׂוֹ אֶת־
 אֱלִיפָז וּבִשְׁמֹת יִלְדָה אֶת־רְעוּאֵל : ה וְאֵהָלִיבְמָה
 יִלְדָה אֶת־יַעֲיִשׁ וְאֶת־יַעֲלָם וְאֶת־קֹזֶרֶחַ
 אֵלֶּה בְנֵי עֲשׂוֹ אֲשֶׁר יִלְדוּ־לּוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן :
 וַיִּקַּח עֲשׂוֹ אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בָּנוֹתָיו וְאֶת־
 כָּל־נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ
 כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־
 אֶרֶץ מִסְּפָנֵי יַעֲקֹב אֲחִיו : כִּי־הָיָה רְכוּשׁוֹ רָב
 מִשְׁבַּת יַחֲדוֹ וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מִגֹּרִיהֶם לִשְׂאת אֹתָם
 מִסְּפָנֵי מִקְנֵיהֶם : וַיָּשָׁב עֲשׂוֹ בְּהַר שִׁעִיר עֲשׂוֹ הוּא
 אֲדֹמ : וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת עֲשׂוֹ אָבִי אֲדֹם בְּהַר
 שִׁעִיר : י אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֲשׂוֹ אֱלִיפָז בֶּן־עֲדָה
 אִשְׁתׁ עֲשׂוֹ רְעוּאֵל בֶּן־בִּשְׁמֹת אִשְׁתׁ עֲשׂוֹ : וַיְהִי
 בְנֵי אֱלִיפָז תִּימָן אוֹמֶר צֶפּוֹ וְגַעֲתָם וְקִנְזִי : וַתִּמְנַע
 הִיתָה פִּילָגֶשׁ לְאֱלִיפָז בֶּן־עֲשׂוֹ וַתֵּלֶד לְאֱלִיפָז אֶת־
 עַמְלֵק אֵלֶּה בְנֵי עֲדָה אִשְׁתׁ עֲשׂוֹ : וְאֵלֶּה בְנֵי
 רְעוּאֵל

וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשָּׁכַב אֶת-בְּלֵהָרָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו
וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל : וַיְהִי בְנֵי-יַעֲקֹב שְׁנַיִם
עָשָׂר : בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וַיִּשְׁמְעוּן
וְלֹוֹ וַיְהוּדָה וַיִּשָּׁשֶׁבֶר וְזָבֻלֹן : בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף
וּבְנִימֵן : וּבְנֵי בְלָהָה שְׁפָחַת רָחֵל הֵן וְנַפְתָּלִי :
וּבְנֵי זִלְפָּה שְׁפָחַת לֵאָה גַּד וְאִשָּׁר אֵלֶּה בְנֵי יַעֲקֹב
אֲשֶׁר יָלְדָּ-לוֹ בְּפָדֵן אֲרָם : וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל-
יִצְחָק אָבִיו מִמֶּרֶא קְרִית הָאֲרָבָע הוּא הַכְּרוֹן אֲשֶׁר-
גִּר-שָׁם אֲבֹרָהָם וַיִּצְחָק : וַיְהִי יְמֵי יִצְחָק
מֵאֵת שָׁנָה וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה : וַיָּגַע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאסֶף
אֶל-עַמּוּי זָקֵן וְשָׁבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וַיַּעֲקֹב
בָּנָיו :

פרק לו

תּוֹלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֲדוֹם : עֵשָׂו לָקַח
אֶת-נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת-עֲדָה
בַּת-אֵילָן הַחִתִּי וְאֶת-אֵהֱלִיבָמָה
בַּת-עֲנָה בַת-צִבְעוֹן הַחִתִּי : וְאֶת-בְּשֵׁמֶת בַּת-
יִשְׁמַעֵאל



וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֶל שְׂדֵי פְרָה וּרְבֵה גֹיִם
 וַיִּקְהַל גֹּיִם יְהִיָּה מִמֶּךָּ וּמִלְכִּים מִחֲלָצֶיךָ יֵצְאוּ:
 וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לָךְ
 אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ אַחֲרַיִךְ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ:
 וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵתוֹ:
 וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבָּה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵתוֹ מִצְבַּת
 אָבִן וַיִּסֶּךְ עָלֶיהָ נֹסֶךְ וַיִּצּוֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן: טו וַיִּקְרָא
 יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים
 בֵּית־אֵל: וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד בְּבֶרֶת־הָאָרֶץ
 לָבוֹא אֶפְרַתָּה וּתְלֹד רָחֵל וַתִּקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ: וַיְהִי
 בַּהֲקִשְׁתָּהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמִּלְדָּה אֶל־תִּירְאִי
 כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֶּן: וַיְהִי בִצָּאת גַּפְשָׁהּ בִּי מִתָּה
 וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בְּנִימִין:
 וַתֵּמֶת רָחֵל וַתִּקְבֹּר בַּדֶּרֶךְ אֶפְרַתָּה הִוא בֵּית לָחֶם:
 ב וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל־קְבֻרָתָהּ הִוא מִצְבַּת קְבֻרַת־
 רָחֵל עַד־הַיּוֹם: וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֶת־לָהּ מַחֲלָאָה
 לְמַגְדֵּל־עֵדֶר: וַיְהִי בַשָּׁבוֹן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהִוא
 וַיִּלָּךְ

אֶת־אֱלֹהֵי הַנֶּבֶל אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם וְהִטְהָרוּ וְהִחֲלִיפוּ
 שְׂמֵלוֹתֵיכֶם : וְנִקְוְמָה וְנַעֲלָה בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־
 שֵׁם מוֹבַח לְאֵל הָעֹנֶנָה אֹתִי בַּיּוֹם אֲרֹתִי וַיְהִי עֲמָדִי
 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכְּתִי : וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֱלֹהֵי
 הַנֶּבֶל אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנּוֹמִים אֲשֶׁר בְּאֹזְנֵיהֶם
 וַיִּטְמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־שָׂכָם :
 ה' וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַתַּת אֱלֹהִים עַל־הָעָרִים אֲשֶׁר
 סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב וַיָּבֹאוּ
 יַעֲקֹב לְוִזָּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן הוּא בֵּית־אֵל הוּא
 וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ : וַיְבִן שָׁם מוֹבַח וַיִּקְרָא
 לַמָּקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים
 בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי אֲחִיו : וַתֵּמַת דְּבוּרָה מִיִּנְקַת רִבְקָה
 וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאֱלֹזֶן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 אֱלֹזֶן בְּקִדּוֹת : וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ
 מִפָּדֵן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ : י וַיֹּאמֶר־לּוֹ אֱלֹהִים
 שְׁמֶךָ יַעֲקֹב לֹא־יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־
 יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל :

ויאמר

ח

הָרָגוּ לְפִי־חֶרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שָׂכֵם וַיֵּצְאוּ׃
 בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיְבוּזוּ הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ
 אֲחֻזָּתָם׃ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בָּקָרָם וְאֶת־חֲמוֹרֵיהֶם
 וְאֶת אֲשֶׁר בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ׃ וְאֶת־
 כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיְבוּזוּ
 וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בַּבִּירָת׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שָׁמְעוֹן
 וְאֶל־לֵוִי עֲבַרְתֶּם אִתִּי לְהַבְאִישְׁנִי בִישֵׁב הָאָרֶץ
 בַּכִּנְעָנִי וּבַפְּרוּזִי וְאֲנִי מִתִּי מִסְפָּר וְנֹאסְפוֹ עָלַי
 וְהַכּוֹנִנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי׃ וַיֹּאמְרוּ הַכּוֹזְבִּים
 יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחֻזָּתָנוּ׃

פרק לה



אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֶה בֵּית־אֵל
 וְשֹׁב־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל
 הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בַּבְּרָחָה מִפָּנָי עֲשֹׂה אֲחִיךָ׃
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֵל כָּל־אֲשֶׁר עָמָּו הָסִירוּ
 אֶת־

מִזְבְּחֵי זָרִים וְזִין רַבְתִּי

אֵלֵינוּ לְהַמּוֹל וּלְקַחֲנוּ אֶת־בֵּיתֵנוּ וְהַלְכֵנוּ׃ וַיֵּטְבוּ
דְּבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי הַמּוֹר וּבְעֵינֵי שָׁכֶם בֶּן־הַמּוֹר׃ וְלֹא־
אֶחָד הִנְעֹר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי הִפֵּץ בַּבַּת־יַעֲקֹב
וְהוּא נִכְבָּד מִכָּל בֵּית אָבִיו׃ כ וַיָּבֹא הַמּוֹר וּשְׁכֶם
בָּנוּ אֶל־שַׁעַר עִירָם וַיִּדְבְּרוּ אֶל־אֲנָשֵׁי עִירָם לֵאמֹר׃
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אֲתָנוּ וַיָּשָׁבוּ בָאָרֶץ
וַיִּסְחֲרוּ אֹתָהּ וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם לִפְנֵיהֶם
אֶת־בְּנֹתָם נָקַח־לָנוּ לְאִשִּׁים וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ נָתַן
לָהֶם׃ אַךְ־בֹּזֵאת יֵאָתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשֹׁבֵת אֲתָנוּ
לְהִיזֹת לָעַם אַחֵר בְּהַמּוֹל לָנוּ כָּל־זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם
נִמְזוּלִים׃ מִקְנֵהֶם וּקְנִינֵם וְכָל־בְּהֶמְתָּם הֵלֵא
לָנוּ הֵם אַךְ נֹאזְתָה לָהֶם וַיָּשָׁבוּ אֲתָנוּ׃ וַיִּשְׁמְעוּ
אֶל־הַמּוֹר וְאֶל־שָׁכֶם בָּנוּ כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹךְ
כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃ כה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בַּהֲיֹזְתָם בְּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי־יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי
אֲחֵי דִינָה אִישׁ חָרְבוּ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בַּטַּח
וַיַּהֲרֹגוּ כָּל־זָכָר׃ וְאֶת־הַמּוֹר וְאֶת־שָׁכֶם בָּנוּ
הָרְגוּ

לִשְׁכַּב אֶת־בֶּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה׃ וַיֹּדְבֶר הַמּוֹר
 אֹתָם לֵאמֹר שָׁכַם בְּנֵי חֲשֻקָה נִפְשׁוּ בְּבִתְכֶם תָּנוּ נָא
 אֹתָהּ לָוֹ לְאִשָּׁה׃ וְהִתְחַתְּנוּ אִתָּנוּ בָנוּתֵיכֶם תִּתְּנוּ
 לָנוּ וְאֶת־בָּנוֹתֵינוּ תִקְחוּ לָכֶם׃ י וְאִתָּנוּ תֵּשְׁבוּ
 וְהָאָרֶץ תְּהִיָּה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ וְסָחֲרוּהָ וְהָאָחוּז בָּהּ׃
 וַיֹּאמֶר שָׁכַם אֶל־אֲבִיָּה וְאֶל־אֲחִיָּה אֲמַצְאֵהֶן
 בְּעֵינֵיכֶם וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֲתָן׃ הֲרַבּוּ עָלַי
 מְאֹד מְהֵרָה וּמִתָּן וְאֶתְּנָה כֹּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי וּתְנוּ
 לִי אֶת־הַנְּעוֹר לְאִשָּׁה׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־יַעֲקֹב אֶת־שָׁכַם
 וְאֶת־הַמּוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיֹּדְבֶרוּ אֲשֶׁר טָמָא אֶת
 דִּינָה אֲחֹתָם׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוֹכַל לַעֲשׂוֹת
 הַדָּבָר הַזֶּה לְתֵת אֶת־אֲחֹתֵינוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לָנוּ
 עֲרֵלָה כִּי־חֲרֻפָּה הִוא לָנוּ׃ טו אַךְ־בּוֹאֵת נָאוֹת
 לָכֶם אִם תִּהְיוּ כְמוֹנוּ לְהַמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וּנְתַנוּ
 אֶת־בָּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת־בָּנֵיכֶם נִקְחָ־לָנוּ וַיֵּשְׁבוּ
 אֲתָלָם וְהִיָּינוּ לָעָם אֶחָד׃ וְאִם־לֹא תִשְׁמָעוּ
 אֲלֵינוּ

אֲשֶׁר נִטְהַשְׁם אֹהֶלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שָׁכֶם
בַּמָּאָה קְשִׁיטָה: כ וַיֵּצֵב־שָׁם מוֹפֵת וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

פרק לד

וַיֵּצֵא דִינָה בַת־לֵאָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְיַעֲקֹב
לְרְאוּת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ: וַיֵּרָא אֹתָהּ
שָׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב
אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה: וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב
וַיֹּאחֲזֶה אֶת־הַנַּעַר וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעַר: וַיֹּאמֶר
שָׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קָח־לִי אֶת־הַיְלָדָה
הַזֹּאת לְאִשָּׁה: ה וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמְאָה אֶת־דִּינָה בָתּוֹ
וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַשָּׂדֶה וְהַחֲרָשׁ יַעֲקֹב עַד־
בָּאָם: וַיֵּצֵא הַמּוֹר אֲבִי־שָׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ:
וּבָנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה בְּשִׁמְעָם וַיִּתְּעֲצְבוּ
הָאֲנָשִׁים וַיַּחֲרֻ לָהֶם מְאֹד כִּי נִבְלָה עָשָׂה בִּישְׂרָאֵל
לִשְׁכַב

ק הנערה

אֲדֹנָי׃ וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יְשׁוּלִי רַב אֲחִי יִהְיֶה לָּךְ אֲשֶׁר-לָךְ׃
י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-נָא אִם-נָא מִצָּאתִי הֵן בְּעֵינַיִךְ
וּלְקַחַת מִנְּחֹתַי מִיָּדִי כִי-עַל-כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת
פָּנֵי אֱלֹהִים וְתִרְצֵנִי׃ קָח-נָא אֶת-בְּרֹכְתִי אֲשֶׁר הֵבֵאת
לָךְ כִּי-חֲנֹנִי אֱלֹהִים וְכִי יְשׁוּלִי-כָּל וַיַּפְצֵר-בּוֹ וַיִּקָּח׃
וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְאִלְכָּה לְנִגְדָּךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲדֹנָי יוֹדֵעַ כִּי-הִילָדִים רַבִּים וְהֵצֵאן וְהַבְקֵר עֲלוֹת
עָלַי וְדַפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל-הֵצֵאן׃ יַעֲבֹר-נָא
אֲדֹנָי לִפְנֵי עֲבָדוֹ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאַחֵי לְרֹגֶל
הַמֵּלֶאכֶה אֲשֶׁר-לִפְנֵי וּלְרֹגֶל הַיִּלָּדִים עַד אֲשֶׁר-
אָבֹא אֶל-אֲדֹנָי שְׁעִירָה׃ וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֲצִיגָה-נָא עִמָּךְ
מִן-הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצֵּא-הֵן בְּעֵינַי
אֲדֹנָי׃ טו וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה׃
וַיַּעֲקֹב נָסַע סְכוּתָה וַיָּבֵן לּוֹ בַּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה
סְכוּת עַל-כֵּן קָרָא שֵׁם-הַמָּקוֹם סְכוּרָה׃ וַיָּבֹא
יַעֲקֹב שָׁלֵם עֵיר שָׁכֵם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בָּבֹא מִפְּדֹן
אֲדָם וַיַּחַן אֶת-פָּנָיו הָעִיר׃ וַיִּקַּח אֶת-חֵלְקֹת הַשְּׂדֵה

אשר

פרק לג



יֶעֱקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה-עֲשׂוּ בָא
 וְעַמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵ אֶת-
 הַיְלָדִים עַל-לֵאָה וְעַל-רָחֵל וְעַל-
 שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת : וַיִּשֶׂם אֶת-הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת-יְלָדֵיהֶן
 רֵאשִׁנָּה וְאֶת-לֵאָה וַיְלִידָהּ אַחֲרָנִים וְאֶת-רָחֵל וְאֶת-
 יוֹסֵף אַחֲרָנִים : וְהָיָא עֹבֵר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה
 שִׁבְעַת פְּעָמִים עַד-גִּשְׁתּוֹ עַד-אֲחִיו : וַיִּרֶץ עֲשׂוֹ
 לִקְרֹאתוֹ וַיַּחֲבִקְהוּ וַיִּפֹּל עַל-צוּאָרוֹ וַיִּשְׁקְהוּ וַיִּבְכּוּ :
 ה וַיִּשָּׂא אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-הַיְלָדִים
 וַיֹּאמֶר מִי-אֱלֹהֵי לֵךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר-חָנָן
 אֱלֹהִים אֶת-עַבְדְּךָ : וַתִּגְשֵׁן הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וַיְלִידֵיהֶן
 וַתִּשְׁתַּחוּיֶן : וַתִּגְשֶׁם לֵאָה וַיְלִידָהּ וַיִּשְׁתַּחוּ וְאַחֵר
 נָגַשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחוּ : וַיֹּאמֶר מִי לֵךְ כָּל-
 הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצְאֵהֶן בְּעֵינַי
 אֲדֹנָי :

ק צואריו

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי
 שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר
 יבוק : ויקחם ויעברם את תנחל ויעבר את
 אשר לו : ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד
 עלות השחר : כה וירא כי לא יכל לו ויגע בכף
 ירכו ותקע בפה ירך יעקב בהאבקו עמו : ויאמר
 שליחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם
 ברכני : ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב
 ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל
 כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל : וישאל
 יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל
 לשמי ויברך אתו שם : ויקרא יעקב שם המקום
 פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל
 נפשי : ויזרח לו השמש באשר עבר את פנואל
 והוא צולע על ירכו : על כן לא יאכלו בני ישראל
 את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הנה
 כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה :

הַיּוֹם אֲשֶׁר לֹא־יִסְפָּר מִרְבּוֹ : וַיֵּלֶן שֵׁם בְּלִילָה
הַהוּא וַיִּקָּח מִן־הַבָּא בְּיָדוֹ מִנְחָה לַעֲשׂוֹ אֲחִיו׃
עֲזִים מֵאֲתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחִלִּים מֵאֲתִים
וְאִלִּים עֲשָׂרִים׃ טו גְּמָלִים מִיִּנְקוֹת וּבְנֵיהֶם
שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפְרִים עֶשְׂרֵה אֶתֹנּוֹת
עֲשָׂרִים וְעִירִם עֶשְׂרֵה׃ וַיִּתֵּן בְּיַד־עֲבָדָיו עֹדֵר עֹדֵר
לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין
עֹדֵר וּבֵין עֹדֵר׃ וַיֵּצֵא אֶת־הָרֹאשֹׁן לֵאמֹר כִּי יִפְגַּעֲשֶׁךָ
עֲשׂוֹ אָחִי וּשְׂאֵלְךָ לֵאמֹר לְמִי־אַתָּה וְאַנְה תֵּלֶךְ וּלְמִי
אֱלֹה לִפְנֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לִיעֲקֹב מִנְחָה הוּא
שְׁלוּחָה לְאֹדְנִי לַעֲשׂוֹ וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃ וַיֵּצֵא
גַם אֶת־הַשְּׁנִי גַם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַם אֶת־כָּל־הַלְלִים
אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדְּבַר הַזֶּה תִּדְּבְרוּן אֶל־עֲשׂוֹ
בְּמוֹצָאֲכֶם אֹתוֹ׃ כ וְאָמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב
אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר אֲבִפְרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה הִחֲלִכָת
לִפְנֵי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה פָּנָיו אוֹלִי יִשָּׂא פָנָיו וְתַעֲבֹר
הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לֵן בְּלִילָה הַהוּא בְּמַחֲנֶה׃

לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנִי לַעֲשׂוּ כֹה אָמַר עֲבָדְךָ
יַעֲקֹב עִם לִבִּן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד-עֲתָה׃ ה וַיְהִי-לִי
שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאִשְׁלָחָה לְהַגִּידָה
לְאֲדֹנִי לְמִצְאָה־חֵן בְּעֵינָיָה׃ וַיָּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים
אֶת-יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אֲחִיךָ אֶל-עֲשׂוּ וְגַם
הִלֵּךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע-מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ׃ וַיֵּרָא
יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵן אֶת-הָעַם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וְאֶת-
הַצֹּאן וְאֶת-הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לִשְׁנֵי מַחֲנֹת׃ וַיֹּאמֶר
אִם-יָבוֹא עֲשׂוֹ אֶל-הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וַהֲכֹהוּ וְהָיִיתָ
הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי
אֲבָרְהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵל אֲמַר אֵלַי שׁוּב
לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלָדְתְּךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ׃ י קָטַנְתִּי מִכָּל
הַחֲסָדִים וּמִכָּל-הָאַמֶּת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-עֲבָדְךָ כִּי
בְּמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת-הַיַּרְדֵּן חֹזֶה וְעַתָּה הֵייתִי לִשְׁנֵי
מַחֲנֹת׃ הֲצִילָנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי-יֵרָא
אֲנֹכִי אִתּוֹ פֶּן-יָבוֹא וְהִכָּנִי אֵם עַל-בָּנָיִם׃ וְאַתָּה
אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת-זֶרְעֲךָ בְּחוֹל
הַיָּם

וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הַגֵּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמִּצְבָּה
 אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ : עַד הַגֵּל הַזֶּה וְעַד הַמִּצְבָּה
 אִם-אֲנִי לֹא-אֶעְבֹּר אֵלֶיךָ אֶת-הַגֵּל הַזֶּה וְאִם-אֶתָּה
 לֹא-תַעֲבֹר אֵלַי אֶת-הַגֵּל הַזֶּה וְאֶת-הַמִּצְבָּה הַזֹּאת
 לְרַעָה : אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם וְאֱלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפֹּטוּ
 בֵּינֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפֶּהד אָבִיו
 יִצְחָק : וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאָחִיו לֵאמֹל-
 לָחֶם וַיֹּאכְלוּ לָחֶם וַיֵּלִינוּ בָּהָר : נָה וַיִּשְׁכְּם לָבֵן
 בַּבֶּקֶר וַיֵּנֶשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם וַיֵּלֶךְ
 וַיֵּשֶׁב לָבֵן לְמָקוֹמוֹ :

פרק לב

הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בּוֹ מַלְאֲכֵי
 אֱלֹהִים : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאִשְׁרֵי רֹאשׁ
 מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא
 מַחֲנֵים : וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל-
 עֶשָׂו אָחִיו אֶרְצָה שְׂעִיר שָׂדֶה אָדוֹם : וַיֵּצֵא אֹתָם
 לֵאמֹר



שנה בשתי בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף
את משפחתי עשרת מנים : לולי אלהי
אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה
ריקם שלחתי את עניי ואת יגיע כפי ראיה
אלהים ויובח אמש : ויען לבן ויאמר אל יעקב
הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר
אתה ראה לי הוא ולבנותי מה אעשה לאלה היום
או לבניהן אשר ילדו : ועתה לכה נכרתה
ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך : מה ויקח
יעקב אבן וירימה מצבה : ויאמר יעקב לאחיו
לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם
על הגל : ויקראלו לבן יגר שהדותא ויעקב
קרא לו גלעד : ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך
היום על בן קרא שמו גלעד : והמצפה אשר
אמר יצחק יהוה ביני ובינך כי נסתור איש מרעהו :
נ אסתענה את בנותי ואסתקח נשים על בנותי
אין איש עמנו ואלה אלהים עד ביני ובינך :
ויאמר

מֶה עָמְדִי וְקַח-לֶךְ וְלֹא-יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גִּנְבָתָם׃
 וַיָּבֹא לָבֶן בְּאֶהֱלֵי-יַעֲקֹב וּבְאֶהֱלֵי לֵאָה וּבְאֶהֱלֵי שְׁתֵּי
 הָאִמֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֶהֱלֵי לֵאָה וַיָּבֹא בְּאֶהֱלֵי
 רָחֵל׃ וְרָחֵל לָקְחָהּ אֶת-הַתְּרָפִים וַתִּשְׁמַם בְּכֹר
 הַגִּמְלָה וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמְשָׁשׁ לָבֶן אֶת-כָּל-הָאֶהֱלֵי
 וְלֹא מָצָא׃ לֵה וַתֹּאמֶר אֶל-אֲבִיהָ אֶל-יִחִיר בְּעֵינַי
 אֲדֹנָי כִּי לֹא אוֹכַל לָקוֹם מִפְּנֶיךָ כִּי-דָרְךָ נָשִׂים לִי
 וַיַּחֲפֹשׂ וְלֹא מָצָא אֶת-הַתְּרָפִים׃ וַיִּחַר לַיַּעֲקֹב
 וַיִּרֶב בְּלִבּוֹ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבֶן מִה-פָּשַׁעִי מֶה
 הִטָּאתִי כִּי דָלַקְתָּ אַחֲרִי׃ כִּי-מִשְׁשָׁתָה אֶת-כָּל-
 כְּלֵי מִה-מִצָּאתָ מִכָּל כְּלֵי-בֵיתְךָ שֵׁים כֹּה נָגַד אֲתָי
 וְאַחֲרֶיךָ וַיּוֹכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ׃ זֶה עָשִׂיתָ שָׁנָה אֲנִכִּי
 עָמַד רָחֵלֶיךָ וְעֹזֶיךָ לֹא שָׁכְלוּ וְאֵילַי צָאנְךָ לֹא
 אָכַלְתִּי׃ טֹרְפָה לֹא-הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אֲנִכִּי אַחֲטָנָה
 מִיָּדִי תִבְקַשְׁנָה גִּנְבָתִי יוֹם וּגִנְבָתִי לַיְלָה׃ מִהֵייתִי
 בַּיּוֹם אֶכְלֶנִי הָרֹב וְקָרַח בַּלַּיְלָה וַתִּדְרֹד שְׁנַתִּי מֵעֵינַי׃
 זֶה-לִּי עָשִׂיתָ שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע-עָשָׂרָה

יַעֲקֹב׃ וַיִּקַּח אֶת־אָחִיו עִמּוֹ וַיְרִדוּק אֶחָדִיו דֶּרֶךְ
 שִׁבְעַת יָמִים וַיְרַבֵּק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד׃ וַיָּבֹא
 אֱלֹהִים אֶל־לִבֵּן הָאֲרָמִי בַחֲלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ
 הִשָּׁמַר לָךְ פֶּן־תִּדְבַר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃
 כֹּה וַיִּשָּׂג לִבֵּן אֶת־יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת־אָהֳלוֹ בְּהַר
 זָלְבָן תִּקַּע אֶת־אָחִיו בְּהַר הַגִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר לָבֵן
 לַיַּעֲקֹב מַה עָשִׂיתָ וַתִּגְנוֹב אֶת־לִבִּי וַתִּגְהַג אֶת־
 בְּנוֹתַי בְּשִׁבְיוֹת חָרִב׃ לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרוּחַ וַתִּגְנוֹב
 אֹתִי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וַאֲשַׁלְּחֶךָ בְּשִׁמְחָה וּבִשְׂרִים בְּתָךְ
 וּבְכִנּוֹר׃ וְלֹא נִטְשִׁיתָנִי לְנִשְׁקָ לְבָנִי וּלְבָנוֹתַי
 עָתָה הִסְבַּלְתָּ עֵשָׂו׃ יֵשׁ־לֵאלֹלִי יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם
 רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הִשָּׁמַר
 לָךְ מִדְּבַר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃ לֹא וְעָתָה הֲלוֹךְ
 הֲלֹכְתָּ כִּי־נִכְסָף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גִּנַּבְתָּ
 אֶת־אֱלֹהֵי׃ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלִבֵּן כִּי יֵרָאֹתִי כִּי
 אָמַרְתִּי פֶן־תִּגְזֹל אֶת־בְּנוֹתַיךָ מִעֵמִי׃ עִם אֲשֶׁר
 תִּמְצָא אֶת־אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אֲחֵינוּ הִכָּר־לָךְ
 מֵה

נִקְדִּים וּבְרִדִים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל־אֲשֶׁר לָבֵן עָשָׂה
 לָךְ: אֲנוּכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שֵׁם מִצְבֹּת
 אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שֵׁם נָדָר עָתָה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ
 הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מִוְלָדְתְּךָ: וְתַעַן רַחֵל וּלְאָה
 וְתֹאמַרְנָה לוֹ הֵעוֹד לָנוּ הֵלֶךְ וְנַחֲלָה בְּבֵית אֲבִינוּ:
 טו הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחְשַׁבְנוּ לָו כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם־
 אֲכֹל אֶת־כֶּסֶפֵּנוּ: כִּי כָל־הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הֵצִיל
 אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעָתָה כָּל־אֲשֶׁר
 אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עָשָׂה: וַיִּקַּם יַעֲקֹב וַיֵּשֶׂא אֶת־
 בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו עַל־הַגְּמָלִים: וַיַּנְהִיג אֶת־
 כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קְנִיָּנוּ
 אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדֵן אֲרָם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אֶרֶצָה
 בְּנֵעֹן: וּלְבֵן הַלֶּךְ לָגֹזֹז אֶת־צֹאֲנוֹ וְתַגְנֹב רַחֵל אֶת־
 הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאֶבְיָה: כ וַיַּגִּב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבֵן
 הָאֲרָמִי עַל־בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא: וַיְבָרַח הוּא
 וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקַּם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיֵּשֶׂם אֶת־
 פָּנָיו הָרַח הַגָּלְעָד: וַיַּגֵּד לָלָבֵן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח
 יַעֲקֹב:

לִבְנֵי וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כְּתִמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם : וַיֹּאמֶר
 יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלְדֶיךָ
 וְאֵהִיה עִמָּךְ : וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל
 וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנֵנוּ : ה וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה
 אֲנִכִּי אֶת־פָּנַי אֲבִיכֶן כִּי־אֵינֶנּוּ אֵלַי כְּתִמּוֹל
 שְׁלֹשׁוֹם וְאֵלֹהֵי אָבִי הִנֵּה עִמָּדִי : וְאַתָּה
 יִדְעָתָן כִּי בְּכָל־כְּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן : וְאֲבִיכֶן
 הִתֵּל בִּי וְהִחֲלַף אֶת־מִשְׁכָּבִי עֲשֹׂת מוֹנִים וְלֹא־
 נָתַנוּ אֱלֹהִים לְהִרְעֵ עִמָּדִי : אִם־כֵּן יֹאמֶר
 נְקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן נְקָדִים וְאִם־
 כֵּן יֹאמֶר עֲקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן
 עֲקָדִים : וַיֵּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֶה אֲבִיכֶם
 וַיִּתֵּן־לֵי יוֹהִי בָּעֵת יַחַם הַצֹּאן וְאִשָּׁא עֵינִי וָאֵרָא
 בְּהָלוֹם וְהִנֵּה הָעֶתְדִים הָעוֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים
 נְקָדִים וְבֹרְדִים : וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלֶּאךָ הָאֱלֹהִים
 בְּהָלוֹם יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי : וַיֹּאמֶר שְׂאֵנָה עֵינֶיךָ
 וּרְאֵה כָּל־הָעֶתְדִים הָעוֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים
 נְקָדִים

בְּרֹהֲטִים בְּשִׁקְתוֹרַת הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּבְאֵן הַצֹּאן
 לְשִׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן וַיַּחֲמֶנָה בַּבֹּאֵן לְשִׁתּוֹרַת :
 וַיַּחֲמוּ הַצֹּאן אֶל־הַמִּקְלוֹת וַתִּלְדֹּן הַצֹּאן עֲקָדִים
 נִקְדָּים וּטְלָאִים : וַהֲכִשְׁבִּים הַפִּרִּיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן
 פָּנָיו הַצֹּאן אֶל־עֶקֶד וְכָל־חוֹם בַּצֹּאן לִבָּן וַיֵּשֶׁת לוֹ
 עֲדָרִים לִבְדּוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל־צֹאן לִבָּן : וַהֲיָה בְּכָל־
 יָחַם הַצֹּאן הַמִּקְשָׁרוֹת וְשָׁם יַעֲקֹב אֶת־הַמִּקְלוֹת
 לְעֵינָיו הַצֹּאן בְּרֹהֲטִים לִיַּחֲמֶנָה בַּמִּקְלוֹת :
 וּבַהֲעֲטִיף הַצֹּאן לֹא יֵשִׁים וַהֲיָה הָעֲטָפִים לִלְבָּן
 וְהַקְשָׁרִים לִיעֲקֹב : וַיִּפְרוֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד
 וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וַגְּמָלִים
 וַהֲמוֹנִים :

פרק לא

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת־דְּבַר־בְּנֵי־לֵבָן לְאֹמֹר לָקַח יַעֲקֹב
 אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְאֲבִינוֹ וּמֵאֲשֶׁר לְאֲבִינוֹ
 עָשָׂה אֶת כָּל־הַכָּבֵד הַזֶּה : וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת־פָּנָיו
 לִבָּן

ה רבתי

וַיִּפְרֹץ לְרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶתְךָ לְרַגְלִי וְעַתָּה מִתִּי
אֶעֱשֶׂה גַם-אֲנֹכִי לְבֵיתִי: וַיֹּאמֶר מַה אֶתֶּן-לָךְ
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא-תִתֶּן-לִי מֵאוֹמָה אִם-תַּעֲשֶׂה-לִּי
הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנְךָ אֲשֶׁמֹּור: אֶעֱבֹר
בְּכָל-צֹאנְךָ הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל-שָׂה נִקּוֹד וְטָלוּא
וְכָל-שָׂה-חֹם בַּכְּשָׁבִים וְטָלוּא וְנִקּוֹד בַּעֲזִים וְהִיָּה
שִׁכְרִי: וְעָנְתָה-בִּי צִדְקָתִי בַּיּוֹם מָחָר כִּי-תָבוֹא
עַל-שִׁכְרִי לִפְנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר-אֵינְנוּ נִקּוֹד וְטָלוּא
בַּעֲזִים וְחֹם בַּכְּשָׁבִים גָּנוֹב הוּא אֹתִי: וַיֹּאמֶר
לָבָן הֵן לִי יְהִי כַדְבָּרְךָ: לֵךְ וַיֵּסֶר בַּיּוֹם
הַהוּא אֶת-הַתִּישִׁים הָעֶקְדִים וְהַטָּלָאִים וְאֵת
כָּל-הָעֲזִים הַנִּקְדֹּת וְהַטָּלָאִת כֹּל אֲשֶׁר-לָבָן בּוֹ
וְכָל-חֹם בַּכְּשָׁבִים וַיִּתֵּן בְּיַד-בְּנָיו: וַיֵּשֶׁם דָּרָךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב רוּעָה אֶת-צֹאן
לָבָן הַנּוֹתָרוֹת: וַיִּקַּח-לּוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָה לָח וְלוֹ
וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחֲשָׁף הַלָּבָן
אֲשֶׁר עַל-הַמְּקִלֹת: וַיֵּצֵג אֶת-הַמְּקִלֹת אֲשֶׁר פָּצַל
בִּרְהֻטִּים

אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שְׂפָחָתִי לְאִישִׁי וְתִקְרָא
 שְׁמוֹ יִשְׁשָׁכָר׃ וְתָהָר עֹזֵד לֵאמֹר וְתִלְדַּךְ בֶּן־שִׁשִּׁי
 לִיעֶקֶב׃ כ וְתֹאמַר לֵאמֹר זָבֻד־נִי אֱלֹהִים אֹתִי זָבֻד
 טוֹב הַפֶּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי בִן־יְלֻדָּתִי לוֹ שַׁעֲשֹׂה בָנִים
 וְתִקְרָא אֶת־שְׁמוֹ זְבֻלוֹן׃ וְאַחֵר יִלְדָה בֵּת וְתִקְרָא
 אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רַחֵל וַיִּשְׁמַע
 אֲלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֲמָהּ׃ וְתָהָר וְתִלְדַּךְ בָּן
 וְתֹאמַר אִסָּף אֱלֹהִים אֶת־הָרַפְתִּי׃ וְתִקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
 יוֹסֵף לְאִמּוֹר יוֹסֵף יְהוּה לִי בֶן־אֲחֵר׃ כה וַיְהִי כִּאֲשֶׁר
 יִלְדָה רַחֵל אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לְבָן שְׁלַח־נִי
 וְאַלְכָה אֶל־מְקוֹמִי וְלֹאֲרָצִי׃ תָּנָה אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־
 יְלָדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אֹתְךָ בְּהֵן וְאַלְכָה בִּי אֶתָּה יְדַעַת
 אֶת־עֲבַדְתִּי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְבָן אִם־
 נָא מִצַּאתִי הֵן בְּעֵינֶיךָ נִחַשְׁתִּי וַיְבָרֶכְנִי יְהוּה
 בְּגִלְגָּלָה׃ וַיֹּאמֶר נִקְבָה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאַתָּנָה׃ וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו אַתָּה יְדַעַת אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר־
 הָיָה מִקְנֶךָ אֹתִי׃ ל בִּי מַעַט אֲשֶׁר־הָיָה לְךָ לִפְנֵי

ויפרץ

אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
 נִפְתָּלִי׃ וַתֵּרָא לֵאלֹהִי בֶן עֶמְדָה מִלְדָּת וַתִּקַּח אֶת־
 זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתֵּתֶן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ י וַתֵּלֶד
 זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאלֹהִי לְיַעֲקֹב בֶּן׃ וַתֹּאמֶר לֵאלֹהִי בְגֶד־
 וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאלֹהִי
 בֶן שְׁנֵי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאלֹהִי בְּאִשְׁרֵי בֶן
 אֲשֶׁרוֹנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֲשֶׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן
 בִּימֵי קִצִּיר־הַטִּים וַיִּמָּצֵא דֹדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֹא אֹתָם
 אֶל־לֵאלֹהִי אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רַחֵל אֶל־לֵאלֹהִי תִנִּינָא לִי
 מִדֹּדָאִי בְּנֶגֶד׃ טו וַתֹּאמֶר לָהּ הִמָּעֹט קִחְתֶּךָ
 אֶת־אִשִּׁי וְלָקַחְתְּ גַּם אֶת־דֹּדָאִי בְּנִי וַתֹּאמֶר רַחֵל
 לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תִּחַת דֹּדָאִי בְּנֶגֶד׃ וַיָּבֹא
 יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאלֹהִי לִקְרָאתוֹ
 וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא בֶן שָׁכֹר שִׁכְחִיתִךָ בְּדֹדָאִי בְּנִי
 וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בַּלַּיְלָה הַזֶּה׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאלֹהִי
 וַתֵּהָר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֶּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאלֹהִי נָתַן
 אֱלֹהִים

וַתֹּאמֶר עֲתָה הַפֶּעַם יֵלֹוּה אִישׁ אִלָּי כִּי־יִלְדֵתִי לוֹ
 שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לוֹי : לֵה וַתֵּהָרֵ
 עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן
 קָרָאתָ שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלְּדֹת :

פרק ל

וַתֵּרָא רַחֵל כִּי לֹא יֵלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה
 רַחֵל בַּאֲחֻזָּתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב
 הִבְדֵּל־לִי בָנִים וְאִם־אֵין מִתְּהָ אֲנֹכִי : וַיַּחֲרֹ
 אָף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי
 אֲשֶׁר־מָנַע מִמֶּךָ פְּרִי־בֶטֶן : וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי
 בִּלְהָה בָּא אֵלַיָּה וַתֵּלֶד עַל־בְּרָכִי וְאִפְנָה גַם־אֲנֹכִי
 מִמֶּנָּה : וַתִּתֵּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שְׁפָחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא
 אֵלַיָּה יַעֲקֹב : הַ וַתֵּהָרֵ בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֶּן :
 וַתֹּאמֶר רַחֵל דָּגְנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֻלִּי וַיִּתֵּן־לִי בֶן
 עַל־כֵּן קָרָאתָ שְׁמוֹ דָּן : וַתֵּהָרֵ עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה
 שְׁפָחָתָהּ רַחֵל בֶּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב : וַתֹּאמֶר רַחֵל נִפְתּוּלִי
 אֱלֹהִים

וַיָּבֹא אֵלָיוּהָ : וַיִּתֵּן לָבֶן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שְׁפָחָתוֹ
 לְלֵאָה בִּתּוֹ שְׁפָחָהּ : כֹּה וַיְהִי בִּבְקָר וַהֲנֵה־הוּא לֵאָה
 וַיֹּאמֶר אֶל־לָבֶן מִה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל
 עֲבָדְתִּי עֹמֶךָ וְלָמָּה רָמִיתָנִי : וַיֹּאמֶר לָבֶן לֹא־יַעֲשֶׂה
 כֵּן בְּמִקְוֵמִנִי לִתֶּת הַצֵּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה : מִלֵּא
 שִׁבְעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם־אֶת־זֹאת בְּעֶבְדָּהּ אֲשֶׁר־
 תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת : וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב
 כֵּן וַיִּמְלֵא שִׁבְעַ זֹאת וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
 לְאִשָּׁה : וַיִּתֵּן לָבֶן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בְּלָחָה שְׁפָחָתוֹ
 לָהּ לְשִׁפְחָהּ : ל וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל וַיֹּאהֲב גַּם־
 אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמָּו עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים
 אַחֲרוֹת : וַיֵּרָא יְהוָה בִּי־שְׁנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־
 רַחֲמֶיהָ וּרְחֵל עֲקָרָה : וַתֵּהָרֶה לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא
 שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמַרְהָ בִּי־רָאָה יְהוָה בְּעֲנִי כִּי עָתָה
 יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי : וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־
 שָׁמַע יְהוָה בִּי־שְׁנוּאָה אֲנִכִּי וַיִּתֵּן־לִי גַם־אֶת־זוֹ
 וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן : וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן
 וַתֹּאמֶר

לְרַחֵל בִּי אֲחִי אֲבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וְתָרַץ
 וַתִּגְדַּר לְאֲבִיהָ׃ וַיְהִי כְשִׁמוֹעַ לְבֶן אֶת־שִׁמְעַע יַעֲקֹב
 בֶּן־אֲחֻזָּתוֹ וַיֵּרָץ לְקָרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק־לוֹ וַיִּנָּשֶׁק־לוֹ
 וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלֵבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לְבֶן אֶךְ עֲצָמִי וּבָשָׂרִי אַתָּה
 וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ הָרֵשׁ יָמִים׃ טו וַיֹּאמֶר לְבֶן לִיעֲקֹב הֲכִי־
 אֲחִי אַתָּה וַעֲבַדְתָּנִי חָנֹם הַגִּידָה לִּי מַה־מִּשְׁכַּרְתְּךָ׃
 וּלְלֵבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדוּלָּה לְאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה
 רָחֵל׃ וַעֲיָנִי לְאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הִיתָה יִפְתָּתָאֵר
 וַיִּפְתַּ מְרֵאָה׃ וַיֶּאֱהָב יַעֲקֹב אֶת־רוּחַל וַיֹּאמֶר אֶעֱבַדְךָ
 שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרוּחַל בְּתָךְ הַקְּטָנָה׃ וַיֹּאמֶר לְבֶן טוֹב
 תַּתִּי אֶתָּה לָךְ מִתַּתִּי אַתָּה לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃
 כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרוּחַל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כִּי־יָמִים
 אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אַתָּה׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לְבֶן
 הִבָּה אֶת־אִשְׁתִּי בִּי מֵלָאָה יָמִי וְאִבּוֹאָה אֵלֶיךָ׃
 וַיֹּאסֹף לְבֶן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה׃
 וַיְהִי בַּעֲרֹב וַיִּקַּח אֶת־לְאָה בָתוֹ וַיָּבֹא אֶתָּה אֵלָיו
 וַיָּבֹא

הַהוּא יִשְׁקוּ הָעֵדְרִים וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר׃
 וְנִאֲסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הָעֵדְרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת־הָאֵבֶן מֵעַל
 פִּי הַבְּאֵר וַהֲשִׁקוּ אֶת־הַצֹּאן וַהֲשִׁיבוּ אֶת־הָאֵבֶן עַל־
 פִּי הַבְּאֵר לְמִקְוֵמָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲחִי מִאִין
 אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מַחֲרֹן אֲנַחְנוּ׃ ה וַיֹּאמֶר לָהֶם
 הִידְעֶתֶם אֶת־לִבְּכֶם בֶּן־נַחֲוֹר וַיֹּאמְרוּ יִדְעֵנוּ׃ וַיֹּאמֶר
 לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ
 בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדֹלָה
 לֹא־עָתָּה הָאֵסֶף הַמִּקְנֶה הַשִּׁקּוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעִי׃
 וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֵדְרִים
 וַיִּגְלְלוּ אֶת־הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַהֲשִׁקִּינוּ הַצֹּאן׃
 עוֹדְנוּ מִדְּבַר עִמָּם וּרְחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר
 לְאֲבִיהָ כִּי רוּעָה הָיָא׃ י וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה
 יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן
 לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיָּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּד אֶת־הָאֵבֶן מֵעַל־
 פִּי הַבְּאֵר וַיִּשֶׁק אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃ וַיִּשֶׁק
 יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קוֹלָו וַיִּבָּדֶךְ׃ וַיִּגַּד יַעֲקֹב
 לְרָחֵל

וַיִּקַּץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָבִן יִשְׂרָאֵל הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה
 וְאֲנִכִּי לֹא יָדַעְתִּי וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מִה־נִּזְרָא הַמָּקוֹם
 הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אֶס-בֵּית אֱלֹהִים זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם׃
 וַיִּשָּׁכֶם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת-הָאֶבֶן אֲשֶׁר-שָׁם
 מִרְאשֵׁתוֹ וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מִצְבֵּה וַיִּצּוֹק שָׁמֶן עַל-רֹאשָׁהּ׃
 וַיִּקְרָא אֶת-שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית-אֵל וְאוּלָם לֹו
 שֵׁם-הָעִיר לִרְאשֹׁנָה׃ כ וַיָּדָר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר
 יְהִי אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה הַזֶּה אֲשֶׁר
 אָנוּכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֵאכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ׃
 וְשָׁבַתִּי בְשָׁלוֹם אֶל-בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי
 לְאֱלֹהִים׃ וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי מִצְבֵּה יְהִי
 בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן-לִי עֲשֹׂר אֶעֱשֹׂרְנֹו לָךְ׃

פרק כט

וַיִּשָּׂא וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרֶצָה בְּנֵי-קָדָם׃
 וַיִּירָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה-שָׁם
 שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי-צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן-הַבָּאָר
 הַהוּא



מִבְּנוֹת בְּנֵעֹן : וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ
וַיֵּלֶךְ כִּדְּנָה אֲרָם : וַיֵּרָא עָשׂוּ כִּי רָעוֹת בְּנוֹת בְּנֵעֹן
בְּעֵינָיו יֵצֵא חֶק אָבִיו : וַיֵּלֶךְ עָשׂוּ אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח
אֶת־מַהֲלַת בַּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אֲבִרְהָם אַחֲוַת נְבִיּוֹת
עַל־נָשָׁיו לֹא לְאִשָּׁה : וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע
וַיֵּלֶךְ הָרְנָה : וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם כִּי־בָא
הַשֹּׁמֵשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשְׁתּוֹ
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא : וַיַּחֲלוֹם וְהִנֵּה סֹלֶם מַצֵּב
אֶרֶץ וּרְאִשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיִמָּה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים
עוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ : וְהִנֵּה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו
וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבִרְהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יֵצֵא חֶק
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לֵךְ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ :
וְהָיָה זֶרַעְךָ כְּעֹפֶר הָאָרֶץ וּפְרִצְתָּ יְמֹרָה וּקְדַמָּה
וְאַחֲרָיֶה וְנִגְבָּה וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל־מְשֻׁפְחוֹת הָאֲדָמָה
וּבְזֶרַעְךָ : טו וְהִנֵּה אֲנֹכִי עֹמֵד וְשִׁמְרָתִיךָ בְּכָל
אֲשֶׁר־תֵּלֶךְ וְהִשְׁכַּחְתִּיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא
אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶס-עֲשִׂיתִי אִתָּךְ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ :
וַיִּקַּץ

לֹוֹקָה יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבָּנוֹת־הָהָת פָּאֵלָה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ
לָמָּה לִּי חַיִּים:

פרק כח

יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיִּצְוֵהוּ
וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבָּנוֹת־
כְּנָעַן: קוֹם לֶךְ פְּדֹנָה אֶלֶם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל
אָבִי אִמָּה וְקַח־לָךְ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבָּנוֹת לִבְנֵי אָחִי
אִמָּה: וְאֵל שְׂדֵי יִבְרָךְ אֶתְךָ וַיִּפְרֹךְ וַיִּרְבֶּךְ וְהָיִיתָ
לְקַהֲל עַמִּים: וַיִּתֶּן־לָךְ אֶת־בְּרִכַּת אֲבֹרָהִם לָךְ
וַיִּזְרַעְךָ אֶתְךָ לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֲשֶׁר־נָתַן
אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם: ה' וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ
פְּדֹנָה אֶל־לִבְנֵי בְּתוֹאֵל הָאֲרָמִי אָחִי רִבְקָה
אִם יַעֲקֹב וַעֲשׂוֹ: וַיֵּרָא עֲשׂוֹ כִּי־בָרֶךְ יִצְחָק אֶת־
יַעֲקֹב וַשְׁלַח אֹתוֹ פְּדֹנָה אֶלֶם לְקַח־תְּלוֹ מִשָּׁם
אִשָּׁה בְּבָרְכּוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה
מִבָּנוֹת



גַם־אֲנִי אֲבִי וַיֵּשֶׁא עֲשׂוֹ קוֹלוֹ וַיִּבֶךְ׃ וַיַּעַן יִצְחָק
אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנִּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָךָ
וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל׃ מ וְעַל־חֲרָבְךָ תִּחְיֶה
וְאֶת־אֲחִיךָ תַעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּלְיֵד וּפְרִקְתָּ
עָלוֹ מֵעַל צִוְּאָרְךָ׃ וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת־יַעֲקֹב
עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַכוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ
בְּלָבוֹ יִקְרְבוּ יָמַי אֲבָל אֲבִי וְאַחֲרָיָה אֶת־יַעֲקֹב
אָחִי׃ וַיִּגַּד לְרַבְקָה אֶת־דְּבָרָיו עֲשׂוֹ בָנָה
הַגָּדוֹל וְתִשְׁלַח וְתִקְרָא לַיַּעֲקֹב בָּנָה הַקָּטָן
וְתֹאמַר אֵלָיו הִנֵּה עֲשׂוֹ אֲחִיךָ מִתְנַחֵם לָךְ
לְאַחֲרָיָה׃ וְעַתָּה בְנֵי שִׁמְעַע בְּקוֹלִי וְקוּם בְּרַח־לָךְ
אֶל־לְבֶן אֲחִי חֲרָנָה׃ וַיֵּשְׁבֶת עִמּוֹ יָמִים אַחֲרָיִם
עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אֲחִיךָ׃ עַד־שׁוּב אֶת־אֲחִיךָ
מִמָּךְ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ
מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל־גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד׃ מֵה וְתֹאמַר
רַבָּקָה אֶל־יִצְחָק קִצְתִּי בְּחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם־
לֹקַח

וַיְהִי אֲךָ יָצָא יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פָּנָיו יִצְחָק אָבִיו
וַעֲשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ : וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מִטַּעֲמִים
וַיָּבֹא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצִּיד
בָּנָו בַּעֲבֹר תְּבָרַכְנִי נַפְשִׁךָ : וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו
מִי־אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בִנְךָ בְּכוֹרְךָ עֲשׂוֹ : וַיַּחֲרֹד יִצְחָק
חֲרָדָה גְּדוֹלָה עַד־מָאֹד וַיֹּאמֶר מִי־אֶפְּוֹא הוּא הַצֶּדֶד־
צִיד וַיָּבֹא לִי וַאֲכַל מִכָּל בְּטָרִם תָּבֹא וַאֲבָרַכְהוּ
גַם־בְּרוּךְ יִהְיֶה : כַּשְׁמוֹעַ עָשׂוֹ אֶת־דְּבָרֵי
אָבִיו וַיַּצַּק צַעֲקָה גְּדוֹלָה וַמָּרָה עַד־מָאֹד וַיֹּאמֶר
לְאָבִיו בָּרַכְנִי גַם־אֲנִי אָבִי : לֵה וַיֹּאמֶר בָּא
אֲחִיךָ בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְּתֶךָ : וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא
שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים אֶת־בְּכוֹרָתִי לָקַח
וְהִנֵּה עֲתָה לָקַח בְּרַכְּתִי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֲצַלֶּתָּ לִי
בְּרַכָּה : וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לַעֲשׂוֹ הֵן גִּבִּיר שְׂמִתִּיו
לָךְ וְאֶת־כָּל־אָחִיו נָתַתִּי לָךְ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ
סִמְכֵתִיו וּלְכָה אֶפְּוֹא מֶה אַעֲשֶׂה בְּנִי : וַיֹּאמֶר
עֲשׂוֹ אֶל־אָבִיו הַבְּרַכָּה אַחַת הוּא־לָךְ אָבִי בְּרַכְּנִי

מה־זֶה מִהֵרָת לִמְצֹא בְנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לִפְנֵי : וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גִּשְׁת־
 נָא וְאִמְשָׁךְ בְּנִי הֵאֱתָה זֶה בְנִי עֲשׂו אִם־לֹא :
 וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁהוּ וַיֹּאמֶר הַקּוֹל
 קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדִים יְדֵי עֲשׂו : וְלֹא הִכִּירוּ כִּי־הָיוּ
 יָדָיו כִּי־דֵי עֲשׂו אָחִיו שָׁעֲלָת וַיְבָרְכֵהוּ : וַיֹּאמֶר אֶתָּה
 זֶה בְנִי עֲשׂו וַיֹּאמֶר אָנִי : כֹּה וַיֹּאמֶר הַגִּישָׁה לִי
 וְאֶכְלָה מִצֵּיד בְּנִי לְמַעַן תְּבָרֵכָה נַפְשִׁי וַיֵּגֶשׁ־לוֹ
 וַיֹּאכֶל וַיָּבֵא לוֹ יֵין וַיִּשֶׁת : וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק
 אָבִיו גִּשְׁת־נָּא וְשָׁקָה לִי בְנִי : וַיֵּגֶשׁ וַיִּשְׁק־לוֹ וַיֵּרָח
 אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רֵאחַ רֵיחַ בְּנִי כְרִיחַ
 שָׂדֶה אֲשֶׁר בָּרַכְוּ יְהוָה : וַיִּתֶּן־לָהּ הָאֱלֹהִים
 מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ :
 יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֲמִים הָיָה גְבִיר לְאֶחָיִךְ
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנִי אִמָּךְ אֶרְרֶיךָ אֲרוּר וּמְבָרֵכָךְ
 בְּרוּךְ : וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב
 וַיְהִי

גְּדִי עֲזִים טוֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אִתְּם מִטַּעֲמִים לְאֲבִיךָ
כַּאֲשֶׁר אָהֲבָה י וְהִבֵּאתָ לְאֲבִיךָ וְאָכַל בְּעֵבֶר אֲשֶׁר
יְבָרְכֶךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה
אִמּוֹ הֵן עָשׂוֹ אֲחִי אִישׁ שָׂעִר וְאֲנֹכִי אִישׁ חֶלֶק :
אוֹלִי יִמְשְׁנִי אָבִי וְהֵייתִי בְּעֵינָיו כַּמֶּתַעֲתָע וְהִבֵּאתִי
עָלַי קָלָלָה וְלֹא בִרְכָה : וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי
קָלָלְתָּ בְּנִי אֲךָ שָׁמַע בְּקוֹלִי וְלָךְ קַח־לִי : וַיֵּלֶךְ
וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מִטַּעֲמִים כַּאֲשֶׁר אָהֲבָה
אָבִיו : טו וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בְּגָדֵי עָשׂוֹ בְּנֵה הַגְּדוֹל
הַחֲמֹדוֹת אֲשֶׁר אֵתָהּ בְּבֵית וַתִּלְבַּשׂ אֶת־יַעֲקֹב בְּנֵה
הַקָּטָן : וְאֵת עוֹרוֹת גְּדֵי הָעֲזִים הִלְבִּישָׁה עַל־יָדָיו
וְעַל הַלְקֹת צוּאָרָיו : וַתִּתֵּן אֶת־הַמִּטַּעֲמִים וְאֶת־
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנֵה : וַיָּבֵא אֶל־
אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי מִי אֵתָהּ בְּנִי :
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אֲנֹכִי עָשׂוֹ בְּכוֹרְךָ עָשִׂיתִי
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוֹם־נָא שָׁבָה וְאָכַלָּה מִצִּידִי
בְּעֵבֶר תְּבָרְכֵנִי נַפְשֶׁךָ : כ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ

פרק כז



כִּי-זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיז עֵינָיו מֵרְאֹת
 וַיִּקְרָא אֶת-עֲשׂוֹ בֶן-הַגָּדוֹל וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהֵי בְנֵי וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַנְּנִי : וַיֹּאמֶר הִנֵּה-
 נָא זָקַנְתִּי לֹא יִדְעֹתִי יוֹם מוֹתִי : וְעַתָּה שְׂאֵנָא
 בְּלִיךָ תִּלְיֶיךָ וְקִשְׁתְּךָ וַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה וַצֹּדֶה לִי צִידָה :
 וַעֲשֵׂה-לִּי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֲהַבְתִּי וְהָבִיָּאָה לִּי
 וְאֹכְלָה בְּעֶבֶר תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרִם אֲמוֹת : ה
 וּרְבִקָּה שָׁמְעַת בְּדַבַּר יִצְחָק אֶל-עֲשׂוֹ בֶן-וִיִּלָּךְ עֲשׂוֹ
 הַשָּׂדֶה לְצֹד צִיד לְהָבִיא : וּרְבִקָּה אָמְרָה אֶל-
 יַעֲקֹב בְּנֵה לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמְעֹתִי אֶת-אֲבִיךָ מִדְּבַר
 אֶל-עֲשׂוֹ אֲחִיךָ לֵאמֹר : הָבִיָּאָה לִי צִיד וַעֲשֵׂה-
 לִי מִטְעָמִים וְאֹכְלָה וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי
 מוֹתִי : וְעַתָּה בְנֵי שָׁמַע בְּקוֹלִי לֵאשׁוֹר אֲנִי מִצֹּה
 אֶתְךָ : לָךְ-נָא אֶל-הַצֹּאן וְקַח-לִי מִשָּׁם שְׁנֵי

גדיי

ה יתיר

וַתִּשְׁלַחַנִי מֵאֲתָכֶם : וַיֹּאמְרוּ רְאוּ רֵאיוֹ כִּי-
 הִיא יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אֱלֹה בֵּינוֹתֵינוּ
 בֵּינֵינוּ וּבֵינָךְ וּנְכַרְתָּה בְּרִית עִמָּךְ : אִם-תַּעֲשֶׂה
 עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעֵנוּךְ וּכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ
 רַק-טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עִתָּה בְּרוּךְ יְהוָה :
 לֹא וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ : וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר
 וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאֶתֶר
 בְּשָׁלוֹם : וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּידוּ
 לוֹ עַל-אֲדֹת הַבְּיָר אֲשֶׁר חִפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאָנוּ
 מַיִם : וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל-כֵּן שֵׁם-הָעִיר בְּיָר
 שִׁבְעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה : וַיְהִי עָשׂוּ בֶן-אַרְבָּעִים
 שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת-יְהוּדִית בַּת-בְּיָרִי הַחֲתָנִי
 וְאֶת-בְּשֵׁמֶת בַּת-אֵילֹון הַחֲתָנִי : לָהּ וּלְחַיִּין מוֹרֶת
 רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה :

בְּאֲרוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בַּיָּמִי אֲבָרָהָם אָבִיו
וַיִּסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרַי מוֹת אֲבָרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן
שִׁמּוֹת בְּשִׁמּוֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו : וַיַּחְפְּרוּ
עַבְדֵי־יִצְחָק בְּנַחֲל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים :
כ וַיְרִיבוּ רוּעִי גֵרָר עִם־רוּעִי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם
וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֶשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ :
וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֲרָת וַיְרִיבוּ גַם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
שְׁטִנָּה : וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם וַיַּחְפּוּר בְּאֵר אַחֲרָת וְלֹא רָבוּ
עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוּבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עַתָּה הִרְחִיב
יְהוָה לָנוּ וּפְרִינוּ בָאָרֶץ : וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע :
וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי
אֲבָרָהָם אָבִיךָ אֶל־תִּירָא כִּי־אַתָּה אֲנֹכִי וּבִרְכָתִיךָ
וְהִרְבִּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ בְּעֵבֹר אֲבָרָהָם עַבְדִּי :
כה וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט־שָׁם אֹהֶלוֹ
וַיִּכְרוֹ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר : וַאֲבִימֶלֶךְ הַלֵּךְ אֵלָיו
מִגֵּרָר וְאַחֲזֹת מִרְעָהוּ וּפִיכּוֹל שׂוֹר־צָבָאוּ : וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִצְחָק מְדוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שְׁנֵאתֶם אֹתִי
וּתְשַׁלְּחוּנִי

לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד
 החלון וירא והנה יצחק מצחק ארץ רבקה
 אשתו: ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אף הנח
 אשתך הוא ואיך אמרת אחותי הוא ויאמר אליו
 יצחק כי אמרתי פן-אמורת עליה: ויאמר
 אבימלך מה-זאת עשית לנו כמעט שכב אחד
 העם את-אשתך והבאת עלינו אשם: ויצו
 אבימלך את-כל-העם לאמר הנוגע באיש הזה
 ובאשתו מות יומרת: ויזרע יצחק בארץ הלווא
 וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו יהוה:
 ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי-גדל מאד:
 ויהי-לו מקנה-צאן ומקנה בקר ועבדה רבה
 ויקנאו אתו פלשתים: טו וכל-הבארות אשר חפרו
 עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים
 וימלאום עפר: ויאמר אבימלך אל-יצחק לך
 מעמנו כי-עצמת ממנו מאד: וילך משם יצחק ויחזן
 בנחל-גרר וישב שם: וישב יצחק ויחפור את-
 בארות

פרק כו



וַיְהִי כִּשְׁבַע בְּאֶרֶץ מִלְכָּה הָרַעַב הָרָאשׁוֹן אֲשֶׁר
 הָיָה בַּיָּמִי אֲבִרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־
 אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גִּרְרָה׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה
 וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּרֶד מִצְרֵימָה שָׁכֹן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר
 אֵלֶיךָ׃ גֹּיִר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאֲבָרְכְּךָ
 בְּיִלְדָּךְ וְלִזְרַעְךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת הָאֵל וְהַקְמֹתִי
 אֶת־הַשְּׂבִיעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבִרָהָם אֲבִיךָ׃
 וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לִזְרַעְךָ
 אֶת כָּל־הָאֲרָצוֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בִזְרַעְךָ כָּל גֹּיֵי
 הָאֲרֶץ׃ עֲקֹב אֲשֶׁר־שָׁמַע אֲבִרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמֹר
 מִשְׁמֵרָתִי מִצֻּוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרוֹתַי׃ ה וַיָּשָׁב יִצְחָק
 בְּגֵרָה׃ וַיִּשְׁאַלֵּהוּ אֲנֹשִׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֻזַּתִּי
 הוּא כִּי יֵרָא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶן־יִהְיֶה־לִּי אֲנֹשִׁי הַמָּקוֹם
 עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבָת מְרִאָה הוּא׃ וַיְהִי כִּי־אָרְכּוּ־
 לוֹ

יַעֲבֹד צִעִיר׃ וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לִלְדֹת וְהָנָה תּוֹמִים
 בְּבִטְנָה׃ כֹּה וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי כֹלֹ
 בְּאֶדְרֵת שַׁעַר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֲשׂו׃ וְאַחֲרֵי־כֵן
 יָצָא אָחִיו וַיְדֹ אֶחָזֶה בְּעֵקֶב עֲשׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בִּלְדֹת אֶתָם׃
 וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂו אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שֹׂדֵה
 וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֱהָלִים׃ וַיֹּאֲהֵב יִצְחָק אֶת־
 עֲשׂו כִּי־צִיד בְּפִיו וּרְבִקָּה אֶהָבֵת אֶת־יַעֲקֹב׃ וַיֹּזֶר
 יַעֲקֹב נֹזֵד וַיָּבֹא עֲשׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף׃
 ל וַיֹּאמֶר עֲשׂו אֶל־יַעֲקֹב הֲלָעִיטָנִי נָא מִן־הָאָדָם
 הָאָדָם הַזֶּה כִּי עֵיף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אָדָם׃
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כִּיֹּם אֶת־בְּכֹרֶתְךָ לִי׃ וַיֹּאמֶר
 עֲשׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלִמְהֵרָה לִי בְכוֹרָה׃
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְׁבָּעָה לִּי כִּיֹּם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־
 בְּכוֹרָתוֹ לַיַּעֲקֹב׃ וַיַּעֲקֹב נָתַן לַעֲשׂו לֶחֶם וְנֹזֵד
 עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשֶׁת וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹז עֲשׂו אֶת־
 הַבְּכוֹרָה׃

וַיְהִי

ומשא : טו חדר ותימא יטור נפיש וקדמה :
 אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם
 בחצריהם ובטירותם שנים-עשר נשיאם לאמותם:
 ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלושים
 שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל-עמיו:
 וישכנו מחוילה עד-שור אשר על-פני מצרים
 באברה אשורה על-פני כל-אחיו נפר:
 ואלה תולדות יצחק בן-אברהם אברהם הוליד
 את-יצחק : כ ויהי יצחק בן-ארבעים שנה בקחתו
 את-רבקה בת-בתואל הארמי מפקן ארם אחות
 לבן הארמי לו לאשה : ויעתר יצחק ליהוה
 לנוכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו יהוה
 ותהר רבקה אשתו : ויתרצצו הבנים בקרבה
 ותאמר אם-כן למה זה אנכי ותלך לדרש את-
 יהוה : ויאמר יהוה לה שני גי'ם בבטןך ושני
 לאמים ממעריך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב
 יעבוד

בְּנֵי קְטוֹרֶה : ה וַיֵּתֶן אֲבֹרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־
 לוֹ לַיִצְחָק : וּלְבְנֵי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאֲבֹרָהָם
 נָתַן אֲבֹרָהָם מִתְּנוּת וַיִּשְׁלַח־ם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ
 בְּעוֹדָנוּ חַי קְדָמָה אֶל־אֶרֶץ קָדִם : וְאֵלֶּה יְמֵי
 שְׁנֵי־חַיֵּי אֲבֹרָהָם אֲשֶׁר־חַי מֵאֶת שָׁנָה וּשְׁבַעַיִם
 שָׁנָה וְחֲמֵשׁ שָׁנִים : וַיָּגוּעַ וַיָּמָת אֲבֹרָהָם בְּשֵׁיבַת
 טוֹבָה זָקֵן וְשֹׁבֵעַ וַיֵּאֱסֹף אֶל־עַמּוּיוֹ : וַיִּקְבְּרוּ
 אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנָיו אֶל־מַעֲרַת הַמַּבְּפֵלָה
 אֶל־שְׂדֵה עֶפְרוֹן בֶּן־צֹחָר הַחֲתָי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
 מִמְרָא : י הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר־קָנָה אֲבֹרָהָם מֵאֶת בְּנֵי־
 חֵת שָׁמָּה קָבַר אֲבֹרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ : וַיְהִי אַחֲרַיִם
 מוֹת אֲבֹרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב
 יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי רֵאִי : וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִשְׁמַעְאֵל בֶּן־אֲבֹרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית
 שִׁפְחַת שָׂרָה לְאֲבֹרָהָם : וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׁמַעְאֵל בְּשִׁמוֹתָם לְתוֹלְדוֹתָם בְּכוֹר יִשְׁמַעְאֵל
 נָבִיז וְקָדָר וְאֶדְבָּאֵל וּמִבְשֵׁם : וּמִשְׁמַע וְרוּמָה
 וּמִשָּׂא

יושב בארץ הנגב : ויצא יצחק לשוּחַ בשדה
 לפנות ערב וישא עֵינָיו ויֵרָא וְהִנֵּה גְמָלִים בָּאִים :
 וַתֵּשֶׂא רִבְקָה אֶת-עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת-יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל
 הַגָּמֶל : סה וַתֹּאמֶר אֶל-הָעֶבֶד מִי-הָאִישׁ הַלֹּזֶה
 הַהֶלֶךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרֹאתָנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי
 וַתִּקַּח הַצֵּעִיף וַתִּתְּכֶם : וַיִּסְפֹּר הָעֶבֶד לִיצְחָק אֶת
 כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיָּבֹאָה יִצְחָק הָאֵלֶּלֶה
 שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת-רִבְקָה וַתְּהִי-לוֹ לְאִשָּׁה
 וַיֵּאֱהָבָה וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ :

פרק כה

וַיֹּסֶף אֲבֹרָהֶם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשִׁמְהָ קַטּוּרָה :
 וַתֵּלֶד לוֹ אֶת-זִמְרֹן וְאֶת-יִקְשָׁן וְאֶת-
 מֶדָן וְאֶת-מִדְיָן וְאֶת-יִשְׂבָּק וְאֶת-
 שׁוּחַ : וַיִּקְשָׁן יָלַד אֶת-שָׁבָא וְאֶת-דָּדָן וּבְנֵי
 דָּדָן הָיוּ אֲשׁוּרִים וּלְטוֹשָׁם וּלְאֲמִים : וּבְנֵי מִדְיָן
 עֵיפָה וְעֶפְרָי וְחִנוּךְ וְאַבְיָדָע וְאַלְדָּעָה כָּל-אֵלֶּה
 בְּנֵי

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה : וַיְהִי כַאֲשֶׁר שָׁמַע עֲבֹד
אֲבֹרָהֶם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה לַיהוָה :
וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלִי־כֶסֶף וְכִלְיָ זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן
לְרִבְקָה וּמִגְדָּנָת נָתַן לְאֲחִיָּה וּלְאִמָּה : וַיֹּאכְלוּ
וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיֵּלִינוּ וַיִּקְוִמוּ
בִּבְקָר וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי לְאֲדֹנָי : נָה וַיֹּאמֶר אֲחִיָּה
וְאִמָּה תֵשֶׁב הַנֶּעֱרָ אִתָּנוּ יָמִים אִו עֲשׂוֹר אַחֵר תֵּלְךָ :
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־תֹּאחֲרוּ אֹתִי וַיַּחֲוֶה הַצִּלִּיחַ דְּרָכֵי
שְׁלַחֲנִי וְאֵלְכָה לְאֲדֹנָי : וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנֶּעֱרָ
וְנִשְׁאַלָה אֶת־פִּיהָ : וַיִּקְרָאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ
הַתֵּלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וְתֹאמַר אֵלָּה : וַיִּשְׁלַחוּ
אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מִנְקָתָהּ וְאֶת־עֲבֹד אֲבֹרָהֶם
וְאֶת־אֲנָשָׁיו : ס וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ
אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הִי לְאֵלֶּפֶי רַבְרָה וַיִּירֶשׁ זֶרַעְךָ אֶת־
שְׁעַר שְׁנָאִיו : וְתָקַם רִבְקָה וַנִּעְרֹתֶיהָ וְתִרְכַּבְנָהּ
עַל־הַגְּמָלִים וְתִלְכְּנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד אֶת־
רִבְקָה וַיֵּלְךָ : וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בָּאֵר לְחֵי רֹאִי וְהוּא
יּוֹשֵׁב

אֵלֶיהָ הִשְׁקִינִי-נָא מֵעַט-מַיִם מִבְּדֶךָ׃ וַאֲמָרָה
 אֵלַי גַּם-אֲתָה שְׂתָה וְגַם לְגַמְלִיךָ אִשְׁאֵב הֲוֵא
 הָאִשָּׁה אֲשֶׁר-הֵכִיחַ יְהוָה לְבֶן-אֲדֹנָי׃ מִה אֲנִי
 טָרִם אֶכְלָה לְדַבֵּר אֶל-לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יוֹצֵאת
 וְכֹדֶה עַל-שִׁכְמָהּ וְתֹרֵד הָעֵינָה וְתִשָּׂאב וַאֲמָר אֵלֶיהָ
 הִשְׁקִינִי נָא׃ וְתַמְהִיר וְתֹרֵד בְּדָהּ מֵעַלֶיהָ וְתֹאמַר
 שְׂתָה וְגַם-גַּמְלִיךָ אִשְׁקָה וְאִשָּׁת וְגַם הַגַּמְלִים
 הִשְׁקַתָּה׃ וַאֲשַׁאל אֹתָהּ וַאֲמָר בְּתַמִּי אַתְּ וְתֹאמַר
 בְּתַתּוּאֵל בֶּן-נָחוֹר אֲשֶׁר יֵלְדָה-לוֹ מִלְכָּה וְאִשָּׁם
 הַנָּזִים עַל-אִפָּהּ וְהַצְמִידִים עַל-יְדֵיהָ׃ וַאֲקֹד
 וְאִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְאֶבְרַךְ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
 אֲבִרָהִם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת-בֵּת-
 אֲחֵי אֲדֹנָי לְבָנָיו׃ וְעַתָּה אִם-יִשְׁלַם עֲשִׂים חֶסֶד
 וְאֶמֶת אֶת-אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם-לֹא הַגִּידוּ לִי וְאִפְּנֶה
 עַל-יְמִין אִזְּ עַל-שִׁמְאֵל׃ נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ
 מִי־הוּא יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דְּבַר אֵלֶיךָ רָע אוֹ-טוֹב׃
 הִנֵּה-רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֶךְ וְתִהְיֶה אִשָּׁה לְבֶן-אֲדֹנֶיךָ
 כַּאֲשֶׁר

דְּבָרִי וַיֹּאמֶר דְּבַר : וַיֹּאמֶר עֶבֶד אֲבֹרָהִם אֲנִכִּי :
לֵה וַיְהִי־וָה בִּרְךָ אֶת־אֲדֹנָי מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן־לוֹ צֶאֱן
וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָחוֹת וְגַמְלִים
וְחִמְרִים : וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתִּי אֲדֹנָי בֶּן לֶאֱדֹנָי אַחֲרִי
זָקְנָתָהּ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ : וַיִּשְׁבַּעַנִּי
אֲדֹנָי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבָּנוֹת הַבְּנֵעִנִי
אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֹשֵׁב בָּאָרֶץ : אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי
תֵּלֶךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחָתִי וּלְקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי : וַיֹּאמֶר אֶל־
אֲדֹנָי אֵלֵי לֹא־תֵלֶךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי : מ וַיֹּאמֶר אֵלַי
יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ אֲתָךְ
וְהִצְלִיחַ דְּרָכְךָ וּלְקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי מִמִּשְׁפַּחָתִי
וּמִבֵּית אָבִי : אִזּוֹ תִּנָּקָה מֵאֲלֹתַי כִּי תָבוֹא אֶל־
מִשְׁפַּחָתִי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהָיִיתָ נָקִי מֵאֲלֹתַי :
וַאֲבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעֵין וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
אֲבֹרָהִם אִם־יִשְׁקֶנָּה מִצְלִיחַ דְּרָכֵי אֲשֶׁר
אֲנִכִּי הֵלֶךְ עָלֶיהָ : הִנֵּה אֲנִכִּי נֹצֵב עַל־עֵין
הַמַּיִם וְהִיא הָעֹלָמָה הַיּוֹצֵאתָ לְשָׂאֵב וַאֲמַרְתִּי

בְּתוֹאֵל אֲנֹכִי בֶן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יִלְדָּה לְנָחוֹר :
כֹּה וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תָּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַם־
מָקוֹם לָלוֹן : וַיִּקְוֹד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה : וַיֹּאמֶר
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲרֹנִי אֲבֹרָהֶם אֲשֶׁר לֹא־עֹזֵב
חֶסְדּוֹ וַאֲמָתּוֹ מִעַם אֲרֹנִי אֲנֹכִי בִּדְרֹךְ נַחֲנִי יְהוָה
בֵּית אָחִי אֲרֹנִי : וַתְּרֹץ הַנַּעֲרָ וַתֵּגֶד לְבֵית אִמָּהָ
בְּדִבְרֵי הָאֵלֶּה : וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבֵן וַיְרֹץ
לָבֵן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעֵין : ל וַיְהִי כִּרְאֹת
אֶת־הַנָּזִים וְאֶת־הַצְּמִידִים עַל־יְדֵי אֲחֻזָּתוֹ וּכְשִׁמְעוּ
אֶת־דְּבָרֵי רִבְקָה אֲחֻזָּתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דָבַר אֵלַי
הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַגְּמָלִים עַל־
הָעֵין : וַיֹּאמֶר בּוֹא בָרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ
וְאֲנֹכִי פָנִיתִי הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמָלִים : וַיָּבֹא הָאִישׁ
הַבַּיִתָּה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תָּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמָלִים
וַיֵּמֶס לְרִחוּץ רַגְלָיו וַרְגְּלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ :
וַיֵּשֶׁם לִפְנֵיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֲכֹל עַד אֲסַדְּבָרְתִּי
דְּבָרִי

ק הנערה ק ויושם

גַּמְלִיךָ אֲשַׁקֶּה אֹתָהּ הַבְּחַתְּ לַעֲבֹדְךָ לִיצְחָק וּבָהּ
אֲדַע כִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנָיִי טו וַיְהִי־הוּא
טָרֶם כָּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבְקָה יוֹצֵאת אִשָּׁר יִלְדָּהּ
לְבַת־וָאֵל בֶּן־מִלְכָּה אִשְׁתִּי נָחוֹר אָחִי אַבְרָהָם וְכִדָּהּ
עַל־שִׁכְמָהּ וְהִנֵּעַר טוֹבַת מֵרָאִה מְאֹד בְּתוֹלָה
וְאִישׁ לֹא יָדְעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּמְלֹא כִדָּהּ וַתַּעֲלֵה
וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאִנִי נָא מַעֲט־
מִיָּם מִכֶּדֶךָ וַתֹּאמֶר שִׁתָּה אֲדֹנָיִי וַתִּמָּחַר וַתֹּרֶד כִּדָּהּ
עַל־יָדָהּ וַתִּשְׁקָהּ וַתִּכַּל לְהִשְׁקוֹתָּהּ וַתֹּאמֶר גַּם
לְגַמְלִיךָ אֲשָׁאֵב עַד אֲסִכּוּ לְשָׁתוֹת כ וַתִּמָּחַר
וַתַּעַר כִּדָּהּ אֶל־הַשֶּׁקֶת וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל־הַבָּאֵר לְשָׁאֵב
וַתִּשָּׂאֵב לְכָל־גַּמְלָיו וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲהֵלָהּ מִחֲרִישׁ
לְדַעַת הַהֲצִלִיחַ יְהוָה דְּרָכּוֹ אֲסִכּוּ לֹא וַיְהִי כִּאֲשֶׁר
כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשָׁתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזֶם זָהָב בְּקַע
מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צַמִּידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב
מִשְׁקָלָם וַיֹּאמֶר בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הִישׁ
בֵּית־אָבִיךָ מָקוֹם לָנוּ לָלִין וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־
בַּת־וָאֵל

יֵצֵאת מִשָּׁם : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבִרְהָם הַשְׁמַר לְךָ פֶּן־
 תָּשׁוּב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה : יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
 לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי
 וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לִזְרַעְךָ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ
 הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ לִפְנֶיךָ וּלְקַחַת אִשָּׁה לְבְנִי
 מִשָּׁם : וְאִם־לֹא תֵאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ
 וְנָקִית מִשְׁבַּעְתִּי וְאֵת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תִשָּׁב שָׁמָּה :
 וַיֵּשֶׁם הָעֶבֶד אֶת־יְדּוֹ תַּחַת יְרֵךְ אֲבִרְהָם אֲדֹנָיו וַיִּשְׁבַּע
 לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה : י וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה
 גִּמְלִים מִגִּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיִּלְךָ וְכָל־טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ
 וַיָּקֶם וַיִּלְךָ אֶל־אֶרֶם נְהָרִים אֶל־עִיר נַחֲוֹר : וַיְבָרֶךְ
 הַגִּמְלִים מִחוּץ לָעִיר אֶל־בְּאֵר הַמַּיִם לָעֵת עָרֵב
 לָעֵת צִאת הַשָּׁאֲבוֹת : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
 אֲבִרְהָם הִקְרָה־נָּא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנָי
 אֲבִרְהָם : הִנֵּה אֲנִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת
 אֲנָשֵׁי הָעִיר יוֹצֵאת לְשֹׂאֵב מַיִם : וְהִיּה הַנְּעוֹר אֲשֶׁר
 אָמַר אֵלֶיהָ הַטִּי־נָא כַּדָּךְ וְאַשְׁתָּה וְאָמְרָה שְׂתָה וְגַם־
 גִּמְלֶיךָ

עִירוּ: וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
 אֶל־מִטְרַת שָׂרָה הַמִּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מְמָרָא הוּא
 הַבְּרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־
 בּוֹ לַאֲבִרָהֶם לְאַחֲזֹת־קֹבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת:

פרק כד

וַיָּקָם בָּא בַּיּוֹמִים וַיְהִי בֶרֶךְ אֶת־
 אַבְרָהָם בְּכָל: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
 אֶל־עֲבָדָיו וַיִּקְחוּ בֵּיתוֹ הַמְּשָׁל בְּכָל־
 אֲשֶׁר־לוֹ שְׁנֵים־עָשָׂר יָדָה תַּחַת יָרְכִי: וְאִשְׁבִּיעֶנָּה
 בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִכְּנֹזֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ: כִּי אֶל־אֶרֶצִי וְאֶל־מִוְלָדָתִי תֵלֶךְ
 וְלִקַּחְתָּ אִשָּׁה לְבָנִי לִיצְחָק: הַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד
 אוֹלִי לֹא־תֵאבְּהָ הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ
 הַזֹּאת הִהְשֵׁב אֲשִׁיב אֶת־בְּנִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
 יָצֵאתָ

שָׁדָהּ בַּכֶּסֶף מִלֹּא יִתְּנָהּ לִי בְּתוֹכָם לְאַחֹזֶת־קֶבֶר׃
 י וַעֲפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֲפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־
 אֲבִרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכָל בָּאִי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר׃
 לֹא־אֲדֹנִי שָׁמַעְנִי הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־
 בּוֹ לָךְ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לָךְ קֶבֶר מִתְּךָ׃
 וַיִּשְׁתָּחוּ אֲבִרָהָם לִפְנֵי עַם־הָאָרֶץ׃ וַיֹּדַבֵּר אֶל־
 עֲפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֵךְ אִם־אַתָּה לֹא
 שָׁמַעְנִי נְתַתִּי בְּכֶסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאִקְבְּרָה אֶת־
 מִתִּי שָׁמָּה׃ וַיַּעַן עֲפְרוֹן אֶת־אֲבִרָהָם לֵאמֹר לֹא׃
 שׁוֹ אֲדֹנִי שָׁמַעְנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל־בְּכֶסֶף
 פִּינִי וּבִינָךְ מִה־הוּא וְאֶת־מִתְךָ קֶבֶר׃ וַיִּשְׁמַע
 אֲבִרָהָם אֶל־עֲפְרוֹן וַיִּשְׁקוּל אֲבִרָהָם לְעֲפְרוֹן אֶת־
 הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל
 בְּכֶסֶף עֹבֵר לְסוּחָר׃ וַיִּקַּם שָׂדֶה עֲפְרוֹן אֲשֶׁר
 בְּמַכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מִמְרָא הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־
 בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב׃
 לְאֲבִרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכָל בָּאִי שַׁעַר־
 עִירוֹ׃

פרק כג



ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים
שנה ושבע שנים שני חיי שרה :
ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען
ויבא אברהם לספור לשרה ולבנותה : ויקם
אברהם מעל פניו מתו וידבר אל בני-חת לאמר :
גרותי שם אנכי עמכם תנו לי אחות-קבר עמכם
ואקברה מתי מלפני : ה ויענו בני-חת את-אברהם
לאמר לו : שמענו אדוני נשיא אלהים אתה
בתוכנו במבחר קברינו קבר את-מתך איש
ממנו את-קברו לא-יכלה ממך מקבור מתך :
ויקם אברהם וישתחו לעס-הארץ לבני-חת :
וידבר אתם לאמר אם-יש את-נפשכם לקבור את-
מתי מלפני שמעוני ופגעו-לי בעפרון פן-צוחר :
ויתן-לי את-מערת המכפלה אשר-לו אשר בקצה
ה שדהו

ק כה ועיר

נִשְׁבַּעְתִּי נֶאֱמַר יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה וְלֹא־חָשַׁכְתָּ אֶת־פְּנֶךָ אֶת־יְהִידֶךָ : כִּי־בִרְךָ
אֲבִרְכֶךָ וְהִרְבֵּה אֲרֻבָּה אֶת־זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וְכָחוּל אֲשֶׁר עַל־שַׁפַּת הַיָּם וַיֵּרֶשׁ זֶרְעֶךָ אֶת שְׂעֵר
אֵיבָיו : וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר
שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי : וַיָּשָׁב אֲבִרְהָם אֶל־נַעֲרָיו וַיִּקְמֵם
וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע וַיָּשָׁב אֲבִרְהָם בְּבֵאֵר
שֶׁבַע : כ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּגֶד
לְאַבְרָהָם לְאִמּוֹר הִנֵּה יִלְדָּה מִלִּכָּה גַם־הוּא בָנִים
לְנָחוֹר אַחִידֶךָ : אֶת־עֹץ בְּכוֹרוֹ וְאֶת־בְּנוֹ אָחִיו וְאֶת־
קִמּוֹאֵל אָבִי אָרָם : וְאֶת־כְּשֵׁד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ
וְאֶת־יִדְלָף וְאֶת־בְּתוּאֵל : וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה
שְׁמוֹנָה אֱלֹהֵי יִלְדָּה מִלִּכָּה לְנָחוֹר אַחִי אֲבִרְהָם :
וּפִילְגֶשֶׁשׁ וְשִׁמְמָה רְאוּמָה וְתֵלָד גַּם־הוּא אֶת־טִבַּח
וְאֶת־גַּחֲסָם וְאֶת־תֶּחֱשֵׁשׁ וְאֶת־מַעֲכָה :

בְּנֵי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיהָ הַשָּׂה לְעוֹלָה׃
וַיֹּאמֶר אֲבִרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה-לּוֹ הַשָּׂה לְעוֹלָה בְּנֵי
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָמַר-לּוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אֲבִרָהָם אֶת-הַמִּזְבֵּחַ
וַיַּעֲרֹךְ אֶת-הָעֵצִים וַיַּעֲקוֹד אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם
אֹתוֹ עַל-הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים׃ י וַיִּשְׁלַח אֲבִרָהָם
אֶת-יִדְּו וַיִּקַּח אֶת-הַמֶּאֱכֹלֹת לְשָׁחוּט אֶת-בְּנוֹ׃
וַיִּקְרָא אֱלֹו מִלֶּאךְ יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר
אֲבִרָהָם אֲבִרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִי׃ וַיֹּאמֶר אֶל-תְּשַׁלַּח
יָדְךָ אֶל-הַנֶּעֱר וְאֶל-תַּעֲשֵׂ לוֹ מֵאוֹמָה בִּי עֲתָה יִדְעָתִי
כִּי-יֵרָא אֱלֹהִים אֹתָהּ וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת-בְּנֶךָ אֶת-
יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃ וַיֵּשֶׂא אֲבִרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיִּרְאֶה
וְהִנֵּה-אֵיל אַחֵר נֹאחַז בִּסְבָךְ פְּקָרָנָיו וַיֵּלֶךְ אֲבִרָהָם
וַיִּקַּח אֶת-הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעוֹלָה תַּחֲרַת בְּנוֹ׃
וַיִּקְרָא אֲבִרָהָם שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה
אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָרֵי יְהוָה יִרְאֶה׃ טו וַיִּקְרָא מִלֶּאךְ
יְהוָה אֶל-אֲבִרָהָם שְׁנִית מִן-הַשָּׁמַיִם׃ וַיֹּאמֶר בִּי
נִשְׁבַּעְתִּי

פרק כב



אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה
 אֶת־אֲבֹרָהֶם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבֹרָהֶם וַיֹּאמֶר
 הֲנִנִי : וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־
 אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אַרְצֵי הַמּוֹרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ
 שָׁם לְעוֹלָה עַל אַחֲרֵי הָהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֶיךָ :
 וַיִּשְׁכְּם אֲבֹרָהֶם בְּבָקָר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמורוֹ וַיִּקַּח אֶת־
 שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עוֹלָה וַיִּקֶּם
 וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ אֱלֹהִים : בַּיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׁב אֲבֹרָהֶם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־
 הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק : הוּאֹמַר אֲבֹרָהֶם אֶל־נַעֲרָיו שְׁבוּ
 לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמֹר וְאֲנִי וְהַנֶּעֶר נֵלְכָה עַד־כָּה
 וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה אֵלֵיכֶם : וַיִּקַּח אֲבֹרָהֶם אֶת־
 עֵצִי הָעוֹלָה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בִּידּוֹ אֶת־
 הָאֵשׁ וְאֶת־הַמֶּאֱכָלֹת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו : וַיֹּאמֶר
 יִצְחָק אֶל־אֲבֹרָהֶם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי־
 בְנִי

אֲנֹכִי אֶשְׁבַּע: בָּהּ וְהוֹכִיחַ אֲבֹרָהֶם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ
עַל־אֲדֹתַי בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גִּזְלוּ עַבְדִּי אֲבִימֶלֶךְ:
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה וְגַם־אֶתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי
בְּלִיתִי הַיּוֹם: וַיִּקַּח אֲבֹרָהֶם צֹאן וּבָקָר וַיֵּתֶן לְאֲבִימֶלֶךְ
וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִירָתוֹ: וַיֵּצֵב אֲבֹרָהֶם אֶת־שֶׁבַע
כִּבְשֹׁת הַצֹּאן לְבִדְהָן: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אֲבֹרָהֶם
מַה הִנֵּה שֶׁבַע כִּבְשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְהָנָה:
לֹא וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׁתַי תִּקַּח מִיָּדִי בְּעֵבוֹר
תְּהִיָּה־לִּי לַעֲדָה כִּי הִפְרַתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת: עַל־
כֵּן קָרָא הַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שֶׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבָּעוּ
שְׁנֵיהֶם: וַיִּכְרְתוּ בְרִית בֵּין שֶׁבַע וּבֵין אֲבִימֶלֶךְ
וּפִיכָל שֹׁר־צִבְאוֹ וַיֵּשְׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים: וַיֵּטַע
אִשָּׁל בְּבֵּאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי עוֹלָם:
וַיֵּגֶר אֲבֹרָהֶם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים:

אֶחָד הַשִּׁיחִים: וַתֵּלֶךְ וַתָּשָׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק
 בְּמִטְחָוּי קָשָׁת בִּי אָמְרָה אֶל־אַרְאֶה בְּמוֹת הַיֶּלֶד
 וַתָּשָׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת־קוֹלָהּ וַתִּבְכֶּה: וַיִּשְׁמַע
 אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנֶּעֱרָה וַיִּקְרָא מִלֵּאךְ אֱלֹהִים
 אֶל־הָגֵר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מִה־לָּךְ הָגֵר אֶל־
 תִּירְאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנֶּעֱרָה בְּאֲשֶׁר הוּא־
 שָׁם: קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנֶּעֱרָה וְהַחְזִיקִי אֶת־יָדָךְ בּוֹ
 כִּי־לְגוֹי־גָדוֹל אֲשִׁימְנֶהּ: וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ
 וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֹא אֶת־הַחֲמֹרֹת
 מַיִם וַתִּשָּׂק אֶת־הַנֶּעֱרָה: כ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנֶּעֱרָה
 וַיִּגְדַּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רוֹבֵה קְשֹׁרֹת: וַיֵּשֶׁב
 בַּמִּדְבָּר פָּאֵרָן וַתִּקַּח־לּוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
 וַיְהִי בַעַת הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכָל שָׂר־צָבָאוֹ
 אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכָל אֲשֶׁר־אַתָּה
 עֹשֶׂה: וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בִּאֱלֹהִים הִנֵּה אֲסִיתְּשָׁקוֹר
 לִי וּלְנִינִי וּלְנִבְדִּי כִּי־אֲסִיד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה
 עִמָּדִי וְעַם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גִּרְתָּהּ־בָּהּ: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
 אֲנִכִּי

ה ואברהם בן־מאת שנה בהולד לו את יצחק
בנו : ותאמר שרה צחוק עשה לי אלהים כל־
השמע יצחק־לי : ותאמר מי מלל לאברהם
היניקה בנים שרה כי־ילדתי בן לוקניו : ויגדל
הילד ויגמל ויטש אברהם משתה גדול ביום הגמל
את־יצחק : ותרא שרה את־בן־הגר המצרית
אשר־ילדה לאברהם מצחק : ותאמר לאברהם
גרש האמה הזאת ואת־בנה כי לא יירש בן־האמה
הזאת עם־בני עם־יצחק : וירע הדבר מאד בעיני
אברהם על אדות בנו : ויאמר אלהים אל־אברהם
אל־ירע בעיניך על־הנער ועל־אמתך כל אשר
תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא
לך זרע : וגם את־בן־האמה לגוי אשימנו כי
זרעך הוא : וישכם אברהם בבוקר ויקח־לחם
וחמת מים ויתן אל־הגר שם על־שכמה ואת־
הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע :
טו ויכלו המים מן־החמת ותשלך את הילד תחת
אחד

וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיֵּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ: טו וַיֹּאמֶר
 אֲבִימֶלֶךְ הַנֶּגֶז אֶרְצִי לִפְנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב:
 וְלִשְׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלַיךָ כֶּסֶף לְאַחֶיךָ הַנֶּגֶז
 הוּא־לְךָ כִּסּוֹת עֵינַיִם לְכָל אֲשֶׁר אִתְּךָ וְאֶרֶץ כְּלִי
 וְנוֹכַחְתִּי: וַיִּתְּפֹלֵל אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא
 אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִמְהַתָּיו וַיֵּלְדוּ:
 כִּי עָצוֹר עָצָר יְהוָה בְּעַד כָּל־רַחֵם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ
 עַל־דְּבַר שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַבְרָהָם:

פרק כא

פֶּקֶד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ
 יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר: וַתַּהַר
 וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לִזְקָנָיו
 לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵתוֹ אֱלֹהִים: וַיִּקְרָא
 אַבְרָהָם בְּשֵׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלֵד־לּוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָהּ־לּוֹ
 שָׂרָה יִצְחָק: וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנֵוֹ בֶן־
 שְׁמוֹנֶה יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֵתוֹ אֱלֹהִים:
 וְאֶרְחָם



נִתְּתִיךָ לַנִּגּוּעַ אֵלֶיךָ : וְעַתָּה הֲשֹׁב אִשְׁת־הָאִישׁ
 כִּי־נִבְיָא הוּא וַיִּתְּפֹלל בְּעַדְךָ וַחֲיֶה וְאִם־
 אֵינְךָ מְשִׁיב דָּע בִּי־מוֹת תָּמוֹת אַתָּה וְכָל־
 אֲשֶׁר־לָךְ : וַיִּשְׁכַּם אַבְיִמֶלֶךְ בַּבּוֹקֶר וַיִּקְרָא
 לְכָל־עַבְדָּיו וַיֹּדְבֶר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד : וַיִּקְרָא
 אַבְיִמֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־עָשִׂיתָ לָנוּ וּמַה־
 חָטָאתִי לָךְ כִּי־הִבֵּאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאתָ
 גְּדוֹלָה מֵעַשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתָ עִמָּדִי : וַיֹּאמֶר
 אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מַה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר
 הַזֶּה : וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רֵק אִין־יִרְאֶת
 אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וַהֲרִגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי :
 וְגַם־אֶמְנָה אַחֹותִי בֶּת־אָבִי הוּא אֵךְ לֹא בֶּת־אִמִּי
 וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה : וַיְהִי כִּאֲשֶׁר הִתְעָו אֹתִי אֱלֹהִים
 מִבֵּית אָבִי וַאֲמַר לָהּ זֶה חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי
 אֵל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר גָּבֹוא שָׁמָּה אֶמְרִי־לִי אָחִי
 הוּא : וַיִּקַּח אַבְיִמֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעַבְדִּים וּשְׁפָחוֹת

וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹואב הוּא אָבִי־
 מֹואב עַד־הַיּוֹם : וַהֲצַעֲרָה גַם־הוּא יִלְדָּה בֶּן
 וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אָבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם :

פרק כ



מִשָּׁם אֲבָרָהָם אֶרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־
 קֶדֶשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר בְּגִרָר : וַיֹּאמֶר
 אֲבָרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֹותִי הִוא וַיִּשְׁלַח
 אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גִּזְרִי וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה : וַיָּבֹא
 אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר
 לוֹ הִנֵּה מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא
 בָּעֵלְתָּ בָּעַל : וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר
 אֲדֹנָי הַגּוֹי גַּם־צִדִּיק תַּהְרֹוג : הֲלֹא־הוּא אָמַר־לִי
 אַחֹותִי הִוא וְהִיא־גַם־הִוא אָמְרָה אֵחָי הוּא בְּתַם־
 לְבָבִי וּבִנְקִיוֹן פִּי עָשִׂיתִי זֹאת : וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים
 בַּחֲלוֹם גַּם אֲנוּכִי יִדְעָתִי כִּי בְּתַם־לִבְבְּךָ עָשִׂיתָ זֹאת
 וְאַחֲשֹׁךְ גַּם־אֲנוּכִי אוֹתְךָ מִחֲטֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־
 נִתְּתִיךָ

עַל־פְּנֵי סְדוֹם וְעִמּוֹרָה וְעַל כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכְּפֹר וַיֵּרָא
 וַהֲנֶה עָלָה קִיטּוֹר הָאָרֶץ כְּקִיטּוֹר הַכְּבִישׁן : וַיְהִי
 בַּשָּׁחַת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכְּפֹר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־
 אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה בַּהֲפֹךְ אֶת־
 הָעָרִים אֲשֶׁר־יָשָׁב בָּהֶן לוֹט : ל וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר
 וַיֵּשֶׁב בָּהָר וַשְׁתֵּי בָנוֹתָיו עִמּוֹ כִּי יֵרָא לְשַׁבֵּת בְּצוֹעַר
 וַיֵּשֶׁב בַּמַּעְרָה הַזֶּה וַשְׁתֵּי בָנוֹתָיו : וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה
 אֶל־הַצְעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא
 עִלֵּינוּ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ : לָכֵּה נִשְׁקָה אֶת־אָבִינוּ
 יֵין וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע : וַתִּשְׁקִין
 אֶת־אָבִיהֶן יֵין בַּלַּיְלָה הַזֶּה וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב
 אֶת־אָבִיהָ וּלְאִידַע בְּשֹׁכְבָהּ וּבִקְוָמָה : וַיְהִי מִמַּחֲרָת
 וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אִמָּשׁ אֶת־
 אָבִי נִשְׁקָנוּ יֵין גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹאִי שִׁכְבִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה
 מֵאָבִינוּ זָרַע : לָה וַתִּשְׁקִין גַּם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וַתָּבֹא
 אֶת־אָבִיהֶן יֵין וַתִּקַּם הַצְעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וּלְאִידַע
 בְּשֹׁכְבָהּ וּבִקְוָמָה : וַתַּהַרִין שְׁתֵּי בָנוֹת לוֹט מֵאָבִיהֶן :

פֶּן־תִּסְפָּרָה׃ וַיֹּאמֶר לוֹט אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֲדֹנָי׃
הִנֵּה־נָא מֵצָא עֲבֹדְךָ הֵן בְּעֵינַיִךְ וְתַגְדִּל חֲסִדְךָ
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחְיֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאֲנוּכִי לֹא
אוֹכֵל לְהַמְלִיט הַחֶרֶח פֶּן־תִּדְבֹקֵנִי הָרַעְרָה וּמָתִי׃
ב הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרוּבָה לָנוּם שָׁמָּה וְהוּא
מִצְעָר אֲמַלְטָה נָא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הוּא וְתַחִי
נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׁאַתִּי פָנֶיךָ גַם לְדַבֵּר
הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃
מֵהָר הַמִּלֵּט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דְּבָר
עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר צוּעֹר׃
הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צוּעְרָה׃
וַיְהִי הַמָּטִיר עַל־סְדוֹם וְעַל־עֲמוֹרָה גִּפְרִית
וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם׃ כֹּה וַיְהִיפּוֹךְ
אֶת־הָעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכֶּכֶךְ וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי
הָעָרִים וְצִמְח הָאֲדָמָה׃ וַתִּבֶט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו
וַתְּהִי נֹצֵיב מֶלֶח׃ וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פָּנָיו יְהוָה׃ וַיִּשְׁקָף
עַל־

פֶּתַח הַבַּיִת הָיוּ בַּסְנוּרִים מִקֵּטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיֵּלְאוּ
 לְמִצָּא הַפֶּתַח : וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט
 עוֹד מִי־לָךְ פֶּה חֵתָן וּבְנֵיךָ וּבְנוֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־
 לָךְ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם : כִּי־מִשְׁחָתִים אֲנִי
 אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גְדֹלָה צָעֲקָתָם אֶת־פָּנַי יְהוָה
 וַיִּשְׁלַחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ : וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־
 חֲתָנָיו לֹקְחֵי בְנוֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם
 הַזֶּה כִּי־מִשְׁחִירַת יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כַמֶּצְחָק
 בְּעֵינֵי חֲתָנָיו : טו וַכְּמוֹ הַשָּׁחַר עָלָה וַיֵּאֲצִיזוּ
 הַמְּלָאכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־
 שְׁתֵּי בְנוֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֵה בְּעֵזֶן הָעִיר :
 וַיִּתְּמַהֲמַה וַיַּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בִּידָיו וּבִיד־אִשְׁתּוֹ
 וּבִיד־שְׁתֵּי בְנוֹתָיו בַּחֲמֹלַת יְהוָה עָלָיו וַיּוֹצֵאֵהוּ
 וַיַּנְחֵהוּ מִחוּץ לָעִיר : וַיְהִי כַהּוֹצִיאָם אֹתָם
 הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמַּלְטָה עַל־נַפְשְׁךָ אֶל־חַבְבִּיט
 אֲחֵרֶיךָ וְאֶל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכֹּפֶר הַהַרְרָה הַמַּלְטָה

בִּירַת עֲבָדְכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם
 וְהִלַּכְתֶּם לְדֶרֶכְכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בִרְחוּב גִּלְיָן
 וַיִּפְצְרוּ בָם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ
 לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ : טָרֶם יִשְׁכְּבוּ
 וַאֲנָשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סְדוּם נִסְבּוּ עַל־הַבַּיִת מִנֶּעֱר
 וְעַד־זֶקֶן כָּל־הָעָם מִקְצֶה : ה וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט
 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה
 הוֹצִיאֵם אֵלָינוּ וְנִדְעָה אֹתָם : וַיֵּצֵא אֱלֹהִים לוֹט
 הַפֶּתַח וְהַדִּלַּת סֹגֵר אַחֲרָיו : וַיֹּאמֶר אֶל־נָא אַחֵי
 תִרְעוּ : הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ
 אוֹצִיאָה־נָא אֹתָהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב
 בְּעֵינֵיכֶם וְקַל לָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה לִּתְעַשׂוּ דְבַר כִּי־עַל־
 כֵּן בָּאוּ בְּצֹל קוֹרְתִי : וַיֹּאמְרוּ גִשְׁהֶלְאָה וַיֹּאמְרוּ
 הָאֶחָד בְּאֶלְגֹּר וַיִּשְׁפּוּט שְׁפּוּט עֲתָה נִרְעֶה לָּךְ מֵהֶם
 וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בָּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׁוּ לְשַׁבּוֹר הַדִּלַּת :
 י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם
 הַבַּיִתָּה וְאֶת־הַדִּלַּת סֹגְרוֹ : וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־

אֶם-אֶמְצֵא שֵׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה : וַיֹּסֶף
עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלִי יִמְצְאוּן שֵׁם אַרְבָּעִים
וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים : לֹא וַיֹּאמֶר אֵל-
נָא יֵחָר לִאֲדוֹנִי וְאֶדְבָּרָה אוֹלִי יִמְצְאוּן שֵׁם שְׁלֹשִׁים
וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אֶם-אֶמְצֵא שֵׁם שְׁלֹשִׁים : וַיֹּאמֶר
הִנֵּה-נָא הוֹאֵלְתִּי לְדַבֵּר אֵל-אֲדוֹנִי אוֹלִי יִמְצְאוּן שֵׁם
עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים :
וַיֹּאמֶר אֵל-נָא יֵחָר לִאֲדוֹנִי וְאֶדְבָּרָה אֶךְ-הַפֶּעַם
אוֹלִי יִמְצְאוּן שֵׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעֲבוּר
הָעֶשְׂרִים : וַיֵּלֶךְ יְהוָה בְּאֶשֶׁר כָּלָה לְדַבֵּר אֵל-
אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לְמְקוֹמוֹ :

פרק יט

שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סָדְמוֹהַ בְּעָרִב
וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר-סְדֹם וַיֵּרָא-לוֹט
וַיִּקָּם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אִפְּסִים
אֶרְצָה : וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא-אֲדוֹנִי סוּר וְנָא אֵל-



לִמְעַן הֵבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֶת־אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו׃
כ וַיֹּאמֶר יְהוָה זַעֲקֵת סָדוֹם וְעִמּוֹרָה כִּי־רַב־
וַחֲטָאתָם בִּי כְבֹדָה מְאֹד׃ אֲרֹדֶה־נָּא וְאֶרְאֶה
הַבְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָלָה וְאִם־לֹא אֲדַעָה׃
וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדוֹמָה וְאַבְרָהָם
עֹדְדָנוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיֵּגֶשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
הֲאֵף תִּסְפָּה צָדִיק עִם־רָשָׁע׃ אֲוִלִּי יֵשׁ חֲמִשָּׁים
צָדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הֲאֵף תִּסְפָּה וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם
לִמְעַן חֲמִשָּׁים הַצָּדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ׃ כֹּה הִלְלָה
לָךְ מַעֲשֵׂת בְּדַבָּר הַזֶּה לְהַמִּית צָדִיק עִם־רָשָׁע
וְהָיָה כַּצָּדִיק כְּרָשָׁע חִלְלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ
לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצָא
בַּסָּדוֹם חֲמִשָּׁים צָדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׁאַתִּי לְכָל־
הַמָּקוֹם בְּעִבְיָרָם׃ וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא
הוֹאֵלְתִּי לְדַבָּר אֶל־אֲדוֹנָי וְאֲנוּכִי עֹפֵר וְאֶפְרַי׃
אֲוִלִּי יַחְסְרוּן חֲמִשָּׁים הַצָּדִיקִים הַמֵּשָׁה הַתְּשֻׁחִית
בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחֲרֶהָ
אִם־

תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל׃ י וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ
 כַּעַת הִיא וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ וְשָׂרָה שָׁמַעַת
 פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרָיו׃ וַאֲבָרָהָם וְשָׂרָה וְקָנִים
 בָּאִים בַּיָּמִים הַדֵּל לְהַיּוֹת לְשָׂרָה אֶרֶץ כְּנָעִים׃
 וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בָלוֹתִי הִיתָה־
 לִי עֲדָנָה וְאֲדוֹנִי זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם
 לֵמָּה זֶה צִחַקְךָ שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵפָּא אֲמַנִּם אֵלַי וְאֲנִי
 זָקֵנָתִי׃ הִיפֹלָא מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ
 כַּעַת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵּן׃ טו וַתִּכְחַשׁ שָׂרָה לֵאמֹר
 לֹא צִחַקְתִּי כִּי יִרְאֶה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צִחַקְתִּי׃
 וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל־פָּנָיו סְדוּם
 וַאֲבָרָהָם הֵלֵךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם׃ וַיְהִי אִמֶּר הַמַּכְסָּה
 אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֲשָׂה׃ וַאֲבָרָהָם הָיוּ
 יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרָכוּ־כּוּ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ׃
 כִּי יִדְעֻתָיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ
 אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
 לְמַעַן

פרק יח



אֵלָיו יִהְיֶה בְּאֵלֹנֵי מִמְרָא וְהוּא יֵשֵׁב
 פֶּתַח-הָאֵהָל בְּחֹם חִיָּם׃ וַיֵּשֶׁא עֵינָיו
 וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים
 עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ
 אַרְצָה׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם-נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל-
 תַּעֲבוֹר מֵעַל עֲבֹדָה׃ יִקַּח-נָא מִעֲטָמִים וְרֹחֲצֵי
 רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ׃ ה וַאֲקַחְהָ פֶתַח-לֶחֶם
 וְסַעְדֹּו לְבַבְכֶּם אַחֲרֵי תַעֲבוּרֹו כִּי-עַל-בֶּן עֲבֹרְתָם עַל-
 עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ בֶן תַּעֲשֶׂה בְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיִּמָּהֲרֵ
 אֲבֹרָהֶם הָאֵהָלָה אֶל-טֹוֶרָה וַיֹּאמֶר מִהֲרִי שְׁלֹשׁ
 סָאִים קִמַּח סֹלֶת לֹוֶשִׁי וְעֹשִׂי עֲגוֹת׃ וְאֶל-הַבֶּקָר
 רֹץ אֲבֹרָהֶם וַיִּקַּח בֶּן-בֶּקָר רֹדֶה וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל-הַנֶּעֱר
 וַיִּמָּהֲרֵ לַעֲשׂוֹרֶת אֹתָו׃ וַיִּקַּח הַמָּאָה וְהַלֵּב וּבֶן-
 הַבֶּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם
 תַּחַת

אֲשֶׁתְּךָ יוֹלֶדֶת לָךְ בֶּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק
וְהִקִּימוֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזֶרְעוֹ
אַחֲרָיו כִּי וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בְרַכְתִּי אֹתוֹ
וְהִפְרִיתִי אֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי אֹתוֹ בְּמֵאד מְאֹד שְׁנַיִם־
עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד וְנָתַתִּיו לָגֹי גְדוֹל׃ וְאֶת־בְּרִיתִי
אֲקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה
בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃ וַיִּכַּל לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים
מֵעַל אֲבָרָהָם׃ וַיִּקַּח אֲבָרָהָם אֶת־יִשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ
וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנֵת כֶּסֶף כָּל־זָכָר
בְּאַנְשֵׁי בֵית אֲבָרָהָם וַיִּמַּל אֶת־בְּשָׂר עֶרְלָתָם בַּעֲצֹם
הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ וְאֲבָרָהָם
בֶּן־תִּשְׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בָּהֶמוּלוֹ בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ׃
כֹּה וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ עָשָׂר שָׁנָה בָּהֶמוּלוֹ
אֵת בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ׃ בַּעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהָם
וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ׃ וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בָּיִת
וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נָכָר נִמּוֹלוּ אֹתָם׃

בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתֶּרְךָ וְזָרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרוֹתֶיךָ׃
 וְזֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זָרְעֶךָ
 אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשַׁר
 עֲרֻלְתְּכֶם וְהָיָה לָאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃ וּבֶן־
 שְׁמוֹנָת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרוֹתֵיכֶם יֵלִיד
 בֵּית וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מִכָּל בֶּן־נָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעֲךָ
 הוּא׃ הַמּוֹל יִמּוֹל יֵלִיד בֵּיתְךָ וּמִקְנֵת כֶּסֶף וְהָיְתָה
 בְּרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם׃ וְעֲרַלְזֹכָר אֲשֶׁר לֹא־
 יִמּוֹל אֶת־בְּשַׁר עֲרֻלָּתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
 מֵעַמִּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הֵפֵר׃ טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
 אַבְרָהָם שְׂרִי אִשְׁתְּךָ לְאִתְּקָרָא אֶת־שְׁמָהּ שְׂרִי
 כִּי שְׂרָה שְׁמָהּ׃ וּבִרְכֹּתִי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה
 לָךְ בֶּן וּבִרְכֹּתֶיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה
 יִהְיוּ׃ וַיִּפּוֹל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבִּי
 הָלַכְנָּה מֵאֵה־שָׁנָה יוֹלֵד וְאִם־שְׂרָה הִבְתִּתְשָׁעִים
 שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לֹא
 יִשְׁמַעְאֵל יְחִיָּה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבֹל שְׂרָה
 אִשְׁתְּךָ

פרק יז



אֲבָרֶם בֶּן־תְּשַׁעִים שָׁנָה וְתִשַׁע
שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי־אֵל שַׁי הַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִיד:
וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבָּה אֹתְךָ בְּמֵאֹד
מְאֹד: וַיִּפּוֹל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים
לֵאמֹר: אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן
גּוֹיִם: ה' וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שִׁמְךָ אַבְרָם וְהָיָה
שִׁמְךָ אַבְרָהָם כִּי אֲב־הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ: וְהַפְרִתִּי
אֶתְךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם וּמַלְכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ:
וְהַקְמוֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין וְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ
לְדֹרוֹתֶם לְבְרִית עוֹלָם לְהִיזֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלֹרַעְךָ
אַחֲרֶיךָ: וְנָתַתִּי לְךָ וְלֹרַעְךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרֶיךָ
אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹרָת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם
לְאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת־
בְּרִיתִי

לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וַתַּעֲנֶיהָ שָׂרִי וַתְּבָרַח מִפָּנֶיהָ׃
 וַיִּמְצְאָהּ מִלֶּאךָ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־
 הָעֵין בַּדֶּרֶךְ שׁוֹר׃ וַיֹּאמֶר הָגֵר שְׂפַחַת שָׂרִי אִי־
 מוֹהָ בָאת וְאַנָּה תִּלְכִּי וַתֹּאמֶר מִפָּנֵי שָׂרִי גְבֻרָתָהּ
 אֲנוּכִי בּוֹרַחַת׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאךָ יְהוָה שׁוּבִי אֵל־
 גְּבֻרָתְךָ וַהֲתַעֲנִי תַחַת יְדֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאךָ
 יְהוָה הִרְבָּה אֲרִבָּה אֶת־זִרְעֶךָ וְלֹא יִסְפֹּר מְרֹב׃
 וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאךָ יְהוָה הִנֵּךְ הָרָה וַיּוֹלְדֶת בֶּן וקראת
 שְׁמוֹ יִשְׁמַעְאֵל כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עֲנִיָּךְ׃ וְהוּא
 יִהְיֶה פָּרָא אֲדָם יָדוּ בְּכָל וַיֵּד כָּל בּוֹ וְעַל־פָּנָי כָּל־
 אֲחָיו יִשְׁכּוֹן׃ וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדּוֹבֵר אֵלֶיהָ אַתָּה
 אֵל רֹאִי כִי אִמְרָה הִגַּם הָלַם רָאִיתִי אַחֲרֵי רוֹאִי׃
 עַל־כֵּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר לַחֵי רוֹאִי הִנֵּה בֵּין־קִדְשׁ
 וּבֵין בְּרֵד׃ טו וַתֵּלֶד הָגֵר לְאַבְרָם בֶּן וַיִּקְרָא אֲבָרָם
 שֵׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־יִלְדָה הָגֵר יִשְׁמַעְאֵל׃ וְאַבְרָם בֶּן־
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בָּלְדַת־הָגֵר אֶת־יִשְׁמַעְאֵל
 לְאַבְרָם׃

הַרְפָּאִים : וְאֶת־הָאֲמֹרִי וְאֶת־הַבְּנֵעִי וְאֶת־

הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְּבוּסִי :

פרק יו

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֹא יִלְדָּה לְךָ וְלֹא
 שְׂפָחָה מִצְרִית וְשָׂמָּה הָגָר :
 וְתֹאמַר שְׂרִי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרְנִי יְהוָה
 מִלְּדֹת בֶּאֱנָא אֶל־שְׂפָחָתִי אֲוִלִי אֲבִנָּה מִמֶּנָּה
 וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם לְקוֹל שְׂרִי : וַתִּקַּח שְׂרִי אִשְׁת־אַבְרָם
 אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שְׂפָחָתָהּ מִקֶּץ עֶשְׂרִי שָׁנִים לְשִׁבְתָּ
 אֲבָרָם בָּאָרֶץ כְּנָעַן וַתֵּלֶן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִשָּׁה לּוֹ
 לְאִשָּׁה : וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּחַר וַתֵּרָא בִּי הָרָתָהּ
 וַתִּקַּל גְּבוּרָתָהּ בְּעֵינֶיהָ : הַ וְתֹאמַר שְׂרִי אֶל־אַבְרָם
 חָמְסִי עָלֶיךָ אֲנִי־נָתַתִּי שְׂפָחָתִי בְּחִיקָךָ וַתֵּרָא בִּי
 הָרָתָהּ וְאֶקַּל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפּוּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ :
 וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל־שְׂרִי הִנֵּה שְׂפָחָתְךָ בְּיָדְךָ עֲשִׂי
 לָהּ

וְעַן מִשְׁלָשָׁת וְאֵיל מִשְׁלָשׁ וְתוֹר וְגוֹזֵל : י וַיִּקַּח-לּוֹ
 אֶת-כָּל-אֱלֹה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתּוֹךְ וַיִּתֵּן אִישׁ-בְּתָרוֹ
 לְקִרְיַת רַעְהוּ וְאֶת-הַצֶּפּוֹר לֹא בָתָר : וַיֵּרֶד הָעֵיט
 עַל-הַפָּגִרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אֲבָרָם : וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ
 לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל-אֲבָרָם וְהִנֵּה אֵימָה
 חֲשֹכָה גְדוֹלָה נוֹפֶלֶת עָלָיו : וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יְדוּעַ
 חֲדָע כִּי-גַר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם
 וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר
 יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי וְאַחֲרֵי-כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל : וְאַתָּה
 תָּבוֹא אֶל-אֲבוֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשֵׁיבָה טוֹבָה :
 טו וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא-שָׁלֵם עוֹן הָאֲמֹרִי
 עַד-הֵנָּה : וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וְהִנֵּה
 תֵנּוֹר עָשָׂן וּלְפִיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגּוֹזְרִים הָאֵלֶּה :
 בֵּינָם הָיָה בְרִית יְהוָה אֶת-אֲבָרָם בְּרִית לֵאמֹר
 לְזֶרַעְךָ נָתַתִּי אֶת-הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד-
 הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר-פָּרָת : אֶת-הַקִּינִי וְאֶת-הַקְנִזִּי
 וְאֶת הַקְדְּמוֹנִי : כ וְאֶת-הַחֲתִי וְאֶת-הַפְּרוֹזִי וְאֶת-
 הָרַפְאִים :

פרק טו



הדברים האלה היה דבר יהוה
 אל אברם במחזה לאמור אל תירא
 אברם אנכי מגן לך שכרה הרבה מאד : ויאמר
 אברם אדני יהוה מה תתן לי ואנכי הולך עירי
 ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר : ויאמר אברם הן
 לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי : והנה
 דבר יהוה אליו לאמור לא יירשך זה כי אם אשר
 יצא ממעיך הוא יירשך : ה ויצא אתו החוצה ויאמר
 הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל
 לספור אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך : והאמן
 ביהוה ויחשבה לו צדקה : ויאמר אליו אני יהוה
 אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ
 הזאת לרשתה : ויאמר אדוני יהוה במה אדע כי
 אירשנה : ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת

וַיִּרְדּוּהָ עַד־דָּן׃ טו וַיַּחֲלֶק עָלֵיהֶם לֵילָה הוּא וְעַבְדָּיו
וַיִּבְסּוּ וַיִּרְדְּפֵם עַד־הַזֹּכָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק׃
וַיָּשֶׁב אֶת כָּל־הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו וְרֶכֶשׁ
הַשִּׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעָם׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־
סְדוּם לִקְרֹאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מִהַכּוֹת אֶת־כְּדָר־לַעֲמֹר
וְאֶת־חַמְלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עַמֶּק שֹׁה הוּא עַמֶּק
הַמֶּלֶךְ׃ וּמִלְכֵי־צָדֶק מֶלֶךְ שָׁלֹם הוֹצִיָּא לַחֵם וַיִּיז
וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֲלִיזֹן׃ וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ
אֲבִרָם לְאֵל עֲלִיזֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ כ וּבְרוּךְ אֵל
עֲלִיזֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרָה בַּיָּדָה וַיִּתֵּן־לוֹ מַעֲשֵׂה מִכָּל׃
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סְדוּם אֶל־אֲבִרָם תֵּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרֶכֶשׁ
קַח־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִרָם אֶל־מֶלֶךְ סְדוּם הֲרִמּוֹתִי יָדִי
אֶל־יְהוָה אֵל עֲלִיזֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ אִם־
מַחֲוֹט וְעַד שְׂרוּף־נֶעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ
וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂיתִי אֶת־אֲבִרָם׃ בְּלִעְדִּי רַק
אֲשֶׁר אִכְלוּ הַנְּעָרִים וַחֲלָק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ
אִתִּי עֲנֵר אֲשָׁכּוּל וּמִמֶּרָא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם׃

פֶּאֶרֶן אֲשֶׁר עַל־הַמִּדְבָּר׃ וַיָּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין
מִשְׁפָּט הוּא קָדֵשׁ וַיָּבֹאוּ אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעֵמֶלְקִי וְגַם
אֶת־הָאֲמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחֶצְצוֹן תָּמָר׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדוּם
וּמֶלֶךְ עַמּוֹרָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ צִבְיִים וּמֶלֶךְ בָּלַע
הוּא־צוּעַר וַיַּעֲרְכוּ אֹתָם מִלְחָמָה בְּעֶמֶק הַשָּׂדִים׃
אֵת בְּדֹר־לָעָמֹר מֶלֶךְ עֵילָם וְתֹדַעֲרָא מֶלֶךְ גּוֹיִם
וְאִמְרָפָל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלְסַר אַרְבַּעַה
מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה׃ י וַעֲמַק הַשָּׂדִים בְּאֵרוֹת
בְּאֵרוֹת חֲמֹר וַיִּנְסוּ מֶלֶךְ־סְדוּם וְעַמּוֹרָה וַיִּפְלוּ־שָׁמָּה
וְהַנְּשִׂאִים הָרָה נָסוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רֶכֶשׁ סְדוּם
וְעַמּוֹרָה וְאֶת־כָּל־אֲכָלָם וַיִּלְכּוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט
וְאֶת־רַכְשׁוֹ בֶּן־אָחִי אֲבִרָם וַיִּלְכּוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסְדוּם׃
וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעֵבֶרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֵלוֹנֵי
מִמְרָא הָאֲמֹרִי אָחִי אֲשָׁכּוּל וְאָחִי עֲנָר וְהֵם בְּעָלֵי
בְרִית־אֲבִרָם׃ וַיִּשְׁמַע אֲבִרָם כִּי נִשְׁבְּחָה אָחִיו וַיֵּרָק
אֶת־הַנִּיכָיוֹן יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמוֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת

גם-זרעה ימנה : קום התהלך בארץ לארבה
ולרחבה כי לך אתננה : ויאהל אברם ויבא וישב
באלוני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח ליהוה :

פרק יד



ויהי בימי אמרפל מלך-שנער אריוך מלך
אלסר בדר-לעמר מלך עילם ותדעל
מלך גוים : עשו מלחמה את-ברע מלך סדום ואת-
ברשע מלך עמורה שנאב מלך אדמה ושמאבר
מלך צבאים ומלך בלע היא-צוער : כל-אלה חבורו
אל-עמק השדים הוא ים המלח : שתיים עשרה
שנה עברו את-כדורלעומר ושלש-עשרה שנה
מרדו : ה ובארבע עשרה שנה בא כדורלעומר
והמלכים אשר אתו ויכו את-רפאים בעשתרות
קרנים ואת-חוזים בהם ואת האימים בשורה
קריתים : ואת-החורי בהררם שעיר עד איל
פארן

רוּעִי מִקְנֵה-לוֹט וְהַכְנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי אֲזִי יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ׃
 וַיֹּאמֶר אֲבֹרָם אֶל-לוֹט אֶל-נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי
 וּבֵינְךָ וּבֵין רוּעִי וּבֵין רוּעִיךָ כִּי-אֲנָשִׁים אֲחִים אֲנַחְנוּ׃
 הֲלֹא כָל-הָאָרֶץ לִפְנֶיךָ הַפָּרֶד נָא מֵעַלִּי אִם-
 הַשְׂמָאל וְאִמְנָה וְאִם-הַיְמִין וְאֲשַׁמְאִלָּה׃
 וַיִּשָּׂא-לוֹט אֶת-עֵינָיו וַיֵּלֶא אֶת-כָּל-כְּכַר הַיַּרְדֵּן כִּי
 בָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי שַׁחַת יְהוָה אֶת-סְדוֹם וְאֶת-
 עֲמוֹרָה כִּגְזַי־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶכָה צוּעָה וַיִּבְחַר-
 לוֹ לוֹט אֶת כָּל-כְּכַר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרֹדוּ
 אִישׁ מֵעַל אֲחָיו׃ אֲבֹרָם יֹשֵׁב בְּאֶרֶץ-כְּנָעַן וְלוֹט
 יֹשֵׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד-סְדוֹם׃ וְאֲנָשֵׁי סְדוֹם
 רָעִים וַחֲטָאִים לַיהוָה מְאֹד׃ וַיְהִיָּה אָמַר אֶל-
 אֲבֹרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד-לוֹט מִמַּעְמוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
 מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אַתָּה שָׂם צְפוּנָה וְנִגְבָּה וּקְדָמָה
 וַיֵּמָּה׃ וְט כִּי אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אַתָּה רוֹאֶה לָךְ
 אֲתִנַּנָּה וְלִזְרַעְךָ עַד-עוֹלָם׃ וְשָׂמַתִּי אֶת-זֶרְעֶךָ בְּעֶפְרַי
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם-יֹבֵל אִישׁ לְמִנּוֹת אֶת-עֶפְרַי הָאָרֶץ

לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אֵשֶׁתְּךָ הִוא : לָמָּה אָמַרְתָּ
אֶחָתִי הִוא וְאַקָּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אֵשֶׁתְּךָ
קָח וְלָךְ : כ וַיֵּצֵא עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתוֹ
וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ :

פרק יג



אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם הִוא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־
אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עַמּוֹ הַנִּגְבָּה : וְאֲבָרָם
בֶּבֶר מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּבָּסֶף וּבַזָּהָב : וַיֵּלֶךְ
לְמִסְעָיו מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
הָיָה שָׁם אֱהֱלָה בַּת־חֶלֶה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעֵי:
אֶל־מָקוֹם הַמְּזֻבָּח אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בְּרֹאשֹׁנָה וַיִּקְרָא
שֵׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם יְהוָה : ה וְגַם־לְלוֹט הָהֵלֶךְ אֶת־
אֲבָרָם הִיָּה צֹאן־וּבָקָר וְאֱהֱלִים : וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם
הָאָרֶץ לְשִׁבַת יַחְדָּו כִּי־הָיָה רִכּוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ
לְשִׁבַת יַחְדָּו : וַיְהִי־רִיב בֵּין רוּעִי מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין
רוּעֵי

מִשֵּׁם הַהִרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֶהְלֶה בֵּית־אֵל
 מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיְבֹן שֵׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה: וַיִּסַּע אֲבֹרֹם הַלֹּךְ וַנְסֹוֹעַ הַנִּגְבָּה:
 וַיְהִי רָעַב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אֲבֹרֹם מִצְרַיִם לַגּוֹר
 שֵׁם כִּי־כָבֵד הָרָעַב בָּאָרֶץ: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב
 לָבוֹא מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה־נָא
 יֹדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּ־מְרָאָה אַתָּה: וְהָיָה כִּי־יִרְאֶה
 אֶתְךָ הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאַתָּה
 יִחְיֶה: אֲמַר־נָא אֲחֹותִי אַתָּה לִמְעַן יִיטַב־לִי בְּעַבְדְּךָ
 וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ: וַיְהִי כַּבּוֹא אֲבֹרֹם מִצְרַיִם
 וַיִּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יִפָּה הוּא מְאֹד:
 וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרִי פְרֹעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פְּרֹעָה
 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרֹעָה: וְלֹא־בָרֹם הֵיטִיב
 בְּעַבְדָּהּ וַיְהִי־לָהּ צֶאֱנֻבָּקָר וַחֲמוּזִים וְעַבְדִּים
 וְשִׁפְחוֹת וְאֲתוֹנוֹת וְגַמְלִים: טו וַיִּנְגַּע יְהוָה אֶת־פְּרֹעָה
 בְּנִגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שָׂרִי אִשָּׁת אֲבֹרֹם:
 וַיִּקְרָא פְּרֹעָה לְאֲבֹרֹם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי

פרק יב



יהוה אל-אברהם לך-לך מארצה
וממולדתך ומבית אביך אל-

הארץ אשר אראך : ואעשה לך גדול ואברכה
ואגדלה שמך והיה ברכה : ואברכה מברכך
ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחות האדמה :
וילך אברהם כאשר דבר אליו יהוה וילך
אתו לוט ואברהם בן-חמש שנים ושבעים שנה
בצאתו מחרן : ה ויקח אברהם את-שרי אשתו
ואת-לוט בן-אחיו ואת-כל-רכושם אשר רכשו
ואת-הנפש אשר-עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה
כנען ויבאו ארצה כנען : ויעבד אברהם בארץ עד
מקום שלום עד אלון מורה והכנעני אז בארץ :
וירא יהוה אל-אברהם ויאמר לזרעך אתן את-הארץ
הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו : ויעלה
משם

וּבָנוֹת: וַיְהִי שְׁרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־נֹחַ: וַיְהִי שְׁרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ מֵאֲתִים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי נֹחַ תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־תָּרַח: כֹּה וַיְהִי נֹחַ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תָּרַח תֵּשַׁע־עֶשְׂרִי שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי־תָרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נֹחַ וְאֶת־הָרָן: וְאַלְהָה תּוֹלְדוֹת־תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נֹחַ וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תָרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאֹר כְּשָׂדִים: וַיָּקַח אֲבִרָם וְנֹחַ לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אִשְׁת־נֹחַ מִלְכָּה בִת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֶד: וַיָּקַח תָּרַח אֶת־אַבְרָם בֶּנוֹ וְאֵת לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בָּנוֹ וְאֵת שָׂרִי כַלְתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בָּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאֹר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיְהִי יְמֵי־תָרַח חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאֲתִים שָׁנָה וַיָּמָת תָּרַח בְּחָרָן: וַיֹּאמֶר

שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַתִּים אַחֵר הַמָּבּוּל׃
וַיְחִי־שָׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חָמֵשׁ מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאַרְפַּכְשָׁד הָיָה
חָמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שֵׁלַח׃ וַיְחִי
אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וּשֵׁלַח
הָיָה שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־טֶבֶר׃ טו וַיְחִי־
שֵׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־טֶבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי־טֶבֶר
אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פֶּלֶג׃ וַיְחִי־טֶבֶר
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי־פֶלֶג
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רָעוּ׃ וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־רָעוּ תִשַּׁע שָׁנִים וּמֵאוֹתִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת׃ כ וַיְחִי רָעוּ שְׁתֵּים וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׂרוּג׃ וַיְחִי רָעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־שָׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמֵאוֹתִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת׃

פרק יא



וַיְהִי כִּלְהֲאָרֶץ שִׁפְהָ אֶחָת וּדְבָרִים אֲחֵרִים׃
 וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֶעֱה
 בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־
 רֵעֵהוּ הֵבָה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָּה וְתִהְיֶה
 לָהֶם הַלִּבְנָה לְאַבֵּן וְהַחֲמֹר הִיא לָהֶם לַחֲמֹר׃
 וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ
 בַּשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נִפְּוֹץ עַל־פְּנֵי כָל־
 הָאָרֶץ׃ ה וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־
 הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה
 עִם אֶחָד וּשְׁפָה אֶחָת לְכֻלָּם וְזֶה הַחֲלֹם לַעֲשׂוֹת
 וְעַתָּה לֹא־יַבְצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יֻזְמוּ לַעֲשׂוֹת׃ הֵבָה
 נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתֵי
 רֵעֵהוּ׃ וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ
 וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃ עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל בִּי־שָׁם
 בָּלַל יְהוָה שִׁפְתֵי כָל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיצָם יְהוָה עַל־
 פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ וְאַלֶּה תּוֹלְדֹת שָׁם שָׁם בֶּן־מֵאָת

וְצִבִּיִּם עַד־לָשֶׁעַ: כ אֱלֹה בְנֵי־הֵם לְמִשְׁפַּחָתָם
לְלִשְׁנוֹתָם בְּאַרְצָתָם בְּגוֹיָהֶם: וְלִשְׁם יֶלֶד גַּם־
הוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֶבֶר אָחִי יֶפֶת הַגְּדוֹל: בְּנֵי
שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרַם: וּבְנֵי
אַרַם עוּז וְחוּל וְגֵתֵר וּמֶשֶׁשׁ: וְאַרְפַּכְשָׁד יֶלֶד אֶת־
שֵׁלַח וְשֵׁלַח יֶלֶד אֶת־עֶבֶר: כה וְלַעֲבָר יֶלֶד שְׁנֵי בָנִים
שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם הָאֲחִיו
יֶקֶטָן: וַיִּקְטֹן יֶלֶד אֶת־אֶלְמוֹרֵד וְאֶת־שֵׁלַח וְאֶת־
חֲצֹרְמוֹת וְאֶת־יֵרַח: וְאֶת־הַדּוֹרִם וְאֶת־אוּז וְאֶת־
דִּקְלָה: וְאֶת־עֹזֶבֶל וְאֶת־אֲבִימָאֵל וְאֶת־שָׁבֵא: וְאֶת־
אוּפָר וְאֶת־חֻיִּלָּה וְאֶת־יֹזֶבֶב כָּל־אֱלֹה בְּנֵי יֶקֶטָן:
ל וַיְהִי מוֹשְׁבָם מִמּוֹשָׁא בְּאֶמְה סְפֵרָה הָרַק הַקָּדָם:
אֱלֹה בְנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחָתָם לְלִשְׁנוֹתָם בְּאַרְצוֹתָם
לְגוֹיָהֶם: אֱלֹה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדוֹתָם בְּגוֹיָהֶם
וּמֵאֱלֹה נִפְרְדּוּ הַגּוֹיִם בָּאָרֶץ אַחֲרֵי הַמִּבּוּל:

ק וצבויים

וְרַעְמָה וּסְבִתְכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וְדָדָן : וְכוּשׁ
יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הֵחָל לְהָיוֹת גִּבּוֹר בָּאָרֶץ :
הוּא־הָיָה גִבּוֹר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמַר כְּנִמְרֹד
גִּבּוֹר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה : י וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ
בְּכָל וָאָרֶץ וָאֶפֶד וּכְלָנָה בָּאָרֶץ שִׁנְעָר : מִן־הָאָרֶץ
הַהִוא יָצָא אֲשׁוּר וַיִּכֹּן אֶת־נִינוּה וְאֶת־רְחֹבֶת עֵיר
וְאֶת־כַּלְח : וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינוּה וּבֵין כַּלְח הוּא
הָעִיר הַגְּדֹלָה : וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־
עַנְמִים וְאֶת־לֶהֱבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים : וְאֶת־
פְּתֹרִסִּים וְאֶת־כַּסְלֵהִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים
וְאֶת־כַּפְתָּרִים : טו וַיִּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכוֹרוֹ
וְאֶת־הֵת : וְאֶת־הִיבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־
הַגִּרְגָּשִׁי : וְאֶת־הַחוּי וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי :
וְאֶת־הָאֲרוּדִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־הַחֲמַתִּי וְאַחֵר נִפְצֹו
מִשְׁפַּחֹת הַכְּנַעֲנִי : וַיְהִי גִבּוֹל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן
בְּאֵכָה גִרְרָה עַד־עֹזָה בְּאֵכָה סֹדְמָה וְעֶמְרָה וְאַדְמָה
וְצִבְיִם

כה וַיִּקַּץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לוֹ בָּנוֹ
 הַקָּטָן: וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחִיו:
 וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ:
 יָפֶת אֱלֹהִים לְיִפֶּת וַיֵּשֶׁב בְּאַהֲלֵי-שָׁם וַיְהִי כְנָעַן
 עֶבֶד לָמוֹ: וַיְחִי-נֹחַ אַחֵר הַמִּבּוֹל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
 וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: וַיְהִי כָל-יְמֵי-נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת
 שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמוּת:

פרק י



תּוֹלְדֹת בְּנֵי-נֹחַ שֵׁם חָם וַיִּפֶּת וַיִּלְדוּ
 לָהֶם בָּנִים אַחֵר הַמִּבּוֹל: בְּנֵי
 יָפֶת גֹּמֶר וּמִגֹּם וּמְדִי וַיּוֹן וַתְּבֵל וּמִשְׁכָּךְ וַתִּירָם:
 וּבְנֵי גֹמֶר אֲשַׁכֶּנֶז וְרִיפָת וַתְּגַרְמָה: וּבְנֵי יוֹן
 אֶלִישָׁרָה וַתְּרֹשֶׁשׁ בְּתָיִם וְדוֹדָנִים: הַמֶּאֱלָה
 נַפְרֹדוֹ אֵיִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצוֹתָם אִישׁ לְלִשְׁנוֹ
 לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיָהֶם: וּבְנֵי חָם כּוֹשׁ וּמִצְרַיִם
 וְכוּט וּכְנָעַן: וּבְנֵי כּוֹשׁ סִבָּא וַחֲוִילָה וְסִבְתָּרָה
 וְרַעְמָה

בַּעֲנֵן וְהִיתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃ וְהָיָה
 בַּעֲנָנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאִיתָה הַקֶּשֶׁת בַּעֲנָן׃
 טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־
 נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־יְהִיָּה עוֹד הַמַּיִם לַמַּבּוּל
 לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר׃ וְהִיתָה הַקֶּשֶׁת בַּעֲנָן וְרִאִיתִיהָ
 לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה
 בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
 נֹחַ זֶה זֵאת אֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקִּמּוֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־
 בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ וַיְהִי בְּנֵי־נֹחַ־הַיִּצְאָאִים
 מִן־הַתֵּבָרָה שֵׁם וְחָם וִיפֶת וְחָם הוּא אֲבִי
 כְנָעַן׃ שְׁלֵשָׁה אֱלֹהִים בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצְרָה
 כָּל־הָאָרֶץ׃ כ וַיַּחֲלֵ נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כַּרְם׃
 וַיֵּשֶׁת מִן־הַיֵּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֹהֶלָה׃ וַיֵּרָא
 חָם אֲבִי כְנָעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגִּד לְשְׁנֵי־אֶחָיו
 בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת־הַשְּׂמֹלָה וַיִּשְׁימוּ עַל־
 שִׁבְסֵם שְׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרֵי־נֹחַ וַיַּכְסּוּ אֶת עֶרְוַת
 אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרֵי־נֹחַ וְעֶרְוַת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ׃

תִּרְמֹשׁ הָאָדָמָה וּבְכָל־דֶּגִי הַיָּם בַּיָּדְכֶם נִתְּנָה׃ כָּל־
 רֶמֶשׁ אֲשֶׁר הוּא־הִי לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ כִּי־רֶק עֵשָׂב
 נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־הַאֲדָמָה׃ הַאֲדָמָה בְּנֶפֶשׁוֹ דָּמּוֹ לֹא
 תֹאכְלוּ׃ וְאֵךְ אֶת־דַּמְכֶם לְנַפְשֵׁיכֶם אֲדָרֶשׁ מִיָּד
 כָּל־חַיָּה אֲדָרֶשְׁנָהּ וּמִיָּד הָאָדָם מִיָּד אִישׁ אָחִיו
 אֲדָרֶשׁ אֶת־נַפְשׁ הָאָדָם׃ שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם
 דָּמּוֹ יִשְׁפֹּךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃
 וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׂרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ׃ וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אֵתוֹ לֵאמֹר׃ י וְאֲנִי
 חֲנֹנִי מְקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זִרְעֲכֶם
 אַחֲרֵיכֶם׃ י וְאַתָּה כָּל־נַפֶּשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף
 בְּבִהֶמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל־יִצְאֵי הַתְּבֹה
 לְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ׃ וְהִקְמוֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־
 יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמִּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד
 מִבּוּל לְשַׁחֵרֵת הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים וְאַתָּה אֹת־
 הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נַפֶּשׁ
 חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרוֹת עוֹלָם׃ אֶת־קִשְׁתִּי נִתַּתִּי
 בַּעֲנֵן

הִוצֵא אֶתְךָ וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל־הָאָרֶץ׃
וַיֵּצֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ׃ כָּל־
הַחַיָּה כָּל־הָרֹמֵשׁ וְכָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ
לְמִשְׁפַּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן־הַתֵּבָה׃ כ וַיֵּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ
לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף
הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבֵּחַ׃ וַיֵּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ
הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֶסַּף לִקְלָל עוֹד
אֶת־הָאָדָמָה בְּעֵבֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע
מִנְעֻרָיו וְלֹא־אֶסַּף עוֹד לַהֲכֹת אֶת־כָּל־חַי בָּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי׃ עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹל וָחֹם
וְקֹיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וַלַּיְלָה לֹא יִשְׁבּוּתוּ׃
ק הִיצֵא

פרק ט

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר
לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃
וּמִזְרָאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עָלַי כָּל־
חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם כָּכָל אֲשֶׁר
תִּרְמֹשׁ

יִבְשֹׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאֶתְנוּ
 לִרְאוֹת הַקָּלוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וְלֹא־מָצְאָהּ
 הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה
 כִּי מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יְדּוֹ וַיַּקְחָהּ וַיָּבֵא
 אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה׃ י וַיַּחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים
 אַחֲרָיִם וַיּוֹסֶף שְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה׃ וַתָּבֵא
 אֵלָיו הַיּוֹנָה לֵעֵת עָרֵב וְהִנֵּה עֲלֵה־זֵית טָרֵף בִּפְיָהּ
 וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיַּחַל עוֹד
 שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה
 שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד׃ וַיְהִי בָאֶחָת וּשְׁש־מְאוֹת שָׁנָה
 בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחֵר לַחֹדֶשׁ חֲרָבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ
 וַיִּסֹּר נֹחַ אֶת־מִכְסֵּה הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲרָבוּ פְּנֵי
 הָאֲדָמָה׃ וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם
 לַחֹדֶשׁ יִבְשֶׁה הָאָרֶץ׃ טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־
 נֹחַ לֵאמֹר׃ צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ
 וְנָשֵׁי־בְנֶיךָ אִתְּךָ׃ כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־בֶּשֶׁר
 בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ
 הוֹצֵא

הִיקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאֲדָם עַד־בְּהֵמָה
 עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאַר
 אֶךְ־נֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָרָה׃ וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־
 הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם׃

פרק ח



אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־
 הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָרָה וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים
 רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁבוּ הַמַּיִם׃ וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיָנוֹת תְּהוֹם
 וְאַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלֹא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמַיִם׃ וַיָּשֻׁבוּ
 הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלּוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחֲסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה
 חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם׃ וַתֵּנַח הַתְּבָרָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל־הָרִי אֲרָרָט׃ הַיְוֵהָמִים
 הָיוּ הַלּוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָעֲשִׂירִי
 בָּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הַהָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ
 אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חֲלוֹן הַתְּבָרָה אֲשֶׁר
 עָשָׂה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעוֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד־

וַשִּׁסְיוּחֶם וַיִּפֹּת בְּנֵי־נֹחַ וַאֲשֶׁר־נֹחַ וּשְׁלֹשָׁת
נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתְּבֵרָה׃ הָמָּה וְכָל־הַחַיָּה
לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ
עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כָּל צֶפֶר כָּל־
בָּנָהּ׃ טו וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתְּבֵרָה שְׁנַיִם שָׁנִים
מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃ וְהַבָּאִים זָכָר
וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר בָּאוּ כֹּאֲשֶׁר צִוָּה אֱתוֹ אֱלֹהִים
וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃ וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־
הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתְּבֵרָה וְתָרֹם מֵעַל
הָאָרֶץ׃ וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ
הַתְּבֵרָה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם׃ וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־
הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־
הַשָּׁמַיִם׃ כ חָמֵשׁ עָשָׂרָה אֲמָה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ
הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים׃ וַיִּגֹּעַ כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׁ עַל־
הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשָּׂרֹץ הַשָּׂרֹץ
עַל־הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם׃ כ"ל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים
בָּאֲפִיו מִכָּל אֲשֶׁר בַּחַרְבָּה מָתוּ׃ וַיִּמָּח אֶת־כָּל־
הַיְקוּם

מַעֲוָה הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכַר וְנִקְבָּה לַחַיִּוֹת
זָרַע עַל-פָּנָי כָּל-הָאָרֶץ: כִּי לַיָּמִים עוֹד שִׁבְעָה
אֲנֹכִי מִמַּטֵּיר עַל-הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה וּמָחִיתִי אֶת-כָּל-הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל
פָּנָי הָאֲדָמָה: הַ וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ יְהוָה:
וְנֹחַ בֶּן-שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמָּבּוּל הָיָה מִיָּם
עַל-הָאָרֶץ: וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנִשְׁי־בָנָיו
אִתּוֹ אֶל-הַתֵּבָה מִפָּנָי מִי הַמָּבּוּל: מִן-הַבְּהֵמָה
הַטְּהוֹרָה וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן-
הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר-רוּמֵשׁ עַל-הָאֲדָמָה: שְׁנַיִם שְׁנַיִם
בָּאוּ אֶל-נֹחַ אֶל-הַתֵּבָה זָכַר וְנִקְבָּה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ: וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמָּבּוּל
הָיָה עַל-הָאָרֶץ: בַּשָּׁנָה שֵׁש־מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי-נֹחַ
בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה
נִבְקְעוּ כָּל-מַעֲיִנֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם
נִפְתְּחוּ: וַיְהִי חֹגֶשׁ עַל-הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה: בַּעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ
וְשֵׁם-

בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר-בָּאָרֶץ
 יִגֹּעַ: וַהֲקִמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבֵאתִי אֶל-הַתְּבָה
 אִתָּךְ וּבְנִיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנָשֵׁי-בְנֶיךָ אִתָּךְ:
 וּמִכָּל-הַחַי מִכָּל-בֶּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֵלַי-
 הַתְּבָה לְהַחְיֶיהָ אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִיוּ: כֹּ מִהַעֲוֹת
 לְמִינֵהוּ וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
 לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת: וְאַתָּה
 קַח-לָךְ מִכָּל-מֵאֵל אֲשֶׁר יֹאכֵל וְאִסַּפְתָּ אֵלֶיךָ
 וְהָיָה לָךְ וּלְהֵם לְאֹכֶלָה: וַיַּעַשׂ נָח כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה
 אֹתוֹ אֱלֹהִים בֶּן עָשָׂרָה:

פרק ז

יְהוָה לָנָח בָּא-אִתָּהּ וְכָל-בֵּיתָךְ
 אֶל-הַתְּבָה כִּי-אִתָּךְ רָאִיתִי צְדִיק
 לִפְנֵי בְדֹר הַזֶּה: מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח-
 לָךְ שִׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן-הַבְּהֵמָה
 אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ: גַּם
 מֵעוֹף



כִּי עָשִׂיתָם : וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה : אֵלֶּה
 תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת
 הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ-נֹחַ : י וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים
 אֶת-שֵׁם אֶת-חָם וְאֶת-יָפֶת : וְתִשָּׁחַת הָאָרֶץ
 לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וְתִמְלֹא הָאָרֶץ חָמָס : וַיֵּרָא
 אֲלֵהֶם אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי-הִשְׁחִית
 כָּל-בָּשָׂר אֶת-דְּרָכָו עַל-הָאָרֶץ : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 לְנֹחַ קֵץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי-מְלֹאָה הָאָרֶץ
 חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנֵּנִי מַשְׁחִיתָם אֶת-הָאָרֶץ :
 עֲשֵׂה לְךָ תֵּבֶת עֲצֵי-גִפְרִית קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת-הַתֵּבָה
 וּבִפְרֹת אֶתָּה מִבֵּיתָ וּמִחוּץ בְּכֹפֶרֶת טו וְזֶה אֲשֶׁר
 תַּעֲשֶׂה אֶתָּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךָ הַתֵּבָה
 חֲמִשִּׁים אַמָּה רְחֹבָהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ :
 צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל-אַמָּה תְּכַלְכֶּנָּה
 מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תַּשִּׁים תַּחְתִּיִּם
 שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה : וְאֲנִי הִנֵּנִי מֵבִיא אֶת-
 הַמָּבּוּל מַיִם עַל-הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל-בָּשָׂר אֲשֶׁר-

פרק ו



כִּי־הִחֵל הָאֱלֹהִים לִבְרֹא עַל־פְּנֵי
 הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יִלְדוּ לָהֶם׃ וַיֵּרָא
 בְּנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת הֵנָּה
 וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
 לֹא־יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעוֹלָם בְּשָׁגם הוּא בָשָׂר
 וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ הַנִּפְלִיִּם הָיוּ בָאָרֶץ
 בְּיָמֵם הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
 אֶל־בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר
 מְעוֹלָם אֲנָשֵׁי הָשָׁם׃ ה וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רָבָה
 רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וּכְלִי־צָר מִחֲשַׁבְתָּ לָבוֹ רַק רָע
 בָּל־הַיּוֹם׃ וַיִּנָּחַם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם
 בָּאָרֶץ וַיִּתְּעַצֵּב אֶל־לְבוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת־
 הָאָדָם אֲשֶׁר־בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם
 עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחֲמָתִי

בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוּךְ הַמֶּשׁ וְשָׁשִׁים
שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה: וַיִּתְּהֶלֶךְ חֲנוּךְ אֶת־
הָאֱלֹהִים וַאֲיָנָנוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים: כֹּה וַיְחַן
מִתּוֹשֶׁלַח שִׁבְעַ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד
אֶת־לֶמֶךְ: וַיְחִי מִתּוֹשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי כָּל־יְמֵי מִתּוֹשֶׁלַח
תִּשְׁעִ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּתִשְׁעִ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּמֶר:
וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה
וַיּוֹלֵד בֶּן: וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחֵמֵנוּ
מִמַּעַשְׁשָׁנֹה וּמִעַצְבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרַחַהּ
יְהוָה: לֹ וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ הַמֶּשׁ
וּתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמִשָּׁה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים
וּבָנוֹת: וַיְהִי כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ שִׁבְעַ וּשְׁבַעִים שָׁנָה
וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת: וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמִשָּׁה מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֵד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יֹפֶת:

בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי כִּלְיָמִי אָנוּשׁ חֲמֵשׁ שָׁנִים וְתִשְׁעַ
מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת: וַיְחִי קִינָן שִׁבְעִים שָׁנָה
וַיּוֹלֶד אֶת־מֶהֱלֵאל: וַיְחִי קִינָן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־מֶהֱלֵאל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי כִּלְיָמִי קִינָן עָשָׂר שָׁנִים
וְתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת: טו וַיְחִי מֶהֱלֵאל חֲמֵשׁ
שָׁנִים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יֶרֶד: וַיְחִי
מֶהֱלֵאל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְהִי כִּלְיָמִי
יָמֵי מֶהֱלֵאל חֲמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
שָׁנָה וַיָּמָת: וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתֵּים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאֵת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ: וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
כ וַיְהִי כִּלְיָמִי־יֶרֶד שְׁתֵּים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעַ מֵאוֹת
שָׁנָה וַיָּמָת: וַיְחִי חֲנוֹךְ חֲמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת־מֶתוֹשֶׁלַח: וַיִּתְּהֵלֶךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מֶתוֹשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד

פרק ה



סֵפֶר הַיּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים
 אָדָם בְּדִמְיוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ׃
 זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם
 אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָה׃ וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאֹת
 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּדִמְיוֹתוֹ בְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שָׁת׃
 וַיְהִי יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הַיּוֹלֶדוֹ אֶת־שְׁתֵּי שָׁמֹנֶה
 מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ הַ וַיְהִי כָל־יְמֵי
 אָדָם אֲשֶׁר־חַי תִּשְׁעַ מאֹת שָׁנָה וְשְׁלֹשִׁים
 שָׁנָה וַיָּמָוֶת׃ וַיְחִי־שְׁתֵּי חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאֹת שָׁנָה
 וַיּוֹלֶד אֶת־אָנֹשׁ׃ וַיְהִי־שְׁתֵּי אַחֲרֵי הַיּוֹלֶדוֹ אֶת־
 אָנֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים וְשָׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
 בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָל־יְמֵי־שְׁתֵּי שָׁתִּים עָשָׂרָה שָׁנָה
 וַתִּשָּׁע מֵאֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ וַיְחִי אָנֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה
 וַיּוֹלֶד אֶת־קִינָן׃ וַיְהִי אָנֹשׁ אַחֲרֵי הַיּוֹלֶדוֹ אֶת־
 קִינָן חֲמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וְשָׁמוֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד

חֲנוּךְ: וַיֹּלֶד לְחֲנוּךְ אֶת־עִירָר וְעִירָר יָלַד אֶת־
 מַחֲוִיָּאל וּמַחֲוִיָּאל יָלַד אֶת־מִתְוִשָּׁאֵל וּמִתְוִשָּׁאֵל
 יָלַד אֶת־לֶמֶךְ: כ וַיִּקַּח־לוֹ לֵמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם
 הָאֶחָת עֵדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלְהָ: וַתֵּלֶד עֵדָה אֶת־
 יִבְל הוּא הָיָה אָבִי יֶשֶׁב אָהֶל וּמִקְנָה: וְשֵׁם
 אֶחָיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָל־תּוֹפֶשׁ כְּנֹז וְעוֹגֵב:
 וַצִּלְהָ גַם־הָיָא יֵלֶדָה אֶת־תּוֹבֵל קִין לֹטֵשׁ כָּל־
 חַוְרֵשׁ נְחָשֶׁת וּבְרוֹל וְאַחֻזַּת תּוֹבֵל־קִין נַעֲמָרָה:
 וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עֵדָה וַצִּלְהָ שְׁמַעַן קוֹלִי נָשִׁי
 לֶמֶךְ הָאֵזְנָה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הֲרֹגְתִּי לִפְצָעִי וַיֵּלֶד
 לְחַבְרָתִי: כה כִּי שִׁבְעָתַיִם יָקַם־קִין וּלֶמֶךְ שִׁבְעִים
 וְשִׁבְעָה: וַיֵּדַע אָדָם עוֹל אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן
 וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שָׁת־לִי אֱלֹהִים וַרַע
 אַחֲרֵי תַחַת הָבֵל כִּי הֲרָגוּ קִין: וּלְשֵׁת גַּם־הוּא
 יָלַד־בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֶנּוֹשׁ אֵן הוּחַל לִקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה:

לַפֶּתַח חֲטָאת רוּבֵן וְאֵלֶיהָ תִּשְׁוֹקְתּוּ וְאַתָּה
 תִּמְשַׁל־בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הָבֶל אָחִיו׃ וַיְהִי
 בְּהִיזָתָם בִּשְׂדֵה וַיִּקָּם קַיִן אֶל־הָבֶל אָחִיו
 וַיַּהַרְגֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הָבֶל אָחִיךָ
 וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הִשָּׁמֵר אָחִי אֲנִי׃ וַיֹּאמֶר מַה
 עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה׃
 וַעֲתָה אָרוּר אַתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־
 פִּיהָ לְקַחְרֹת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדְךָ׃ כִּי תַעֲבֹד אֶת־
 הָאֲדָמָה לֹא־תוֹסֶף תִּתֵּן כּוֹחָהּ לָךְ נָע וּנָה תִהְיֶה
 בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשָׂא׃
 הֵן גֵּרְשִׁית אֲתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵיךָ
 אֶסְתֵּר וְהִיִּיתִי נָע וּנָה בָאָרֶץ וְהָיָה כָּל־מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃
 טו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָבֵן כָּל־הָרָג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יִקָּם
 וַיֵּשֶׁם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לִבְלֹתִי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־
 מוֹצְאוֹ׃ וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ־נֹד
 קְדֵמ־תֵּעֲדוֹ׃ וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־
 חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ
 חֲנוֹךְ׃

גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם: וישלח
 יהוה אלהים מגן-עדן לעבד את-האדמה אשר
 לקח משם: ויגרש את-האדם וישכן מקדם
 לגן-עדן את-הכרבים ואת להט החרב המתהפכת
 לשמור את-דרך עץ החיים:

פרק ד

ידע את-חווה אשתו ותחר ותלד
 את-קין ותאמר קניתי איש את-
 יהוה: ותוסף ללדת את-אחיו את-הבל ויהי
 הבל רועה צאן וקין היה עובד אדמה: ויהי מקץ
 ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה:
 והבל הביא גם-הוא מבכורות צאנו ומחלבהן
 וישע יהוה אל-הבל ואל-מנחתו: ה ואל-קין
 ואל-מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו:
 ויאמר יהוה אל-קין למה חרה לך ולמה נפלו
 פניך: הלוא אם-תיטיב שאת ואם לא תיטיב
 לפתח

אֶל־הַנֶּחֱשׁ כִּי־עָשִׂיתָ וְאֵת אֲרוּרְ אֶתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה
 וּמִכָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גִּחְוֹנָהּ תֵּלֶךְ וְעֹפֹר תֹּאכֹל כָּל־
 יְמֵי חַיֶּיהָ׃ טו וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינָהּ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין
 זְרַעָהּ וּבֵין זְרַעָהּ הוּא יִשׁוּפָהּ רֹאשׁ וְאֶתָּה תִּשׁוּפֶנּוּ
 עֶקֶב׃ אֶל־הָאִשָּׁרָה אָמַר הָרְבָּה אֲרַבָּה עֲצָבוֹנָהּ
 וְהָרוֹנָהּ בְּעֶצֶב תֵּלְדֵי בָנִים וְאֶל־אִישָׁהּ תִּשְׁוָקֶתָהּ
 וְהוּא יִמְשַׁל־בָּהּ׃ וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל
 אִשְׁתְּךָ וְתֹאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא
 תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעֲבוּרָהּ בְּעֶצְבוֹן
 תֹּאכֹלֶנָה כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ׃ וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ
 לָהּ וְאֹכְלָתָ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ בְּזַעַת אִפְּיָהּ תֹּאכַל
 לֶחֶם עַד שׁוּבָהּ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ
 כִּי־עָפַר אֶתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃ וַיִּקְרָא הָאָדָם
 שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הוּא הִיְתָה אִם כָּל־חַי׃ כ וַיַּעַשׂ
 יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם׃
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד
 מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח

הַנָּחֵשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֵאמֹת תִּמְתּוֹן׃ הֲכִי יוֹדַע
אֱלֹהִים כִּי בַיּוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם
וְהִייתֶם כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃ וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי
טוֹב הָעֵץ לְמֹאכָל וְכִי תֹאוֹה־הוּא לְעֵינַיִם וְנִהְמַד
הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם־
לְאִשָּׁה עִמָּהּ ויאכל׃ וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֶיהָ שְׁנֵיהֶם וידעו
כִּי עִירְמָם הֵם וַיִּתְּפוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
חַגּוּרוֹת׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּהִלָּה בְּגִן
לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה
אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הָגֶז׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־
הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶת־קִלְכָּךְ שָׁמַעְתִּי
בְּגִן וַאֲרָא כִּי־עִירֹם אָנֹכִי וַאֲחַבֵּא׃ וַיֹּאמֶר מִי
הִגִּיד לָךְ כִּי עִירֹם אַתָּה הַמִּזְהַעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ
לִבְלֹתִי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אֲכַלְתָּ׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִיא נָתַנָּה־לִּי מִן־הָעֵץ וַאֲכַל׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה־זֹּאת עָשִׂיתְּ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הַנָּחֵשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וַאֲכַל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
אֶל־

בַּנֶּגֶד׃ וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל־הָאָדָם
וַיִּשָּׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה׃
וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצִּלְעַ אֲשֶׁר־לָקַח מִן־
הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבָּא אֶל־הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם
זֹאת הַפֶּעַם עָצָם מֵעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת
יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקַחָהּ־זֹאת׃ עַל־כֵּן יַעֲזֹב־
אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
לְבָשָׂר אֶחָד׃ כֹּה וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֶרְוָמִים הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יָתַבְּשֻׁ׃

פרק ג

וְהַנֶּחֱשׁ
וְהָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
עֹשֶׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה
אֵף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן׃
וּתֹאמַר הָאִשָּׁה אֶל־הַנֶּחֱשׁ מִפִּי עֵץ־הָגֶן נֹאכְלִי׃
וּמִפִּי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הָגֶן אָמַר אֱלֹהִים לֹא
תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶן־תָּמָתוֹן׃ וַיֹּאמֶר

וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים׃ שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא
הַסּוֹבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזֶּהב׃
וְזֶה־הָאֶרֶץ הַהוּא טוֹב שֵׁם הַבְּדֶלֶח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃
וְשֵׁם־הַנְּהַר הַשֵּׁנִי גִיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל־
אֶרֶץ כּוּשׁ׃ וְשֵׁם הַנְּהַר הַשְּׁלִישִׁי חִדְקֵל הוּא הַחֹלֵף
קִדְמַת אֲשׁוּר וְהַנְּהַר הָרְבִיעִי הוּא פָּרָת׃ טו וַיִּקַּח
יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיַּנְחֵהוּ בִּגְן־עֵדֶן
לְעֹבְדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ׃ וַיֹּצֵר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם
לֵאמֹר מִכָּל עֵץ־הַגֵּן אָכַל תֹּאכֵל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת
טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ
מוֹת תָּמוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֵיטָו
הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֹזֵר בְּנִגְדּוֹ׃ וַיִּצֹר יְהוָה
אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף
הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לְרֹאאוֹת מִה־יִּקְרָא־לּוֹ
וְכָל־אֲשֶׁר יִקְרָא־לּוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ׃
כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּלְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֹזֵר

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃
 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ
 כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בְּרָא אֱלֹהִים
 לַעֲשׂוֹת׃ אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָה
 בַּיּוֹם עָשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם׃ ה וְכָל
 שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל־עֹשֵׁב הַשָּׂדֶה
 טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
 וָאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה׃ וְאָדָם יַעֲלֶה
 מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיִּצַּר
 יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפָּח
 בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃
 וַיִּטֹּעַ יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן־בְּעֶדֶן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם
 אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים
 מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נְחֹמֶד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמַאֲכָל
 וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע׃
 וַנָּהָר יוֹצֵא מִעֶדֶן לְהַשְׁקִיחַ אֶת־הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד

וּבְבִהְמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־
 הָאָרֶץ: וַיְבָרֵא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם
 אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ
 אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
 אֶת־הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ בָּדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
 וּבְכָל־חַיַּה הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 דֹּהֵה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֹרֵעַ אֲשֶׁר
 עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְּרִי־עֵץ
 זֹרֵעַ זֹרֵעַ לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ: לֹא־לֶכְלֶחֶת הָאָרֶץ
 וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־רֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ
 נֶפֶשׁ־חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֹשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי־כֵן: וַיֹּרֶא
 אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד
 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי:

פרק ב

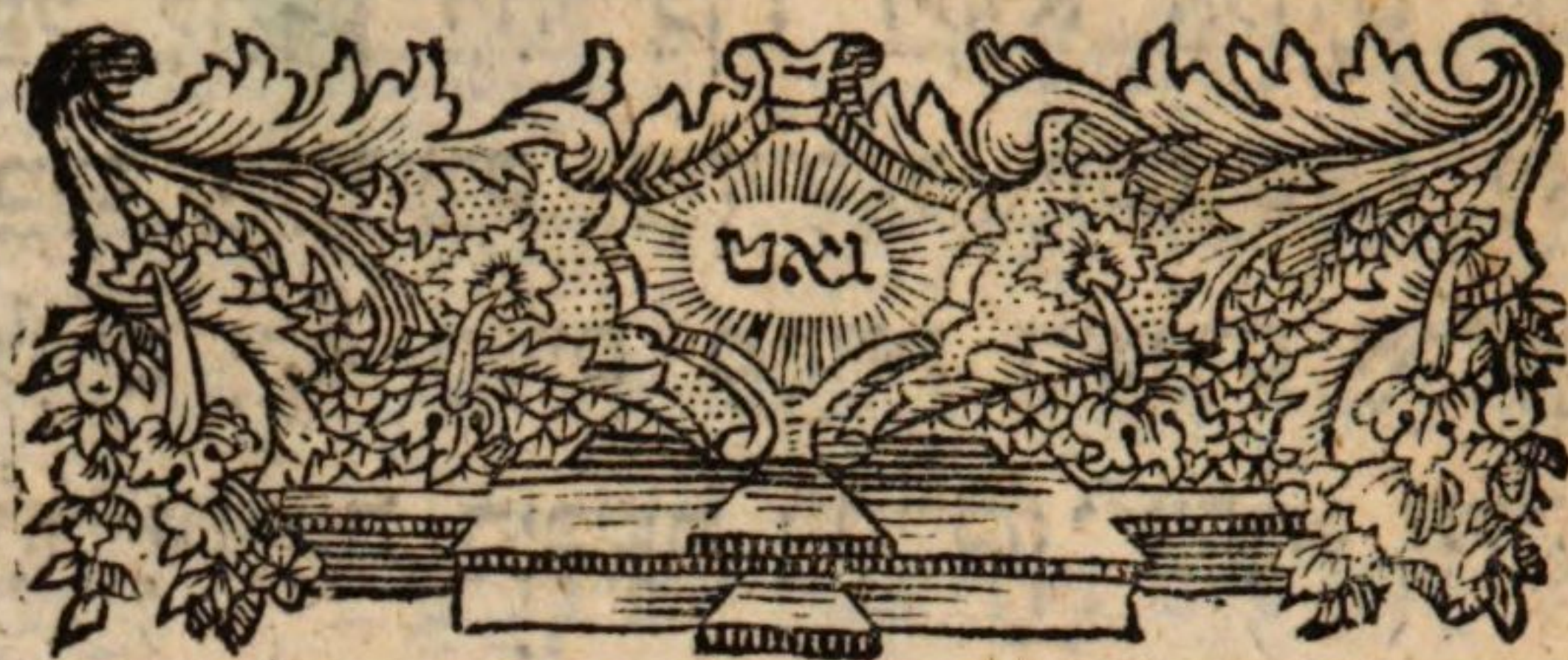
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבּוּת



הַלֵּילָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים : וַיֵּתֶן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ : וְלִמְשַׁלׁ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה
 וְלִהְבִּדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־
 טוֹב : וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם רִבְעִי : כ וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף
 עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם : וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
 אֶת־הַתְּנִינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמִשָּׁה
 אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף
 לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב : וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים
 לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיּוֹם וְהָעוֹף
 יִרֶב בָּאָרֶץ : וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי :
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ
 בַּהֶמָּה וּרְמֵשׁ וְחַיֵּית־אָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן : כה וַיַּעַשׂ
 אֱלֹהִים אֶת־הַיָּרֵךְ הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה
 לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׁ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים כִּי־טוֹב : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה־אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ כְּדֹמוֹתֵנוּ וַיִּדְּהוּ בְדִגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם

מַעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־בֹן : וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ
שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי : וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקְוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם
אֶחָד וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה וַיְהִי־בֹן : וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לַיִּבְשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשְׁא הָאָרֶץ
דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע עֵץ פֶּרִי עֹשֶׂה פֶרִי לְמִינֹו
אֲשֶׁר זֶרַע־וֹבֹו עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־בֹן : וַתּוֹצֵא
הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זֶרַע לְמִינֵהוּ וָעֵץ עֹשֶׂה
פֶּרִי אֲשֶׁר זֶרַע־וֹבֹו לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב :
וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי מְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיָה לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלַיִמִּים
וּשְׁנַיִם : טו וְהָיָה לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם
לְהַאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־בֹן : וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־
שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאֹר הַגָּדֹל
לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת
הַלַּיְלָה



בראשית



אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ :
 וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ
 עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי
 הַמַּיִם : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי־אֹר וַיְהי־אֹר : וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בֵּין
 הָאֹר וּבֵין הַחָשֶׁךְ : ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאֹר יוֹם
 וּלְחָשֶׁךְ קִרָּא לַיְלָה וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד :
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהי מַבְדִּיל
 בֵּין מַיִם לַמַּיִם : וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיְבָרֶךְ
 בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר
 מֵעַל

כח

השם הגדול

היה עמו



היה עמו



היה עמו

ספר

בראשית

נדפס עם רב העיון



פה שטייער בשנת תקטז

על ידי גריגוריאוס מנהארט

A D D E N D A.

Pag. 24. ad Num. VII. 5.) litteræ affirmatiuæ coniug. Hiphil (exceptis quiesc. ^וה) accentum relinquunt ad Chirek penultimæ. Ita 6.) affirmatiuæ coniug. leuium Defectiu. & quiesc. 2da, præter Hophal quiescentium 2da. Vtroque tamen hoc casu excipiuntur Participia.

Pag. 25. ad Num. IX. 3.) euphoniæ causa accentus distinctius maior a) in verbis desinentibus in י, ו, ך, ך, ך, præcedente Scheua, quod tum in vocalem, ex qua ortum est, mutatur, Pathach in Kamez producto. b) In vocibus formæ פִּרְיָ vbi Scheua in Segol mutatur. c) In affixo ך cum particulis ב, ל, אֵת, ׁנִי constructo, vbi tunc vocales Kamez & Scheua transponuntur.

Pag. 191. ad Num. I. Si copulet duo nomina, quorum prius sit cum accentu Seruo, posterius cum accentu in penultima, non incipiente a Scheua, item ante Infinitiuos monosyllabicos, habet Kamez, etiam ante *Bumaph*.

C O R R I G E N D A.

Pag.	Linea	pro	lege
24	4	ultimæ	penultimæ
40	17		
63	11	quarum	quorum
88	1	affirmatiuæ	afformatiuæ
135	1	Lamed Pe ן, & ך,	Pe ן, & Lamed ך,
182	2	recipiendi	precipiendi
209	7	גִּרְוּרָה	גִּבְוּרָה
238	18	obuenit	obuoluit

*Vaijkrá elohím laiabbaschá érez, ulmikvé
baímájim kard jámím: vaijár elohim, ki-tóv.*

59. לִיבְשָׁה (*aridam*) vid. vox præced.
cui præfigitur ל articulus Datiui, quem
regunt verba *vocandi*, (p. 181.) quod
habet Pathach sequente Dagesch ex-
clusi ה emphatici, (p. 34.)

60. וּלְמִקְוֵה *confluentiam, congregatio-
nem*) Nom. sing. masc. heemanticum a
rad. קָוָה, de qua num. 54. in statu re-
giminis, mutato Segol in Zere, (p.
53. III.) cum præfixo ל artic. Dat. &
copulatiuo ו, habente Schurek ante
litteram scheuatam (p. 34.)

61. יָמִים (*maria*) Nom. plur. masc. a
singulari יָם (p. 44. 2.) Accentus Ath-
nach est in vltima. (p. 23.)

Hunc in modum progrediatur He-
bræophilus, & breui non tantum re-
gulas Grammatices memoriæ manda-
bit, sed etiam vocum Hebraica-
rum copiam acquires.

V. I. O. G. D.

56. מְקוֹם (*locum*) Nom. heemanticum
sing. gen. com. (p. 246.) a rad. קוּם *stare*,
surgere, (p. 277.)

57. וְתֵרָאָה & *appareat*) 3. pers. sing.
fem. fut. Niphal a rad. רָאָה *vidit*, (p. 281.)
ad formam תִּגְלָה (p. 125.) characteristicae
futuri pro Chirek habent Zere ob ex-
cidens Dagesch. (Confer. nota ad In-
finitivum Niphal p. 81.) Præfixum ו
est pure copulativum, alioqui haberet
Pathach. Accentus posterior tonicus
est in ultima, (p. 23.) prior euphonicus
in tertia ab eo syllaba (p. 26.)

58. הַיַּבְשָׁה (*arida*) nom. sing. fem. quia
definit in ה feruile, (p. 37.) cum ה em-
phatico, a rad. יָבַשׁ *aruit*, (p. 230.)
Punctum in ב est Dagesch forte, quia
est in medio, post vocalem breuem.
(p. 10.) Accentus ex ultima radice de-
scendit ad incrementum, (p. 23.)

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה V E R S. X.

אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרָא אֱלֹהִים
בִּי-טוֹב:
Va-

VERS. VIII.

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַרְקִיעַ

שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:

*Vaijkrá elohim larakia schamájim, va-
iehi-érev va-jehi-vóker, jóm scheni.*53. שֵׁנִי *secundus*) Nom. numerale or-
dinale, a radice שָׁנָה *iteravit*, (p. 293.)
cum accentu Imperatore in vltima.

VERS. IX.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוֹוּ הַמַּיִם

מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מָקוֹם אֶחָד וַתֵּרָאָה הַיַּבְשָׁה
וַיְהִי-כֵן:*Vaijómer eloim: jikkavú hammájim mit-
táchath haschschamájim el-makóm echád, ve-
the-raé haijabbaschá, va-jehi-chen.*54. יְקוֹוּ *confluant*) Tertia persona plur.
Niphal. rad. קָוָה *expectavit*, (p. 277.) est
quiescentium tertia ה p. 119. ad for-
mam יָגִלוּ p. 125. Accentus *Paschta* dux
postpositivus est in vltima syllaba
p. 23.55. אֶל- *ad*) dictio separata (p. 143.)
cum Maccaph p. 27.

bet pro Pathach ob excidens Dagesch p. 33. Accentus distinctivus rex *Segolta* (p. 21.) debuisset esse supra litteram פ, tanquam ultimæ syllabæ initialem; cum vero sit postpositivus (p. 23. V.) est in ultima littera.

49. אשר *quæ*) Pronom. Relativum omnis generis & num. (p. 56.) Accentus distinctivus minor *Paschta* p. 22. pariter est postpositivus.

50. מתחת *infra, desub, subter*) Particula separata (p. 144.) cum præfixa coniuncta præpositione ך per Chirek ordin. sequente Dagesch (p. 33.) Accentus *Munach* est in penultima, p. 24. 4.)

51. מעל *desuper*) vid. n. 13. Præfixum ך hic pro Chirek suo habet Zere ob excidens Dagesch (p. 33.) Accentus præcedens regulariter hic ultimam occupat. p. 23. VII.

52. וְ *ita*) Particula separabilis (p. 140. 236.) a rad. וּבְ *aptare*, p. 235.

VERS. VII.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ
וַיְבָרֶךְ בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם
אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן:

*Vaijas elohim et-barakia, vaijavdel ben
hammajim ascher mittachot larakia, uven
hammajim, ascher meal larakia : vajehi-chen.*

47. וַיַּעַשׂ (*fecit*) 3. perf. masc. fut.
Kal a rad. עָשָׂה *fecit*, p. 266. Littera ש
cum puncto in sinistra parte sonat S.
p. 4. Regulariter esset יַעֲשֶׂה ad formam
יִגְלֶה (p. 125.); sed ob anomaliam pri-
mæ gutturalis sub ea pro Scheua sim-
plici est Chateph-Pathach, vnde chara-
cteristicæ suum Chirek conformant,
(p. 14.) & fit יַעֲשֶׂה Hinc ob præfixum
conuersivum fit apocope tertiæ rad. ה,
retracto Segol secundæ ad primam (&
accentu ad penultimam p. 192.), quod
ob ע gutturale in Pathach mutatur.
(p. 127.)

48. הָרָקִיעַ (*firmamentum*) vid. num. 42.
Præfixum ה emphaticum Kamez ha-
bet

43. בְּתוֹךְ *in medio*) Nom. sing. masc. in statu regiminis, ab absoluto תוֹךְ, cuius Puncta in Cholem contrahuntur (p. 52. 6.) cum præfixa Præposit. בְּ coniuncta, habente Scheua suum ordinarium (p. 34.) cum Dagesch leni. Accentus *Munach* occupat ultimam p. 23.

44. וְיֵהֱוֶה *fit*) vide יֵהֱוֶה num. 22. Præfigitur hic י, non conuerfium, sed pure copulatiuum, cuius punctum ordinarium Scheua ob aliud sequens in principio in Chirek mutandum p. 14. Accentus prior est in vltima.

45. מַבְדִּיל *separans*) Participium sing. masc. Coniug. Hiphil a rad. perfecta בָּדַל *separauit*, p. 204. Littera ךְ habet Dagesch lene *in medio post Scheua quiescens* p. 9. Accentus distinctiuus maior rex *Sakeph-Katon* est in vltima. Fit per hanc & præcedentem vocem periphrasis Futuri mandatiui p. 183.

46. לְמִים *ab aquis*) vid. n. 20. Præfixum לְ pro Scheua suo p. 34. Kamez habet.

24.) Pathach in Kamez mutatum est propter accentum Imperatorem *Athnach*. (ibid.)

39. עֶרֶב *vespera*) nom. perf. a radice עֶרַב *aduesperavit*. (p. 264.) Accentus est in penultima iuxta p. 24.

40. בֶּקֶר *mane*) nomen perf. a radice בִּקֵּר *inquisivit*, cum accentu in penultima p. 24.

41. אֶחָד *unus*) nom. numerale cardinale masc. pro ordinali ראשון *primus*, accentum habens in vltima.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ **VERS. VI.**

בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם:

Vaijómer elohím, iehí rakía bethóch ham-májim; vibi mavdil bén májim lamájim.

24. רָקִיעַ *firmamentum, expansio*) nomen sing. perf. masc. a rad. רָקַע *expandit*, (p. 286.) Accentus *Tiphcha* est in vltima syllaba (p. 23.) Littera ץ est abfona p. 2. in fine pro Scheua subintellecto habet Pathach furtivum p. 13.

tum habet in vltima, coniunctiuum *Kadma* (p. 22.) construitur cum Dativuo, tanquam verbum *vocandi* (p. 181. I.)

34. לֹאֹרֶךְ *lucem*) vid. num. 23. cum præfixa littera feruili extraessentiali conſignificatiua ל, quæ Kamez pro Scheua ſuo habet ob excluſum ה demonstratiuum. (p. 34.) Accentus eſt vt in voce præcedente.

35. יוֹם *diem*) nomen perfectum, in ſtatu abſoluto, (p. 50.) cum accentu rege *Sakeph-Katon*. (p. 22.)

36. וְלַחֲשֹׁךְ *tenebras*) vid. num. 12. Præfixum ל Pathach habet excluſi ה, eſt cum Scheua ſuo.

37. קָרָא *vocavit*) eſt ipſa radix, quam confer cum num. 2. Accentus *Munach* eſt in penultima ob ſequentem vocem diſyllabam penacutam. (p. 24. IX.)

38. לַיְלָה *noctem*) nomen perfectum cum ה paragogico, (p. 31.) abſolutum eſt לַיְלָה cum accentu in penultima, (p. 24.)

31. וְ inter) particula separata (p. 148.) cum Dagesch leni in ו post Scheua subintellectum, (p. 9.) & ' in medio quiescente. (p. 19.) Accentus est Merca.

32. וְ וְ inter) vox prior cum ' copulatiuo, quod pro Scheua suo Schurek habet, quia est ante Bumaph (p. 34. 191.)

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם V. V.

וַיִּחְשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
אֶחָד :

Legendum: *Vaijkrá elohím laór ióm*,
velachóschech kará laíla : *va-iebi-érev*,
va-iebi-vóker, *íom echád*.

33. וַיִּקְרָא וְ vocavit) tertia persona mascul. sing. Futuri Kal, verbi קָרָא, *vocavit*, quod est quiescentium tertia ✱ (p. 120.) cum Kamez sub secunda pro Pathach, (p. 65.) propter anomaliam tertiæ ✱ in Futuro pro Cholem est Kamez in Kal. (p. 120.) Accen-
V 4 tum

26. אֶת Art. Accusatiui, vt num. 4. Segol pro Zere est ob Accentum Mac-caph. (p. 27.)

27. הָאֹר *lucem*) vid. num. 23. Em-phaticum ה pro Pathach habet Ka-mez ante Gutturalem (p. 33.)

28. כִּי *quod*) particula separata (p. 146.) cum Maccaph: Littera כ habet Dagesch lene, post accentum distin-ctium Tiphcham (p. 22.)

29. טוֹב *bona*) Nomen adiect. masc. sing. a rad. טוֹב *bonum* esse, cum Ac-centu Imp. *Athnach*.

30. וַיִּבְדֵּל *separauit*) tertia persona masc. sing. Futuri Coniug. Hiphil, ad formam יִבְדֵּל foret יִבְדֵּל; quia vero in Infinitiuo, a quo formatur Futurum, pro Chirek sæpe est Zere, (p. 82.) fit hoc etiam hic, præsertim cum ' conuersiuo. Littera ו habet Dagesch lene post Scheua quiescens. (p. 9.) Accentus coniunctiuus *Munach* est in vltima.

23. אֹר *lux*) est nomen perfectum, absolutum, sing. masc. a Rad. אֹר *luxit*, (p. 119.) Accentum habet Imperatorem *Athnach*.

24. וַיְהִי־ *& fuit*) vid. num. 22. Præfixum ׀ conuersivum imprimit Dagesch forte, (p. 191.) quod e littera scheuata, præsertim ׀ eiectum, compensatur per Metheg, (ibid. & p. 10.)

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר VERS. IV.

כִּי־טוֹב וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ :

Lege sic: *Vaijâr elohím eth-baór ki-tóv: vaijavdél bén baór uvén bachóschech.*

15. וַיֵּרָא *& vidit*) est tertia persona sing. masc. Futuri Kal Radicis רָאָה *vidit*, vnde ad formam Quiescentium tertia הַיֵּלֶה (p. 125.) est וַיֵּרָא: at cum ׀ conuersiuo facta apocope, & retracto Segol in Scheua mutato, speciali anomalia fit וַיֵּרָא (p. 127. 6.) Accentus est coniunctivus *Darga* (p. 22.)

21. וַיֹּאמֶר & *dixit*) Tertia persona sing. mascul. futuri Coniug. Kal, a Rad. אָמַר *dixit*, (p. 201.) ad formam יִמְסֹר *esset* יֹאמֹר, sed propter primam radicalem gutturalem יֹאמֹר: At 5. verba (p. 90.) speciali anomalia Puncta Segol, & Chateph-Segol in Cholem contrahunt, insuper secunda radicalis pro Cholem habet Zere, vnde est יֹאמֶר *dicet*; (p. 91.) cui dum præfigitur ך conuersium, retrahitur accentus ex vltima ad penultimam, simulque Zere in Segol mutatur. (p. 25. 34. & 192.)

22. יִהְיֶה *sit, fiat*) Tertia pers. sing. mascul. Futuri Kal, a Rad. הָיָה *fuit*, Quiescentium tertia ה: ad formam יִהְיֶה (p. 125.) *esset* יִהְיֶה (p. 26. & 129.) at facta apocope litteræ ה cum præcedente Segol, vocales Chirek & Scheua transponuntur. (p. 126.) Accentu tonico caret propter euphonicum *Maccaph*.

17. אֱלֹהִים *DEI*) vid. num. 3. Accentum habet Regem *Sakeph-Katon* in vltima syllaba.

18. מְרַהֶפֶת *mouens se*) est Participium Præs. sing. fem. Coniugationis Pihel, a radice רָהַף *mouit se*, ad formam מְמַסְרֵת (p. 84.) Puncto Dagesch ex littera gutturali excluso. (p. 10.) Accentus Rex *Tiphcha* est in penultima iuxta p. 24.

19. עַל-פָּנָי *super faciem*) confer numerum 13. & 14.

20. הַמַּיִם *aquarum*) Nomen duale tantum (p. 48.), cum הֵּ emphatico, (confer numerum 5.) Accentus Imperator *Silluk* est in penultima, (p. 24.) Punctum Pathach in Kamez mutans ibid.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אוֹר **VERS. III.**

יְהִי-אוֹר :

Vaijomer elohim, iehi-ór; va-iehi-ór.

13. על- (*super*) particula separata (p. 143.) cum accentu euphonico *Mac-caph*, qui aufert tonicum. (p. 27.)

14. פנים (*facies*) Nomen plur. masc. in statu regiminis, quod in statu absoluto est פנים (*facies*, a radice פנה *aspe-xit* : Terminatio pluralis ם' mutatur in '., & Kamez penultimæ in Scheua (p. 50.) Littera פ habet Dagesch lene, (p. 8.) Accentus Seruus *Munach* est in vltima syllaba. (p. 23. VII.)

15. תהום (*abyssi*) Nomen sing. gen. com. (p. 38.) ab inusitata radice תהם : Littera ת est sine Dagesch, quia præcedens vox non definit in Scheua, nec expressum, nec subintellectum, nec est post accentum distinctium (p. 9.) Accentus distinctius Imperator *Athnab* est in vltima. (p. 21.)

16. ורוח & (*spiritus*) Nomen perfectum, singulare masc. cum ו copulatio : Sub littera ה est Pathach fortium, (p. 13.) Radix huius vocis est ורוח *respiravit*. Accentus seruus *Munach* est in penultima (p. 23.)

tonicus *Merca* est in vltima, ordinario ad incrementum descensu, (p. 23. VII.) habens præmissum in tertia ante se syllaba accentum euphonicum *Metbeg* (p. 26. II.) ante Scheua ideo mobile (p. 12. 4.)

10. תְּהוֹ *inanitas*) Nomen sing. masc. ab inusitata Radice תהה: accentus est *Pashta* geminatus, quorum prior acuit, (p. 23. VII.)

11. וְבוֹהוּ *vacuitas*) Nomen sing. masc. cum ו copulatiuo, quod pro Schurek ante litteras בומה (p. 191.) habet Kamez: Accentus Rex *Sakeph-Káton* est in penultima (p. 23.)

12. וְהַשֶּׁךְ *tenebræ*) Nomen perfectum a Radice הִשְׁךְ *obscurus, tenebrosus fuit*, (p. 35.) Vocalis Cholem litteræ Cheth per punctum diacriticum litteræ ש exprimitur, (p. 7.) cum ו copulatiuo Scheuato (p. 34.) Generis masc. sing. numeri. Accentus *Tiphcha* est in penultima, (p. 24.)

Segol euphoniæ caussa in Kamez mutatur, quod quidem hic accentui Siluk tribui posset (p. 24.) Accentus est in penultima ib. Subiuncta duo puncta dicuntur *Soph-Pásuk* (p. 21.)

וְהָאָרֶץ הִיְתְּרָה תְּהוּ וְכֵהוּ V E R S. II.

וְהַשֶּׁךְ עַל-פָּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מֵרַחֶפֶת
עַל-פָּנֵי הַמַּיִם :

Textus hic iterum prius legatur sic:
*Vehadrez haietá thóbu vaúóbu vechósfchech
al-pené thebóm, verúach elohím merachépheth
al-pené hammáim.*

8. וְהָאָרֶץ (וְ *terra*) est eadem cum præcedente vox, præfixum habens וְ copulatiuum וְ, cum accentu Duce *Reuia* in penultima p. 22.

9. הִיְתְּרָה (*fuit*) tertia persona fem. Præteriti Kal, a Radice הִיָּה *fuit*, ad formam הִיְתְּרָה (p. 122.) est Quiescentium tertia לָהּ, vbi tertia radicalis ה in ת mutatur, (p. 120. 3.) Accentus to-

lage Numeri pluralis pro singulari, (p. 157.) Accentus iterum est in vltima, & quidem distinctius Imperator *Athnach* p. 21.

4. אֵת Articulus Accusatiui (p. 48.) Accentum coniunctium Seruum habet *Mercam* p. 22.

5. הַשָּׁמַיִם *coelum*) Nomen Numeri dualis tantum, (p. 48.) ab inusitata, pariter apud Arabes superstite Radice שָׁמָה *altus fuit*, cum articulo emphatico הֵּ sequente Dagesch forti, (ibid.) Accentum habet in penultima (p. 24.) distinctium Regem *Tiphcham* p. 22.

6. וְאֵת Articulus Accus. (num. 4.) cum ו copulatiuo & scheuato p. 34. Accentum habet Seruum *Munach* p. 22.

7. הָאָרֶץ *terram*) Nomen אֶרֶץ perfectum (p. 35.) Generis communis est, (p. 38.) ab inusitata, apud Arabes superstite radice אֶרֶץ *humilis, depressus fuit*, cum ה emphatico, quod loco Pathach habet Kamez, ob sequentem gutturalem א, (p. 33.) ob quod sequens Se-

caput, & inde ראשית *principium*, Generis feminini, quia definit in servile ת, (p. 37.) in eo quiescunt א, & ' (p. 19.) Præfixum ב significans *in*, cum Dagesch leni (p. 8.) vocalem habet suam ordinariam (:) Scheua (p. 34.) Accentus est in vltima syllaba, (p. 23.) scilicet distinctivus rex *Tiphcha* (p. 22.)

2. ברא *creavit*) est ipsa Radix, p. 207. & quidem *Imperfecta*, *Quiescentium Lamed* א, (p. 120.) vnde secunda littera radicalis pro Pathach habet Kamez (p. 65.) eius anomalia (p. 120.) conferatur cum Paradigmate Verbi מסר p. 74. Littera ב habet Dagesch lene (p. 8.) Accentus coniunctivus, seu Servus *Munach* (p. 22.) est in vltima syllaba p. 23.

3. אֱלֹהִים *DEVS*) Nomen Masc. plur. num. (p. 41.) a singulari אֱלֹה *eloah*, cum ה mappikato, & Pathach furtiuo. (p. 13.) Littera א pro (:) Scheua simplici habet compositum (׃) Chateph-Segol (p. 14.) Est Enal-la-

EXERCITATIO ANALYTICA

IN PRIMOS DECEM VERSVS
LIBRI GENESIS.

VERS. I. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת

הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

Legatur primo textus iste secundum regulas Capitis I. Partis I. hoc modo : *Bereschíth bará elohím éth basch-schamájim veéth hadrez.* Dein singulorum vocum fiat analysís secundum regulas Grammatices , vt sequitur.

I. בְּרֵאשִׁית *in principio*) Hæc totius Veteris Testamenti prima vox est , vnde & primus liber Moyfis, primaque illius *Parascha*, seu Sectio nomen fortitur. Est Nomen *Heemanticum* (p. 35.) cum præfixa Præpositione coniuncta ב (p. 34.) ab antiquata radice Hebraica , apud Arabes vero superstite, ראש *præfuit, excelluit*, vnde exstat ראש
ca-

תשובה	<i>reditus, re-</i>	תרזה	<i>cupressus</i>
	<i>sponsio: pœnitentia</i>	Ch. duo	תריין, תרי
תושיה	<i>essentia, sub-</i>	תרומה	<i>oblatio</i>
	<i>stantia</i>	תרמה	<i>fallacia</i>
תשומה	<i>positio. r.</i>	תורן	<i>malus navis</i>
תשועה	<i>salus</i>	Ch. porta, ianua	תרע
תשע	<i>nouem</i>	רוע	<i>clangor. r.</i>
תשיעי	<i>nonus</i>	תרופה	<i>sanatio, curatio</i>
תשעים	<i>nonaginta</i>	תרפים	<i>idola, images</i>
תשורה	<i>munus, donum</i>	תירוש	<i>mustum</i>
תשרי	<i>mensis primus</i>	תלשיש	<i>thalassius lapis</i>
תותב	Ch. <i>inquilinus</i>	Ch. duce	תרתיז
תותה	<i>ballista</i>	inquilinus	תושב



תפל <i>insulsum, insipidū</i>	תמונה <i>imago, similitudo</i>
תפלה <i>insulstas</i>	תמס <i>liquefactio</i>
פלל <i>oratio. r.</i>	תמר, תומר <i>palma</i>
תופפות <i>tympanistriæ</i>	תמורה <i>palma</i>
תפר <i>consuit</i>	תמורה <i>commutatio</i>
תפש <i>adprehendit</i>	תנואה <i>abruptio, fractura</i> (tus
תופת <i>tympanizatio</i>	תנובה <i>fructus, proven-</i>
תפתיא <i>Ch. exactores</i>	תנה <i>mercede conduxit</i>
תקל <i>Ch. ponderavit</i>	תנה <i>confabulatus est</i>
תקן <i>directum fuit</i>	תנין <i>Ch. secundus</i>
תקע <i>fixit: clancit</i>	תנינות <i>secundo</i>
תקע <i>clangor</i>	תנוך <i>tenerum auris</i>
תקוע <i>classicum</i>	תנומה <i>dormitatio</i>
תקה <i>valuit, fortis fuit</i>	תנין <i>cetus, balæna</i>
תוקה <i>robur, firmitas</i>	תנופה <i>agitatio</i>
תקה <i>Ch. idem.</i>	תנור <i>fornax</i>
תקיה <i>fortis, validus</i>	תעב <i>abominatus fuit;</i>
תקופה <i>reuolutio</i>	תועבה <i>abominatio</i>
תרביית <i>fœnus</i>	תעה <i>erravit, oberravit</i>
תרבות <i>turba, soboles</i>	תועה <i>error</i>
תרגם <i>Ch. interpreta-</i>	תעלה <i>aquæ ductus</i>
<i>tus est</i>	תער <i>nouacula</i>
תרגום <i>translatio, ex-</i>	תף <i>tympanum</i>
<i>positio</i> (י.ה.ר.)	תפוח <i>pomum</i>
תורה <i>lex, doctrina,</i>	
תרות	

תל <i>tumulus, agger</i>	תור <i>explorare, scrutari</i>
תלג <i>Ch. nix</i>	תור <i>ordo: turtur</i>
תלה <i>suspendit</i>	תז <i>H. amputavit</i>
תלי <i>pharetra</i>	הלל <i>initium, r.</i>
תלל <i>accumulavit</i>	חנן <i>deprecatio r.</i>
תלם <i>porca agri</i>	תהרא <i>lorica</i>
תולע <i>coccus, coccineum</i>	תהרה <i>commiscuit</i>
תולעת <i>vermis</i>	תחש <i>taxus, pellis taxea</i>
מתלעים <i>coccinati</i>	תחת <i>sub, infra, pro,</i>
מתלעות <i>dentes molares</i>	<i>loco</i>
תלת <i>Ch. tres</i>	תחות <i>Ch. idem.</i>
תם <i>ibi, illuc</i>	תחתון <i>inferior</i>
תם <i>integer, perfectus</i>	תיש <i>caper</i>
תם <i>integritas</i>	תך <i>dolus, fraus</i>
תמיר <i>iugis: iugiter</i>	תכה <i>prostratus fuit</i>
תמה <i>miratus fuit</i>	תכבים <i>doli</i>
תמהון <i>admiratio</i>	תכיים <i>pauones: psittaci</i>
תמהין <i>miracula</i>	תכלת <i>hyacinthus</i>
תמד <i>sustentavit, tenuit</i>	תבן <i>expendit, perpendit</i>
תמול <i>heri, ante, antea</i>	תובן <i>mensura, summa</i>
אתמול <i>idem.</i>	תיכון <i>medius</i>
תמם <i>completum fuit</i>	תכונה <i>dispositio, sedes</i>
תמים <i>integer, immaculatus</i>	תכנית <i>mensura, summa</i>
תימן <i>Auster, meridies</i>	מתכונת <i>summa: forma</i>
תמונה	תכריד <i>inuolucrū: stola</i>

שְׁתִּין Ch. *sexaginta*

שְׁתָּק *siluit, tacuit*

שְׁתוֹת *fundamenta*

שְׁתָּם *aperuit*

שְׁתָּם *occlusit, obstruxit*

שְׁתוֹ H. *minxit*

ת

תָּבֵן *stramen* מִתְבֵּן , תְּבֵן

תְּבוּנָה *intelligentia*

תְּבִנִית *structura: figu-*

תְּבַר Ch. *fregit* (ra

תְּבִירָה *fractum, fragile*

תְּגִרָה *conflictus*

תְּדִירָא Ch. *iugiter*

תְּהוֹ *inanitas*

תְּהִלָּה *lux, splendor*

תְּהִלָּה *laus. r. הלל*

תְּהוֹם *abyssus, p. 38.*

תּוֹ *signum*

תּוֹא *bubalus* (verti

תּוֹב Ch. *redire, re-*

תּוֹה *designavit*

תּוֹה Ch. *expavit, tre-*

pidavit

תּוֹךְ *medium, p. 52.*

תּוֹךְ *dolus, fraus*

תּוֹר

תָּא *thalamus*

תָּאב *desideravit*

תָּאבָה *desiderium*

תָּאָה *designavit*

תָּאוֹה *desiderium*

תָּאוֹ *bubalus*

תָּאם *gemellus*

תָּאָמִים *gemelliparæ*

תָּאָנָה *figus* (res

תָּאָנִים *molestie, labo-*

תָּאָר *definiuit, formavit*

תָּאָר *forma, species.*

p. 39.

תּוֹאָה *provent, r. בוא*

תּוֹבָה *arca* (37.

תּוֹבָל *orbis terrarum, p.*

תּוֹבָל *confusio. r. כלל*

תּוֹבָלוֹל *suffusio*

תּוֹבָלִית *consumptio*

שרשי Ch. eradicatio	שרה principatum gessit
שרשות catenæ	שרה principale
שרשרות catenæ	משרה principatus
שרת Ch. ministravit	שרט cecidit, incidit
שרת ministerium	שרט cæsura
משרת minister	שרוך corrigia
משרת sartago	שרך implicavit
שש sex: byssus: marmor	שרע abundavit
ששה sex: sextavit	שרוע redundans mem- bris
ששי sextus	שרה ussit, combussit
ששים sexaginta	שרה præster, serpens
ששת sex	שרפה combustio, in-
ששית sexta: sexta pars	משרפה idem. (cendiū
שושן lilium. hexachor- dum	שרץ reptavit: produxit
ששון gaudium, lætitia	שרץ reptile
ששר indicum, minium	שרק sibilavit
שת Ch. sex	שרקה sibillus
שת nates	שרק vitis generosa
שתה bibit, potavit	שרקים balii, equi flavi
שתיה potus, potio	שרר umbilicus
משתה convivium	שרר principatū tenuit
שתי potus: stamen	שרש radix, p. 29.
שתים duæ, ambæ	שרש radicet egit. it.
שתל plantavit	eradicavit
שתם	

שִׁקָּף *aspectus*
 מִשְׁקוֹף *superliminare*
 שִׁקָּץ *abominatus fuit*
 שִׁקָּץ *abominatio*
 שִׁקוֹץ *abominatio*
 שִׁקַּק *discurrit*
 שִׁקַּר *mentitus fuit*
 שִׁקַּר *mendacium: falso*
 שִׁקַּר *nutavit, niſtavit*
 שִׁר *umbilicus*
 שִׁר *princeps*
 שָׂרָא *Ch. habitavit, mansit: soluit: cœpit*
 שָׂרָב *æstus: locus aridus*
 שִׁרְבִיט *sceptrum*
 שִׁרַּג *perplexum fuit*
 שָׂרִיג *palmes*
 שִׁרַּד *superfuit*
 שִׁרִּיד *superstes*
 שִׁרַּד *amissis*
 שִׁרַּד *ministerium*
 שָׂרָה *solvit, dimisit*
 שָׂרִיָּה, שִׁרְיוֹן *lorica*
 מִשְׂרָה *maceratio*
 שָׂרָה

שִׁפָּר *elegantia*
 שִׁפִּיר *locus elegans*
 שׁוּפָר *buccina*
 אֶשְׁפָּר *frustum pulchrū*
 שִׁפְרִיר *tentorium*
 שִׁפְרָא *Ch. aurora*
 שִׁפַּת *ordinavit*
 שִׁצָּף *pauculum*
 שִׁק *saccus, cilicium*
 שִׁקַּד *sedulus, festinans fuit*
 שִׁקַּד *amygdalus arbor*
 שִׁקָּה *potavit, irrigavit*
 מִשְׁקָה *pincerna: potus*
 שִׁקוּי *irrigatio, potus*
 שִׁקַּט *quieuit*
 שִׁקַּט *quies, tranquillitas*
 הַשִּׁקַּט *idem. (tas*
 שִׁקַּל *appendit, pondavit*
 שִׁקַּל *siclus (rauit*
 מִשְׁקַל *pondus*
 שִׁקְמִים *Sicomori*
 שִׁקַּע *submersus fuit*
 מִשְׁקַע *sedimentum*
 שִׁקָּה *prospexit*

שַׁעֲשַׁע oblectavit se	שְׁנִינָה dieterium acutū
שָׁפָה Niph. eminuit	שָׁנַם accinxit
שָׁפִי cliuus	שָׁסָה diripuit, præda-
שָׁפָה labium	שָׁסַם idem. (tus est
שָׁפָה ancilla	מִשָּׁסָה direptio
מִשָּׁפָה familia	שָׁסַע diffidit
שָׁפַט iudicavit	שָׁסַע fissura
שׁוֹפֵט iudex	שָׁסָה dilaniavit
שָׁפֹט iudicium (ritus	שָׁעָה respexit. Ch. hora
מִשָּׁפֵט iudicium, mos,	מִשָּׁעָה aspectus
שָׁפַךְ fudit, effudit	שָׁעָטָה strepitus, plau-
שָׁפַךְ effusio	שָׁעַל pugillus (sus
שָׁפָה virilitas	שׁוֹעַל vulpes
שָׁפַל humilis fuit	מִשָּׁעוֹל trames
שָׁפַל abiectio	נִשְׁעַן incubuit, p. 67.
שָׁפְלָה planities	מִשָּׁעַן, מִשְׁעַן Scipio
שָׁפְלָה humilitas	שָׁעַר aestimavit
שָׁפַם mystax, barba	שָׁעַר porta: mensura
שָׁפַן cuniculus, p. 44.	שָׁעַר ianitor
שָׁפַע abundantia	שָׁעַר horrendus
שָׁפְעָה agmen	שָׁעַר horruit, timuit
שָׁפִיפּוֹן cerastes	שָׁעַר horror
שָׁפַר pulchrum fuit	שָׁעַר pilus, capillus
שָׁפַר Ch. idem.	שָׁעִיר pilosus: hircus
שָׁפִיר pulcher, elegans	שָׁעוֹרָה hordeum
שָׁפַר	

שמונה <i>octo</i>	שלושום <i>nudius tertius</i>
שמיני <i>octauus</i>	שלישית <i>tertia: tertia</i>
שמונים <i>octoginta</i>	שם <i>nomen</i> (<i>par</i>)
משמן <i>pinguedo, pingue</i>	שם <i>ibi, illic</i>
שמע <i>audiuit, obediuit</i>	שמה <i>ibi, illuc</i>
שמע <i>auditio, fama</i>	שמים <i>cæli, p. 48.</i>
שמע <i>idem.</i>	שמר <i>N. perditus fuit</i>
שמץ <i>pauxillum</i>	שמה <i>lætatus est</i>
שמצה <i>ignominia</i>	שמהה <i>lætitia</i>
שמר <i>custodiuit</i>	שמט <i>intermisit</i>
שמיר <i>sentis: adamas</i>	שמטה <i>intermissio</i>
שמש <i>Ch. ministravit</i>	שמיתה <i>stragula</i>
שמש <i>sol</i>	שמל <i>sinistra</i>
שן <i>dens: scopulus</i>	שמאלי <i>sinister</i> (<i>tiit</i>)
שנא <i>odit</i>	שמאל <i>sinistram pe-</i>
שנאה <i>odium</i>	שמלה <i>vestis</i>
אשנב <i>fenestella</i>	שמם <i>desolatus est: ob-</i>
שנה <i>iteravit: mutatus</i>	שמם <i>stupuit</i>
שנה <i>annus</i> (<i>est</i>)	שמם <i>desolatus</i>
שני <i>secundus</i>	שמם <i>desolatio</i>
שנים <i>duo, bini</i>	שמה <i>stupor</i>
שני <i>coccineum</i>	שממית <i>araneus</i>
משנה <i>duplicitas, duplū</i>	שמן <i>pinguis, saginatus</i>
שנהבים <i>ebora</i>	שמן <i>pinguis</i> (<i>fuit</i>)
שנן <i>acuit</i>	שמן <i>pinguedo: oleum</i>
שנינה	

שלל <i>spoliauit</i>	השליג <i>albuit ut nix</i>
שלל <i>spolium</i>	שלה <i>tranquillus fuit</i>
שולל <i>spoliatus, amens</i>	שלה Ch. <i>tranquillus</i>
שלם <i>perfectus, completus fuit: pacem habuit, vel coluit: pacem precatus est, salutauit</i>	נשלה <i>errauit</i>
	הנשלה <i>errare fecit</i>
	שלו <i>error</i>
	שלו <i>tranquillus</i>
	שלוה <i>tranquillitas</i>
שלם <i>persoluit, retribuit</i>	שלי <i>tranquillitas</i>
שלים Ch. <i>perfectus</i>	שליה <i>secundina</i>
שלם <i>perfectus, integer</i>	שלו <i>coturnix</i>
שלום <i>retributio (cum</i>	שלה <i>misit, dimisit</i>
שלם <i>sacrificium pacis</i>	שלה Ch. <i>misit</i>
שלום Ch. <i>pax</i>	שלה <i>missile: propago</i>
שלמה <i>vestis</i>	שלוה <i>dimissio: donum</i>
שלח <i>extraxit (cauit</i>	משלה <i>extensio, emissio</i>
שלש <i>tertiauit, tripli-</i>	משלוה <i>missio: missus</i>
שלוש <i>tres, p. 38.</i>	שלהן <i>mensa</i>
שליש <i>tribunus, p. 43.</i>	שלט <i>dominatus fuit</i>
שלישיה <i>tertia pars</i>	שליט <i>dominator</i>
שלישי <i>tertius</i>	שלטון <i>dominatio</i>
שלישי <i>tribunitius</i>	שלטן <i>dominium</i>
שלישים <i>triginta</i>	שלך H. <i>proiecit</i>
שלישנים <i>tertiani, ab-</i>	שלך <i>mergus</i>
<i>nepotes</i>	שלכת <i>proiectio</i>
שלשום	

שכל <i>intellectus</i>	שיח <i>meditatio: frutex</i>
שכלל <i>Ch. perfecit, ab-</i>	שיט <i>remus</i>
<i>soluit</i>	שיל <i>secundina: filius</i>
שכס <i>H. mane surrexit</i>	שין <i>urina</i>
שכס <i>humerus</i>	שיר <i>catena</i>
שכן <i>habitavit, mansit</i>	שיר <i>canticum</i>
שכן <i>vicinus</i>	שיש <i>marmor</i>
משכן <i>habitatio</i>	שית <i>vepres p. 167.</i>
שבין <i>culter</i>	שית <i>ornamentum</i>
שכר <i>inebriatus est</i>	שכב <i>iacuit, cubuit</i>
שכור <i>ebrius</i>	משכב <i>cubile, lectus</i>
שכר <i>sicera</i>	שכה <i>cogitavit</i>
אשכר <i>donum</i>	שכיה <i>imago</i>
שכרון <i>ebrietas</i>	שכוי <i>mens, intellectus</i>
שכר <i>mercede conduxit</i>	שכה <i>oblitus fuit</i>
שכיה <i>mercenarius</i>	שכה <i>obliviosus</i>
שכר, שכר <i>merces</i>	שכה <i>Ch. inuenit</i>
משכורת <i>merces</i>	שכך <i>quieuit, sedat 9 est</i>
של <i>nota Genitiui casus</i>	שכך <i>texit</i>
בשל <i>propter</i>	שכל <i>orbatus est</i>
של <i>error</i>	שכול <i>orbatus, orbis</i>
שלאנן <i>tranquillissimus</i>	שכול <i>orbitas</i>
שלב <i>scala, gradus</i>	אשכול <i>botrus</i>
משלב <i>combinatum</i>	שכל <i>prosperatus est. it.</i>
שלג <i>nix</i>	<i>intellexit, cognouit</i>
השליג	

שָׁחַר <i>niger fuit</i>	מְשֹׁר <i>contortum</i>
שָׁחַר <i>mane quæsiuit</i>	שָׁחַ <i>demissus, humilis</i>
שָׁחֹר <i>niger</i>	שָׁחַ <i>meditatio</i>
שָׁחֹר <i>nigredo</i>	שָׁחַד <i>munus exhibuit</i>
שָׁחַר מְשָׁחַר , שָׁחַר <i>aurora</i>	שָׁחַד <i>munus (129.</i>
שָׁחָרוֹת <i>iuuentus</i>	שָׁחָה <i>inclinauit se. p.</i>
שָׁחַת <i>corruptit, perdidit</i>	שָׁחָה <i>natauit</i>
שָׁחַת <i>corruptio : fouea</i>	שְׁוָחָה , שְׁוָחָה <i>fouea</i>
שָׁחוֹת <i>idem.</i>	שָׁחוּ <i>natatio</i>
שָׁט <i>remex</i>	שָׁחַט <i>maçtauit</i>
שָׁט <i>declinans</i>	שָׁחוּט <i>ductum, ductile</i>
שָׁטָה <i>declinauit</i>	שָׁחַט <i>expressit succum</i>
שָׁטָה <i>acacia. al. cedrus</i>	שְׁחִיטָה <i>maçtatio, iugu-</i>
שָׁטַח <i>expandit</i>	שָׁחַל <i>Leo (latio</i>
שָׁטַם <i>odio habuit</i>	שְׁחָלַת <i>onyx</i>
שָׁטַן <i>aduersatus est</i>	שְׁחִין <i>ulcus</i>
שָׁטַן <i>satan, aduersarius</i>	שְׁחִים <i>sponte nascens</i>
שָׁטַף <i>in - exundauit</i>	שָׁחַף <i>larus</i>
שָׁטַף <i>inundatio</i>	שְׁחָפַת <i>tabes, phtisis</i>
שָׁטַר <i>moderator</i>	שְׁחִיף <i>teçtorium</i>
שָׁטַר <i>dominatus</i>	שָׁחַץ <i>fera : leo</i>
שִׁי <i>munus</i>	שָׁחַף <i>comminuit</i>
שִׁיב <i>canities</i>	שָׁחַק <i>puluis : nubes</i>
שִׁיג <i>insectatio. r. נשג</i>	שָׁחַק <i>lusit, risit</i>
שִׁיד <i>calx</i>	שָׁחַק מְשָׁחַק , שָׁחֹק <i>risus</i>
שִׁיחַ	

שׁוּחַ <i>deprimi, inclina-</i>	שׁוּד, שׁוּד <i>mamma</i>
שׁוּחַ <i>meditari</i> (<i>re se</i>	שׁוּד <i>vastator: vastatio</i>
שׁוּחַ <i>circuire</i>	שׁוּד <i>dæmon</i>
שׁוּחַ <i>scutica</i>	שׁוּד <i>vastavit</i>
שׁוּחַ <i>declinare</i>	שׁוּד <i>occavit</i>
שׁוּחַ <i>obsepire</i>	שׁוּד <i>symphonia</i>
שׁוּחַ <i>sepes</i>	שׁוּד <i>ager</i>
שׁוּחַ <i>fimbria</i>	שׁוּד <i>Omnipotens</i>
שׁוּחַ <i>allium</i>	שׁוּד <i>ager, aruum</i>
שׁוּחַ <i>ponere</i>	שׁוּד <i>adussit</i>
שׁוּחַ <i>vociferari: cla-</i>	שׁוּד <i>aruum adustum</i>
<i>mor: nobilitas, di-</i>	שׁוּד <i>adustio</i>
<i>vitæ</i>	שׁוּד <i>Ch. misit. in</i>
שׁוּחַ <i>clamor: dives</i>	<i>Hithp. conatus est,</i>
שׁוּחַ <i>conterere</i>	<i>operam dedit</i>
שׁוּחַ <i>appetere</i>	שׁוּד <i>pecus, ouis</i>
שׁוּחַ <i>platea: armus</i>	שׁוּד <i>Ch. testatus est</i>
שׁוּחַ <i>canere</i>	שׁוּד <i>testimonium</i>
שׁוּחַ <i>murus: inimicus</i>	שׁוּד <i>sardonix</i>
שׁוּחַ <i>bos</i>	שׁוּד <i>vanum, vani-</i>
שׁוּחַ <i>principatum tenere</i>	<i>tas: frustra</i>
שׁוּחַ <i>gaudere</i>	שׁוּב <i>reuertere, redire</i>
שׁוּחַ <i>ponere</i>	שׁוּב <i>senescere</i>
שׁוּב <i>Ch. liberavit</i>	שׁוּד <i>linere, oblinire</i>
שׁוּב <i>conspexit</i>	שׁוּד <i>æquale, utile fuit</i>
שׁוּב	

שִׁבַּר *speravit, exspe-*
ctavit

שִׁבַּר *spes, expectatio*

שִׁבַּשׁ *Ch. perplexus fuit*

שִׁבַּת *quieuit, cessavit*

שִׁבַּת *Sabbatum, quies*

שִׁבַּת *cessatio, quies*

שִׁבַּת *cessatio, quies*

שִׁבַּת *idem. (fuit*

שִׁבַּא *Ch. crevit, auctus*

שִׁבַּא *amplus, multus*

שִׁבַּאות *ignorantiæ*

שִׁבַּב *elevatus, robustus*

fuit

שִׁבַּב *exaltatio, robur*

שִׁבַּג *erravit*

שִׁבַּג *error*

שִׁבַּג *erravit*

שִׁבַּיון *ode erratica*

שִׁבַּיָּה *pro-respexit*

שִׁבַּל *concubuit, coiuit*

שִׁבַּל *uxor, coniux*

שִׁבַּע *amens, demens*

שִׁבַּעון *amentia*

שִׁבַּר *fœtus*

שִׁבַּר

שִׁבַּע *septem, septies,*
p. 38.

שִׁבַּע *septimana, p. 43.*

שִׁבַּע *iuratus ibid.*

שִׁבַּע *iuravit, p. 67.*

שִׁבַּע *septem*

שִׁבַּע *iuramentum*

שִׁבַּע *septimus*

שִׁבַּע *septuaginta*

שִׁבַּע *satiatus est*

שִׁבַּע *satur*

שִׁבַּע *saturitas*

שִׁבַּע *idem.*

שִׁבַּע *tesselatum fecit*

שִׁבַּע *chlamys ocellata*

שִׁבַּע *tessella, ocellatio*

שִׁבַּע *funda annuli*

שִׁבַּק *Ch. reliquit, dese-*

ruit

שִׁבַּר *fregit, confregit.*

it. annonam emit.

שִׁבַּר *fractio: annona*

שִׁבַּר *matrix*

שִׁבַּר *fractio, contritio*

שִׁבַּר *consideravit*

שאת <i>excellencia: tumor elatus: condonatio, remissio</i>	שאת <i>vastatio</i>
שאת <i>canus</i>	שאת <i>vastatio, vastitas</i> (spreuit)
שאת <i>fragmentum</i>	שאת <i>depopulatus est:</i>
שאת <i>scintilla</i>	שאת <i>contemptus</i>
שאת <i>aversus, rebellis</i>	שאת <i>rogavit, petiit</i>
שאת <i>captivum duxit</i>	שאת <i>exoratus fuit</i>
שאת <i>captivitas</i>	שאת <i>mutuo dedit</i>
שאת <i>idem.</i>	שאת <i>Ch. rogavit, petiit</i>
שאת <i>reversio</i>	שאת <i>sepulchrum: infernus</i>
שאת <i>achates: topazius</i>	שאת <i>petitio, questio</i>
שאת <i>laus</i>	שאת <i>vastatio, vastitas</i>
שאת <i>laudavit: repressit</i>	שאת <i>tranquillus fuit</i>
שאת <i>virga: sceptrum:</i>	שאת <i>tranquillus</i>
שאת <i>idem. (tribus</i>	שאת <i>hausit, anhelavit</i>
שאת <i>Ianuaris mensis</i>	שאת <i>reliquus fuit, remansit</i>
שאת <i>captivitas</i>	שאת <i>reliquus: reliquæ</i>
שאת <i>perplexum</i>	שאת <i>caro: propinquus</i>
שאת <i>crinis, coma</i>	שאת <i>propinquitas</i>
שאת <i>gressus, semita</i>	שאת <i>mastra</i>
שאת <i>spica: fluxus,</i>	שאת <i>reliquum, reliquæ</i>
p. 47.	שאת <i>fermentum</i>
שאת <i>limax</i>	
שאת <i>reticula capitis</i>	
שאת	

רְקִיעַ <i>firmamentum</i>	רַק <i>tantum, duntaxat</i>
רָקַק <i>spuit: attenuavit</i>	רַק רָקַה יֶרֶק <i>tenuis</i>
רָקִיק <i>laganum</i>	רַק <i>vacuus, inanis</i>
רְשִׁיוֹן <i>facultas, licentia</i>	רַק <i>sputum</i>
רָשָׁם <i>Ch. exaravit</i>	רָקַב <i>putruit</i>
רָשַׁע <i>improbe egit</i>	רָקַב רָקִבֹון <i>putredo</i>
רָשָׁע <i>improbus</i>	רָקַד <i>saltavit, subsiliit</i>
רָשָׁע <i>improbitas</i>	רָקַה <i>tempora, pars ca-</i>
רָשָׁף <i>pruna, scintilla:</i>	<i>pitis</i>
<i>inflammatio, ardor</i>	רָקַה <i>condiuit, confecit</i>
רָשַׁשׁ <i>depauperatus fuit</i>	רָקַה רָקִיחַ <i>unguentum</i>
רֶשֶׁת <i>rete</i>	רָקַה <i>apothecarius</i>
רָתַח <i>feruefecit</i>	רָקַה <i>conditura, unguen-</i>
רָתַם <i>ligavit, iunxit</i>	רָקַחָה <i>idem. (tum</i>
רָתַם <i>iuniperus</i>	רָקַם <i>acupinxit</i>
רָתַק <i>concatenatus fuit</i>	רָקַמָה <i>acupictum (nicæ</i>
רָתוֹק <i>catena</i>	רָקִמוֹת <i>vestes phrygio-</i>
רָתַת <i>tremor</i>	רָקַע <i>expandit; plausit</i>

ש

שָׂאָה <i>rugitus</i>	שָׂאֵב <i>hausit</i>
שָׂאָה <i>vastatus fuit</i>	שָׂאָה <i>rugivit</i>
שׂוֹאָה	

רפד <i>stravit</i> (fecit	רעב <i>esuriuit</i>
רפה <i>remissus fuit, de-</i>	רעב <i>famelicus</i>
רפה <i>remissus, debilis</i>	רעבון, רעב <i>fames</i>
רפיון <i>remissio</i>	רעד <i>tremuit, trepida-</i>
רפס <i>conculcavit</i>	רעד <i>tremor</i> (uit
רפסד <i>ratis</i>	רעה <i>pauit: socius fuit</i>
רפק <i>associauit</i>	רעה <i>malum, malitia</i>
רפש <i>conclamanit</i>	רעה <i>amicus, socius</i>
רפש <i>cænum, lutum</i>	רעי <i>pascuum</i>
רפת <i>bouile</i>	רעיון <i>depastio: cogitatio</i>
רץ <i>frustum, fragmen</i>	רעל <i>horruit, tremuit</i>
רץ <i>cursor</i>	רעל <i>horror, tremor</i>
רצא <i>cucurrit</i> (uit	רעם <i>tonuit, personuit</i>
רצד <i>exsiliit. al. observa-</i>	רעם <i>tonitru</i>
רצה <i>voluit, acquieuit:</i>	רענו <i>viridis, virens</i>
<i>perfecit, absoluit</i>	רעע <i>Ch. fregit</i>
רצון <i>voluntas</i>	רעה <i>stillavit</i>
רצח <i>occidit</i>	רעז <i>confregit</i>
רצח <i>occisio: sica</i>	רעש <i>commotus fuit</i>
רצח <i>latro, homicida</i>	רעש <i>commotio, terræ</i>
רצע <i>perforavit</i>	<i>motus</i> (tas
רצע <i>subula</i>	רעות <i>amica. Ch. volun-</i>
רצף <i>stravit</i>	רפא <i>sanavit, curavit,</i>
רצפה <i>pauimentū, p. 38</i>	<i>it. gigas</i>
רצץ <i>quassavit, contriuit</i>	מרפא <i>medicina</i>
רק	

רכוש <i>substantia, opes</i>	רטפש <i>recreatus fuit</i>
רכש <i>dromas</i>	רטש <i>allisit</i>
רם <i>altus, elatus</i>	רי <i>irrigatio</i>
רמה <i>iecit, iaculatus est</i>	ריב <i>lis, contentio</i>
רמה <i>decepit, fefellit</i>	ריח <i>odor, odoratus</i>
רמיה <i>dolus, fraus</i>	הריח <i>odoratus est</i>
רמה, מרמה <i>idem.</i>	ריק <i>inanitas; inaniter</i>
רמה <i>vermis</i>	ריר <i>saliva: albumen</i>
רמך <i>equa</i>	ריש <i>paupertas</i>
רם <i>eleuatus est</i>	ריש <i>Ch. caput</i>
רמון <i>malogranatum</i>	רך <i>tener, mollis</i>
רם <i>calcauit</i>	רך <i>mollities (est</i>
מרם <i>conculcatio</i>	רכב <i>equitavit: vectus</i>
רמש <i>repsit, reptavit</i>	רכב <i>currus. it. catillus</i>
רמש <i>reptile</i>	רכב <i>eques, auriga</i>
רמות <i>altitudo</i>	רכוב <i>vehiculum</i>
רן <i>cantus, clamor</i>	מרכב <i>ephippium</i>
רנה <i>idem.</i>	ארכבה <i>Ch. vehiculum</i>
רנן <i>cecinit, clamauit</i>	מרכבה <i>currus: sedile</i>
רנה <i>cantus, clamor</i>	רכך <i>mollis fuit</i>
רסן <i>lupatum, frœnum</i>	רוכל <i>negotiator</i>
רסם <i>consperxit</i>	רכיל <i>detractor</i>
רע <i>malus: malitia</i>	רכלה <i>mercatura</i>
רע <i>amicus, socius</i>	רכם <i>ligavit</i>
רע <i>Ch. infra, subtus</i>	רכש <i>acquisiuit</i>
רעב	

רחים <i>mola</i>	רוחה <i>respiratio</i>
רחם <i>intime dilexit</i>	רום <i>exaltari, efferr</i>
רחם <i>misertus est</i>	רום <i>elatio, altitudo</i>
רחום <i>misericors</i>	רום, רומה <i>idem.</i>
רחם <i>misericordia</i>	רוע <i>malum esse: H. ma-</i>
רחם <i>uterus, vulva</i>	<i>lefecit. it. clanxit,</i>
רחם <i>puella</i>	<i>vociferatus fuit</i>
רחם <i>merops avis</i>	רוע <i>malitia</i>
רחמן <i>misericors</i>	רופ <i>Puh. concuti</i>
רחף <i>commouit se</i>	רוץ <i>currere</i>
רחץ <i>lauit</i>	רוש <i>depauperari</i>
רחץ <i>Ch. confidit</i>	רו <i>Ch. secretum, arca-</i>
רחצה <i>lauacrum</i>	רוה <i>emaciauit. (num</i>
רחק <i>longe abfuit, re-</i>	רוה <i>macilentus. (bris</i>
<i>cessit</i>	מרוה <i>designator fune-</i>
רחוק <i>longinquus: procul</i>	מרוה <i>conuiuium lugubre</i>
רחק <i>Ch. רחיק idem.</i>	רום <i>collimauit</i>
מרחק <i>longinquitas</i>	רוון <i>macies: princeps</i>
רחש <i>ebulliuit</i>	רוון <i>princeps</i>
מרחשת <i>cacabus</i>	רחב <i>latus, dilatatus est</i>
רחת <i>vannus, pala</i>	רחב <i>latus</i>
רטב <i>maduit</i>	רחב, רחב <i>latitudo</i>
רטוב <i>madidus, humidus</i>	מרחב, רחבה <i>latitudo</i>
רטט <i>tremuit, horruit</i>	רחוב <i>platea</i>
רטט <i>horror, tremor</i>	רחל <i>ouis</i>
רטפפ	

רגע <i>momentum</i>	רביעי <i>quartus</i>
מרגוע <i>requies</i>	רבץ <i>cubuit, accubuit</i>
רגש <i>fremuit, tumultuatus fuit</i> (<i>tus</i>)	רבץ <i>cubile, accubitus</i>
	מרבץ <i>idem.</i>
רגש <i>turma, co-</i>	מרבק <i>saginarium</i>
רדד <i>extendit, expandit</i>	רגב <i>gleba</i>
רדיר <i>peplum muliebre</i>	רגז <i>commotus fuit</i>
רדה <i>dominatus fuit</i>	רגז <i>commotus, trepidus</i>
רדם <i>N. sopore obrutus</i>	רגז <i>commotio, ira</i>
תרדמה <i>sopor</i> (<i>fuit</i>)	רגז <i>idem.</i>
רדף <i>persecutus fuit</i>	רגל <i>obtrectavit</i>
רהב <i>valuit robore</i>	רגל <i>exploravit</i>
רהב <i>superbia</i>	הרגיל <i>assuefecit</i>
רהת <i>timuit</i>	רגל <i>pes</i>
רהיט <i>ambulacrum</i>	רגל <i>fullo</i>
רהטים <i>aquales</i>	רגלי <i>pedes adiecit.</i>
רוא <i>Ch. aspectus, for-</i>	רגלים <i>vices, tempora</i>
רוב <i>contendere</i> (<i>ma</i>)	רגם <i>lapidavit</i>
רוד <i>dominari: plangere</i>	רגמה <i>cetus</i>
רוה <i>inebriatus est</i>	מרגמה <i>funda: aceruus</i>
רוה <i>irriguus</i>	רגז <i>murmuravit</i>
רויה <i>irrigua, exuberans</i>	נרגז <i>susurro</i>
רוה <i>respiravit</i>	רגע <i>rupit, scissus fuit</i>
רוה <i>respiratio, spacium</i>	נרגע <i>quieuit</i>
רוה <i>spiritus, ventus</i>	רגע <i>quietus</i>
רוחה	

רְבוּא <i>myrias</i>	רָאָה <i>vidit, expertus est</i>
רַב <i>multus, multiplicatus fuit. it. iaculatus est.</i>	רֹאֶה <i>videns: propheta</i>
רַבָּה <i>myrias</i>	רָאָה <i>cornix</i>
רָבַד <i>adornavit</i>	מֵרָאָה <i>aspectus, forma</i>
רַבִּיד <i>torques</i>	מֵרָאָה <i>idem.</i>
רַבָּה <i>multus, magnus fuit, crevit. it. iaculatus fuit.</i>	מֵרָאָה <i>ingluvies</i>
רַבָּה Ch. <i>idem.</i>	רְאִי <i>visio, aspectus</i>
רַבָּה <i>multum, plurimum</i>	רְאִי <i>speculum</i>
מֵרָבָה <i>idem.</i>	רֹאֶם <i>monoceros</i>
מֵרָבָה <i>multitudo</i>	רוֹשׁ <i>pauper. r. ראש</i>
רַבּוֹת <i>idem.</i>	ראשׁ <i>caput: venenum</i>
מֵרַבָּת <i>bullatum, frixū</i>	ראשׁ Ch. <i>caput: paupertas</i>
רַבַּע <i>quadratum fuit. it. coiuit, de quadrupedibus.</i>	רִאשׁוֹן <i>prior, primus</i>
רַבַּע <i>quarta pars, quadratura. it. accubitus</i>	רִאשִׁית <i>principium</i>
רַבַּע <i>quarta pars</i>	רִאשׁוֹת <i>primordia</i>
אַרְבַּע <i>quatuor, p. 38.</i>	רִאשׁוֹת <i>cervicalia</i>
רַבִּיעִי	מֵרִאשׁוֹת <i>cervicalia</i>
	מֵרִאשׁוֹת <i>principatus</i>
	רַב <i>multus, magnus, amplius: Magister</i>
	רַב Ch. <i>Magister</i>
	רַב <i>multitudo</i>

קֶרֶשׁ <i>asser, tabula</i>	קֶרֶה <i>tignum, trabs</i>
קֶרֶת <i>urbs, ciuitas</i>	קֶרֶה <i>accidens, casus</i>
קֶשׁ <i>stipula, stramen</i>	מֶקֶרֶה <i>idem.</i>
קֶשָׁאִים <i>cucumeres</i>	קֶרֶה <i>urbs, ciuitas</i>
קֶשַׁב <i>auscultauit, atten-</i>	מֶקֶרֶה <i>contignatio</i>
קֶשֶׁב <i>attentio</i> (<i>dit</i>	קֶרֶה <i>glabrauit se</i>
קֶשָׁה <i>durus, grauis fuit</i>	קֶרֶה <i>caluus</i>
קֶשָׁה <i>durus, difficilis</i>	קֶרֶה <i>gelu, glacies</i>
מֶקֶשָׁה <i>implexum, cri-</i>	קֶרֶה <i>idem.</i>
<i>spum</i>	קֶרֶה <i>caluitium</i>
מֶקֶשָׁה <i>soliditas, soli-</i>	קֶרֶה <i>accidens, casus</i>
<i>dum. it. cucumera-</i>	קֶרֶם <i>superinduit, obdu-</i>
קֶשָׁה <i>scutella</i> (<i>rium</i>	<i>xit</i>
קֶשִׁיחַ <i>dure tractauit</i>	קֶרֶן <i>radiauit, splenduit</i>
קֶשֶׁט <i>veritas</i>	קֶרֶן <i>cornu</i>
קֶשֶׁט <i>Ch. veritas</i>	קֶרֶם <i>reflexum fuit</i>
קֶשִׁיטָה <i>numi species</i>	קֶרֶם <i>ansula</i>
קֶשֶׁקֶשֶׁת <i>squamma</i>	קֶרֶסוֹל <i>talus pedis</i>
קֶשֶׁר <i>ligauit: coniura-</i>	קֶרַע <i>scidit, lacerauit</i>
<i>rauit</i>	קֶרַע <i>in-concudit: niſta-</i>
קֶשֶׁר <i>conspiratio</i>	קֶרַע <i>excidium</i> (<i>uit</i>
קֶשֶׁשׁ <i>inquisiuit, collegit</i>	קֶרַע <i>Ch. calumnia, de-</i>
קֶשֶׁת <i>arcus</i>	<i>latio</i> (<i>tum</i>
קֶשֶׁת <i>sagittarius</i>	קֶרֶק <i>solum, pauimen-</i>
	קֶרֶר <i>friguit</i>

קצץ <i>amputavit</i> (sui	קפר <i>præcidit</i>
קצר <i>abbreviauit: mes-</i>	קפור <i>erinaceus</i>
קצר <i>brevis, curtus</i>	קפרה <i>excidium</i> (la
קצר <i>breuitas: angustia</i>	קפור <i>erinaceus. al. meru-</i>
קציר <i>messis</i> (finis	קפץ <i>occlusit, obturavit</i>
קצת <i>Ch. pars,</i>	קפץ <i>subsiliit</i>
קר <i>frigidus</i>	קץ <i>finis</i>
קר <i>frigus</i>	קצב <i>præcidit, totondit</i>
קרא <i>vocavit, clamavit:</i>	קצב <i>præcisio, cesura</i>
it. <i>euenit, occurrit.</i>	קצה <i>succidit, amputa-</i>
it. <i>legit</i>	uit
קרא <i>Ch. idem.</i>	קצה <i>extremitas</i>
קורא <i>perdix</i> (ptura	קצה <i>extremitas, finis</i>
מקרא <i>conuocatio: scri-</i>	מקצה <i>idem.</i>
קריאה <i>proclamatio: le-</i>	קצות <i>fines.</i>
קראה <i>occursus</i> (ctio	קיצון <i>extremus, ulterior</i>
קרב <i>appropinquauit:</i>	קצה <i>melanthion, nigella</i>
קרב <i>idem.</i> (accessit	קצין <i>dux, princeps</i>
קרב <i>propinquus</i>	הקציע <i>abrasit</i>
קרוב <i>propinquus: prope</i>	מקצוע <i>angulus</i>
קרב <i>bellum, prælium</i>	קציעה <i>Casia</i>
קרב <i>medium, venter,</i>	קצה <i>efferbuit, spumavit</i>
קרבן <i>oblatio</i> (p.51.	קצה <i>spuma: ira</i>
קרדום <i>securis</i>	קצה <i>Ch. ira</i>
קרה <i>e-obuenit, contigit</i>	קצפה <i>spuma</i>
קורה	S 4

קמה <i>farina</i>	הקלה <i>vilipendit</i>
קמט <i>corrugavit</i>	קליא <i>toftus</i>
קמל <i>languuit, exaruit</i>	קלחת <i>lebes, abenum</i>
קמץ <i>in pugillum collegit</i>	קלוט <i>contractus, mem-</i>
קומץ <i>pugill9, manipul9</i>	bris <i>(gium</i>
קמוש <i>carduus, urtica</i>	מקלט <i>asylum, refu-</i>
קו <i>nidus, p. 53.</i>	קלל <i>levis, vilis fuit</i>
קנא <i>zelavit, æmulatus</i>	קלל <i>maledixit</i>
קנא <i>zelotes (est</i>	קלל <i>tersum, politum</i>
קנאה <i>zelus, invidia</i>	קללה <i>maledictio</i>
קינה <i>lamentatio</i>	קלון <i>vilitas, ignominia</i>
קנה <i>emit, possedit</i>	קלם <i>elusit, irrisit</i>
קנה <i>canna, calamus</i>	קלם <i>illusio</i>
מקנה <i>possessio, p. 53.</i>	קלע <i>cælavit, sculpsit</i>
מקנה <i>emptio, possessio</i>	קלע <i>funda iecit</i>
קנין <i>possessio</i>	קלע <i>funda</i>
קנמון <i>cinnamomum</i>	קלע <i>funditor</i>
קנין <i>nidificavit</i>	קלעים <i>fundæ. it. tape-</i>
קסם <i>diuinavit</i>	tes <i>ocellati. it. valuæ</i>
קסם <i>diuinatio</i>	מקלעת <i>incisura</i>
קמת <i>atramentarium</i>	קלוקל <i>vilissimus</i>
קעקע <i>stigma</i>	קלשון <i>furca (rius</i>
קערה <i>scutella</i>	קס <i>insurgens, aduersa-</i>
קפא <i>coagulatus fuit</i>	קמה <i>seges, p. 7.</i>
קפאון <i>concretio, densitas</i>	קומה <i>statura, altitudo</i>
קפר	

קטל <i>occisio, cædes</i>	קוה <i>expectavit</i>
קטון <i>paruus, minor fuit</i>	נקוה <i>confluxit</i>
קטון <i>paruus, p. 49</i>	מקוה <i>spes: confluentia</i>
קטף <i>decerpfit</i>	מקוה <i>idem. (tum</i>
קטר <i>adoleuit, suffluit</i>	מקוה <i>netum, fila-</i>
קטר <i>suffitus</i>	תקוה <i>spes: funiculus</i>
קטר <i>Ch. ligauit</i>	קוט <i>fastidire</i>
מקטר <i>ara thuraria</i>	קול <i>vox, sonus</i>
מקטרה <i>idem. (gatū</i>	קום <i>surgere: stare</i>
קטורה <i>fumigatum: li-</i>	קין <i>Pih. lamentatus est</i>
מקטרת <i>suffimentum</i>	קום <i>Pih. succidit</i>
קיא <i>vomitus, r.</i>	קוה <i>circumdare</i>
קיט <i>Ch. æstus</i>	קוה <i>simia</i>
קום <i>substantia, r.</i>	קיץ <i>tædere: æstiuare.</i>
קום <i>Ch. statutum</i>	<i>Hiph. tædio affecit:</i>
קום <i>erexit, statuit</i>	<i>euigilauit</i>
קום <i>stabilis</i>	קוץ <i>spina</i>
קין <i>lancea</i>	(ui <i>קוצות capilli</i>
קיץ <i>æstas: fructus æsti-</i>	קור <i>fodere. H. manare.</i>
קיר <i>paries, murus</i>	<i>it. tela araneæ.</i>
קל <i>Ch. vox, sonus</i>	קוש <i>illaqueare.</i>
קל <i>leuis: leuitas</i>	קט <i>fastidium</i>
קלה <i>assauit, torruit</i>	קטב <i>lues, exitium</i>
נקלה <i>viluit, vilipensus</i>	קטוב <i>idem.</i>
<i>est</i>	קטל <i>occidit, interfecit</i>
הקלה	S 3

<i>quum: olim, pridem:</i>	קבה <i>fornix: lupanar</i>
<i>oriens, plaga orientalis</i>	קובה <i>venter: lupanar</i>
	קבה <i>ventriculus</i>
קדם <i>ante, coram</i>	קבל <i>accepit</i>
קדים <i>Oriens: Eurus</i>	קבל <i>coram, ex aduerso</i>
קדמה <i>antiquitas, cet.</i>	קבל <i>idem: propter</i>
	קבע <i>diripuit</i>
קדומים <i>antiquitates</i>	קובע <i>galea</i>
קדמוני <i>antiquus: orientalis</i>	קבעת <i>fax.</i>
	קבץ <i>congregauit</i>
קדר <i>ater, pullatus fuit</i>	קבוצ <i>congregatio</i>
קדרות <i>atror</i>	קבצה <i>congregatio</i>
קדש <i>sanctus, sacer fuit</i>	קבר <i>sepeliuit</i>
קדוש <i>Ch. sanctus</i>	קבר <i>sepulchrum</i>
קודש <i>sanctitas, sanctū</i>	קבורה <i>sepultura</i>
מקדש <i>sanctuarium</i>	קדר <i>inclinauit</i>
קחה <i>stupidus, obtusus</i>	קדקוד <i>vertex</i>
קחה <i>hebetauit (fuit</i>	קדה <i>casia</i>
קהל <i>congregauit</i>	קדה <i>accendit</i>
קהל <i>cætus, ecclesia</i>	אקדה <i>carbunculus</i>
קהלה <i>idem.</i>	קדהת <i>febris ardens</i>
קוהלת <i>congregatrix. it.</i>	קדם <i>anteuertit, præuertit</i>
<i>Ecclesiastes.</i>	
קו <i>linea: regula</i>	קדם <i>antiquitas, (æternitas de Deo) anti-</i>
קוא <i>H. vomuit</i>	
קוה	

צקלון <i>gluma</i>	צפוי <i>obductio</i>
צר <i>angustus : hostis :</i>	צפחת <i>ampulla</i>
צר <i>idem. (angustia</i>	צפיהית <i>laganum</i>
צר <i>acies cultri</i>	צפן <i>abscondit</i>
נצרם <i>adustus fuit</i>	צפון <i>septentrio</i>
צרכת <i>adustio</i>	צפוני <i>aquilonaris</i>
צרה <i>inimica : angustia</i>	צפע <i>basiliscus, regulus</i>
צרח <i>clamauit</i>	צפעוני <i>idem.</i>
צריח <i>propugnaculum</i>	צפיעים <i>excrementa</i>
צרי, צרי <i>opobalsamum</i>	צפעות <i>nepotes, neptes</i>
צרה <i>necessitas</i>	צפצה <i>pipiuit</i>
צרע <i>leprosus fuit</i>	צפצפה <i>speculatio</i>
צרעה <i>crabro</i>	צפר <i>maturauit</i>
צרעת <i>lepra</i>	צפור <i>avis : passer</i>
צרה <i>conflauit, purga-</i>	צפיר <i>bircus</i>
<i>uit : probauit</i>	צפירה <i>mane : diadema</i>
צורה <i>aurifaber</i>	צפורן <i>unguis</i>
מצרה <i>vas fusorium</i>	צפרדע <i>rana</i>
צרר <i>ligauit : arctauit</i>	צפת <i>coronamentum</i>
צרוור <i>fasciculus : locus</i>	צפית <i>speculatio</i>

ק

קב <i>cabus, mensura</i>	קא <i>vomitur</i>
קבב <i>maledixit</i>	קאה <i>platea avis</i>
קבה	

צנע <i>humilis fuit</i>	צליל <i>tostum, assum</i>
צנה <i>volutavit, obuoluit</i>	צלצל <i>fuscina: cymbalū</i>
צניה <i>cidaris</i>	צלצל <i>locusta</i>
צנפה <i>volutatio</i>	צלם, צלם <i>imago</i>
מצנפת <i>cidaris</i>	צלמון <i>caligo</i>
צנצנת <i>urna</i>	צלמות <i>umbra mortis</i>
צינוק <i>compes</i>	צלע <i>claudicavit</i>
צנור <i>canalis, tubus</i>	צלע <i>costa, latus</i>
צעד <i>progressus est</i>	צמא <i>sitiuit: sitiens</i>
צעד <i>gradus, passus</i>	צמא <i>sitis</i>
צעדה <i>idem.</i>	צמאון, צמאה <i>sitis</i>
אצעדה <i>armilla</i>	צמד <i>copulavit se</i>
צעה <i>peragrauit</i>	צמד <i>copula, par</i>
צעז <i>dissipatus fuit</i>	צמיד <i>copulatus: armilla</i>
צעיה <i>peplum</i>	צמה <i>coma, crinis</i>
צעק <i>clamauit</i>	צמה <i>germinavit</i>
צעקה <i>clamor</i>	צמה <i>germen</i>
צער <i>imminutus fuit</i>	צמים <i>prædo, latro</i>
צעיר <i>paruus, minor</i>	צמק <i>aruit</i>
מצער <i>exiguum</i>	צמר <i>lana</i>
צפד <i>cohæsit</i>	צמרת <i>surculus summus</i>
צפה <i>exploravit</i>	צמת <i>ex-succidit</i>
צפה <i>idem. it. operuit</i>	צנה <i>scutum: umbo</i>
צפיה <i>speculatio</i>	צנה <i>desiliit, decidit</i>
מצפה <i>specula</i>	צנומה <i>gracilis</i>
צפוי	

צִי <i>navis : desertum</i>	צוּחָה <i>vociferatio</i>
צִיד <i>venatio : viaticum</i>	צוּל <i>profundum esse</i>
צִיד <i>venator</i>	צוּלָה <i>profunditas</i>
צִיָּה <i>siccitas</i>	צוּם <i>ieiunare</i>
צִיִּים <i>naues : arida , deserta loca : barbari , desertorum locorum incolæ</i>	צוּם <i>ieiunium</i>
צִיּוֹן <i>locus siccus (chrū</i>	צוּף <i>effluere : fauus</i>
צִיּוֹן <i>monimentum , sepul-</i>	צוּק <i>arctari , premi</i>
צִיץ <i>florescere : flos</i>	צוּקָה <i>angustia</i>
צִיָּה <i>flos : bractea</i>	צוּר <i>obsidere , arctare</i>
צִיָּת <i>cinciñus , fimbria</i>	צוּר , צוּר <i>rupes : acies</i>
צִיר <i>cardo : legatus</i>	צוּר , צוּר <i>collum</i>
צִירִים <i>tormina : idola</i>	צוּרָה <i>collum</i>
צֶל <i>umbra</i>	צוּרָה <i>forma</i>
צֶלָה <i>Ch. oravit</i>	צָה <i>candidus , serenus</i>
צֶלָה <i>assavit</i>	צָהָה <i>arens , aridum</i>
צֶלִי <i>assum , assatura</i>	צָהָה <i>candidus , nitidus</i>
צֶלָה <i>prosperatus est</i>	צָהָה <i>fuit</i>
צֶלּוּחִית <i>paropsis</i>	צָהִיָּה <i>nitor , nitidum</i>
צֶלָהָת <i>idem.</i>	צָהִיָּהָה <i>ariditas</i>
צֶלֶל <i>obumbratus est. it.</i>	צָהִנָּה <i>fœtor , putor</i>
צֶלֶל <i>tinniuit , palpitavit</i>	צָהֶצְהוֹת <i>siccitates</i>
צֶלֶל <i>umbra</i>	צָהֵק <i>risit , lusit</i>
צֶלֶל	צָהוּק <i>risus , lusus</i>
	צָהָר <i>candor , nitor</i>
	צָהוּרוֹת <i>candida , alba</i>

צָר <i>latus</i>	צָא <i>sordes, excrementū</i>
צָדָא <i>Ch. industria</i>	יָצָא, צָאָה <i>idem. יָצָא</i>
צָרָה <i>venatus fuit</i>	צֵאִים <i>arbores umbro-</i>
צָרָה <i>viaticum</i>	צֵאִים <i>sordidi</i> (Sæ
נִצָּדָה <i>desolatus fuit</i>	צֹאֵן <i>grex: oves</i>
צָרִיָּה <i>industria</i>	צָב <i>tumens, tumidum:</i>
צָרִי <i>Ch. vastus, p. 40.</i>	<i>testudo, bufo: cur-</i>
צָדִק <i>iustus fuit</i>	<i>rus cameratus</i>
צָדִיק <i>iustus</i>	צָבָא <i>militavit</i>
צָדִיקָה, צָדִיקָה <i>iustitia</i>	צָבָא <i>exercitus, p. 51.</i>
צָהוּב <i>fulgens, fulvus</i>	צָבָא <i>Ch. voluit</i>
מִצָּהָב <i>fulgere factus</i>	צָבָה <i>intumuit</i>
צָהַל <i>hinniuit, iubilavit</i>	צָבָה <i>tumidus</i>
צָהָר <i>lux: fenestra</i>	צָבוֹ <i>Ch. voluntas</i>
יָצָהָר <i>oleum</i>	צָבַט <i>porrexit</i>
הִצָּהִיר <i>oleum expressit</i>	צָבִי <i>decus: caprea</i>
צָהָרִים <i>meridies</i>	צָבַע <i>tinxit, pinxit</i>
צֹו <i>præceptum</i>	צָבַע <i>color</i>
צוּד <i>venari</i>	צָבַע <i>digitus, p. 37.</i>
צִוָּה <i>præcepit, iussit</i>	צָבַר <i>congeffit</i>
מִצְוָה <i>præceptum</i>	צָבוּר <i>aceruus</i>
צִוָּה <i>vociferatus est</i>	צָבַח <i>manipulus</i>
צוּחַח	

פתגם Ch. verbum: res	הפריש pugnavit
פתה seductus fuit	פרש eques, p. 44.
פתה seduxit, persuasit	פרש finis, p. 51.
הפתה dilatauit	פרשה expositio
פותר simplex, fatuus	פרש expandit
פתי fatuus: fatuitas	מפרש extensio
פתיות fatuitas	פרשו expandit
פתה aperuit, pandit	פש abundantia
פתה ianua, ostium	פשה diffusus est
מפתה clavis	פשה discerpit
מפתח apertio	פשט exuit, spoliauit
פתוח sculptura	פשע præuaricatus fuit
פתוח apertio, apertura	פשע præuaricatio
פתיחות gladii stricti	פשע incessit
נפתל luctatus, contor-	פשע passus, gressus
tus fuit	משפעה coxendix
פתיל funiculus: vitta	פשק diuaricauit
נפתולים luctationes	פשד interpretatus fuit
פתן aspis	פשד interpretatio
מפתן limen inferius	פשתה linum
פתע repente	פת frustum, bucca
פתר interpretatus fuit	פת cardo: podex
פתרון interpretatio	פתא Ch. latitudo
פתת fregit	פתאום subito
	פתבגן cibus delicatus

פֶּרַח <i>effloruit</i>	פֶּצִירָה <i>lima</i>
פֶּרַח <i>flos</i>	פֶּקֶד <i>visitavit : numeravit : præfecit : commisit, deposuit : desideravit</i>
פֶּרְחָה <i>pubertas</i>	פֶּקִיד <i>præfectus</i>
פֶּרֶט <i>racemus</i>	מִפֶּקֶד <i>mandatū: præf-</i>
פֶּרֶךְ <i>scævitia</i>	מִפֶּקֶד <i>mandatū (ctura</i>
פֶּרֶכֶת <i>velum</i>	פֶּקֶדָה <i>præfectura: visi-</i>
פֶּרַם <i>scidit, discidit</i>	פֶּקֶדוֹן <i>depositum (tatio</i>
פֶּרַם <i>diuisit</i>	פֶּקֶדוֹת <i>præfectura</i>
פֶּרַם <i>ossifraga</i>	פֶּקַח <i>aperuit oculos</i>
פֶּרָסָה <i>ungula</i>	פֶּקַח <i>apertus, videns</i>
פֶּרַע <i>nudavit, retexit : abstraxit, deseruit : recessit : vindicavit</i>	פֶּקַעִים <i>colocynthides.al.</i>
פֶּרַע <i>coma</i>	פֶּקַעוֹת <i>idem (fungi</i>
פֶּרְעָה <i>ultio</i>	פֶּר <i>iuuenicus</i>
פֶּרַעַשׁ <i>pulex</i>	פֶּרָא <i>onager</i>
פֶּרַץ <i>rupit : urisit</i>	פֶּרַד <i>separavit</i>
פֶּרַץ <i>ruptura</i>	פֶּרַד <i>mulus, p. 51.</i>
פֶּרִיץ <i>effractor : latro</i>	פֶּרָה <i>vacca</i>
פֶּרַק <i>rupit : eripuit</i>	פֶּרָה <i>fructuosus fuit</i>
פֶּרַק <i>diruptio : biuium</i>	פֶּרִי <i>fructus, p. 59.</i>
פֶּרַק <i>frustum</i>	פֶּרִי <i>paganus</i>
מִפֶּרֶקֶת <i>cervix</i>	פֶּרוֹן <i>pagus (5.</i>
פֶּרַשׁ <i>explanavit</i>	פֶּרוֹן <i>Ch. ferrum, p.</i>
נִפְרַשׁ <i>dispersum fuit</i>	פֶּרוֹל
הַפְּרִישׁ	

פסגה collis	מפלט effugium
פסה pars, frustum	פליטה euasio
פסח transit: claudica- uit	פלך scipio
פסח transitus: Pascha	פלל iudicauit
פסח claudus	התפלל orauit, supplica- uit
פסל dolauit, sculpsit	פליה iudicium
פסל sculptile	פילי iudicialis
פסס minutum fuit	פלוני anonymus
פעה exclamauit	פלס librauit: expendit
פעל operatus est, egit	פלס libra
פעל opus: merces	התפלץ contremuit
פעלה idem.	התפלש volutauit se
פעם pulsauit	פלשת Philisthæa
פעם ictus: vice: gressus	פן ne forte, ne
פעמון tintinnabulum	פנה aspexit: vertit se
פער distendit	פנה amouit: præpara- uit. it. angulus
פצה dilatauit: liberauit	פנים facies: ante
פצה sonum edidit	פנים interius, intimum
פצל decorticauit	פנימה intro, intus
פצם diffregit	פנימי interior, intimus
פצע vulnerauit	פנק delicate nutriuit
פצע vulnus	פס pars, frustum
פצר institit, urfit	פסא Ch. idem.
הפציר repugnauit	פסג extulit
פצירה	

פכה <i>manavit, fluxit</i>	פוז <i>roboratus fuit</i>
פלא <i>mirabilis</i>	פור <i>dispersit</i>
פלא <i>mirum, mirabile</i>	פה <i>laqueus: lamina</i>
נפלא <i>mirum, mirabile, occultum fuit</i>	פהר <i>expavit</i>
הפליא <i>mirifice, mirabiliter egit, mirificum reddidit; segregavit</i>	פהר <i>pavor</i>
פלאי <i>mirabilis (gavit</i>	פהה <i>dux, præsēs</i>
פלג <i>diuisit</i>	פוז <i>levis fuit</i>
פלג <i>rius, p. 51.</i>	פוז <i>levis, superbus</i>
פלג Ch. <i>particula</i>	פחם <i>carbo, pruna</i>
פלגה <i>diuisio: classis</i>	פחר <i>figulus</i>
פליגה Ch. <i>diuisio</i>	פחת <i>fouea</i>
פלגש <i>concubina</i>	פטרה <i>topasius</i>
פלרה <i>tæda</i>	פטר <i>laxavit, dimisit</i>
נפלה <i>separatus fuit</i>	פטר <i>laxatio, apertio</i>
הפלה <i>segregavit: mirificavit</i>	פטרה <i>idem.</i>
פלח <i>dissecuit (ficavit</i>	פטורים <i>liberi, iñmunes: it. apertiones, cæla-</i>
פלח <i>fragmentum</i>	פטיש <i>malleus (turæ</i>
פלח Ch. <i>coluit, seruiuit</i>	פטישין Ch. <i>subligacula</i>
פלחין <i>Ministerium</i>	פי <i>os oris, p. 53.</i>
פלט <i>euasit</i>	פיד <i>exitium</i>
פלט <i>eripuit: pepercit</i>	פיה <i>fauilla</i>
פליט <i>elapsus, euasor</i>	פיים <i>pinguedo</i>
מפלט	פיק <i>titubatio</i>
	פך <i>lenticula</i>

עתרת idem.

| עֶתֶר *supplex oravit*עתת *tempestive loqui*| עֶתֶר *abundantia*

פ

פֶּרַע *redemit*פֶּדֶר *adeps*פֶּה *os oris, p. 53.*פֶּה *hic, buc*פֶּג *cessare: deficere*פֶּגָה *cessatio, quies*פֶּיחַ *afflare, spirare*פֶּיךָ *fucus: carbunculus*פֶּול *faba*פֶּום *Ch. os oris*פֶּין *anxium esse*פֶּיץ *spargi, dispergi*פֶּוק *vacillare*פֶּוקָה *vacillatio*פֶּור *rumpi, irritū fieri*פֶּור *sors*פֶּורה *torcular*פֶּושׁ *abundare*פֶּות *cardo femina*פֶּו *aurum*

פֶּוּ

פֶּא *hic, buc*פֶּאָה *angulus*פֶּיֵאֵר *ornavit*פֶּיֵאֵר *ornatus: tiara*פֶּאָרָה *ramus*פֶּתֶמָּרָה *ornatus*פֶּג *grossulus*פֶּגִּיל *abominatio*פֶּגַע *occurrit: intercessit*פֶּגַע *occursus, casus*פֶּפֶג *scopus*פֶּגֶר *lassus fuit*פֶּגֶר *cadaver*פֶּגֶשׁ *occurrit*פֶּדָה *redemit*פֶּדִי *redemptio*פֶּדִיּוֹן *idem.*פֶּדוּת *redemptio*פֶּדוֹ *nom. loci*פֶּדוֹן *palatium*

עשירית <i>decima pars</i>	ערוג <i>graminet a: papyri</i>
עשרות <i>decuriæ</i>	עש <i>arcturus: tineæ</i>
עשש <i>contabuit</i>	עשב <i>herba</i>
עשת <i>nitidum fuit</i>	עשה <i>fecit: paravit</i>
עשית <i>Ch. cogitavit</i>	עשן <i>fumavit</i>
עשות <i>nitidum, tersum</i>	עשן, עשן <i>fumus</i>
עשת <i>nitor</i>	עשן <i>fumigans</i> (עית
עשתי <i>unus, unum</i>	עשק <i>oppressit, fraudavit</i>
עשתות <i>cogitatio</i>	עשוק <i>oppressor</i>
עשתונות <i>cogitationes</i>	עשק <i>oppressio, fraus</i>
עשתרה <i>grex ovium</i>	עשקה <i>idem.</i>
עשתורת <i>n. idoli, עש</i>	עשק <i>lis, contentio</i>
עת <i>tempus</i> (bis	עשק <i>litigavit</i>
עתי <i>tempestivus</i>	עש <i>ditatus fuit</i>
עתה <i>nunc</i>	עש <i>diuitiæ</i>
עתר <i>paravit</i> (p. 87.	עשיר <i>diues</i>
עתיד <i>paratus, futurus,</i>	עש <i>decimavit</i>
עתודים <i>hirsi: duces</i>	עש <i>decem, p. 38.</i>
עתודים <i>parata: opes</i>	עש <i>Ch. decem</i>
עתם <i>N. obscuratus fuit</i>	עש <i>decima, decimæ</i>
עתק <i>consenuit, veteravit. it. translatus</i>	עש <i>decem</i>
עתק <i>durum</i> (est	עש <i>decem, p. 38.</i>
עתק <i>durabilis</i>	עשירי <i>decimus</i>
עתיק <i>senex: translatus</i>	עשירים <i>viginti</i>
עתר	עשירון <i>decima pars</i>

ערל <i>præputium abscidit</i>	<i>suaue, iucundū fuit :</i>
ערל <i>præputiatus, incir-</i>	<i>aduesperauit, obscu-</i>
ערל <i>idem. (cuncifus</i>	<i>ratum fuit</i>
ערלה <i>præputium</i>	ערב <i>suauiis, dulcis</i>
ערם <i>callide, astute egit</i>	ערב <i>turba: trama</i>
ערום <i>callidus, astutus</i>	ערב <i>vespera: turba</i>
ערום, ערום <i>nudus</i>	ערוב <i>colluuiis</i>
ערמה <i>astutia</i>	עורב <i>coruus</i>
ערמה <i>aceruus</i>	ערב <i>Arabia</i>
ערמוז <i>platanus</i>	מערב <i>Occidens plaga</i>
עריסה <i>massa farinæ</i>	ערבה <i>locus campestris</i>
ערטר <i>nudatus, desertus</i>	ערבה <i>sponsio: pignus</i>
התערטר <i>nudatus fuit</i>	ערבון <i>arra, pignus</i>
ערף <i>cervix</i>	ערבים <i>salices</i>
ערף <i>decollauit: stilla-</i>	ערג <i>glocitauit</i>
עריף <i>ruina</i> (uit	ערגה <i>areola</i>
ערפל <i>caligo</i>	ערוד <i>onager</i>
ערצ <i>violenter egit</i>	ערה <i>nudatus fuit</i>
עריץ <i>violentus</i>	ערה <i>nudauit, euacuauit</i>
ערוץ <i>ruptura, fractura</i>	ערוה <i>nuditas: pudenda</i>
מערץ <i>pauor</i>	עריה <i>resectio: res nuda</i>
מערצה <i>violentia</i>	ערך <i>ordinauit: aestima-</i>
ערה <i>fugit</i>	uit (matio
עורקים <i>arteriæ, nerui</i>	ערך <i>dispositio: æsti-</i>
עורירי <i>solitarius</i>	ערך, מערכה <i>idem.</i>
ערוות	R 5

<i>pro, propter, quia,</i>	<i>עַצְלוֹת, עַצְלָה</i>
<i>eo quod</i>	<i>עֵצָם inualuit, firmatus</i>
<i>עֵקוֹב prauus, fallax</i>	<i>est. it. numerosus</i>
<i>עֵקֵב supplantavit</i>	<i>fuit. it. clausit</i>
<i>עֵקֵב retardavit, sub-</i>	<i>עֵצָם exossavit, ossa com-</i>
<i>vertit (tator</i>	<i>minuit</i>
<i>עֵקוֹב Jacob, supplan-</i>	<i>עֵצוֹם robustus, potens</i>
<i>עֵקֶבֶה fraus</i>	<i>עֵצָם fortitudo, robur</i>
<i>עֵקֶבֶה vestigiis plena</i>	<i>עֵצָם os ossis: corpus,</i>
<i>עֵקֶר ligavit artus</i>	<i>substantia. it. ego</i>
<i>עֵקוֹד cruribus varium</i>	<i>ipse, tu ipse &c. p.</i>
<i>עֵקָה pressura, angor</i>	<i>עֵצָמָה robur (55.</i>
<i>עֵקֵל peruertit</i>	<i>הַעֲצָמוֹת vires</i>
<i>עֵקֶר extirpavit</i>	<i>עֵצָר clausit, cobibuit</i>
<i>עֵקֶר sterilis</i>	<i>עֵצָר imperium, cobibitio</i>
<i>עֵקֶר stirps: indigena</i>	<i>עֵצָר occlusio, coarctatio</i>
<i>עֵקֶר Ch. stirps, radix</i>	<i>מַעֲצוֹר prohibitio</i>
<i>עֵקָרֵב scorpio</i>	<i>עֵצָרָה, עֵצָרָה festum,</i>
<i>עֵקֶשׁ per-subuertit</i>	<i>feria</i>
<i>עֵקֶשׁ peruersus</i>	<i>עֵקָב calx, calcaneus:</i>
<i>עוֹר vigil, r. עוֹר</i>	<i>extremum, extremi-</i>
<i>עוֹר Ch. inimicus</i>	<i>tas:extremo,tandem</i>
<i>עוֹרֵב miscuit: spopondit,</i>	<i>עֵקָב emolumentum, fru-</i>
<i>fideiussit: oppigne-</i>	<i>ctus, merces: tan-</i>
<i>ravit: amœnum,</i>	<i>dem, finaliter. it.</i>
<i>sua-</i>	

עפא *ramus, frons*
 עיפה *obscuritas*
 עפי *ramus, frons*
 עפל *elatus fuit*
 העפיל *extulit se*
 עופל *clivus*
 עפלים *hæmorrhoides*
 עפר *pulvis*
 עפר *pulverem sparsit*
 עפר *hinnulus*
 עופרת *plumbum*
 עץ *arbor, lignum*
 עצב *doluit*
 עצב *dolor, labor*
 עציב Ch. *dolens, tristis*
 עצבה *dolor*
 מעצבה *dolor, molestia*
 עצבים *idola, simulacra*
 עצבון *dolor, labor*
 מעצור *dolabra: ascia*
 עצה *clausit oculos*
 עצה *spina dorsi*
 עצה *consilium, r. יע*
 עצל *piger, ignavus*
 נעצל *piger fuit*
 עצלה

ענוה *mansuetudo*
 ענוה *idem. (talis*
 עונה *cohabitatio mari-*
 ענו *mansuetus, humilis*
 עני *afflictus*
 עני, עני *afflictio*
 ענין *occupatio, negotium*
 ענות *afflictio*
 ענו *nubes*
 ענו *obnubilavit*
 ענין *diuinauit, præsti-*
 giis usus, hariolatus
 est, ex nubibus fu-
 tura prædixit. it.
 præstigiator, diui-
 ענה, ענה *ramus (nator*
 ענה Ch. *ramus*
 ענק *torque cinxit*
 ענק *torques*
 ענק *Anak, gigas*
 ענש *multavit*
 ענש *multa, poena*
 ענת Ch. *tempus*
 עסס *conculcavit*
 עסיס *mustum*

עמק <i>profundus fuit</i>	תעלומה <i>absconditum</i>
עמוק <i>profundus</i>	עלומים <i>adolescentia, p.</i>
עמק <i>profunditas</i>	עלם <i>exultavit</i> (48.
עמק <i>vallis</i>	עלע <i>sorbuit</i>
מעמקים <i>profunditates</i>	עלעין <i>Ch. costæ</i>
עמר <i>manipulos fecit</i>	עלה <i>obtectus fuit. it.</i>
עמר <i>Homer mensura</i>	<i>animo defecit</i>
עמיר <i>manipulus</i>	עלפה <i>animi defectio</i>
עמר <i>Ch. lana</i>	עלץ <i>exultavit</i>
התעמר <i>quæstum fecit</i>	עליצות <i>exultatio</i>
עמת <i>e regione, coram</i>	עלוקה <i>sanguisuga</i>
לעמת <i>idem.</i>	עלית <i>Ch. cænaculum</i>
עמית <i>socius, proximus</i>	עם, עם <i>populus</i>
ענב <i>vua</i> (fuit	עם <i>cum, apud, prope</i>
ענג <i>delicate nutritus</i>	עמד <i>stetit, mansit</i>
התענג <i>oblectavit se</i>	עמוד <i>columna</i>
ענוג <i>delicatus</i>	מעמד <i>statio</i>
ענג <i>deliciæ, voluptas</i>	עמדה <i>constitutio</i>
התענג <i>oblectatio</i> (dit	עמדי <i>mecum</i>
ענר <i>alligavit: circumde-</i>	עמל <i>laboravit</i>
ענה <i>respondit, exaudi-</i>	עמל <i>laboriosus</i>
<i>uit: testatus, conte-</i>	עמל <i>labor, molestia</i>
<i>status fuit. it. affli-</i>	עמם <i>abscondit</i>
<i>xit, humiliavit, de-</i>	עמם <i>oneravit</i>
<i>pressit se: cecinit</i>	מעמסה <i>onus</i>
עניה	

עלה Ch. caussa, occasio	עיר pullus asini
עלי ad, super, cet.	עיש arcturus
עלי pistillum, p. 17.	עכבר mus
עלי Ch. excelsus	עכביש aranea
עליון altissimus	עכס compes (clauit
עלו exultauit	עכס compeditum simu-
עלו exultabundus	עבר con-perturbauit
עלטה nox caeca, caligo	עכשוי aspis
עלל Poel עולל fecit,	על super, supra: con-
confecit. it. racema-	tra, aduersus: co-
uit (lus	ram, propter: ad
עולל paruulus, pueru-	apud, secundum
עולל idem מעולל	על Ch. intrauit
עליל catinus	על excelsus
מעלל actio	עלא Ch. supra
עלל ludificauit	עלג balbus, balbutiens
עלל Ch. ingressus est	עלה ascendit. Hiph.
עלילה actio, opus	ascendere fecit, ex-
עלילה idem.	tulit, obtulit, eleua-
עלולות ludificationes	uit, adduxit, cet.
עלם N. latuit	עליה coenaculum
עלם adolescens	עולה holocaustum
עולם עילום, עולם	עולה iniquitas. r. עול
עלם Ch. seculum	עולה gradus, ascensus
עלמה puella, virgo	עלה folium, p. 59.
תעלומה	R 3

עֹרָה idem. it. atrium	עוֹף avis, volucris
עֵט stylus, calamus	עוֹץ consulere
עֶטָא Ch. consilium	עוֹק H. pressit, arctavit
עֶטָה amicitia	עוֹר vigilare, expergisci
עֶטָלָה vespertilio	עוֹר Ch. gluma
עֶטָיִן mulctrale	עוֹר pellis, cutis
עֶטָה operuit: operuit se, tectus fuit. it. obrutus fuit, defecit, deliquium passus est. in Hiph. serotinauit, sero coivit	עוֹר excœcavit: cœcus, עוֹרֹן cœcitas (p.43.
עֶטָר coronavit, cinxit	עוֹש conuenire, coire
עֶטָרָה, עֶטָרָה corona	עוֹת per-subuertit
עֶטָש Rab. sternutavit	עוֹתָה peruersitas
עֶטָשָׁה sternutatio	עוֹ robustus
עֵי cumulus, aceruus	עוֹ fortitudo
עֵיט avis rapax	עוֹ capra
עֵיטִי irruit, inuolauit	עוֹאֵל n. birci in desertum emissi cum peccatis populi
עֵיטִי robur, fortitudo	עוֹב reliquit, deseruit
עֵיטִי oculus: fons	עוֹר roborauit se
עוֹיט oculis obseruans	עוֹר robustus
עֵיָה fessus, lassus fuit	עוֹר robur
עֵיָה fessus, lassus	עוֹנִיָה halicæetus
עֵיָר urbs. it. vigil	עוֹק circumsepsit
עֵיָר	עוֹר iuuat, adiuvat
	עוֹר auxilium

עדר <i>deesse fecit</i>	מעגל <i>orbita</i>
מעדר <i>sarculus</i>	עגלה <i>plaustrum</i>
נעדר <i>sarritum fuit. it.</i>	עגם <i>contristatus fuit</i>
<i>defuit, desideratum</i>	נעגן <i>retardatus fuit</i>
עדרש <i>lens lentis (fuit</i>	עגור <i>hirundo</i>
עוב <i>obnubilavit</i>	עד <i>usque, donec. it.</i>
עוג <i>placentas coquere</i>	<i>præda. it. æterni-</i>
עוגה <i>placenta</i>	<i>tas, seculum</i>
עוד <i>testari</i>	עד <i>æternum, æternitas</i>
עוד <i>prædatus fuit</i>	עד <i>testis, r. עוד</i>
עוד <i>adnuc, amplius</i>	עודר <i>statuminavit</i>
עוה <i>peruerse egit</i>	עדה <i>ornavit: transiit</i>
עוה <i>peruersitas</i>	עדה <i>testimonium, r. עוד</i>
עויה <i>Ch. iniquitas</i>	עדי <i>ornatus: os, maxilla</i>
עוו <i>robur, r. עוו</i>	עדי <i>usque, usque ad</i>
עוו <i>congregavit</i>	עדים <i>remotiones</i>
עול <i>infans, lactens</i>	ערו <i>voluptas</i>
עול <i>iugum, r. עלל</i>	ערו <i>oblectavit se</i>
עול <i>inique egit</i>	ערו <i>Ch. tempus</i>
עול <i>iniquus</i>	עדנה <i>voluptas</i>
עול <i>iniquitas</i>	עדינה <i>delicata</i>
עולה <i>iniquitas</i>	מעדנים <i>deliciæ</i>
עונה <i>habitatio</i>	ערה <i>re-abundavit</i>
עון <i>iniquitas</i>	עדר <i>ordinavit</i>
עופ <i>volare</i>	עדר <i>grex</i>
עופ	R 2

סתר <i>abscondit se</i>	סרפס <i>paliurus</i>
סתר <i>latebra</i>	סרר <i>contumax fuit</i>
מסתור, מסתר <i>idem.</i>	סתו <i>hyems</i>
סתר <i>Ch. destruxit</i>	סתם <i>obstruxit</i>

ע

עבור <i>proventus, annona</i>	עב <i>densitas, densum</i>
עבר <i>gravidam effecit</i>	עב <i>trabs: nubes, p. 38.</i>
התעבר <i>excanduit (rea</i>	עבר <i>seruiuit, coluit</i>
בעבור <i>propter, propte-</i>	עבר <i>Ch. seruus</i>
מעבר <i>vadum, transitus</i>	עבר <i>Ch. fecit, egit</i>
עברה <i>navis vectoria</i>	עבר <i>opus עבדא, עבד</i>
עברה <i>excandescencia</i>	עבורה <i>seruitus, cultus</i>
עברי <i>Hebræus, p. 40.</i>	עברה <i>famulitium</i>
עבש <i>mucidus fuit</i>	מעבדים <i>facta</i>
עפת <i>contorsit</i>	עבדות <i>seruitus</i>
עבות <i>contortum: funis</i>	עבה <i>densus fuit</i>
עבתה <i>densa, implexa</i>	עבט <i>pignus accepit</i>
עגב <i>adamauit</i>	עבוט <i>pignus</i>
עגב <i>amasius</i>	עבי <i>densitas: trabs</i>
עגב, עוגב <i>organum</i>	עבר <i>transiit, præteriit</i>
עגול <i>rotundus</i>	עבר, עבר <i>transitus, va-</i>
עגיל <i>inauris</i>	<i>dū: cis, ultra, trans</i>
עגל <i>vitulus</i>	עבר <i>Ch. idem.</i>
מעגל	

ספג tegumentum	נסע profectio. r. סעה
ספינה naus magna (sit	סעיה ramus: cogitatio
הסתופה in limine man-	סעה ramos excidit
ספק complosit: suffecit	סעפיים cogitationes
ספק explosio: sufficientia	סעפיות ramusculi
ספר numeravit	סער procella, p. 40.
ספר scriba	סער procellosus fuit
ספר liber, epistola	ספה limen: peluis, p. 44.
ספר numeratio	מספוא pabulum
ספר narrauit	ספר planxit, luxit
מספר numerus	מספר planctus, luctus
אספרנא Ch. celeriter	ספה consumtus est, de-
סקל lapidavit	fecit: perdidit, con-
סר fastidiosus	sumsit: it. addidit,
סרב refractarius	adiexit
סרביל chlamys	ספה aggregavit, adiun-
סרה auersio, apostasia	xit. it. ulceravit,
סרה redundavit	scabie affecit, de-
סרה redundantia	caluavit
סריון lorica	ספיה sponte nascens
סרכין Ch. eparchæ	מספה scabies
סרנין satrapæ. it. tabu-	מספחת, ספחת idem
סריס eunuchus (læ	מספחות stragula: pepla
סרעפה surculus	ספל simpulum, vas
מסרה vespillo	ספן texit, operuit
סרפר	R

סלון *spina*
 סלע *petra*, p. 51.
 סלעם *bombyx*
 סלח *peruertit*
 סלח *peruersitas*
 סלק *Ch. ascendit*
 סלת *similia*
 סם *aroma*
 סמדר *uia prima*
 סמך *innixus est, incubuit: fulciuit, imposuit, sustentauit: accessit, appropinquauit*
 סמל *simulacrum*
 נסמן *signatus fuit*
 סמר *horruit, riguit*
 מסמר *clauus*
 סנה *rubus*
 סנור *cæcitas*
 סנסן *ramus, palme*
 סנפיר *pinna piscis*
 סס *tinea, blatta*
 סער *fulciuit: iuuuit*
 מסער *fulcrum*
 סועה

סכל *stultus*
 סכל *stultitia*
 סכלות *stultitia*
 סכנ *profuit*
 נסכנ *periclitatus fuit*
 הסכין *solitus fuit*
 סוכן *thesaurarius*
 מסכנ] *pauper*
 מסכנ]
 מסכנות *penuria*
 סבר *obturauit*
 סכח *H. aduertit*
 סכוח *tabernaculum*
 סל *canistrum*
 סלא *æstimatus fuit*
 סלד *induruit: orauit*
 סלה *strauit: calcauit*
 סלה *nomen pause*
 סלח *condonauit*
 סלח *condonator*
 סליחה *condonatio*
 סלל *aggerauit*
 סוללה *via aggesta*
 מסלול *canistrum*
 סלם *scala*

סוֹסָה *equitatus*
 סוֹף *finiri. it. alga*
 סוֹף *finis, extremitas*
 סוּפָה *turbo*
 סוּר *recedere, remoueri*
 סוּת *H. incitauit*
 סָחַב *traxit; raptauit*
 סָחָה *euerrit, abrasit*
 סוּחָה, סָחִי *sordes*
 סָחַף *euerrit, abluuit*
 סָחַר *negotiatuſ est*
 סוֹחֵר *negotiator, mer-*
 סָחַר *negotatio (cator*
 סָחַר, מִסָּחַר *idem*
 סָחַרְחַר *circuiuit*
 סָחוּרָה *negotatio*
 סוּחָרָה *parma, clypeus*
 סוּחָרֶת *lapidis nomen*
 סָחִישׁ *sponte natum*
 סִיג *scoria*
 סִיר *olla: spina*
 סָךְ *turba mixta*
 סָבָה *tugurium*
 סָבַךְ *texit, obtexit*
 סָבַל *stulte egit*
 סָבַל

סָבַל *baiulus*
 סָבַל, סָבּוּל *onus*
 סָבָלָה *onus*
 סָבַר *Ch. cogitauit*
 סָגַד *procubuit, adora-*
 סָגָלָה *peculium (uit*
 סָגַן *princeps, antistes*
 סָגַר *clausit, tradidit*
 סָגוּר *clausura: aurum*
 סוּגַר *claustrum, cauea*
 מִסָּגַר *carcer: claustra-*
 רִיּוּס
 סָגִיר *imber vehemens*
 מִסָּגֶרֶת *fascia, tænia*
 סָד *compes, cippus*
 סָדִין *sindon*
 סָדֵר *ordo*
 סָהַר *rotunditas*
 סוּר *turris, carcer*
 סוּג *recedere*
 סוּד *arcanum, consilium*
 מִסוּהָ *velum, velamen*
 סוּךְ *ungere: ungi*
 סִיוֹן *Maius mensis*
 סוּס *equus: grus*

נִשְׁתָּוֹן Ch. diploma	נִשְׁךְ momordit. it. in
נִתִּיב semita, iter	usuram dedit
נִתַּח diuisit in frusta	נִשְׁךְ usura, fœnus
נִתַּח frustum, pars	נִשַּׁל decussit, deiecit
נִתַּךְ effusus est	נִשְׁמָה anima humana
נִתַּן dedit	נִתְּשַׁמַּת monedula
נִתְּנִים addititii	נִשָּׁה sufflauit
נִתַּם diruit, destruxit	נִשָּׁה crepusculum
נִתַּךְ demolitus est	נִשְׁוָה noctua
נִתַּק auulsit, dirupit	נִשַּׁק osculatus fuit
נִתַּק porrigo	נִשַּׁק arma, armatura
נִתַּר saliit, exiliit	נִשַּׁק in - accendit
נִתַּר nitrum	נִשָּׂר aquila (uit
נִתַּר Ch. fluxit	נִשַּׂר H. dissecuit, serra-
נִתַּש extirpauit	נִשַּׁת periit, defecit

ס

סָבִיב circuitus: circum	סָאָה sea, satum
סָבָה caussa	סָאֵן confligit, irrui
סָבַךְ per-implexum fuit	סָאֵן conflictus, impetus
סָבַךְ perplexum	סָבָא inebriauit se
סָבַךְ idem	סָבָא ebrius, potator
סָבָא Ch. sambuca	סָבָא vinum, merum
סָבַל baiulauit	סָבַב circumdedit
סָבַל	

נְקָרָה <i>cavitas, cauerna</i>	נְצִיץ <i>scintilla</i>
נִקְשׁ <i>illaqueavit</i>	נָצַר <i>custodiuit</i>
נִקְשׁ <i>Ch. collisit, pulsauit</i>	נָצַר <i>surculus</i>
נֵר <i>lucerna, lux</i>	נִקְיָא <i>Ch. insons</i>
נִוְרָא <i>terribilis, timen-</i>	נִקַּב <i>perforauit, trans-</i>
נִרְדַּ <i>nardus (dus</i>	<i>fixit: expressit, no-</i>
נִשָּׂא <i>tulit, portauit,</i>	<i>minauit: maledixit</i>
<i>gestauit, sumpsit,</i>	נִקְבָּה <i>femina</i>
<i>suscepit, sustinuit:</i>	נִקְבִּים <i>fistulæ</i>
<i>leuauit, eleuauit:</i>	נִקֵּר <i>punctauit</i>
<i>condonauit, pepercit</i>	נִקֹּד <i>punctatum</i>
נִשְׂיָא <i>princeps</i>	נִוְקֵר <i>pecuarius, opilio</i>
נִשָּׂא <i>H. decepit, seduxit</i>	נִקְדָּה <i>punctum</i>
נִשָּׂא <i>creditor, exactor</i>	נִקְדִּים <i>placentæ genus</i>
נִשְׂאָת <i>donum, oblatio</i>	נִקָּה <i>insons, purus fuit</i>
נִשֵּׁב <i>H. per-sufflauit</i>	נִקִּי <i>insons, innocens</i>
נִשָּׂג <i>H. affecutus est</i>	נִקְיוֹן <i>innocentia</i>
נִשָּׂה <i>oblitus est: mutua-</i>	נִקָּם <i>vindicauit</i>
<i>uit, mutuo dedit,</i>	נִקְמָה <i>ultio</i>
<i>fœnerauit, debitum</i>	נִקַּע <i>luxatus est</i>
<i>exegit</i>	נִקָּה <i>succidit, excussit</i>
נִשָּׂה <i>obliuio: mutuatio</i>	נִקָּה <i>decussio</i>
נִשְׂיָה <i>obliuio</i>	נִקְפָּה <i>dissolutio</i>
נִשִּׁי <i>mutuum, debitum</i>	נִקִּיק <i>foramen</i>
נִשִּׁים <i>mulieres, p. 48.</i>	נִקֵּר <i>e - perfodit</i>
נִשְׂרָךְ	

נפח	<i>e - sufflauit</i>	נסך	<i>fudit : libauit : in-</i>
נפך	<i>carbunculus</i>		<i>unxit : expandit ,</i>
נפל	<i>cecidit</i>		<i>diduxit</i>
נפל	<i>abortus</i>	נסך , נסך	<i>libamen</i>
נפילים	<i>gigantes</i>	נסך	<i>libamen : præfe-</i>
נפץ	<i>dispersit</i>		<i>ctus</i>
נפק	<i>Ch. egressus est</i>	ניסן	<i>Martius mensis</i>
נפקא	<i>impensa , suntus</i>	נסם	<i>vexillum erexit</i>
נפש	<i>respirauit</i>	נסע	<i>profectus est</i>
נפש	<i>anima, p. 51.</i>	נסק	<i>ascendit</i>
נפת	<i>destillatio : fauus</i>	נע	<i>vagus, mobilis</i>
נפת	<i>tractus</i>	נעל	<i>clausit , obserauit</i>
נץ	<i>accipiter</i>	נעל	<i>calceus</i>
נציב	<i>statio, præsidium</i>	נעיל	<i>calceauit</i>
נצב	<i>præfectus</i>	נעל	<i>calceus</i>
נצה	<i>volauit : desolatus</i>	נעול	<i>sera</i>
נצה	<i>contendit (est</i>	נעם	<i>amœnum fuit</i>
נצה	<i>pluma, penna</i>	נעם	<i>amœnitas</i>
נוצה	<i>flos</i>	נעים	<i>amœnus</i>
נצח	<i>vicit , præfuit</i>	נער	<i>excussit : rugiuit</i>
נצח , נצה	<i>æternitas</i>	נער	<i>puer, infans</i>
מנצה	<i>præfectus : præ-</i>	נער	<i>pueritia</i>
	<i>centor (sit</i>	נעורים	<i>iuentus, p.48.</i>
נצל	<i>ereptus fuit , eua-</i>	נערה	<i>stupa</i>
נצץ	<i>scintillauit</i>	נפה	<i>agitatio : cribrum</i>
נצוץ			

נכה <i>percussit, cecidit</i>	נחשת <i>æs, chalybs</i>
נכה <i>percussus, læsus</i>	נחשתו <i>serpens æneus</i>
נוכח <i>coram</i>	נחת <i>descendit</i>
נכוה <i>rectus</i>	נחת <i>descensus: quies</i>
נכל <i>machinatus fuit</i>	נטה <i>inclinauit, exten-</i>
נכל <i>machinatio</i>	<i>dit se: declinauit,</i>
נפס <i>opes, facultates</i>	<i>diuertit</i>
נפר <i>agnitus fuit. it.</i>	נטל <i>leuauit, sustulit</i>
<i>alienum, extraneum</i>	נטל <i>onus, pondus</i>
<i>se gessit</i>	נטע <i>plantauit</i>
נפר <i>agnouit: alienauit</i>	נטע, נטע <i>planta</i>
נפר <i>alienus, alienigena</i>	נטף <i>stillauit</i>
נפר <i>alienatio</i>	נטף <i>stilla, stacte</i>
נפרי <i>exter, alienus, p.</i>	נטר <i>custodiuit, seruauit</i>
נכות <i>aromata</i> (40.	נטש <i>dimisit, diffudit se</i>
הנלה <i>absoluit</i>	נטישות <i>propagines, ra-</i>
מנלה <i>absolutio</i>	ני <i>lamentum</i> (mi
נמל <i>circumcidit</i>	ניב <i>fructus, prouentus</i>
נמלה <i>formica</i>	ניד <i>motio, agitatio</i>
נמר <i>pardus</i>	נין <i>filius</i>
נס <i>vexillum: signum</i>	ניר <i>lucerna: lux. it.</i>
נסג <i>recessit</i>	<i>nouale</i>
נסה <i>sustulit</i>	הניר <i>nouauit agrum</i>
נסה <i>tentaui</i>	נך <i>loripes: læsus pede</i>
נסח <i>amouit, extirpauit</i>	נפר <i>nepos, nepotes</i>
נסף	

נזיר <i>naziræus, separat</i>	נזר <i>vagatio</i>
נזר <i>nazireatus: coma, corona</i>	נזה <i>inhabitauit, resedit. it. habitatio: habitatrix</i>
נחה <i>duxit, deduxit</i>	נזה <i>habitaculum: caula</i>
ניהוח <i>quies, suauitas</i>	ניה <i>quiescere: quies</i>
נחל <i>possedit</i>	נוט <i>nutare, moueri</i>
נחל <i>vallis, torrens</i>	נול <i>Ch. inquinauit</i>
נחלה <i>hæreditas, possessio</i>	נולי <i>sterquilinium, p.</i>
נחם <i>P. consolatus est alium: N. consolationem accepit: it. pœnituit</i>	נום <i>dormitare (37.</i>
נוחם <i>pœnitentia</i>	נומה <i>dormitatio</i>
נחמה <i>consolatio</i>	נוס <i>fugere, aufugere</i>
נחץ <i>ursit, accelerauit</i>	נוע <i>moueri, agitari</i>
נחר <i>ronchus narium</i>	נוה <i>stillare: agitare</i>
נחירים <i>nares</i>	נוה <i>tractus</i>
נחש <i>auguratus est, coniectauit: expertus est, expertum habuit</i>	נוץ <i>H. הניץ germinauit</i>
נחש <i>augurium, incantatio</i>	נזר <i>ignis</i>
נחש <i>serpens</i>	נזר <i>H. הויר coxit</i>
נחש <i>Ch. æs</i>	נזיר <i>coctio: pulmentum</i>
נחוש <i>æneus, chalybeus</i>	נזה <i>aspersus fuit</i>
נחשת	נול <i>fluxit, stillauit</i>
	נום <i>inauris</i>
	נוק <i>Ch. læsit, nocuit</i>
	נוק <i>damnum</i>
	נזר <i>separauit, auertit se</i>

נדה Hiph. *impulit*
 נדן *vagina: pretium*
 נדנה *vagina: corpus*
 נדה *impulit, dispulit*
 נדר *vouit*
 נדר *votum*
 נה *lamentum*
 נהג *duxit, diduxit*
 מנהג *ductus: ritus*
 נהה *lamentatus fuit*
 נהיה *lamentabile*
 נהי *lamentum*
 נהל *leniter duxit*
 נהם *rugiuit: fremuit*
 נהם *rugitus*
 נהק *rudit, vox asini*
 נהר *fluxit, confluit*
 נהר *fluuius, flumen*
 נהר Ch. *luxit, splen-*
duit
 נהורא *splendor, lux*
 נהרה *idem.*
 נוא H. *irritū fecit*
 נוב *prouenire: loqui*
 נוד *vagari, errare*
 נוד

נגיד *princeps, præsul*
 נגד Hiph. *indicauit*
 נגה *splenduit*
 נוגה *splendor*
 נגה *cornupetiti*
 נגה *petulcus*
 נגן *pulsauit instrument.*
 נגינה *pulsatio (mus.*
 נגע *tetigit, percussit*
 נגע *plaga*
 נגף *percussit*
 נגף *plaga*
 נגר *diffluxit, diffudit se*
 נגש *appropinquauit*
 נגש *exegit tributum*
 נוד *profugus. r.*
 נרב *sponte obtulit*
 נדיב *spontaneus*
 נדבה *oblatio spontanea*
 נדר *vagat⁹ est, errauit*
 נדה *elongauit, separa-*
uit. it. separatio,
res separanda: mu-
lier menstruata
 נדה *merces meretricia*

<i>dulcedines</i> ממתקים	<i>dulce fuit</i> מתקן
<i>emolumentum</i> מותר	<i>dulcis, dulce</i> מתוקן
<i>funes, nerui</i> מיתרים	<i>dulcedo</i> מתק, מותקן

ב

<i>prophetia</i> נבואה	<i>quæso! nunc. it. crudum, incoctum</i> נא
<i>vacuus</i> נבוב	
<i>Ch. honorarium</i> נבזכה	<i>uter</i> נאד
<i>latrauit</i> נבח	<i>decuit, conuenit</i> נאה
<i>aspexit</i> נבט	<i>decens, conueniens</i> נאזה
<i>collis, tumulus</i> נבך	<i>idem</i> נאזה
<i>decidit, emarcuit</i> נבל	<i>dixit</i> נאם
<i>vilipendit</i> נבל	<i>dictum</i> נאם, נאום
<i>stultus, nequam</i> נבל	<i>adulteratus fuit</i> נאה
<i>lagna: nablium</i> נבל	<i>adulterium</i> נאה
<i>idem</i> נבל	<i>contempsit</i> נאץ
<i>stultitia: flagitiū</i> נבלה	<i>contumelia</i> נאצה
<i>cadaver</i> נבלה	<i>ingemuit</i> נאק
<i>scaturiuit</i> נבע	<i>gemitus</i> נאקה
<i>auster, meridies</i> נגב	<i>aspernatus fuit</i> נאר
<i>coram, e regione</i> נגר	<i>caulæ: pascua</i> נאות
<i>Ch. manauit, traxit</i> נגר	<i>prophetauit</i> נבא
<i>נגיד</i>	<i>propheta</i> נביא

מַעֲיֵן fons	מַעֲד nutavit, vacillavit
מַעֲנָה responsio	מוֹעֵד tempus condi-
מַעֲנָה iugerum	ctum: cœtus, solen-
מַעֲנִית sulcus, striga	nitās, r. יַעֲד
מַעוּף obscuritas	מַעָה viscera
מוֹעֲצָה consilium	מַעוֹ robur: munitio
מַעֲקָה lorica	מַעֲט minutum fuit
מַעֲקָה pressura, r. עוֹק	מַעֲט parum, paucitas
מַעוֹר nuditas, pars	מַעֲטָה amictus, pallium
nuda (r. עֲרָה)	מַעֲטָה acuminatus
מַעֲרָה idem.	מַעֲי cumulus, aceruus
מַעֲרָה spelunca, fossa	מַעֲד de-compressit
מַעֲשָׂה opus, factum	מַעֲל præuaricatus fuit
מַעוֹת scrupi	מַעֲל præuaricatio
מַעֲפָה exspiratio	מַעֲיֵל pallium, toga
מַעֲפָה follis	מַעֲל elatio, r. עֲלָה
מַעֲפָל quisquillia	מַעֲל a, ab, superne
מַעֲפָלָה ruina, casus	מַעֲל supra
מַעֲפָז dispersio, dissipa-	מַמַעֲל desuper, superne
מַעֲפָז malleus (tio)	מַעֲלָה supra, superne
מַעֲצָה inuenit	מַעֲלָה gradus, ascensus
מַעֲב statio: stativa	מַעֲלָה dignitas, excel-
מַעֲב status	מַעֲס a, ab, de (lentia
מַעֲבָה status, statio	מַעוֹ habitaculum
מַעֲבָה statua r. יַעֲב	מַעוֹ לְמַעַן propter: ut
מַעוֹד	

נוס *fuga*, r. מָנוס
 מנע *pro-cobibuit*
 מנור *iugum textoris*
 מנת *pars, portio*, p. 53.
 מס *liquefactus*
 מס *tributum*, p. 44.
 מסב *ambitus, circuitus*
 מסה *tributum*
 נסה *tentatio*, r. מסה
 מסה *euulsio*
 מסך *miscuit*
 מסך *mixtio, mixtura*
 ממסך *idem*
 מוסך *operimentū*
 מסכה *idem*. r. סכך
 מסכה *fusura, fusile*
 מסכת *iugum textoris*
 מסלה *via trita*, r. סלל
 מסס *liquefieri, dissolui*
 מסע *profectio*, r. נסע
 מסר *tradidit*, p. 73.
 מוסר *castigatio*
 מוסרים *vincula*
 מסרת *vinculum*
 מעונ *placenta*, r. עונ
 מעד

מלך *regnauit: consu-*
luit
 מלך *rex*, p. 29. 51.
 מלך *Molech, idolum*
Ammonitarum
 מלכא *consilium*
 מלכה *regina*
 ממלכה *regnum*
 ממלכת *regnum*
 מלל *locutus fuit*
 מליץ *derisor: interpres*
 נמלץ *dulce fuit*
 מלק *ungue secuit*
 מן *a, ab, de, ex, præ*
 מן *quis? qui*, p. 56.
 מן *manna*
 מנור *agitatio*, r. נור
 מנה *numeravit: para-*
uit. it. pars, portio
 מנה *mina, libra*
 מנוה *quies*, r. נוה
 מנין *Ch. numerus*
 מנחה *munus, oblatio*
 המניכה *torques*
 מנים *fides, chordæ*

מכה	<i>percussio, plaga,</i>	מַחֲזָה	<i>visio, aspectus.</i>
מַכֵּךְ	<i>attenuari</i> (ר. נכה)	מחי	<i>percussio, deletio.</i>
מבון	<i>basis: sedes</i>	מַחֲזֵל	<i>chorus, a חלל</i>
מכס	<i>numerus</i> r. כסס	מַחֲלָה	<i>morbus, a חלה</i>
מכר	<i>notus</i> r. נכר	מַחֲנֶה	<i>castra: turma.</i>
מכר	<i>vendidit</i> (lis	מַחֲזֵץ	<i>fregit, percussit</i>
מכר	<i>venditio, res vena-</i>	מַחֲזֵץ	<i>plaga, vulnus</i>
ממכר	<i>venditio</i>	מַחֲקֵץ	<i>percussit: abrasit</i>
מכורה	<i>commercium</i>	מַחֲרָה	<i>cras, imposterum</i>
מכרות	<i>conventiones:</i>	מַחֲרִיר	<i>pretium</i>
	<i>machæræ</i>	מַחֲטָא	<i>Ch. peruenit</i>
מכתה	<i>contusio</i>	מַחֲטָה	<i>iugum: temo</i>
מלא	<i>plenus, impletus</i>	מַחֲטָה	<i>lectus</i> r. נטה
	<i>fuit. it. plenus</i>	מַחֲטָה	<i>virga, tribus</i>
מלא	<i>plenitudo</i>	מַחֲטָה	<i>infra, inferne</i>
מלוא	<i>munitio</i>	מַחֲטָה	<i>peruersum</i>
מלאה	<i>impletio</i>	מַחֲטִיל	<i>vectis, palus</i>
מלה	<i>verbum, sermo</i>	מַחֲטֵעַ	<i>planta, a נטע</i>
מלח	<i>saliuit. N. euauit</i>	מַחֲטֵר	<i>pluit, depluit</i>
מלח	<i>sal: vestis trita</i>	מַחֲטֵר	<i>pluuia</i>
מלחה	<i>urtica, herba salsa</i>	מַחֲטָרָה	<i>custodia: scopus</i>
מלח	<i>nauta</i>	מי	<i>quis, quæ? p. 56.</i>
מלחה	<i>salsugo</i>	מים	<i>aqua, aquæ, p. 45.</i>
מלט	<i>N. liberari</i>	מין	<i>species</i>
מלט	<i>argilla</i>	מִיצָה	<i>pressura: pressio</i>
מלך			

מוט <i>motio: vectis: temo</i>	מדה <i>mensura: tributū</i>
מוך <i>depauperari</i>	מדון <i>mensura: contentio</i>
מול <i>circumcidi. it.co-</i>	מדינה <i>provincia.</i>
<i>rā, contra, e regione</i>	ידע <i>scientia</i> מדע, מדע
מום <i>macula, vitium.</i>	מודע <i>notus, affinis.</i>
מוץ <i>gluma, stipula.</i>	מדוע <i>cur? quare?</i>
מוק <i>Hiph. contabuit.</i>	מודעת <i>affinitas, cogn-</i>
מור <i>Hiph. mutavit.</i>	מדור <i>habitatio. (tio</i>
מור <i>myrrha</i>	מדורה <i>pyra, robus</i>
מוש <i>recessit, dimotus est.</i>	דוש <i>tritura, a</i>
<i>it. palpavit.</i>	מה <i>quæ? quid? p.56</i>
מות <i>mori.</i>	מה <i>quæ? quid?</i>
מות <i>mors, p. 52.</i>	מהה <i>inde Hithpael</i>
מוג <i>mixtio</i> (stus	מהה <i>cunctatus est</i>
מזה <i>consumptus, exhau-</i>	מהל <i>miscuit, commiscuit</i>
מזה <i>zona: robur, vires</i>	מהה <i>strepitus a</i>
מזיה <i>idem</i>	מהר <i>dotavit, dotē con-</i>
מזלות <i>planetæ</i>	מהר <i>dos. (stituit</i>
מזור <i>vulnus, ulcus</i>	מהר <i>festinavit</i>
ממור <i>spurius, nothus</i>	מהיר <i>promptus, velox</i>
מזרות <i>planetæ</i>	מהר <i>festinus: cito</i>
מחא <i>complosit manus</i>	מהרה <i>festinanter, cito</i>
מחא <i>Ch. aboleuit</i>	מוג <i>liquefieri, dissolui.</i>
מחה <i>aboleuit, deleuit</i>	מוה <i>medulla</i>
מחנה <i>visio, a</i> חנה	מוט <i>moveri, mutare.</i>
מחנה	

הַלְשִׁין idem	לְקֶשׁ <i>foenum cordum</i>
לְשׁוֹן <i>lingua: sermo</i>	מִלְקוֹשׁ <i>pluvia serctina</i>
מִלְתַּחַה <i>vestiarius</i>	לְשֹׁד <i>humor, humidum</i>
לְתֶךְ <i>semicorus</i>	לְשֹׁכָה <i>cubiculum, cella</i>
נִלְתַּע <i>commolitus est</i>	לְשֵׁם <i>cyanus: topazius</i>
מִלְתַּעוֹת <i>dentes molares</i>	לְשׁוֹן <i>lingua detraxit</i>

מ

מִבְנָה <i>ædificium, a</i>	מָא Ch. <i>quæ, quid?</i>
מְבוֹסָה <i>conculcatio.</i>	p. 56. (p. 159.
מְבוֹעַ <i>scatebra, fons.</i>	מְאֹד <i>valde, vehementer</i>
מְגֵרָה <i>res pretiosa</i>	מֵאָה Ch. <i>centum</i>
מִגַּל <i>falx, falcula</i>	מָאוֹם <i>macula (quam</i>
מִגְלָה <i>volumen</i>	מֵאוֹמָה <i>aliquid, quid-</i>
מָנָה <i>dedidit, tradidit</i>	מָאֵן Ch. <i>vas</i>
מָנִין <i>clypeus p. 52. a</i>	מָאֵן <i>renuit, abnuit</i>
מִגְנָה <i>tegumentum, r. e.</i>	מָאֵן <i>renuens</i>
מִגְפָּה <i>plaga, r. נִגְף</i>	מָאֵס <i>spreuit</i>
מִגֵּרָה <i>detrusit, deiecit.</i>	מָאוֹר <i>luminare</i>
מִגֹּר <i>formido, r. גִּוֵּר</i>	מִמָּאִיר <i>pungens (ארר</i>
מִגֻּוּהָ <i>commoratio, r. e.</i>	מֵאֲרָה <i>maledictio, R.</i>
מִגֵּרָה <i>serra.</i>	מֵאֵת <i>a, ab, de (tus</i>
מִדָּה <i>mensura: vestis.</i>	מִבֶּטֶם <i>expectatio, intui-</i>
מִדֵּדָה <i>mensuravit.</i>	מִבּוֹלָן <i>diluvium, a נִבְלָן</i>
מִדָּה	Q

למוד <i>doctus</i> , p. 86.	לה <i>virens, recens</i>
למוד <i>doctus, assuetus</i>	לה <i>viror, humor</i>
מלמד <i>stimulus</i>	לחי <i>maxilla</i>
תלמיד <i>discipulus</i>	לחק <i>linxit, lambit</i>
הלעיב <i>subsannavit</i>	לחם <i>edit: pugnauit,</i>
לעג <i>subsannavit</i>	לחם <i>panis, cib</i> (p. 67)
לעג <i>subsannatio</i>	לחם <i>oppugnator</i>
לועז <i>barbarus</i>	לחום <i>cibus, caro</i>
הלעיט <i>gustandū dedit</i>	מלהמה <i>bellum</i>
לענה <i>absinthium</i>	לחנה <i>Ch. concubina</i>
לפיד <i>lampas, tæda</i>	לחץ <i>oppressit</i>
לפת <i>complexus est</i>	לחץ <i>oppressio</i> (טאויט
לוצ <i>derisor, R. לוצ</i>	לחש <i>mussitavit: incan-</i>
לוצ <i>derisio</i>	לחש <i>incantatio</i>
לוצ <i>derisor</i>	לט <i>absconsio</i>
מלצר <i>Promus</i>	בלט <i>clam, occulte</i>
לקח <i>accepit</i> , p. 147.	לטאה <i>stellio, lacerta</i>
לקח <i>doctrina</i>	לטש <i>acuit, poliuit</i>
מלקוח <i>captura, faux</i>	לילה, ליל <i>nox</i> , p. 31.
מלקחים <i>forcipes</i>	לילית <i>strix, avis</i>
לקט <i>collegit</i>	ליש <i>leo vetus</i>
לקט <i>collectio</i>	לכד <i>cepit, occupavit</i>
לקוט <i>pera</i>	לכד <i>captura</i>
לקק <i>lambit, linxit</i>	מלכודת <i>decipula</i>
לקש <i>vindemiauit</i>	למד <i>didicit</i>
לקש	

לוֹ utinam: forte, si	לְבַד solus: seorsim
לוֹג sextarius	מִלְבַד præter
לוֹה mutuatus est: ad-	לִבָּה cor, animus
hæsit	נִלְבַט perplexus est
לוֹיָה adiunctio, adiectio	לִבְלִיתִי ne, ut non
לוֹיָה adiectiones	לָבֹן abluit, albus fuit.
לוֹיָתָן Leviathan	it. lateres formavit
לוֹי leuita	לָבֹן albus: albor
לוֹ re - decedere	מִלְבֹן fornax lateraria
לוֹ corylus (fractus	לְבָנָה later
נִלוּ per-versus, præ-	לְבָנָה luna
לוֹה tabula	לְבָנָה populus arbor
לוֹט operire, obuoluere	לְבוֹנָה thus
לוֹט stacte, mastix	לְבָנוֹן Libanus mons
לוֹל cochlea: gradus	לְבַשׁ induit, vestiuit se
cochl. (murmurare	לְבוֹשׁ vestis, indumentū
לוֹן pernoctare. it. H.	מִלְבוֹשׁ idem
מִלוֹן diuersorium	לְהַב לְהָבָה flamma
לוֹעַ absorberi, deglu-	לְהַג lectio, studium
tiri. gula: fauces	לְהָה insaniuit
לוֹד deridere	לְהִט arsit, flammauit
לוֹשׁ depfere	לְהִט flamma
לוֹת Ch. ad, apud	הִתְלַהֵם blanditus fuit
לוֹ ille, illa, p. 57.	לְהֵן Ch. quare, itaque
לוֹת prauitas	לְהִקָּה congregatio, coet 9
לִח	

כּוּתֵל Ch. כְּתֵל <i>paries</i>	מִכְשׁוֹל <i>offendiculum</i>
כֶּתֶם <i>aurum insigne</i>	מִכְשָׁלָה <i>ruina</i>
מִכְתָּם <i>aureum</i>	כְּשָׁלוֹן <i>lapsus</i>
נִכְתָּם <i>inauratum fuit</i>	כְּשֵׁק <i>præstigiatus est</i>
כְּתוּנָה, כְּתוּנָה <i>tunica</i>	כָּשָׁר <i>rectus fuit</i>
כְּתֵף, כְּתֵף <i>humerus</i>	כָּשָׁר <i>rectus, rectum</i>
כִּיָּתַר <i>cinxit</i>	כִּישׁוֹר <i>verticillum</i>
כִּיָּתַר <i>corona</i>	כְּשָׁרוֹן <i>rectitudo, æqui-</i>
כּוֹתֶרֶת <i>coronamentum</i>	כּוֹשְׁרוֹת <i>compedes (tas</i>
כִּתְּשׁ <i>contudit</i>	כִּתְּבִי <i>scripsit, descripsit</i>
מִכְתֵּשׁ <i>mortarium</i>	כִּתְּבִי <i>scriptum, scriptura</i>
כִּתְּתִי <i>contudit</i>	מִכְתָּב <i>idem</i>
כִּתְּוִי <i>contusum</i>	כְּתוּבָה <i>inscriptio</i>

ל

מְלָאכָה <i>opus, artificiū</i>	לֹא Ch. לֹא <i>non</i>
לֹאֵז <i>populus, p. 147.</i>	לֹאֵה <i>ægre tulit: fef-</i>
לֵב <i>cor, animus</i>	<i>sus est</i>
לֵבִיא <i>leo muior</i>	תִּלְאָה <i>defatigatio</i>
לֵבִיא <i>leæna</i>	לֹאֵט <i>obuouit</i>
לֵבֵב <i>cor, animus (est</i>	לֹאֵט <i>sensim, leniter</i>
נִלְבֵּב <i>cordatus factus</i>	מִלְאָךְ <i>legatus, angelus</i>
לְבִיבוֹת <i>placentæ</i>	מִלְאָכוֹת <i>legatio</i>
לְבַד	

כפת Ch. vinciuit, li-	כסק appetiit
gauit	כסק argentum, p. 51.
כפתור malogranatum	כען Ch. iam, nunc
כר pascuum: agnus:	כעס indignatus est
clitellæ: dux	כעס indignatio, ira
כרוב Cherubinus	כף curuatura, cauum:
כרביל amiciuit, texit	acerra: manus
כרה fodit: emit	כפה mitigauit, sedauit
כרה conuiuium: fouea	כפה ramus
כרו Ch. proclamauit	כפל duplicauit
כרוז præco	כפל duplum, duplex
כרם vinea	כפלה duplicitas
כורם vinitor (nus	כפן collegit
כרסא Ch. solium, thro-	כפן fames
כרס suffodit	כפס frustum, tignum
כרע incuruauit se	כפה incuruauit
כרעים crura	כפר pice obduxit
כרש ingluuies	כפר placauit, expiauit
כרת cecidit, amputauit.	כפר pix: expiatio
it. panxit, fœdus	כפר, כפר pagus
כשב agnus, ouis (iniit	כפיר leo iuuenis
כשדי Chaldæus	כפור pruina: peluis
כשה obtectus fuit	כפור expiatio
כשל offendit, corruit	כפורת propitiatorium
כשיל securis	כפש H. depressit
מכשול	

כנען <i>Canaan</i> n. V. &	כָּלִיל <i>perfectus, totus:</i>
כנען <i>negotiator</i> (R.	<i>absolute, penitus,</i>
כנעה <i>merx, negotiatio</i>	<i>prorsus</i> (tum
כנף <i>Niph. auolauit</i>	כָּלִיל <i>ornamen-</i>
כנף <i>ala: ora</i>	כָּלִיל <i>perfectio</i>
כנור <i>cithara</i>	כלם <i>N. ignominia affici</i>
כנש <i>Ch. congregauit</i>	כָּלִיל <i>ignominia</i>
כס <i>solium, thronus</i>	כָּלִיל <i>mallei</i>
כסא <i>tempus statum,</i>	כָּמָה <i>desiderauit</i>
<i>dies fixus, feria sta-</i>	כָּמוֹר <i>cingulum bullatum</i>
<i>tiva</i>	כָּמוֹר <i>cuminum</i>
כסה <i>solium, thronus</i>	כָּמַס <i>recondidit</i>
כסה <i>texit, operuit</i>	כָּמַר <i>N. aestuauit</i>
כסה <i>operculum</i>	כָּמַר <i>sacrificulus</i>
כסה <i>idem</i>	כָּמַר <i>rete</i>
כסוי <i>idem</i>	כָּנִי <i>rectus: ita, recte. it.</i>
כסה <i>succidit</i>	כָּנִי <i>idcirco (pedicul9</i>
כסוהה <i>succisum</i>	כָּנָה <i>cognominauit</i>
כסל <i>stultus fuit</i>	כָּנָה <i>collegium, societas</i>
כסיל <i>stultus: it. Orion</i>	כָּנָה <i>furculus</i>
כסל <i>stultitia, stoliditas</i>	כָּנַם <i>pediculorum copia</i>
כסלו <i>mensis Nouember</i>	כָּנָמָה <i>Ch. huiusmodi</i>
כסם <i>totondit</i>	כָּנַם <i>congregauit</i>
כסמת <i>zea, spelta</i>	כָּנַסִּים <i>femoralia</i>
כסם <i>numerauit</i>	כָּנַע <i>humiliatus est</i>
כסה	

כּוּה <i>adustio</i> , a	כִּהֵן Ch. <i>sacerdos</i>
כִּיד <i>exitium</i> , <i>perniciēs</i>	כִּהֵנָה <i>sacerdotium</i>
כִּילִי <i>tenax</i> , <i>avarus</i>	כִּנָּא Ch. <i>fenestra</i>
כִּימָה <i>vergiliae</i> , <i>pleiades</i>	כּוּה N. <i>adustus est</i>
כִּיס <i>loculus</i> , <i>marsupium</i>	כּוּיָה <i>adustio</i>
כִּיפָה Ch. <i>Petra</i>	כּוּחַ <i>vires: lacerta</i>
כִּיזֹר <i>labrum</i> , <i>vas</i>	כּוּל <i>complecti, capere.</i>
כִּךְ <i>sic</i> , <i>ita</i>	P. <i>sustentavit, sustinuit</i> p. 117.
כּוֹכַב <i>stella</i>	כּוּן <i>aptare, disponere</i>
כִּכָּר <i>massa</i> , <i>frustum:</i>	כּוּיִן <i>basis</i>
<i>planicies: talentum</i>	כּוּס <i>calix. p. 37. bubo</i>
כֹּל <i>omnis, omne</i>	כּוּר <i>catinus, fornax</i>
כֹּלָא <i>clausit, cohibuit</i>	כּוּשׁ <i>Æthiopia</i>
כֹּלָא <i>carcer</i>	כּוּב <i>mentitus fuit</i>
כֹּלָא <i>caula</i>	כּוּב <i>mendacium</i>
כֹּלֵב <i>canis</i> , p. 51.	כּוּבֵב <i>mendax, fallax</i>
כֹּלִיב <i>canistrum, corbis</i>	כּוּרֵב <i>crudelis</i>
כֹּלָה <i>sponsa: nurus</i>	כִּהֵד <i>celavit: exscidit</i>
כֹּלָה <i>consumptus fuit.</i>	כִּחַל <i>fucavit</i>
it. <i>consummatio</i>	כִּחַשׁ <i>mentitus fuit</i>
כֹּלָה <i>absoluit, finiuit.</i>	כִּחַשׁ <i>mendacium</i>
כֹּלָח <i>senium, senectus</i>	כִּי <i>quia, quod: si</i>
כֹּלִי <i>vas, instrumentum</i>	כִּי <i>donec</i>
כֹּלִיֹּת <i>renes</i>	כִּי־כִי <i>etiamsi</i>
כֹּלֵל <i>absoluit</i>	
כֹּלִיל	

reticulum hepa-	יִתְרָה: residuum
tis	יִתְרוֹ: præstantia

5

מִלְיָרָה <i>milliare: stadium</i>	כֹּחַ <i>Ch. hic, buc. p. 138.</i>
מִלְיָרָה <i>cribrum, vannus</i>	כָּאֵב <i>doluit</i>
מִלְיָרָה <i>subegit</i>	כָּאֵב מִכָּאֵב <i>dolor</i>
מִלְיָרָה <i>clivulus</i>	כָּאֵה <i>H. attriuit</i>
מִלְיָרָה <i>agnus, ovis</i>	כָּבֵד <i>gravis, honoratus</i>
מִלְיָרָה <i>clibanus</i>	<i>fuit. (iecur</i>
מִלְיָרָה <i>cadus, hydria</i>	כָּבֵד <i>gravis, dives it.</i>
מִלְיָרָה <i>Ch. mentitus fuit</i>	כָּבֵד <i>grauitas</i>
מִלְיָרָה <i>mendacium</i>	כָּבוֹד <i>honor, gloria</i>
מִלְיָרָה <i>scintilla</i>	כָּבָה <i>extinctus fuit</i>
מִלְיָרָה <i>Ch. ut, sicut</i>	כָּבַל <i>compes, p. 51.</i>
מִלְיָרָה <i>pyropus</i>	כָּבַס <i>lauit, abluit, p. 78.</i>
מִלְיָרָה <i>lancea, hasta</i>	כּוֹבֵס <i>fullo</i>
מִלְיָרָה <i>pila: acies</i>	כּוֹבַע <i>galea</i>
מִלְיָרָה <i>sic, ita: hic, buc</i>	כּוֹבַע <i>H. multiplicauit</i>
מִלְיָרָה <i>Ch. idem</i>	כָּבִיר <i>validus, potens</i>
מִלְיָרָה <i>caligauit: repressit</i>	כָּבִיר <i>puluinar</i>
מִלְיָרָה <i>contractum, stri-</i>	כָּבֵר <i>iam, antea</i>
מִלְיָרָה <i>Ch. potuit (ctum</i>	מִכָּבֵר <i>cribrum</i>
מִלְיָרָה <i>sacerdotio fungi</i>	מִכָּבֵר <i>stragula</i>
מִלְיָרָה	

יש <i>est, sunt</i>	יקוש <i>auceps</i>
ישב <i>sedit, habitavit</i>	ירא <i>timuit: timens</i>
ישה <i>humiliatio</i>	יראה <i>timor</i>
ישט <i>H. porrexit</i>	יריב <i>litigator</i>
ישם <i>desolatus fuit</i>	ירד <i>descendit</i>
ישימון <i>solitudo</i>	ירה <i>iecit, iaculatus fuit</i>
ישן <i>dormiuit: senuit</i>	it. Hiph. <i>docuit</i>
ישן <i>dormiens</i>	יורה <i>pluuia tempestiua</i>
ישן <i>senex</i>	ירה <i>luna, mensis</i>
ישע <i>H. saluauit</i>	ירט <i>declinauit</i>
ישע <i>ישועה, salus</i>	ירך <i>femur, p. 46.</i>
ישפה <i>iaspis lapis</i>	ירפה <i>femur, latus</i>
ישר <i>rectus fuit</i>	ירע <i>malus fuit</i>
ישר <i>rectitudo</i>	יריעה <i>cortina, velum</i>
ישש <i>decrepitus</i>	ירק <i>spuit, exspuit</i>
ית <i>Ch. Art. Accus.</i>	ירק <i>olus, viror</i>
יתב <i>Ch. habitavit</i>	ירק <i>idem</i>
יתד <i>paxillus, p. 37.</i>	ירקון <i>rubigo: aurigo</i>
יתום <i>pupillus</i>	ירש <i>possedit, hæredita-</i>
יתר <i>H. residuum fecit</i>	uit. in Hiph. <i>posse-</i>
יתר <i>יתור, excellens</i>	sione <i>expulit, eiecit,</i>
יתיר <i>Ch. excellens</i>	<i>depauperauit</i>
יותר <i>excellencia: magis</i>	ירשה <i>hæreditas, pos-</i>
יתר <i>residuum, reliquum:</i>	<i>sessio</i>
<i>chorda, nervus</i>	ירשה <i>idem</i>
יתרה	

יצע H. <i>stratum posuit.</i>	יעט <i>amiciuit, operuit</i>
יציע <i>stratum</i>	יעט Ch. <i>consuluit</i>
יצק <i>effudit. ibid.</i>	יעט <i>consilium</i>
יצוקה <i>fusura</i>	יעל H. <i>utile, profuit</i>
יצר <i>finxit, formauit</i>	יעלה <i>rupicapra</i>
יוצר <i>figulus</i>	יעז <i>eo quod, quia</i>
יצר <i>figmentum</i>	יענה <i>ulula</i>
יצרים <i>membra</i>	יעה <i>defatigatus fuit</i>
יצת <i>exustus est</i>	יעה <i>lassus, fessus</i>
יקב <i>torcular</i>	יעה <i>lassitudo</i>
יקר <i>arsit, ustus est</i>	יעז <i>consilium inuit</i>
יקוד <i>ardor</i>	יועז <i>consiliarius</i>
יקוד <i>focus</i>	יער <i>sylva: it. fauus</i>
יקהה <i>aggregatio, associatio: obedientia.</i>	יעה <i>pulcher fuit</i>
Vulg. <i>expectatio</i>	יעה <i>pulcher, p. 40.</i>
יקים <i>substantia</i>	יעי <i>pulchritudo</i>
יקע <i>luxatum pependit</i>	יעה Hithp. <i>suspirauit</i>
יקה H. <i>circumdedit. p.</i>	יעה <i>spirans</i>
יקז <i>euigilauit (116.</i>	יעה H. <i>splenduit, illuxit</i>
יקר <i>in pretio habitus est</i>	יעה <i>splendor, lux</i>
יקר <i>pretiosus</i>	יעז <i>egressus est, exiuit</i>
יקר <i>pretium</i>	יעב N. <i>stetit. H. statuit</i>
יקש <i>laqueum tetendit</i>	יעיב Ch. <i>firmum, certum</i>
יקש <i>auceps</i>	יעג H. <i>statuit, p. 116.</i>
יקוש	

יִלָּל *eiulatus*יִלָּפַת *scabies*יִלָּק *bruchus*יָם *mare*, p. 44יָמִים *muli*יָמִין *dexter: dextera*יָמִינִי *dexter* (tiitיָמִין H. *dexteram pe-*יָנָה *oppressit*יֹנָה *columba*יָנָה *reliquit, collocavit*יָנָק *suxit* p. 114.יֹנָק *sugens, lactens*יֹנָקָה *ramus, surculus*יָנִיקוֹת *rami teneri*יָסַד *fundavit: consuluit*יָסַד *fundator*יָסוּד *fundamen-*יָסַד *unxit* (tumיָסַף *addidit, adiecit*יָסַר *castigavit, erudiuit*יָעַד *condixit, constituit*יָעָה *iecit, euerit*יָעִים *scopæ, palæ*יָעוֹ *N. robore præditus*

יָעַט

יֹוֵן *coenum, lutum*יָזַם *cogitavit*יָזַע *sudor*יָחַד *adunatus fuit*יָחִיד *unicus, unigenitus*יָחַד יָחַדוֹ *simul, una*יָחַל *speravit, expecta-*יָחִיל *expectans* (uitיָחַם *Phil. incaluit, coi-*

uit, concepit

יָחַף *discalceatus*יָחַשׁ *genus, genealogia*יָחַשׁ הַתִּיחַשׁ *recensitus fuit*יָטַב *bene fuit, placuit*יָיִן *vinum*. p. 54.יָכַח H. *arguit, repre-*

bendit: diiudicavit

יָכֹוֹל *potuit, prævaluit*יָכָלָה *potestas*יָלַד *genuit, peperit*יָלֵד *filius, puer*יָלִיד *natus, filius*יָלוֹד *recens natus*יָלַךְ *iuit, abiuit*יָלָל H. *eiulavit*. p. 114.

יגה H. <i>mœrore affecit</i>	יאב <i>desideravit</i>
יגון <i>mœror, mœstitia</i>	יאה <i>pulchrum fuit</i>
יגע <i>laboravit</i>	יאל H. <i>voluit, acquie-</i>
יגע <i>fessus</i>	<i>uit. N. stulte egit.</i>
יגע <i>labor</i>	יאר <i>rius, flumen</i>
יגור <i>metuit: timidus</i>	יאש Niph. <i>desperavit</i>
יגר Ch. <i>cumulus</i>	יאת <i>acquieuit</i>
יד <i>manus: latus</i>	יבב <i>vociferatus fuit</i>
ידיד <i>dilectus</i>	יבל H. <i>attulit, detulit</i>
ידידות <i>dilectio</i>	יבל, יבל <i>fluvius</i>
ידה <i>iecit, proiecit. it.</i>	יבול <i>prouentus</i>
H. <i>celebrauit, con-</i>	יובל <i>aries: it. iubilæus</i>
<i>fessus est</i>	יבלת <i>verruca (annus</i>
ידע <i>sciuit, cognouit</i>	יבם <i>leuiratum præstitit</i>
ידעוני <i>ariolus, sciolus</i>	יבם <i>leuir</i>
יה Jah, nom. DEI	יבמת <i>glos, fratria</i>
יהב <i>dedit, tradidit</i>	יבש <i>aruit, arefactus</i>
יהב <i>onus, cura (40.</i>	<i>fuit. item aridus,</i>
יהודי, יהוד <i>Judeus p.</i>	<i>siccus</i>
יהוה <i>Dominus Deus.</i>	יבשת, יבשת <i>arida</i>
יהיר <i>arrogans, superbus</i>	יבשת <i>exsiccatio</i>
יום <i>dies</i>	יגב <i>ager</i>
יוםם <i>interdiu, de die</i>	יגב <i>agricola</i>
יו	

מִטְעֵמִים <i>cupediæ</i>	טַחֲוִירִים <i>hæmorrhoides</i>
טָעַן <i>oneravit: confodit</i>	טוֹטְפוֹת <i>frontalia</i>
טַח <i>paruulus: paruuli</i>	טִיחַ <i>tectorium</i>
טַפַּח, טוֹפַח <i>palmus</i>	טִיט <i>cænum, lutum</i>
טַפַּח <i>palmis gestavit</i>	טִין <i>idem, Ch.</i>
טַפְּחִים <i>educationes</i>	טִירָה <i>palatium</i>
מִתְּפַחַת <i>ventrale</i>	טֵל <i>ros</i>
טַפַּל <i>consuit, compegit</i>	טָלוֹא <i>maculosus</i>
טַפְסֵר <i>princeps, p. 5.</i>	טָלָה <i>agnus</i>
טַפַּח <i>paruulum egit</i>	טָלַל <i>texit, obtexit</i>
טָפַר <i>Ch. unguis, un-</i>	טָלַל <i>obumbravit</i>
<i>gula</i>	טָמֵא <i>immundus fuit.</i>
טַפֵּשׁ <i>pinguefactus est</i>	<i>it. pollutus, immun-</i>
טָרַד <i>assiduus fuit</i>	<i>us</i>
טָרַד <i>Ch. eiecit, expulit</i>	טַמְאָה <i>immunditia</i>
טָרִיהַ <i>humidum, re-</i>	טָמֹן <i>abdedit</i>
<i>cens</i>	מִטְמוֹן <i>thesaurus</i>
טָרַח <i>H. laboravit</i>	טָנֵא <i>corbis, p. 51.</i>
טָרַח <i>labor, molestia</i>	טָנַף <i>inquinauit</i>
טָרַם <i>antequam, p. 189.</i>	טָעָה <i>erravit</i>
טָרַף <i>disperpsit</i>	טָעַם <i>gustavit</i>
טָרַף <i>raptum</i>	טָעַם <i>gustus, sapor. it.</i>
טָרַף <i>rapina, esca</i>	<i>ratio, consilium</i>
טָרְפָה <i>discerptum</i>	טָעַם <i>idem</i>

התק <i>rapina, præda</i>	הותם <i>sigillum</i>
התק <i>fodit, sulcauit</i>	התק <i>gener: sponsus</i>
מהתקת <i>effossio</i>	התק <i>socer</i> (xit
התת <i>contritus fuit</i>	התתה <i>affinitate se iun-</i>
התת <i>terror, consterna-</i>	התתה <i>desponsatio</i>
התית <i>idem</i> (tio	התק <i>rapuit, diripuit</i>

ט

טוב <i>bonus, pulcher,</i> p. 36.	טאב Ch. <i>bonus fuit</i>
טוב <i>bonum, bonitas</i>	טאטא <i>euerrit</i>
טוה <i>neuit</i>	מטאטא <i>scopæ</i>
מטוה <i>netum</i>	טב Ch. <i>bonus</i>
טוה <i>oblinere parietem</i>	טבח <i>maçtauit</i>
טחות <i>renes</i>	טבח <i>coquus: satelles</i>
טול <i>proiicere</i>	מטבח, טבח <i>maçtatio</i>
טור <i>ordo, Ch. mons</i>	טבל <i>intinxit</i>
טוש <i>volare</i>	טבע <i>immersus fuit</i>
טות Ch. <i>ieiunus</i>	טבעת <i>annulus</i>
טחה <i>iaculatus fuit</i>	טבור <i>umbilicus</i>
טחז <i>moluit</i>	טבת <i>mensis December</i>
טחנה, טחז <i>mola</i>	טהר <i>mundus fuit</i>
טוחנות <i>molares den-</i>	טהור <i>mundus, purus</i>
tes	מטהר, טהר <i>mundicies</i>
טהורים	טהרה <i>mundatio</i>

חֶשֶׁךְ *tenebræ*
 חֶשֶׁכָּה, מִחֶשֶׁךְ *idem*
 חֶשֶׁךְ *cobibuit*
 חֶשֶׁל *debilitavit*
 חֶשֶׁמֶל *pruna*
 חֶשְׁמֹן *magnas*
 חֶשֶׁן *pectorale ornam.*
 חֶשֶׁף *nudavit, exhausit*
 מִחֶשֶׁף *nudatio*
 חֶשֶׁק *desideravit*
 חֶשֶׁק *desiderium*
 חֶשֶׁקִים *cincturæ, orbes*
 חֶשֶׁקִים *canthi*
 חֶשֶׁרָה *colligatio*
 חֶשֶׁרִים *radii rotæ*
 חֶשֶׁשׁ *stipula, gluma*
 חֶת *consternatio*
 חֶתָּה *cepit, accepit*
 מִחֶתָּה *thuribulum*
 חֶתָּה *consternatio*
 מִחֶתָּה *idem*
 חֶתֶךְ *con-incidit*
 חֶתֶל *fasciis inuoluit*
 חֶתְּלָה, חֶתְּלֹל *fascia*
 חֶתֶם *obsignavit*
 חֶתֶם

חֶרֶשׁ *exaravit, insculpsit: it. fabricavit, machinatus est: it. surdus fuit, obmutuit, tacuit.*
 חֶרֶשׁ *artifex, faber*
 חֶרֶשׁ *surdus, mutus*
 חֶרֶשׁ *silentium: clam.*
 חֶרֶשׁ *aratio*
 חֶרֶשׁ *virgultum, sylva*
 מִחֶרֶשׁ *vomer*
 חֶרֶשֶׁת *artificium*
 חֶרֶשִׁית *silens*
 חֶרֶשׁ *testa* (psit
 חֶרֶת *exaravit, exsculpsit*
 חֶשֶׁב *cogitavit, excogitavit, re-imputavit*
 חֶשֶׁב *cogitans: artifex*
 חֶשֶׁב *cingulum*
 מִחֶשֶׁבָה *cogitatio*
 חֶשְׁבֹן *cogitatio*
 חֶשֶׁה *siluit, tacuit*
 חֶשֶׁה *Ch. necesse habuit*
 חֶשְׁהוֹת *necessitas*
 חֶשֶׁךְ *tenebrosus fuit*

חֶרֶךְ Ch. adussit	מִחֻקֵּק <i>Legislator: Dux</i>
חֶרְכִּים <i>clathri, cancelli</i>	חֶקֶק <i>statutū, decretum</i>
חֶרְוֵל <i>urtica, p. 54.</i>	חֶקֶר <i>in-peruestigavit</i>
חֶרֶם H. anathemati	חֶקֶר <i>investigatio</i>
<i>deuouit: consecravit</i>	מִחֻקֵּק <i>scrutinium</i>
חֶרֶם <i>anathema, deuotum: excisio</i>	חֶרֶר <i>stercus (fuit</i>
חֶרֶם <i>idem. it. sagena</i>	חֶרֶב <i>siccatus, vastatus</i>
חֶרֶם <i>curtus membris</i>	חֶרֶב <i>siccus, desolatus</i>
חֶרְמֵשׁ <i>falx messorum</i>	חֶרֶב <i>siccitas, vastitas</i>
חֶרֶם <i>sol: prurigo</i>	חֶרֶב <i>gladius, culter</i>
חֶרֶף <i>probro affecit</i>	חֶרְבָּה <i>siccitas, siccum</i>
חֶרֶף <i>hyems</i>	חֶרְבָּה <i>vastitas</i>
חֶרְפָּה <i>probrum</i>	חֶרְבָּה <i>vastatio, desolatio</i> (muit
חֶרֶץ <i>acer, acutus fuit.</i>	חֶרֶג <i>horruit, contre-</i>
<i>it. decedit, decreuit.</i>	חֶרֶד <i>idem</i>
חֶרֶץ <i>excisus: sedulus,</i>	חֶרֶד <i>trepidus</i>
<i>acutus: tribula: fossa: aurum</i>	חֶרְדָּה <i>trepidatio</i>
חֶרֶצִּים <i>casei: tribulæ</i>	חֶרָה <i>exarsit ira</i>
חֶרְצִין Ch. lumbi	חֶרִי <i>æstus, ira</i>
חֶרְצִין <i>nucleus acinoris</i>	חֶרֶזֶן <i>adustio, ardor</i>
חֶרְצֻת <i>nexus, vincula</i>	חֶרְזִים <i>torques</i>
חֶרֶק <i>frenduit dentibus</i>	חֶרֶט <i>stylus, cælum</i>
חֶרֶר <i>exarsit, adustus est</i>	חֶרִיט <i>loculus, crumena</i>
חֶרֶשׁ	חֶרְטוּם <i>magus</i>

חפש <i>libertate donatus</i>	חסון Ch. <i>fortis fuit</i>
חפש <i>libertas</i> (fuit	נחסון <i>in thesaurum poni</i>
חפשי <i>liber, ingenuus</i>	חסון <i>robur: opes</i>
חפשית <i>libera: libertas</i>	חסון, חסין <i>robustus</i>
חפש <i>inuestigauit</i>	חסנא <i>robur, potentia</i>
חפש <i>inuestigatio</i>	חסא Ch. <i>argilla, lutum</i>
חץ <i>sagitta</i>	חסר <i>defecit: eguit</i>
חצב <i>succidit, concidit</i>	חסר, חסיר <i>egens</i>
מחצב <i>excisio</i>	חסר, חסר <i>inopia</i>
חצה <i>dimidiauit</i>	חסרון, מחסור <i>inopia</i>
חצי <i>dimidium</i>	חסות <i>refugium</i>
חצות <i>dimidia pars</i>	חף <i>nitidus, mundus</i>
חוצן <i>brachium: sinus</i>	חפה <i>texit, operuit</i>
חצף Ch. <i>ursit, acce-</i>	חפה <i>thalamus</i>
<i>lerauit</i>	חפו <i>festinauit</i>
חצץ <i>ex-discidit</i>	חפוז <i>festinatio</i>
חצץ <i>sagitta: scrupus</i>	חופן <i>pugnus, pugillus</i>
חצר <i>atrium</i> (p. 51.	חפה <i>texit, operuit</i> (75.
חציר <i>herba, gramen,</i>	חפץ <i>voluit: placuit, p.</i>
חצר <i>tuba clanxit</i>	חפץ <i>volens, desiderans</i>
חצורה <i>tuba</i>	חפץ <i>voluntas, delectatio</i>
חק <i>statutum</i>	חפר <i>fodit, perfodit,</i>
חקה <i>impressit, sculpsit</i>	<i>scrutatus est, inue-</i>
חקה <i>statutum</i>	<i>stigauit: puduit,</i>
חקק <i>statuit, decreuit</i>	<i>erubuit</i>
מחוקק	P

הנה <i>castrametatus est</i>	חמוץ <i>oppressus</i>
חנט <i>balsamavit</i>	חמיץ <i>acidus</i>
חנף <i>dedicavit</i>	חומץ <i>acetum</i>
חנפה <i>dedicatio</i>	חמצה <i>fermentatio</i>
חנם <i>gratis, frustra</i>	חמק <i>subduxit se</i>
חנן <i>misertus fuit</i>	חמוק <i>ambitus</i>
חנון <i>gratiosus, clemens</i>	חמר <i>turbatum, luto-</i>
חנה <i>contaminatus fuit</i>	<i>sum fuit. it. bitu-</i>
חנה <i>bypocrita</i>	<i>minavit</i>
חנה <i>bypocrisis</i>	חומר <i>lutum, cemen-</i>
חנה <i>strangulavit</i>	<i>tum: acerbus: it.</i>
מהנק <i>strangulatio</i>	<i>mensuræ. nom.</i>
חנית <i>hasta, lancea</i>	חמר <i>bitumen</i>
חסד <i>gratia, miseri-</i>	חמר, חמר <i>vinum</i>
<i>cordia: item pro-</i>	חמור <i>asinus, acervus</i>
<i>brum (cors</i>	יחמור <i>dama (p. 38.</i>
חסיד <i>sanctus, miseri-</i>	חמש <i>quinque,</i>
חסד <i>probro affecit</i>	חומש <i>quinta pars</i>
חסידה <i>ciconia</i>	חמש <i>quintavit</i>
חסה <i>speravit, fidit</i>	חמישי <i>quintus</i>
מחסה <i>fiducia</i>	חמשים <i>quinquaginta</i>
חסל <i>con-absumpsit</i>	חמשים <i>quinti: accincti</i>
חסיל <i>bruchus</i>	חמת <i>uter, lagena</i>
חסם <i>capistravit</i>	חמות <i>socrus, nurus</i>
מחסום <i>capistrum</i>	חן <i>gratia, clementia</i>
חסן	

הַלּוּשָׁה <i>debilitas</i>	הַלִּיל <i>tibia, fistula</i>
הם <i>calidus</i>	הַלִּילָה <i>absit! (fuit</i>
הם <i>socer</i> p. 51. & 59.	הַלֵּם <i>somniauit: sanus</i>
הַמָּאָה <i>butyrum</i>	הַלֵּם, הַלּוּם <i>somnium</i>
הַמֵּד <i>desideravit</i>	הַלְמִישׁ <i>silex</i>
הַמֵּדָה, הַמֵּד <i>desiderium</i>	הַלְמוֹת <i>vitellus oui</i>
הַמֵּד, מֵהַמֵּד <i>idem</i>	הַלֵּל <i>fenestra, a</i>
הַמֵּד <i>desiderabilis</i>	הַלֵּל <i>mutavit: præter-</i>
הַמֵּד (הם) <i>murus</i>	<i>iiit: ex-conscidit</i>
הַמָּה <i>excandescencia, a</i>	הַלֵּל <i>mutatio: pro, vice</i>
הַמָּה <i>sol: calor</i>	הַלֵּל <i>transitus: excisio</i>
הַמָּט <i>limax, lacerta</i>	הַלִּיפָה <i>mutatio</i>
הַמֵּל <i>clemens fuit</i>	הַלֵּץ <i>exuit, eripuit</i>
הַמֵּל <i>clementia</i>	הַלִּיצָה <i>extractio</i>
הַמֵּלָה <i>idem</i>	הַלְצִים <i>lumbi</i>
הַמֵּם <i>incaluit</i>	הַלֵּק <i>partitus est, it.</i>
הַמֵּם <i>vin fecit, rapuit</i>	<i>lævis, mollis fuit</i>
הַמֵּם <i>violencia: iniqui-</i>	הַלֵּק <i>lævis, glaber</i>
<i>tas</i> (thio)	הַלֵּק <i>idem</i>
הַמֵּם <i>hirundo: stru-</i>	הַלֵּק <i>pars, portio</i>
הַמֵּץ <i>fermentatus fuit</i>	הַלֵּק <i>Ch. idem</i>
הַמֵּץ <i>fermentatum</i>	הַלֵּקָה <i>pars, portio</i>
הַמֵּץ <i>præfractus, vio-</i>	הַלֵּקָה <i>partitio, divisio</i>
<i>lentus</i> (defactus)	הַלֵּשׁ <i>debilitavit</i>
הַמֵּץ <i>conspersus, ma-</i>	הַלֵּשׁ <i>debilis</i>
הַמֵּץ	

הכס <i>sapere</i>	הטאה <i>peccatum: hostia</i>
הכס <i>sapiens, peritus</i>	<i>pro peccato</i>
הכס <i>idem.</i>	הטב <i>cæcidit, putavit</i>
הכמה <i>sapientia, p. 18.</i>	הנט <i>triticum a</i>
הל <i>profanum</i>	הטס <i>distulit: signavit</i>
הלאה <i>spuma, ærugo</i>	הטפ <i>rapuit, diripuit</i>
הלב <i>lac, p. 51.</i>	הוטיר <i>virga, baculus</i>
הלב <i>adeps</i>	הי <i>viuus, a</i>
הלד <i>æuum, mundus</i>	היה <i>vixit p. 15.</i>
הולד <i>mustella</i>	היה <i>bestia: villa</i>
הלה <i>ægrotavit</i>	היוה <i>bestia</i>
מהלה <i>morbus</i>	מהיה <i>viçtus p. 15.</i>
הלי <i>morbus</i>	חיל <i>robur, vires: ex-</i>
הלי <i>monile</i>	<i>ercitus: opes: an-</i>
הלה <i>placenta</i>	<i>temurale.</i>
הלט <i>explanavit, co-</i>	חיל <i>dolor, a</i>
<i>gnovit</i>	חיים <i>vita, p. 48.</i>
הלכה <i>attritus, pauper</i>	חנן <i>gratia a</i>
הלל <i>vulneratus, con-</i>	חיצ <i>paries, murus</i>
<i>fossus fuit. it. tri-</i>	חיק <i>sinus</i>
<i>pudiauit, saltavit,</i>	חיש <i>cito, celeriter</i>
<i>P. profanavit: it.</i>	חך <i>palatum</i>
<i>tibiis cecinit. H. in-</i>	חקה <i>exspectavit</i>
<i>cepit</i> (nus	חקה <i>hamus</i>
הלל <i>confossus: profa-</i>	חבלילי <i>rubicundus</i>
חליל	

חלשה <i>debilitas</i>	חלל <i>tibia, fistula</i>
חם <i>calidus</i>	חלילה <i>absit!</i> (<i>fuit</i>)
חם <i>socer</i> p. 51. & 59.	חלם <i>somniavit: sanus</i>
חמאה <i>butyrum</i>	חלום <i>somnium</i>
חמד <i>desideravit</i>	חלמיש <i>silex</i>
חמד <i>desiderium</i>	חלמות <i>vitellus oui</i>
חמד <i>idem</i>	חלל <i>fenestra, a</i>
חמד <i>desiderabilis</i>	חלף <i>mutavit: præter-</i>
חומה <i>murus</i> (יחם)	<i>iiit: ex-conscidit</i>
חמה <i>excandescencia, a</i>	חלף <i>mutatio: pro, vice</i>
חמה <i>sol: calor</i>	חלף <i>transitus: excisio</i>
חומט <i>limax, lacerta</i>	חליפה <i>mutatio</i>
חמל <i>clemens fuit</i>	חלץ <i>exiit, eripuit</i>
חמל <i>clementia</i>	חליצה <i>extractio</i>
חמלה <i>idem</i>	חלצים <i>lumbi</i>
חמם <i>incaluit</i>	חלק <i>partitus est, it.</i>
חמם <i>vim fecit, rapuit</i>	<i>lævis, mollis fuit</i>
חמם <i>violentia: iniqui-</i>	חלק <i>lævis, glaber</i>
<i>tas</i> (thio)	חלוק <i>idem</i>
חמם <i>birundo: stru-</i>	חלק <i>pars, portio</i>
חמץ <i>fermentatus fuit</i>	חלק <i>Ch. idem</i>
חמץ <i>fermentatum</i>	חלקה <i>pars, portio</i>
חומץ <i>præfractus, vio-</i>	חלקה <i>partitio, divisio</i>
<i>lentus</i> (defactus)	חלש <i>debilitavit</i>
חמוץ <i>conspersus, ma-</i>	חלש <i>debilis</i>
חמוץ	

הכס <i>sapere</i>	הטאה <i>peccatum: hostia</i>
הכס <i>sapiens, peritus</i>	<i>pro peccato</i>
הכס <i>idem.</i>	הטב <i>cæcidit, putavit</i>
הכמה <i>sapientia, p. 18.</i>	הנט <i>tritium a</i>
הל <i>profanum</i>	הטס <i>distulit: signavit</i>
הלאה <i>spuma, ærugo</i>	הטפ <i>rapuit, diripuit</i>
הלב <i>lac, p. 51.</i>	הוט <i>virga, baculus</i>
הלב <i>adeps</i>	הי <i>vivus, a</i>
הלד <i>æuum, mundus</i>	היה <i>vixit p. 15.</i>
הולד <i>mustella</i>	היה <i>bestia: villa</i>
הלה <i>ægrotavit</i>	היה <i>bestia</i>
מהלה <i>morbus</i>	מהיה <i>victus p. 15.</i>
הלי <i>morbus</i> } <i>p. 15.</i>	היל <i>robur, vires: ex-</i>
הלי <i>monile</i> }	<i>ercitus: opes: an-</i>
הלה <i>placenta</i>	<i>temurale.</i>
הלט <i>explanavit, co-</i>	היל <i>dolor, a</i>
<i>gnovit</i>	היים <i>vita, p. 48.</i>
הלכה <i>attritus, pauper</i>	הנן <i>gratia a</i>
הלל <i>vulneratus, con-</i>	היז <i>paries, murus</i>
<i>fossus fuit. it. tri-</i>	היק <i>sinus</i>
<i>pudavit, saltavit,</i>	היש <i>cito, celeriter</i>
<i>P. profanavit: it.</i>	היך <i>palatum</i>
<i>tibiis cecinit. H. in-</i>	הכה <i>expectavit</i>
<i>cepit</i> (nus	הכה <i>hamus</i>
הלל <i>confossus: profa-</i>	הבילילי <i>rubicundus</i>
הליל	

חוץ <i>foris platea</i>	חֶדֶה <i>Ch. pectus</i>
חור <i>abluit</i>	חֶדֶה <i>ænigma a חור</i>
חור <i>Ch. albus</i>	חֶדֶל <i>cessavit, desit</i>
חור <i>foramen, cauerna</i>	חֶדֶל <i>mundus</i>
חור <i>nobilis, clarus</i>	חֶדֶק <i>spina</i>
חוש <i>festinare: celer</i>	חֶדֶר, חֶדֶר <i>conclauē</i>
חזה <i>vidit</i>	חֶדֶשׁ <i>nouus, recens</i>
חזה <i>videns, propheta</i>	חֶדֶשׁ <i>re-innouauit</i>
חזה <i>pectus</i>	חֶדֶשׁ <i>mensis p. 42.</i>
חזון <i>visio חזות, חזון</i>	חֶדֶת <i>Ch. nouum</i>
חזיו <i>fulgetrum: nubes</i>	חֶדֶב <i>debitor: debitum</i>
חזק <i>confirmavit, roborauit: prebendit, re-detinuit</i>	חֶדֶג <i>circinare: circulus</i>
חזק <i>inualescens</i>	חֶדֶד <i>ænigma loqui</i>
חזק <i>validus, fortis</i>	חֶדֶה <i>indicauit</i>
חזק <i>robur חזוק, חזק</i>	חֶדֶו <i>terminus מחוץ, חוץ</i>
חזיר <i>porcus, sus</i>	חֶדֶה <i>hamus, spina</i>
חזר <i>Ch. rediuit</i>	חֶדֶט <i>filum, funiculus</i>
חח <i>spina</i>	חֶדֶל <i>parturire: dolere</i>
חטא <i>peccauit</i>	<i>timere: manere</i>
חטא <i>a peccato munda-</i>	חֶדֶל <i>arena: it. profa-</i>
<i>uit, expiauit</i>	<i>num</i>
חטא <i>peccatum</i>	חֶדֶם <i>calor, æstus</i>
חטא <i>peccator</i>	חֶדֶם <i>fuscus</i>
חטאה	חֶדֶם <i>parcere, misereri</i>
	חֶדֶן <i>portus, littus</i>

ח

חָכַר <i>incantator</i>	חָב <i>sinus</i>
חָכַר, חֵכָר <i>socius</i>	חָבָא <i>N. abscondit se</i>
חָכַר <i>associatio : incan-</i>	מַחְבָּא <i>latibulum</i>
<i>tatio</i>	חָבָא <i>sinus</i>
חֵכָרָה <i>societas</i>	חָבַב <i>dilexit</i>
חֵכָרָה <i>vibex liuor</i>	חָבָה <i>abscondit se</i>
מַחְכָּרָת <i>commisura</i>	חָבִיוֹן <i>latibulum</i>
חָבַשׁ <i>ligauit, accinxit</i>	חָבַט <i>ex - decussit</i>
חָבִית <i>sartago</i>	חָבַל <i>in pignus accepit :</i>
מַחְבֵּת <i>sartago</i>	<i>it. corrupit, de-</i>
חָג <i>festum, solemnitas</i>	<i>struxit.</i>
חָגָא <i>titubatio, motio</i>	חָבַל <i>corruptio, perditio</i>
חָגַב <i>cicada, locusta</i>	חָבַל <i>corruptio, perdi-</i>
חָגַג <i>festum celebrauit</i>	<i>tio : funis : pars,</i>
חָגוּיִם <i>fissuræ.</i>	<i>portio : tractus :</i>
חָגַר <i>accinxit</i>	<i>turma</i>
חָגוֹר <i>cingulum</i>	חָבַל <i>dolor, tormina</i>
אֶחָד <i>unus, ex</i>	חָבּוּל <i>pignus</i>
חָדָה <i>acutus, a.</i>	חָבַל <i>malus navis</i>
חָדַד <i>acutus fuit</i>	חֹבֵל <i>nauta, nauclerus</i>
חָדָה <i>lætatus fuit</i>	חָבַק <i>amplexatus fuit</i>
חָדוּהָ <i>lætitia</i>	חָבַר <i>associauit se</i>
חָדָה	

זר <i>limbus, corona</i>	זנק <i>ex - subsiliuit</i>
זרא <i>dispersio : nausea</i>	זע <i>sudor a</i>
זרב <i>incaluit, diffluxit</i>	זעוה <i>commotio R. זוע</i>
זרה <i>ventilauit, sparsit</i>	זער <i>N. extinctus est</i>
זורה <i>ventilabrum</i>	זעם <i>indignatus est</i>
זריק <i>stilla, stillatio</i>	זעם <i>indignatio, ira</i>
זרזר <i>varie cinctus</i>	זעה <i>indignatus est</i>
זרה <i>ortus fuit</i>	זעה <i>indignabundus</i>
זרה <i>oriens, ortus</i>	זעה <i>indignatio</i>
זורה <i>indigena</i>	זעק <i>clamauit P. 4.</i>
זרם <i>in - exundauit</i>	זער <i>paruus, minutus</i>
זרם <i>inundatio</i>	זעק <i>clamor (fuit</i>
זרמה <i>fluxus, effluuium</i>	זעיר <i>paruus, parum</i>
זרע <i>seminauit</i>	זער <i>parum, paucitas</i>
זרע <i>Ch. semen</i>	זפת <i>pix</i>
זרוע <i>satium</i>	זקים <i>catena, compedes</i>
זרוע <i>brachium</i>	זקן <i>seniuit : senex</i>
זרוע <i>legumen</i>	זקן <i>barba</i>
זרע <i>semen</i>	זקנה <i>senectus</i>
זרק <i>dispersit</i>	זקינים <i>senectus, P. 48.</i>
זרק <i>crater, phiala</i>	זקה <i>erexit</i>
זרר <i>sternutauit</i>	זקק <i>fudit, liquauit</i>
זרת <i>spithama</i>	זר <i>extraneus : ventilo-</i>
	<i>tor</i>

זלל <i>commessator</i>	זונה <i>caupona</i>
זלעפה <i>æstus, adustio</i>	מזון <i>alimentum</i>
זולת <i>præter, excepto</i>	זוע <i>commouere se</i>
זומה <i>cogitatio</i>	זועה & זועה <i>commotio</i>
זמס <i>molitus est</i>	זור <i>alienum esse</i>
זמס <i>molitio, cogitatio</i>	זחה N. זנה <i>attolli</i>
זמן <i>præparauit</i>	זהל <i>timuit: repsit</i>
זמן <i>tempus, p. 44.</i>	זיו <i>Sif. mensis, It. Ch.</i>
זמנא Ch. <i>tempus</i>	<i>splendor</i>
זמר <i>putauit, præcidit</i>	זין Ch. <i>arma</i>
זמר <i>psallit, cecinit</i>	זיק <i>scintilla</i>
זמיר <i>cantus, cantio</i>	זית <i>olea, oliua</i>
זמר <i>cantor, musicus</i>	זך <i>purus, a</i>
זמור <i>psalmus</i>	זכה <i>mundus, purus fuit</i>
זמרא <i>cantio, musica</i>	זכות Ch. <i>puritas</i>
זמורה <i>palme</i>	זבי <i>purus, iustus</i>
זמירה <i>cantus</i>	זכך <i>purus fuit</i>
זמורות <i>falces putato-</i>	זכוכית <i>vitrum</i>
זן Ch. <i>species. (riæ.</i>	זכר <i>recordatus fuit</i>
זנב <i>cauda</i>	זכר <i>memoria</i>
זנב <i>caudam amputauit</i>	זכר <i>mas, masculus</i>
זנה <i>scortatus fuit</i>	זכור <i>idem, (fimentum</i>
זונה <i>scortum</i>	זכרה <i>memoriale suf.</i>
זנות <i>scortatio</i>	זכרון <i>memoria</i>
זנה <i>reiecit, repulit</i>	זזלג <i>fuscina</i>
זנק	

התל *ludificavit*הרס *destruxit*הותת *praua molitus*
*est*הרס *destructio*הרר *mons*

ל

ילד *R. proles* וילד, וילדויו *uncus, uncinus*

ז

זהב *aurum, aureus nu-*
*mus*זאב *lupus, p. 43.*זהם *fastidiuit*זאת *hæc, hoc, p. 56.*זבוב *musca*זהר *H. splenduit: Me-*
taph. admonuit. N.
*admonitus fuit*זכר *donauit*זכר *donatio, donum*זבח *sacrificauit*זהר *splendor (p. 56.*זבח *sacrificium*זו *hic, hæc, hoc,*מזבח *altare*זוב *fluere, profluere:*
*fluxus, profluvium*זבל *habitauit*זבול *habitatio*זור *superbire*זבן *Ch. emit, redemit*זווים, זוויות *anguli*זג *cortex uuarum*זווה *postis*זר *superbus a*זל *vile esse, inde*זרז *superbia p. 162.*זלה *vilitas, res vilis*זה *hic, iste: hic, iam*זו *Ch. pascere, alere*זה *hæc, ista*

זונה

O 5

הולם <i>tusio</i>	הום <i>turbare</i>
הלום <i>hic, buc</i>	הון <i>substantia, opes</i>
הלמות <i>malleus, tudes</i>	הזה <i>dormiuit, stertuit</i>
הם <i>illi, p. 55.</i>	חלל <i>incepit a</i>
המה <i>tumultuatus fuit</i>	היחל <i>cceptum fuit</i>
המיה <i>strepitus</i>	הי <i>heu, vœ!</i>
המית <i>sonitus, strepitus</i>	היא <i>illa, p. 55.</i>
המלה <i>idem. (uit</i>	היה <i>fuit, p. 15.</i>
המם <i>quassauit, turba-</i>	היך <i>quomodo?</i>
המים <i>thrasones</i>	הין <i>Hin mensura</i>
הן <i>illæ, it. en, ecce!</i>	ההין <i>paratus fuit</i>
הנה <i>en, ecce!</i>	היכל <i>templum, p. 7.</i>
הנה <i>illæ, it. buc</i>	הבר <i>obfirmavit se</i>
הסה <i>tacuit</i>	הלאה <i>procul, ultra</i>
הפך <i>mutavit</i>	הלך <i>iuit, abiuit</i>
הפך <i>diuersum (sio</i>	הלך <i>itio: fluxus</i>
הפכה <i>subuer-</i>	הלך <i>Ch. vectigal</i>
הצן <i>currus falcatus</i>	הליך <i>ambulatio</i>
הר <i>mons</i>	הלל <i>insaniuit</i>
הרג <i>interfecit</i>	הלל <i>laudauit</i> } <i>p. 86.</i>
הרגה <i>occisio</i>	ההל <i>splenduit</i> }
הרה <i>concepit</i>	הילל <i>lucifer stella</i>
הרה <i>grauida</i>	הלול <i>laus</i>
הורה <i>genitor</i>	הוללות <i>insania</i>
הרון <i>conceptio</i>	הלם <i>tudit, contudit</i>
הרם	

דשן <i>saginat</i> fuit	מדרך <i>vestigium</i>
דשן <i>pingue fecit</i> , <i>saginavit</i> : it. <i>decinera-</i>	דרום <i>meridies</i>
דשן <i>pinguis</i> (uit	ברע אדרע <i>brachium</i>
דשן <i>pinguedo</i> : <i>cinis</i>	דרור <i>libertas</i> : <i>hirundo</i>
דשן <i>pygargus</i> , <i>dama</i>	דרש <i>inquisiuit</i>
דרת <i>lex</i> , <i>edictum</i> , <i>ius</i>	מדרש <i>commentarius</i>
דרתא Ch. <i>herba</i>	דרשה <i>homilia</i> , <i>concio</i>
דרתא Ch. <i>legisperiti</i>	דרשא <i>germinavit</i>
	דרשא <i>herba</i> , <i>germen</i>

ה

הרם Ch. <i>frustum</i>	הא en! ecce!
הרם <i>myrtus</i> p. 44.	הא euge!
הרם <i>deturbavit</i>	הבל <i>euanuit</i> (51.
הרם <i>honoravit</i>	הבל <i>vanitas</i> p.
הרם <i>honor</i> , <i>decus</i>	הבר <i>astrologus</i>
הה <i>ab</i> ! <i>heu</i> !	הגיג <i>meditatio</i>
הוא <i>ille</i> , הוא <i>ill</i> p. 55.	הגה <i>meditatus fuit</i>
הור <i>decus</i> , <i>gloria</i> , <i>honor</i>	הגה <i>sermo</i> , <i>loquela</i>
הוה Ch. <i>fuit</i>	הגות, הגיון <i>meditatio</i>
הוה <i>ærumna</i> , <i>prauitas</i>	הידר <i>celeusma</i>
הוה <i>idem</i> , it. <i>opes</i>	הדה <i>iniecit</i> , <i>immisit</i>
הוי <i>heu</i> ! o <i>heus</i> !	הדר <i>contudit</i>
הוק Ch. <i>proficisci</i> , <i>ire</i>	הרום <i>scabellum</i>
הוס	O 4

מִדְמָנָה <i>finetum</i>	דִּכְזו <i>iste, ista</i>
דְּמַע <i>lacrymatus fuit</i>	דִּכְר <i>Ch. recordatus est</i>
דְּמַע <i>lacryma, liquor</i>	<i>it. aries: mas</i>
דְּמָעָה <i>lacrymæ</i>	דִּל <i>tenuis, pauper</i>
דְּמָשֶׁק <i>angulus, latus</i>	דִּלָּג <i>sub-transiliuit</i>
דְּנָא, דִּנָּה <i>Ch. hic, bæc. p.</i>	דִּלָּה <i>hausit</i>
דְּוָנָג <i>cera</i> (56.)	דִּלִּי <i>urna, situla</i>
דְּעָה, דְּעָה <i>scientia, à</i>	דִּלָּה <i>conturbauit</i>
דְּעָף <i>extinctus est</i>	דִּלָּל <i>attenuatus est</i>
דְּפִי <i>infamia, probrum</i>	דִּלָּף <i>stillauit</i>
דְּפֶק <i>pulsauit</i>	דִּלָּף <i>stilla</i>
דְּק <i>minutus, tenuis</i>	דִּלָּק <i>arsit: persecutus est</i>
דְּק <i>aulæum, cortina</i>	דִּלָּקַת <i>febris ardens</i>
דְּקַק <i>comminuit</i>	דִּלָּת <i>ostium, porta</i>
דְּקַר <i>transfixit</i>	דִּם <i>sanguis, p. 44.</i>
דְּר <i>parius lapis</i>	דִּם <i>quies: similitudo</i>
דְּר <i>Ch. ætas, generatio</i>	דְּמָה <i>similis fuit</i>
דְּרָאוֹן <i>contemptus</i>	דְּמָה <i>cogitauit</i>
דְּרָפֹן <i>stimulus, aculeus</i>	דְּמִי <i>excisio</i>
דְּרָגָה <i>gradus, præcipi-</i>	דְּמִי <i>silentium</i>
דְּרָדָר <i>carduus</i> (tium)	דְּמִיוֹן <i>similitudo</i>
דְּרָדָר <i>calcauit, incessit:</i>	דְּמוּת <i>similitudo</i>
<i>de arcu tetendit</i>	דְּמָם <i>siluit: quieuit</i>
דְּרָךְ <i>via, iter, p. 38.</i>	דְּמָמָה <i>silentium</i>
<i>mos, consuetudo</i>	דְּמֹן <i>stercus, fæces</i>
דְּרָדָר	

דחה <i>impulit</i>	תדהר <i>tæda</i>
מדהה <i>impulsio</i>	דוב <i>ursus</i>
דחי <i>idem</i> (<i>musica</i>)	דוג <i>piscari</i>
דחון <i>Ch. instrumenta</i>	דיג, דוג <i>piscator</i>
דחל <i>Ch. timuit</i>	דוד <i>dilectus: patruus</i>
דחיל <i>terribilis</i>	דוד <i>canistrum, sporta:</i>
דחן <i>milium</i>	<i>lebes, pelvis: item</i>
דחה <i>impulit</i>	דודאים, דודים <i>mandragoræ</i>
דחק <i>pressit, urfit</i>	דוה <i>languidus</i>
די <i>sufficientia</i>	דוי <i>languidus</i>
די <i>Ch. qui, quæ, quod,</i>	דוי <i>languor</i>
<i>it. quod, quia, p. 56.</i>	דיח <i>Hiph. dispulit</i>
דיה <i>miluus</i>	דוך <i>contundere</i>
דיו <i>atramentum</i>	מדוכה <i>mortarium</i>
דין <i>iudex</i>	דום <i>silere, quiescere</i>
דין <i>iudicium, caussa</i>	דומה <i>silentium: sepul-</i>
דיק <i>munitio</i>	<i>chrum</i>
דיש, דיש <i>trituration</i>	דומם <i>silentium: silens</i>
דך, דך <i>Ch. iste, ista,</i>	דון <i>iudicare: iudicium</i>
<i>p. 56.</i>	דוך <i>exsilire, gaudere</i>
דך <i>attritus, pauper</i>	דור <i>habitare</i>
דכא <i>con-, attriuit</i>	דור <i>pyra, rogos</i>
דכא <i>contritus</i>	דור <i>generatio, ætas</i>
דכה <i>con-, attriuit</i>	דוש <i>triturare</i>
דכי <i>contritio</i>	
דכן	

גת <i>torcular</i>	גשם <i>pluvia, Ch.corpus</i>
גתית <i>n. instrum. musici</i>	גשש <i>palpavit</i>

ד

דבר <i>ductus, caula</i>	דא <i>Ch. hæc, ista p. 56.</i>
דביר <i>adytum</i>	דאב <i>doluit, mœstus fuit</i>
הדביר <i>duxit</i>	דאבון, דאבה <i>dolor</i>
מדבר <i>desertum</i>	דאג <i>sollicitus fuit</i>
דברה <i>ductus</i>	דאגה <i>sollicitudo</i>
דבורה <i>apis</i>	דאה <i>volavit : miluus</i>
דבש <i>mel : palma</i>	דב <i>fluxus</i>
דבשת <i>gibbus cameli</i>	דב <i>ursus</i>
דג <i>piscis</i>	דבא <i>affluentia, opes</i>
דגה <i>auctus fuit</i>	דבב <i>mussitavit</i>
דגל <i>vexillum erexit</i>	דבה <i>infamia, p. 5.</i>
דגל <i>vexillum</i>	דבה <i>Ch. sacrificavit</i>
דגן <i>frumentum</i>	מדבהא <i>altare</i>
דגר <i>congregavit</i>	נדפק <i>paries, murus</i>
דר <i>uber, mamma</i>	דבלה <i>palatha</i>
דרה <i>Hith. vagatus est</i>	דבק <i>adhæsit</i>
דהב <i>Ch. aurum</i>	דבק <i>commissura</i>
מדהבה <i>aurea</i>	דבר <i>locutus est</i>
דהם <i>N. defatigatus est</i>	דבר <i>verbum : res</i>
דהר <i>plausit</i>	דבר <i>pestis</i>
תדהר	

גפן *vitis*, p. 38.
 גופר *cedri species*
 גפירות *sulphur*, p. 46.
 גר *fluxus*
 גר *peregrinus*
 גרב *scabies*, *psora*
 גרר *Hithp. scalpsit se*
 גרה *miscuit: rumen*
 גרז *N. excisus est*
 גרון *securis*
 גורל *fors*
 גרם *fregit, comminuit*
 גרם *os ossis*
 גרה *area*, p. 37.
 גרון *guttur*
 גרם *comminutus est*
 גרע *diminuit*
 גרה *convoluit*
 גרר *pugnis*
 גרפה *gleba*
 גרר *ruminavit: secuit*
 גרש *iecit, expulit*
 גרש *iectum, extrusum*
 גרש *comminutum*
 גרש *expulsio*
 גרש

גמא *absorpsit*
 גמא *iuncus, scirpus*
 גמר *cubitus mensura*
 גמר *excubitor*
 גמל *retribuit: abacta*
 גמול *retributio*
 גמל *camelus*, p. 44.
 גומץ *fouca, fossa*
 גמר *perfecit: defecit*
 גמיר *Ch. perfectus*
 גז *hortus*
 גנב *furatus est*
 גנב *fur*
 גנבה *furtum*
 גנה, גנה *hortus*
 גנוז *thesaurus*
 גנוך *gazophylacium*
 גנן *protexit*
 געל *fastidiuit*
 געל *fastidium*
 גער *increpauit*
 גערה *increpatio*
 מגערת *idem*
 געש *commotus est*
 גה *corpus: ala*

גיל <i>imago: exultatio</i>	גול <i>exultare</i>
גיר <i>calx parietis</i>	גוע <i>expiravit</i>
גל <i>cumulus: fluctus</i>	גוף <i>corpus</i>
גלב <i>tonsor</i>	גוף Hiph. <i>clausit</i>
גלגל <i>rota: sphaera</i>	גור <i>peregrinari: timere</i>
גלד <i>cutis, pellis</i>	גור <i>catulus</i>
גלה <i>migravit, reuelavit</i>	גוש <i>strigmentum</i>
גולה <i>migratio</i>	גז <i>vellus, lana</i>
גלה <i>lenticula</i> (um	גזבר Ch. <i>Quæstor</i>
גלות <i>deportatio, exili-</i>	גזל <i>totondit</i>
גליון <i>volumen, liber</i>	גזית <i>lapis cæsus</i>
גלח <i>rasit, abrasit</i>	גזל <i>diripuit</i>
גלל <i>voluit, conuoluit</i>	גזל, גזל <i>rapina</i>
גלל <i>stercus</i>	גזל <i>pullus</i>
גלל Ch. <i>deuolutio</i>	גזם <i>eruca</i>
גליל <i>limes, confinium</i>	גזע <i>truncus succifus</i>
גלל <i>propter p. 144.</i>	גזר <i>succidit: decidit</i>
גלילה <i>limes, terminus</i>	גזר <i>segmentum</i>
גלם <i>conuoluit</i>	גזרה <i>decisio: decretum</i>
גלם <i>glomus</i>	גזרה <i>serra</i>
גלומים <i>pallia</i>	גזרין Ch. <i>haruspices</i>
גלמוד <i>solitarius</i>	גזל, גזל <i>pruna</i>
גלע Hithp. <i>inmiscuit se</i>	גזון <i>venter reptilium</i>
גלש <i>deglabrauit</i>	גיא, גיא, גיא <i>vallis</i>
גם <i>etiam, quoque</i>	גיד <i>neruus</i>
גמא	

גדול <i>magnus</i>	גבוה <i>altus, elatus</i>
גדל <i>idem</i>	גובה, גובה <i>altitudo</i>
גודל <i>magnitudo</i>	גבהות <i>altitudo</i>
מגדל <i>turris</i>	גבה <i>recaluafter</i>
גדלה <i>magnificentia</i>	גבחת <i>caluitium</i>
גדילים <i>institæ, fasciæ</i>	גבל <i>determinavit</i>
גדע <i>amputavit</i>	גבול <i>terminus, finis</i>
גדף <i>blasphemavit</i>	גבן <i>gibbosus</i>
גדופה <i>conuitium</i>	גבנון <i>gibbosus</i>
גדר <i>sepsit</i>	גבינה <i>caseus</i>
גודר <i>cæmentarius</i>	גביע <i>scyphus</i>
גדר, גדר <i>maceria</i>	גבעה <i>collis</i>
גדרה <i>maceria</i>	גבר <i>præ- inualuit</i>
גדיש <i>aceruus frugum</i>	גבר, גבר <i>vir</i>
גהה <i>sanavit, curavit</i>	גבור <i>potens, validus</i>
גהה <i>medicina</i>	גביר <i>herus, p. 39.</i>
גהר <i>pronus procubuit</i>	גרורה <i>potentia</i>
גו, גו <i>corpus</i>	גביש <i>unio, margarita</i>
גו, גו <i>Ch. medium</i>	גג <i>tectum</i>
גוב <i>fouea: locusta</i>	גד <i>coriandrum: turma</i>
גוז <i>abscindi, auelli</i>	גדר <i>turmatim conuenit</i>
גוז <i>auulsor, eductor</i>	גדוד <i>turma</i>
גוח <i>prodiit, erupit</i>	גדר <i>Ch. ex- succidit</i>
גוח <i>eductor</i>	גדי <i>hædus p. 16.</i>
גוי <i>gens, gentilis</i>	גדל <i>magnus fuit</i>
גול	

בשם <i>conculcauit</i>	ברך <i>benedixit, genufle-</i>
בשר <i>caro</i> (<i>cavit</i>	ברך <i>genu p.40. (xit</i>
בשר <i>nunciauit, prædi-</i>	ברכה <i>benedictio</i>
בשורה <i>nuncium</i>	ברכה <i>piscina</i>
בשש <i>tardavit, distulit</i>	ברם <i>Ch. sed, verum</i>
בת <i>filia p. 149.</i>	ברק <i>fulguravit</i>
בת <i>pupilla, p. 148.</i>	ברק <i>fulgur</i>
בת <i>bathus mensura</i>	ברקת <i>Smaragdus</i>
בת <i>Ch. pernoctavit</i>	ברר <i>purificavit</i>
בתה <i>desolatio</i>	ברוש <i>abies: bruta</i>
בתולה <i>virgo</i> (48.	ברות <i>bruta arbor</i>
בתולים <i>virginitas, p.</i>	בורית <i>smegma</i>
בתק <i>transfixit</i>	ברית <i>fœdus</i>
בתר <i>dissecuit</i>	בשל <i>coctum fuit</i>
בתר <i>frustum, pars</i>	בשל <i>coctum, elixatum</i>
בתר <i>Ch. post, p. 144.</i>	בשם, בשם <i>aroma</i>



גאל <i>pollutio</i>	גאל <i>elatus, superbo</i>
גאלה <i>redemptio</i>	גאלה <i>extulit se, superbiit</i>
גאות <i>superbia, fastus</i>	גאה <i>superbia</i>
גב <i>gibbus, dorsum: e-</i>	גאה <i>idem</i>
<i>minentia: fornix</i>	גאון <i>excellencia, fastus</i>
גבא <i>lacuna, fossa</i>	גאל <i>redemit, vindicavit</i>
גבה <i>altus, elatus fuit</i>	גאל <i>polluit</i>
גבוה	

בִּקְר *bos, boues, armen-
mentum*

בּוֹקֵר *bubulcus*

בִּקְרָה *inquisitio*

בִּקּוּרָה *flagellatio*

בִּיקֵשׁ *in-requisiuit*

בִּקְשָׁה *petitio* p. 52.

בִּר *mundus, purus*

בִּר *frumentum*

בִּר *puritas*

בִּר Ch. *filius*

בִּרָא Ch. *ager*

בִּרָא *creavit, P. præcidit*

succidit, H. saginavit

בִּרְיָא *pinguis*

בִּרְיָא *creatura*

בִּרְד *grandinauit*

בִּרְד *grando*

בִּרָה *comedit*

בִּרְיָה *cibus*

בִּרְיָה *serenitas, puritas*

בִּרְזָל *ferrum*

בִּרַח *fugit, aufugit*

בִּרְיָח *fugitiuus*

בִּרְיָח *vectis*

בִּרְךְ

בִּעִיר *brutum, pecus*

בִּעֵר *brutus, bardus*

בִּעֲרָה *incendium*

בִּעַת *terrefecit*

בִּעַתָּה *terror*

בִּץ *lutum*

בִּצָל *cepa*

בִּצַע *quæstum fecit*

בִּצַע *lucrum*

בִּצַק *intumuit*

בִּצַק *massa farinacea*

בִּצַר *amputauit, præ-*

cidit: vindemiauit

בִּצַר *muniuit*

בִּצִיר *vindemia*

בִּצוּר *munitum*

מִבְצָר *munitio*

בִּצָר, בִּצָר *aurum*

בִּצוּרָה *sterilitas*

בִּקַע *scidit, fidit*

בִּקַע *dissectio*

בִּקְעָה *vallis*

בִּקַק *exhausit*

בִּיקֵר *inquisiuit*

בִּיקֵר *mane*

בלחה <i>conturbatio</i>	בין <i>in, inter</i>
בלל <i>confudit</i>	ביצה <i>ouum</i>
בליל <i>farrago</i>	ביר <i>puteus</i>
תבלול <i>suffusio</i>	בירה <i>regia, palatium</i>
בלם <i>clausit, obturavit</i>	בית <i>domus, p. 54.</i>
בלם <i>inquisivit</i>	בית Ch. <i>pernoctavit</i>
בלע <i>deglutiuit</i>	בכא <i>morus arbor</i>
בלע <i>absorptio</i>	בכה <i>fleuit, defleuit</i>
בלק <i>euacuavit</i>	בכי, בכה <i>fletus</i>
במה <i>excelsum, ara</i>	בכור <i>primogenitus (cit</i>
בן <i>filius, p. 53.</i>	בכור <i>primogenitum effe-</i>
בנה <i>ædificauit</i>	בכירה <i>primogenita</i>
בניה <i>ædificium</i>	בכורה <i>primogenitura</i>
בינה <i>intelligentia</i>	מבכירה <i>primipara</i>
בנס Ch. <i>iratus fuit</i>	בכורה <i>præcox</i>
בוסר <i>omphax</i>	בכרה <i>dromas</i>
בער <i>pro, propter, per</i>	בכורים <i>primitiæ</i>
בעה <i>bullas excitauit,</i>	בכות, בכית <i>fletus</i>
it. <i>quæsiuit, rogauit</i>	בל Ch. <i>cor, animus</i>
בעות <i>petitio</i>	בל <i>non, nequaquam</i>
בעט <i>recalcitrauit</i>	בלי, בלתי <i>non:sine, præ-</i>
בעל <i>uxorem duxit</i>	ter, p. 147.
בועל <i>maritus</i>	הבליג <i>recreauit se</i>
בעל <i>Dominus, maritus</i>	בלה <i>inueterauit</i>
בער <i>arsit</i>	בלה <i>vetus, tritus</i>
בעיר	

בוה <i>spreuit, despexit</i>	בהלה <i>terror</i>
בויון <i>contemptus</i> (147.	בהמה <i>iumentum</i>
נמבוה <i>contemptibilis</i> p.	בהן <i>pollex</i>
בוז <i>diripuit</i>	בהק <i>vitiligo</i>
בוז, בוה <i>præda</i>	בהיר <i>nitidus</i>
בוק <i>fulgur</i>	בהרת <i>papula</i>
בוז <i>dispersit</i>	בוא <i>venire, ingredi:</i>
בחל <i>aversatus est</i>	<i>coire: de sole occum-</i>
בחן <i>probavit</i>	<i>bere</i>
בוהן <i>probatio</i> (ria	בוא <i>ingressus, accessus</i>
בחן <i>specula explorato-</i>	מבוא, מובא <i>idem</i>
בחון <i>idem</i>	ביאה <i>ingressus: coitus</i>
בחר <i>elegit, selegit</i> (uenis	בוב Niph. <i>vacuus</i>
בחור, בחיר <i>selectus, iu-</i>	בוז <i>spernere: it. con-</i>
מבחר, מבחור <i>selectum</i>	<i>temptus, despectio</i>
בטא <i>pronunciauit</i>	בוזה <i>despectio</i>
מבטא <i>prolatio</i>	בוך N. <i>perplexum fuit</i>
בטח <i>confidit</i>	ביל Octob. mens. <i>it. pro-</i>
בטחון, בטח <i>fiducia</i>	בין <i>intelligere</i> (uentus
מבטח <i>fiducia</i>	בוס <i>conculcare</i>
בטחה, בטחה <i>fiducia</i>	מבוקה, בוקה <i>vacuitas</i>
בטל <i>cessavit</i>	בור <i>fouea: sepulchrum</i>
בטן <i>uterus, venter</i>	בוש <i>erubescere</i> (dor
בטנים <i>nuces auellanae</i>	בשנה, בשת, בושה <i>pu-</i>
בי <i>ab! quæso</i>	מבשים <i>pudenda</i>
בין	

אתה venit	אשרה lucus (tus
אתם vos, p. 55.	אשרי beatitudines, bea-
איתון ingressus	אשיש fundamentum
אתון asina (vos	אשישה lagena
אתון Ch. fornax, it.	את Art. Acc. it. præp.
אתנה merces meretri-	cum, it. ligo
אתנן idem (cia	את Ch. signum
אתיק peristylum	את tu fem. p. 55.
אתר Ch. locus	אתה tu mas. ibid.

ב

בר linum : vectis	באר declaravit
בדא mentitus est	באר puteus, p. 37.
בדר solitarius fuit	באר fouea
בדר solitarius	באש putruit, foetuit
בדל separavit	באש faetor
בדל separatum	באשה lolium, lappa
בדיל stannum: propter	באושים labruscæ
בדלה bdellium	באש Ch. malum fuit
בדק scrutatus est	בבה pupilla
בדק rima, fissura	בג cibus
בדר Ch. sparsit	בגר perfide egit (38.
בהו vacuitas	בגר perfidia: vestis, p.
בהט Porphyrites	בגוד præuaricator, p.
בהל turbavit	39.
בהלה	

אֶרֶץ <i>terra, regio</i>	אֶרֶג <i>texuit</i>
אֶרְקָא Ch. <i>terra</i>	אֶרְגוֹן Ch. <i>purpura</i>
אֶרַר <i>maledixit</i>	אֶרְגוֹ <i>arca</i>
אֶרֶשׁ <i>desponsavit</i>	אֶרְגָּמֶן <i>purpura</i>
אֶרְשֵׁת <i>effatum</i>	אֶרְהָ <i>decerpfit</i>
אֶשׁ <i>ignis</i>	אֶרוֹ Ch. <i>en! ecce!</i>
אֶשֶׁר <i>effusio, decursus</i>	אֶרְיָה, אֶרְוָה <i>præsepe</i>
אֶשָּׁה <i>ignitum</i> (51.	אֶרְוָה <i>cedrus</i>
אֶשָּׁה <i>mulier, uxor, p.</i>	אֶרְהָ <i>iter fecit</i> (do
אֶשִׁיָּה <i>fundamentum</i>	אֶרְהָ <i>iter, via: consuetu-</i>
אֶשְׁךָ <i>testiculus</i>	אֶרְחָה <i>comitatus</i>
אֶשֶׁל <i>nemus, arboretum</i>	אֶרְחָה <i>viaticum</i>
אֶשֶׁם <i>reus fuit, deliquit</i>	אֶרִי, אֶרְיָה <i>leo</i>
אֶשֶׁם <i>reus</i>	אֶרְךָ <i>prolongatum fuit</i>
אֶשֶׁם <i>reatus, delictum</i>	אֶרְךָ <i>longitudo</i>
אֶשְׁףָּה Ch. <i>astrologus</i>	אֶרְךָ <i>idem, it. longus</i>
אֶשְׁפָּה <i>pharetra</i>	אֶרִידָה Ch. <i>decens</i>
אֶשְׁפֹּת <i>stercus, fimus</i>	אֶרְכָּה <i>diuturnum</i>
אֶשֶׁר <i>incessit</i>	אֶרְכָּה <i>sanitas</i>
אֶשֶׁר <i>beatum dixit</i>	אֶרְכָּה Ch. <i>prorogatio</i>
אֶשֶׁר <i>beatitudo</i>	אֶרְמוֹן <i>palatium</i>
אֶשֹׁר, אֶשֶׁר <i>gressus</i>	אֶרְן <i>ornus arbor</i>
אֶשֶׁר <i>qui, quæ, quod: it.</i>	אֶרֹן <i>arca, capsula</i>
<i>quia, quod, p. 56.</i>	אֶרְנַבָּת <i>lepus</i>
אֶשְׁוֹר <i>buxus</i>	אֶרֶע Ch. <i>terra</i>
אֶשְׁרָה	

אפלה, מאפל, אפל	<i>caligo, obscuritas</i>	אנש <i>ager fuit</i>
אפילות <i>serotina</i>		אנש <i>ager, infirmus</i>
אופן <i>rota:modus, p. 44.</i>		אנש, Ch. <i>homo</i>
אפס <i>desiit, cessavit</i>		אנת <i>Ch. tu, p. 55.</i>
אפס <i>defectus, terminus</i>		אסוך <i>Lecythus, vas olei</i>
אפע <i>vipera</i>		אסם <i>horreum (num</i>
אפה <i>circumdedit (se</i>		אסון <i>periculum, dam-</i>
אפק <i>Hithp. continuat</i>		אסף <i>congregavit</i>
אפיק <i>fortis: alueus</i>		אסף, אסיה, אסף <i>col-</i>
אפר <i>cinis</i>		<i>lectio (nea</i>
אפר <i>cinis, it. tiara</i>		אספסא <i>turba collecta-</i>
אפתום <i>Ch. thesaurus</i>		אסר <i>ligavit, alligavit</i>
אץ <i>præcepit, festinus</i>		אסר <i>vinculum, ligatio</i>
אצל <i>separavit, seposuit</i>		אסיר <i>vincit, אסיר, אסיר</i>
אצל <i>apud, p. 127.</i>		אסר <i>Ch. interdictum</i>
אציל <i>ala, axilla</i>		אע <i>Ch. arbor, lignum</i>
אצר <i>thesaurizavit</i>		אף <i>ira: vultus: nares,</i>
אוצר <i>thesaurus</i>		R. אנה <i>p. 129.</i>
אקו <i>bircus silvestris</i>		אף <i>etiam</i>
ארב <i>insidiatus est</i>		אפר <i>amiciuit, accinxit</i>
ארב <i>insidiæ</i>		אפוד <i>Ephod, humerale</i>
מארב <i>insidiæ</i>		אפדה <i>amictus</i>
ארבה <i>specus, cataracta</i>		אפה <i>pinsuit, coxit</i>
ארבה <i>locusta</i>		אפל <i>caliginosus</i>
ארג		

אִמֶּר Ch. agnus
 אִמֶּשׁ hesternā nocte
 אִמֶּת veritas, p. 149.
 אִן ubi? אִנָּה quo?
 אִנָּא quæso!
 אִנָּה mœstus fuit
 אִנָּה euenire fecit
 אִנִּיהַ mœror
 אִנִּיהַ occasio
 אִנַּח Niph. suspiravit
 אִנַּח suspirium, genitus
 אִנַּחֲנוּ nos, p. 55.
 אִנִּי navis
 אִנִּי Ch. אֲנִי ego ibid.
 אִנֶּךָ perpendiculum
 אִנוּכִי ego
 אִנוּ Ch. illi, isti, p. 55.
 אִנֶּם coegit, ur sit
 אִנַּח iratus fuit: spiravit
 אִנַּפָּא Ch. facies, vultus
 אִנַּפָּה ardea, avis
 אִנַּק clamavit, gemit
 אִנַּקָּה gemitus, clamor,
 it. reptilis immundi
 nomen, stellio
 אִנַּשׁ

אִם quodsi: sed
 אִם mater: biuium; me-
 tropolis
 אִם לֵאמֹר, אִם populus p. 147
 אִמָּה Ch. natio, popul⁹
 אִמָּה ancilla
 אִמָּה cubitus (le
 אִמָּלָה languidum, debi-
 אִמָּלֵל languidus
 אִמֶּן nutriuit, it. fidus
 אִמֶּן fuit Hiph. credidit
 אִמֶּן אִמֶּנָה, אִמֶּן, אִמֶּן fides,
 veritas
 אִמֶּן fides: amen
 אִמֶּן nutritius
 אִמֶּן artifex
 אִמָּנָה firmitas, foedus
 אִמָּנָה אִמָּנָם vere
 אִמָּץ fortis fuit
 אִמִּיץ fortis, robustus
 אִמָּץ fortitudo, robur
 אִמֶּר dixit
 אִמֶּר, אִמֶּר, אִמֶּר, אִמֶּר
 אִמֶּר Ch. מֵאמֶר sermo
 אִמֶּר ramus summus

אלה *iuravit: adiuratio*

אלה *quercus*

אלון *quercus*

אלוה *Ch. DEVS*

אלו *Ch. ecce!*

אלה *fætibus factus est*

אלך *Ch. illi, isti*

אליל *nihil: idolum*

אלול *Elul mensis*

אלם *N. obmutuit*

אלם *mutus*

אלם *obmutescencia*

אלם *porticus*

אלם *certe, profecto*

אלמה *manipulus sege-*

אלמן *viduus (tum*

אלמות *viduitas*

אלמוני *anonymus*

אילן *illi, illæ*

אילן *Ch. arbor*

אלף *didicit*

אלוף *Doctor, dux, bos*

אלף *mille, chalias*

אלץ *pressit, urfit*

אם *si: an?*

כִּי-אִם

אילן *quercus*

איום *terribilis*

אימה *terror, p. 47.*

אין *non, nihil*

איפה *Epha mensura*

איר *Aiar mensis*

איש *vir, mas: aliquis*

אישון *nigredo:*

pupilla oculi

אית *Ch. est, sunt*

איתן *fortis, asper*

אך *tantum, sed*

אכזר *crudelis*

אכל *comedit*

אכלה, אכלה, אכלה

אכלה *esca*

אכלה *culter, gladius*

אכן *vere, certe*

אכה *incuruavit se*

אכה *manus*

אכר *agricola*

אל *DEVS, fortis*

אל *illi, isti*

אל *ad, apud p. 173.*

אל *ne, nequaquam*

אָהוּה *possessio*
 אָהַר *alius, alter*
 אַהַר *postea*
 אָהוּר *retrosum*
 אָהַרוֹן *posterior*
 אַהַרִית *posteritas*
 אָהַר *moratus est*
 אַהַת *una p. 148.*
 אָחוֹת *soror*
 אַט *leniter*
 אַטִים *præstigiatores*
 אָטֵר *rhamnus*
 אָטֵם *clausit*
 אָטוֹן *funis, filum*
 אָטֵר *clausit*
 אִי *ubi? insula*
 אִיב *inimicatus est*
 אִיב *inimicus*
 אִיבָה *inimicitia*
 אִיד *vapor*
 אִיה *ubi?*
 אִיך *quomodo?*
 אִיל *aries: limen*
 אִיל *ceruus*
 אִיל *fortitudo*
 אִיל

אָוֹן *robur: opes*
 אָוֹן *iniquitas: labor*
 אִוֵץ *urgere, festinare*
 אִוֵר *lucere: lux*
 אִוֵר *ignis*
 אִוֵת *signum*
 אִוֵ *tunc*
 אִוֵה *Ch. accendit*
 אִוֵב *Hyssopus*
 אִוֵד *Ch. abiit*
 אִוֵל *abiit*
 אִוֵל *itio, iter*
 אָוֹן *auris*
 אָוֹן *auribus percepit*
 אִוֵנִים *arma*
 אִוֵנִים *lances*
 אִוֵר *accinxit*
 אִוֵר *cingulum*
 אִה *frater p. 51. 59.*
 אִהַר *unus*
 אִהַר *uniuit, adunauit se*
 אִהִדוֹן *Ch. ænigmata*
 אִהוּ *vlua, carectum*
 אִהוּה *fraternitas*
 אִהוּ *apprehendit*

ארן *basis, stylobates*

אדון *Dominus*

אדון *Ch. tunc*

אדר *magnificus fuit*

אדר *magnificus* נאדר

אדר *magnificen-*
tia.

אדר *Februarius mensis*

אדר *Ch. area, horreum*

אהב *amavit, dilexit*

אהב *amor* אהבה

אהה *ab! aba!*

אהל *tentorium fixit*

אהל *tentorium*

אהלים *santali; aloe*

או *sive, vel, aut*

אוב *Pytho*

אור *titio, torris*

אור *causā* על-אודות

איה *desideravit*

איה *desiderium*

אול *robur*

אוי *stultus*

אולת *stultitia*

אולי *utinam!*

און

אבנט *balthus*

אבס *saginavit*

אבוס *præsepe*

אבק *pulvis* אבקה

אבק *luctatus est* נאבק

אבר *ala, penna* אברה

אבר *volavit* (tens) האביר

אבר *fortis, po-* אביר

אברה *fasciculus, agmen*

אגוז *nux*

אגל *gutta*

אגם *stagnum*

אגמון *iuncus: abenum*

אגן *crater, p. 37.*

אגפים *alæ, agmina*

אגר *collegit*

אגרת *epistola*

אגורה *obulus*

אגרטל *pelvis*

אדב *cruciauit*

אדם *rubuit*

אדם *Homo*

אדום *ruber, rufus*

אדם *rubinus lapis*

אדמה *terra rufa*



PARS III.

Compendium Lexici

Hebræo - Chaldæi.

א

אֲבִיוֹנָה *appetitus*

אֲבִי o! *ab!*

אֲבִי *eheu!*

אֲבָרַךְ *eleuauit se*

אֲבַל *luxit, planxit*

אֲבַל *lugens, p. 85.*

אֲבַל *luctus*

אֲבַל *verumtamen, sed*

אֲבַל *aquæductus a בל*

אֲבֹן *lapis: pondus p. 37.*

אֲבָנִים *Sella parturien-*

tium, & figulorum.

אֲבִיט

אֲב *Pater, p. 51. 59.*

אֲבָא *fructus recens*

אֲבָא *Ch. pater*

אֲבִיב *spica, arista, it.*

Abiv, Martius men-

sis

אֲבַד *periit: perdidit*

אֲבָדָה *res perdita*

אֲבָדוֹן, אֲבָדוֹן *perditio*

אֲבָה *voluit*

אֲבָה *voluntas*

אֲבִיוֹן *egenus, pauper*

N 3

וְאִם-אֵינְךָ מְשִׁיב *nisi tu restituas*, Gen. 20.
 לֹא הִתְמַהֲמַהְנוּ *nisi tardauissemus*, -- 43.
 מִה־תֵּתֶנְךָ לִי כִי תָבוֹא אֵלַי *quid dabis mibi,*
si ingredieris ad me? -- 38. 16. Quandoque
 אִם *si* pleonastice aliis particulis addi-
 tur, vt אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי *usquequo si fe-*
cero, -- 28. 15.

III. *Causales* cum Præterito, & Futu-
 ro construuntur, vt כִּי רָאָתָה כִּי-גָדַל שֶׁלָּה *vidit enim,*
quod adoleuerit Sela, Gen. 38. 15.
 עָקַב אֲשֶׁר-שָׁמַע אֶבְרָהָם בְּקוֹלִי : *eo quod*
audiuerit Abraham vocem meam, Gen. 26. 5.

וְתֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן *ut habitetis in*
terra Gosen, -- 46. 34.



rior est, at frequentissimus apud Rab-
binos, vt videri potest in Euangeliiis
Ioan. Bapt. IONA, quæ Anno 1746. Pra-
gæ recusa sunt adcurante FRANC. HA-
SELBAVERO S. I.

§. II. *De Coniunctionum separata-
rum Constructione.*

I. Copulatiuæ גַּם, אֵף, *etiam, quoque*,
cum omnibus vocibus construuntur,
& sæpius augendæ potius significa-
tionis, quam copulandi causa adhi-
bentur, & modo ante - modo postpo-
nuntur, vt גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם *etiam ex vo-*
latilibus cæli, Gen. 7.3. וַיֹּאכַל גַּם-אֶכּוֹל *co-*
medit etiam comedendo, Gen. 15. 18. Repe-
titæ vertuntur *tum, vel tam, quam*, vt
וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם רָכָב גַּם פָּרָשִׁים *ascenderunt*
cum illo tam currus, quam equites, ib. v. 9.
Sæpe Pleonasmus est Copulatiuarum,
vt וַיֹּאכַל גַּם-זֶה *etiam quoque hoc*, Levit.
16. 44. Sæpe Ellipsis, vt שָׁמַשׁ יָרָה עֶמֶד *sol*,
luna stetit, Hab. 3. 11.

II. Conditionales cum Præsenti, Præ-
terito, & Futuro construuntur, vt
וְאִם

VITA in libro *Habbáchur Orat. I. Sect. V.*) Videndum igitur, vbi sententiam inchoet, aut vocem voci, sensumue sensui copulet. Insuper in casu conuersionis in persona prima & secunda singulari accentus ex penultima ad vltimam descendit, vt **וְאָמַרְתִּי** & dicam ad eam, Gen. 24. 43. **וְאָמַרְתָּ** & dices, Gen. 32. 18. Quiescentia tamen tertia **אֵלֶיהָ**, vel **הָ** accentum suo loco ferant, vt Gen. 28. 16. **וְנָשָׂאתִי לְכָל-הַמָּקוֹם** & condonabo toti loco. Quiescentium secunda autem persona tertia feminina, singul. & tertia pluralis Præteriti Kal, & Hiphil, quæ per se penacutæ sunt, (pag. 23.) accentum sæpe ad vltimam syllabam reiicit: rarius in *Defectiuis secunda*.

VI. **וְ** quia, quod, præfigitur omnibus vocibus, imprimitque sequenti literæ Dagesch: Punctum eius ordinarium est Segol, quandoque Pathach; vnum cum Scheua reperitur Eccl. 3. 18. (pag. 33.) **שָׁהִם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם** quod ipsi bestia sint illis. Vfus eius in Bibliis rarior

omnibus Coniugationibus , & Verborum generibus mutantur in oppositas breues Kamez - Chatuph , & Segol: (pag. 25.) Cholem quidem præcipue hanc mutationem subit in Kal Verborum Defectiuorum , & Quiescentium secunda , vt *II. Reg. 4. 34.* וַיֵּחָם בָּשָׂר הַיֶּלֶד & *calefacta est caro pueri*, ex forma יָחֹם: *Gen. 21. 4.* וַיִּמַּל אֲבִרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ & *circumcidit Abraham Isaacum filium suum*, ex forma יָמַל: Zere occurrit in Kal Verborum prima א, vel ', vt וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים & *dixit Deus*, *Gen. 1. 3.* ex forma יֹאמֶר (pag. 91.) In Niph. & Hithpael: in Hiphil Defectiuorum secunda , & Quiescentium prima'

V. Quæri hic potest , quomodo adpositum Præterito cognosci possit, an sit *conuersium*, an pure *copulatiuum*? respondetur: si præcessit aliud Præteritum , vel Futurum loco Præteriti positum , seu conuersum , tum pure copulatiuum erit , vt *Isai. 41. 4.* מַי פָּעַל וַיַּעַשׂ *quis fecit , & operatus est*? sin minus, conuersium erit, (ELIAS LE-

cum id Metheg vel expressum, vel subintellectum sustentat (p. 10.) ut
 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים *benedixit eis DEVS,*
Gen. 1. 18.

* *Apud Chaldaeos ꝑ Conuersium locum non habet, sed ibi Præteritum, & Futurum proprio Tempore efferuntur, ut Gen. 1. 3. וַיֹּאמֶר יְהוָה נְהוֹרָא & dixit Deus, sit lux, Gen. 44. 31. וַיְהִי כִּד יַחְזִי אֲרִי לִית עוֹלִימָא וַיָּמוּת. eritque, quando videbit, quod non adfit puer, & morietur. In Hebraico primi textus est וַיֹּאמֶר & dixit, Futurum conuersum: in secundo וַיְהִי & erit, וַיָּמוּת & morietur, Præterita conuersa.*

** *Ratione Accentus sæpe etiam alias Kamez est ante Verba monosyllaba, aut penacuta, vel etiam Pronomina.*

IV. Hoc casu cum Futuro Accentus ex vltima frequentissime ad penultimam transfertur; vnde Vocales longæ Cholem, & Zere vltimæ syllabæ in
 omni-

litteras labiales בּוּמָה, & scheuatas habet Schurek; excipe הָ, & הֶ verborum הִיָּה & הָיָה, ante quas habet Chirek.

II. Præter vim istam copulandi littera ׳ præfixa Verbis significationem eorum immutat, Præteriti scilicet in significationem Futuri, & vicissim: * ab hoc conuertendi vsu Grammaticis וּוֹ הַפּוּךְ *Vau Conuersionis*, seu conuersium dicitur. Ante Præteritum retinet Scheua, aut illud mutat secundum priorem, & communem de mutatione Punctorum doctrinam, vt זָכַרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי וְנִמְלַחְתָּם *recordabor fœderis mei*, Gen. 9. 16. אֶת-בָּשָׂר עֲרַלְתֶּם *circumcidetis carnem præputii vestri*, Gen. 17. 11. וְאָמַרְתֶּם *dicitis*, Gen. 32. 10.

III. Ante Futurum in casu conuersionis notatur cum Pathach sequente Dagesch, quod exclusum ex * primæ personæ singularis, compensatur per Kamez: ** וְאָמַר לָהּ *dixi ei* Gen. 20. 13. E littera ׳ scheuata pariter eiicitur, cum

SECTIO III.

De Syntaxi Interiectionum.

INteriectiones vsum aliis linguis communem sequuntur, adeo, vt hic nihil dicendum veniat: Exempla etiam obuia nobis in Genesi nostra occurrunt, vt *Cap. 11. 13.* *הָבָה נִלְבְּנָה לִבְנִים eia! agedum! formemus lateres:* Sic *Cap. 13. 13.* *אָנָּה לִי שְׁמַעֲנִי quæso! audi me:* *Cap. 50. 17.* *אָנָּה נָא פֶּשַׁע אֶחָיִךְ obsecro! condona nunc præuaricationem fratrum tuorum.*

SECTIO IV.

De Syntaxi Coniunctionum.

§. I. De Constructione Coniunctionum inseparabilium.

I. Coniunctiones inseparabiles duæ sunt: ו copulatiua, & ו causalis. !Vau cum Scheua quascumque voces copulat, vnde וו הַבּוֹר *Vau Copulationis*, seu copulatiuum dicitur. Sequitur quoad mutationem vocalis regulas communes: confer etiam dicta hic de א Aduerbio similitudinis *Sect. I. §. I.* Ante
lit-

turo iungitur, vt *וַאֲחֵר נִגַּשׁ יוֹסֵף* *postea accessit Ioseph*, Gen. 33. 7. Adiungitur sæpe pleonastice particula *כֵּן*, vt *וַאֲחֵרֵיכֵן* *postea egredientur*, Gen. 15. 14. 2.) *אָז*, *אָזֹּנָה* *tunc* pariter Præterito, & Futuro conueniunt, Futurum tamen sæpe in Præteritum conuertit. 3.) *טָרָם* *antequam* Præterito, & Futuro, vt Gen. 24. 15. *טָרָם כָּלָה לְדַבֵּר* *antequam finiuiisset loqui.*

SECTIO II.

De Syntaxi Præpositionum.

I. **P**Ræpositiones inseparabiles sunt litteræ *בְּכֵלָם*, quomodo hæ vocibus præfiguntur, & significant, videatur pag. 33. quomodo cum Pronominibus Affixis construantur p. 172.

II. Præpositiones separatæ pag. 143. recensitæ, aliæ Accusatiuum regunt, aliæ Ablatiuum, hosque casus Verbo tamquam motus, aut quietis causam, terminumue adiungunt. Cum Affixis construuntur quædam vt Nomina singularis, quædam vt Nomina pluralis Numeri, interueniente scilicet littera', (pag. 173.)

SE-

negationem indicant, & *non omnis per nullus* explicatur.

III. Ante Verba non omnia Aduerbia negandi æqualiter adhibentur; nam
 1.) *ל* Participio tantum iungitur 2.) *ל* *ne* dehortantis Futuro tantum conuenit, & quemadmodum *ו* Vau conuersuum accentum retrahit. (pag. 25.)
 3.) *ב*, & *ב* *non* Præterito, & Futuro. 4.) *ב* Præterito, & Participio, sed assumpto *ל*, frequentissimum est cum Infinitiuo, redditurque *ne*, *ut non*, vt Gen. 3. 11. *אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבְלֹתִי אֲכָל-* *de qua præcepi tibi, ut non comederes de illa.*

IV. Aduerbium interrogandi *א*, vel *א* *ubi*? ante Nomina pariter Ellipfin verbi Substantiui infert, vt *א* *הָבֵל אָחִיךָ* *ubi est Abel frater tuus?* Gen. 4. 9. *א* assumit quandoque Pronomen *ז*, quod tum redditur per particulam expletiuam *nam*, *ubinam*?

V. Aduerbia Temporis cum Verbis constructa attendi hic merentur:
 1.) *א*, *א* *postea* Præterito, & Futuro

III. Quum duæ res ita inter se comparantur, vt absoluta vtriusque similitudo designetur, vtrique voci ם similitudinis præfigitur, vt in allato mox exemplo patet. Eo casu quandoque per *tum*, vel per *tam*, *quam* exponitur.

IV. Cum Coniunctione inseparabili ם præfixum vocibus idem est, quod כַּאֲשֶׁר notatque *quum*, *quando*, *quandoquidem*, *quemadmodum*, *sicut*, & imprimit sequenti litteræ Dagesch, vt כַּשֶׁבַע *sicut venerat*, Eccl. 5. 14.

§. II. De usu Aduerbiorum separatorum.

I. Aduerbia negandi Nominibus præposita priuationem inferunt, vt a Græcorum, vel in Latinorum, vt מִגֹּיִם לֹא קִדְּשִׁים *a gente non sancta*, i. e. maligna, Ps. 43. 1.

II. Aduerbia לֹא, & לֹא־non, ante Nomina per Ellipsin Verbi Substantiui frequentissime ponuntur, & לֹא negat simpliciter, לֹא־vero de tota, ac certa aliqua specie, atque per *nullus*, *nihil*, redditur. Ante Particulam כֻּלֹּם *omnis vniuersalem*
nega-

quod si vero Gutturalis sequens habet Kamez, habet Segol (pag. 33.) & tum ab Articulo ex sensu distinguendum est.

II. Littera כ Aduerbum *similitudinis* ut, *sicut*, *quasi*, cum Scheua aliis vocibus præponitur, (pag. 34.) ut כִּגְן־יְהוָה *sicut hortus DOMINI*, Gen. 13. 10. Quod ante aliud Scheua mutatur in Chirek : (p. 14. V.) ut וַיִּתֵּן אֶתָּנוּ כַּמְדָּלִים אֶת־הָאָרֶץ & *posuit nos sicut exploratores terræ*, Gen. 42. 30. Alterum Scheua sub littera י tollitur, (ibid.) ut כִּי־הָיוּ יָדָיו כִּיְדֵי עֵשָׂו *quia fuerunt manus eius sicut manus Esau*, Gen. 27. 28. Ante litteram Gutturalem cum Scheua composito habet punctum breue conforme sequenti breuissimo (ibid. VI.) ut וְשִׂמְתִּי אֶת־זֶרְעִךָ כַּעֲפֹר *ponam semen tuum sicut puluerem terræ*, Gen. 13. 17. Ante Nomina Articulum ה communiter excludit, seruata eius vocali, (pag. 34.) ut וְהָיָה כַּצַּדִּיק *erit sicut iustus sicut impius*, Gen. 18. 24.

SECTIO I.

De Constructione Aduerbii.

ADuerbia alia sunt separata, alia coniuncta, seu inseparabilia, quæ vocibus aliis præfiguntur; vtraque ad aliarum partium significationem explicandam, vt in aliis linguis adhibentur.

§. I. *De usu Aduerbiorum Coniunctorum.*

I. Littera ה Aduerbium *interrogandi* an, num vocibus cum Chateph-Pathach præponitur, vt השמר אחי אנוכי an *custos fratris mei sum ego?* Gen. 4. 9. Ante Scheua habet simplex Pathach: quia punctum compositum ante Scheua mutum necessario conciditur (pag. 16.) vt הברכה אחת הוא-לך an *benedictio una est tibi?* Gen. 27. 38. Hoc casu si est ante litteram seruilem, ei imprimit Dagesch, vt Gen. 18. 21. הַבְּצִעְקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ an *secundum clamorem eius, qui venit ad me, fecerunt?* Ante Scheua compositum habet pariter Pathach simplex, vti etiam ante Gutturalem non kamezatam:

ris, vt Gen. 1. 6. וְיִהְיֶה מְבַדֵּיל *& sit diuidens*,
i. e. diuidet. אֲבִנֵּר הָיָה מְתַחֵק *Abner fuit*
confortans se, i. e. confortauit se, II. Sam.
3. 6.

III. Sæpe Participium, sæpissime
verbum Substantium per Ellipsin de-
sideratur, vt Ier. 30. 21. וְהָיָה אֲדִירוֹ מִמֶּנּוּ
& erit magnificus eius ex ipso, intellige יוֹצֵא
egrediens. Sic Gen. 42. 23. כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי
הָמְלִיץ בֵּינוֹתָם *quia audiens Ioseph, quod inter-*
pretans inter eos, intelligitur הָיָה *fuit*, i. e.
quia audiuerat Ioseph, quod interpres
esset inter eos.

CAPVT III.

De Syntaxi Dictionis.



DICTION, tertia Pars Orationis He-
braico - Chaldaicæ, complecti-
tur Particulas indeclinabiles, Aduer-
bia scilicet, Præpositiones, & Con-
iunctiones, quarum respectus ad prio-
res partes declinabiles hic iam confi-
derandus venit.

SE-

diuersæ Coniugationis , vt *טָרַף טֹרֵף* *discerpendo discerptus est Ioseph* , Gen. 37. 33. Infinit. Kal cum Præterito Pual.

VI. Verbi Infiniti frequens , & varia est Enallage , sæpe enim pro Præterito ponitur , sæpe pro Participio , aut Imperatiuo , vel Futuro , aut Nominine , vt pag. 153. dictum est.

SECTIO III.

De Syntaxi Participii.

I. Participia vt Adiectiua , vel Substantiua aliud quandoque post se regunt Nomen , & eandem litterarum , Punctorumque mutationem patiuntur. (p. 50. & 159.) vt *רֹעֶה צֹאן* *pascens oues* , Gen. 4. 2. *יוֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ* *egredientes portant* *urbis eius* , Gen. 34. 24.

II. Hebræis , vti Græcis , tritissimum est loquendi genus , Verba per periphrasin Participii , & Verbi Substantiui exprimere , Præteritum quidem , si verbum Substantiuum est Præteriti : Futurum , vel Imperatiuum , si verbum Substantiuum eiusdem est tempo-

4.) קָרָה *accidere, euenire.* 5.) *respondendi, mandandi, recipiendi.*

III. Verba quædam Actiuua loco Accusatiui sæpe cum Præpositione ב *construuntur, talia præprimis sunt*

1.) Verba *apprehendendi, continendi, detinen-*
די אָהוּ, תִּמָּךְ, הַחַיִּיק, רָאָה, הִזָּה, 2.) *videndi,*

3.) *eligendi* בָּחַר 4.) *reprobandi, spernendi*

מָאָס 5.) *increpandi* גָּעַר 6.) *contestandi*

פָּגַע, פָּגַע 8.) *occurrendi* הִרְיָה 7.) *odorandi* הִעִיר

9.) *urgendi, instandi* פָּצַר, פָּרַץ

IV. Præter hæc quoduis Verbum regit Ablatiuum cum Præpositione ב, *significante causam, instrumentum, aut modum actionis. Cum eadem Præpositione ב etiam construuntur verba mercandi, æstimandi, & quæcumque pretium, copiam, inopiamue adsignificant.*

V. Quodlibet Verbum finitum regit suum Infinitum augendæ significationis, certitudinis, ac euidentiæ exprimendæ causa, vt מִכָּל עֵץ-הָיִן אֲכֹל תֹּאכַל

ex omni arbore horti comedendo comedes Gen.

2. 16. Non tantum eiusdem, sed etiam diuer-

SECTIO II.

De Constructione Verbi Transitiui.

Missis illis, quæ communem aliarum linguarum Syntaxin sequuntur, ea solum hinc attingemus, quæ in his ab illis aliena sunt, & anomala.

I. Datium præter verba dandi &c. regunt 1.) verba *arctandi*, *premendi* הִצִּיק, & הִצִּיר 2.) *permittendi* הֵנִיחַ 3.) *expectandi* קָוָה, כָּתַר, יָחַל, חָכַר, quæ tamen interdum Præpositionem אֶל & עַל *in*, *ad*, admittunt. 4.) *interrogandi* שָׁאַל 5.) *osculandi* נָשַׁק 6.) *seducendi*, *decipiendi* הִשִּׁיאַ 7.) *sanandi*, *medendi* רָפָא 8.) *vocandi* קָרָא, quod etiam persæpe cum Accusatiuo, vel cum Præpositione אֶל *ad* reperitur, 9.) *dominandi*, *imperandi*, שָׁרַר, שָׁלַט, רָדָה, בָּעַל, quæ tamen fere Præpositionem ב *in* amant. 10.) *honorandi* כָּבֵד

II. Accusatiuum (præter Verba actionem significantia) postulant 1.) Verba *benedicendi*, *maledicendi* קָלַל : בֵּרַךְ 2.) *seruiendi*, *ministrandi* שָׁרַת : אָרַר, קָבַב 3.) *recordandi*, *obliuiscendi* נָשָׂה : זָכַר 4.)

teum istum, Gen. 16. 14. i. e. quisque vocavit, vel vocabatur puteus iste.

VIII. Sæpe Ellipsis est Verbi, vt *זאת הרעה מאת יהוה* *hoc malum a Domino*, i. e. *באה* venit, II. Reg. 6. 11. Maxime verbi substantiui, vt *והשך על פני תהום* & *tenebræ erant in superficie abyssi, Gen. 1. 2.* In hac Verbi Substantiui Ellipsi frequenter, & eleganter adhibentur Pronomina separata, (pag. 55.) vt *בָּלָנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד נַחֲנוּ בְּנִים אֲנַחֲנוּ* *Omnes nos filii viri unius sumus nos, probi sumus nos, Gen. 42. 11.*

IX. Temporum denique etiam frequentissima est Enallage, & commutatio, dum Imperatiuus pro Futuro, aut contra: vel Præteritum loco Futuri, & vicissim adhibetur, etiam sine conuersiuo: vt *Gen. 2. 10. וַיִּפְרֹד יְהוָה* & *inde diuidetur* & *erit in quatuor capita*, quod Targum Onkeli habet: *וּמִתְמָן מִתְפָּרֵשׁ יְהוָה לְאַרְבָּעָה רִישֵׁי* & *inde diuidebatur, fuitque in quatuor capita.*

& numero conuenit, vt צֵא מִן־הַתִּיבָה *egredere (masc.) ex arca,*
 וְאַשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ *tu, & uxor tua, & filii tui, Gen. 8. 16.*

V. Cum plures Nominatiui diuersi
 sunt generis, & personæ, Verbum di-
 gniori respondet, vt הֵבִיאוּ נָבוֹא אֲנִי וְאִמִּי *an veniemus ego,*
 וְאִמִּי וְאֶחָיךָ *& mater tua, & fra-*
tres tui? Gen. 37. 10. שֶׁמֶן וְקִטּוֹרֶת יְשַׂמְחֵה־לֵב *Unguentum, & suffitus lætificat cor, Prou.*
27. 9.

VI. Cum plura Substantiua rerum
 diuersarum inter se construuntur,
 quandoque Verbum cum posteriore,
 quod regitur, conuenit, vbi cum prio-
 re, quod regit, consentire deberet, vt
 קוֹל דְּמִי אֶחָיךָ צוֹעֲקִים אֵלַי *Vox sanguinum*
fratris clamant ad me, Gen. 4. 10. pro צוֹעֵק
 clamat.

VII. Primæ, & secundæ personæ
 fere semper est Ellipsis, vt אֱלֹהֵי בְּךָ *Deus meus in te confido,*
ne confundar, Psal. 25. 2. Tertia sæpe
 infinite, & impersonaliter quasi sumi-
 tur, vt עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר *idcirco vocauit pu-*
 M 2 *teum*

שִׁמְךָ אֲבִרָם *non vocabitur amplius nomen tuum Abram, Gen. 17. 5.*

III. Frequens hic est *Enallage Numeri*, dum verbum singulare iungitur Nominatiuo plurali, vt *Gen. 10. 25.* וּלְעֶבֶר יָלַד *Hebero natus est duo filii*, pro *Sic Exod. 17. 12.* וַתְּהִי יָדָיו אֶמּוֹנָה *fuit manus eius (plural.) firma*, i. e. vtraque manus. Maxime Nominibus Domini ad maiorem personæ dignitatem explicandam, vt *Gen. 1. 1.* בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים *In principio creauit Dii (DEVS)*: aut vicissim Verbum plurale construitur cum Nominatiuo singulari, vt כִּי-בָּאוּ תִקְרָאנָה מִלְחָמָה *cum euenerint bellum, Exod. 1. 10.* Maxime cum Nomine Collectiuo, vt וְכָל-הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרֵימָה *omnis terra venerunt in Ægyptum*, i. e. omnes habitatores terræ, *Gen. 41. 57.*

IV. Voces copulatæ etiam hic Verbum plurale desiderant, vt וְקוֹר וְרוֹם *frigus*, וְקִיץ וְחֹרֶף וְיוֹם וְלַיְלָה לֹא-יִשְׁבּוּתוּ *æstus*, וְחַיִּים, וְדִיּוֹס, וְנוֹכְחַת *Gen. 8. 22.* Quandoque Verbum cum propiore Nominatiuo in genere,

Etum, aliquod, sed ad ipsum subiectum refertur, vt הלך *ambulauit*.

SECTIO I.

De Constructione Verbi Intransitiui.

I. QVoduis Verbum cum suo Nominatiuo in eodem genere, numero & persona conuenit: dico *in eodem genere*: quia in linguis Orientalibus etiam in Verbis Sexus distinguitur. (p. 64. III.) Nominatiuus personæ primæ generis communis est אני, vel אנוכי *Ego*, plur. אנחנו *Nos*: Secundæ אתה m. את f. *Tu*, plur. אתם m. אתן f. *Vos*: Nominatiuus reliquorum Nominum, & Pronominum tertiæ est personæ. Exempla obuia habes in Genesi.

II. Nominatiuo tertiæ personæ sæpe præponitur את Articulus Accusatiui Casus, vt וּבֹא הָאֵרִי וְאֶת־הַדּוֹב *venit leo & ursus*, 1. Sam. 17. 34. Præsertim post Verbum Passiuum, *pleonastice*, & *emphatice* ad demonstrandum Nominatiuum patientis, vt לֹא יָקָרָא עוֹד אֶת־שִׁמְךָ

וַיִּצַו אֶת-אֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ *præcepit ei*, (Accusat.) *qui super domum suam*, Gen. 44. 1.
 וַיֹּאמֶר לְאָבִינוּ עָשֵׂה אֵת כָּל-הַכְּבוֹד *id*, *quod locutus est ad eum*,
 Gen. 18. 18. וַיַּעַל הָיָה *de iis*, *quæ sunt patris nostri sunt*, *fecit omnem gloriam istam*, Gen. 31. 1.

VIII. Relatiui אֲשֶׁר frequentissima est Ellipsis, nec non Enallage Demonstratiui זֶה, vel הוּא pro illo: vtraque occurrit, Ps. 9. 16. טָבְעוּ גוֹיִם בְּשִׁחַת עָשׂוּ בְּרֶשֶׁת *demersæ sunt gentes in foueam*, (quam) *fecerunt*, *in laqueo*, (quem) *absconderunt*.

CAPVT II.

De Syntaxi Verborum.

 Considerata Syntaxi Nominis, sequitur Syntaxis secundæ Partis declinabilis, Verbi, quod in genere est vel *Transitium*, vel *Intransitium*. Transitium est, quod actionem a subiecto in obiectum transeuntem significat, vt מָסַר *tradidit*: Intransitium est, cuius actio non ad obiectum,

poris *iam* exprimitur, vt *Gen. 31. 38.*
 זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנוֹכִי עִמָּךְ *iam viginti annos*
ego tecum sum.

V. Relatium אֲשֶׁר *qui, quæ, quod,*
 non facile per Casus declinatur cum
 Articulis, sed obliqui ipsius ex sequen-
 te Affixo defumendi sunt, ita vt Rela-
 tium ponatur initio, Affixum in me-
 dio vel fine Constructionis, vt אֲשֶׁר
 אֲשֶׁר יְהוָה. *cuius semen in eo, Gen. 1. 11.*
 אֲשֶׁר אֲרָרָה *cui maledixit DOMINVS, Gen. 5. 29.*
 אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ הַיִּים בְּאַפִּיו *in cuius naribus*
est spiraculum spiritus vitæ, Gen. 7. 22. Vel
 est in his, & similibus pleonasmus af-
 fixi.

VI. Pro posteriori affixo non raro
 est Aduerbum שָׁם *ibi*, cum de loco fer-
 mo est, vt *Gen. 2. 11.* אֲשֶׁר שָׁם זָרָב. *qua ibi*
aurum, i. e. ubi, in qua est aurum: Gen. 3. 22.
 אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם *qua acceptus est inde, i. e.*
unde acceptus est.

VII. Quum Relatiuo אֲשֶׁר Articuli
 Casuum præponuntur, vertitur, *is qui,*
illi qui, &c. vt וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ *di-*
xit ei, qui super domum suam, Gen. 43. 15.
 וַיֵּצֵא

ellipfin illius indicant, vt כִּי עֵירוֹם אָנוּכִי *quod nudus ego essem*, Gen. 3. 11. אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת *hæ sunt generationes*, Gen. 6. 9.

II. Interrogatium personæ מִי *quis*, *quæ*? postpositum substantiuo, vel cum præfixo לְ notat Genitium possessoris, vt אַתָּה בַּת־מִי אַתָּה *filia cuius es tu*? Gen. 24. 23. וְלִמִּי אַתָּה וְלִמִּי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ *cuius es tu*, & *cuius sunt isti ante te*, Gen. 32. 17. Est quoque interrogatium rei, vt מִי אָנוּכִי *quid sum ego*? & *quæ vita mea*? 1. Sam. 18. 18.

III. Interrogatium rei מָה, מָה, vel מָה *quid*, *quæ*? sæpe infinite, seu citra interrogationem sumitur, vt Psal. 89. 48. זְכֹר־אֲנִי מָה הָלַךְ *recordare, ego quod tempus?* scil. vitæ habeam, quantuli sim temporis. Sequentem וְ fit relatiuum, exponiturque *is qui*, *id quod*.

IV. Demonstratiua הֵּנָּה *hic*, אֵלֶּה *isti*, si repetuntur, distributionem inferunt, vt Isai. 6. 3. וַיִּקְרָא זֶה אֶל־זֶה & *clamauit hic ad illum*, i. e. vnus ad alterum. אֵלֶּה בַּרְכָּב *hi in curribus*, illi in equis, Psal. 20. 8. זֶה *sæpe per aduerbium temporis*

a, e, de, מול coram, עוד adhuc, עם cum, apud, עִמָּה contra. Vel sicut Nomina Pluralis Numeri, interueniente', vt אַחֵר, אַחֵרִי post, אַחֵרִי post me, אֵל, אֵלֶי ad, בְּלֶעָדִי & בְּלֶעָדִי præter, עַד, עַד ad, usque ad, עַל, עַלִּי super, ad : לְפָנַי coram, ante, in conspectu, cum Affixis leuibus sequitur formam absolutam Nominis פָּנִים facies, vt לְפָנַי, לְפָנֶיךָ, לְפָנֵינוּ &c. Quædam modo vt Nomina numeri singularis, modo vt pluralis Affixa recipiunt, talia sunt בֵּין inter, תַּחַת sub, pro.

SECTIO II.

De Pronominum separatorum Syntaxi.

I. PRonomina separata sunt Persona-
lia, Demonstratiuua, Interroga-
tiua, Relatiua. *Personalia* quandoque
adiectiue sumuntur, & substantiuo sub-
iunguntur cum ה emphatico, vt בַּלַּיְלָהָ וּנְכֻרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ Gen. 19. 25. nocte illa, & הַהוּא יִסְכַּח אֶת הַנֶּפֶשׁ Gen. 17. 14. exscindetur anima illa, Absque eo; vel si Nomini præponan-
tur, non sumuntur adiectiue, sed sæpe
loco verbi substantiuui ponuntur, atque
elli-

35. 16. a לִדְעָתוֹ Rad. יָלַד : *ad sciendum ipsum* (vt fciat) *Isai. 15. 7.* a יָדַע R. דָּעַת

§. IV. De Constructione Affixorum cum Particulis.

I. PARTICVLÆ aliæ sunt coniunctæ, seu inseparabiles, aliæ separatæ. Coniunctæ sunt litteræ בְּכֶלֶם *Bachlam*, quæ cum Affixis Pronomina personalia significant : בְּ, & לְ ante affixa grauia, & נוּ ac ךְּ assumunt Kamez, vt בְּךָ *in te*, לְךָ *tibi* f. בָּהֶם *in illis*, לָכֶם *vobis*, &c. בָּנוּ *in nobis*, &c. ante leuia habent punctum ipsius affixi singularis, vt בּוֹ *in eo*, לֵה *illi* f. בְּךָ *in te* &c. Littera כְּ assumit syllabam expletiuam מוּ, & ante Affixa leuia habet Kamez, ante grauia Scheua.

II. Particulæ separatæ construuntur cum Affixis, vel vt Nomina singularis Numeri, vel *אֵי* *ubi ille?* *אֵי* *ubi?* *אֵי* *ubi tu?* &c. sic *אֵין* *non*, *אֵינִי* *non ego* &c. *אֵפֶס* *præter*, *אֵצֶל* *apud*, *אֵת* *cum*, *בְּלֵתִי* *absque*, *בְּעֵד* *pro*, *בְּגִלָּל*, *בְּעֵבוֹר* *propter*, *הִנֵּה* *ecce*, *וּלֵת* *præter*, *שׁ* *est*, *לְמַעַן* *propter*, מִן
a, e,

VIII. *CHOLEM* tertiæ terminationis Præteriti Kal (pag. 75. Adnotat. ad Kal Præt.) manet, si vero Scheua sequatur, mutatur in Kamez-Chatuph, ut יָכֹלֵּי *prævalui ei*, Psal. 13. 5. a. *Cholem purum* Futuri ante Affixa mutatur in Scheua, ut יִשְׁמְרֵהוּ *custodiat eum*, Psal. 41. 3. a. יִשְׁמֹר *Cholem autem Imperatiui, & Infinitiui Kal* mutatur in Kamez-Chatuph, & cum præcedente Scheua aut Kamez euphoniæ causa transponitur (pag. 80. Adnot. ad Inf. Kal.) ut בָּרָחוּ *in fugere ipsum, cum fugeret*, Psal. 3. 1. *Cholem impurum* hic non mutatur. At in Futuro, Imperatiuo, & Infinitiuo verbi defectiui secunda, mutatur in Kibbuz, vel Kamez-Chatuph, ut עַד-תָּמִי *usque ad consumere me, donec consumam*, Jer. 27. 8.

IX. *SEGOL* posterius, vel pro eo Patach, Infinitiui Kal Quiescentium, & Defectiuorum prima radicali, mutatur in Scheua, prius in Chirek, vel Patach, ut בָּלֶדְתָּהּ *in pariendo ipsam*, Gen.

Infinitiuus mutatur in Scheua, vt בְּשֵׁכְבָהּ
in cubare eam, Gen. 19. 33. a שָׁכַב

VI. SCHEVA ex ultimo Kamez,
 vel Pathach ortum, mutatur iterum
 in Kamez, vt a מָסְרוּ, *tradiderunt*
me: sic שְׁמָעוּנִי *audite me*, Gen. 43. 8. a שָׁמַע
 ex Imp. שָׁמַע: ortum vero ex Cholem,
 vel Zere, alteris illis Præteriti quorum-
 dam verborum terminationibus (pag.
 75.) redit in easdem vocales, vt יָבֹלוּךְ
prævaluerunt tibi, ex יָבֹל Rad. יָבֹל

VII. ZERE purum quodcumque an-
 te Affixa mutatur in Scheua: Si autem
 aliud Scheua sequeretur, transit in
 Segol, quandoque in Pathach, rarius
 in Chirek, vt בֵּרַכְךָ *benedixit tibi*, Deut. 2. 7.
 a בֵּרַךְ, vbi prius Zere manet, quia *im-*
purum est, tamquam compensatuum
 eiectioni Dagesch, (pag. 6. II.) Excipi-
 tur 1.) Zere mediæ radicalis Præteri-
 ti Kal quorundam Verborum (pag.
 75.) quod ante affixa mutatur in alte-
 ram terminationem per '. 2.) Zere ver-
 borum defectiuorum secunda ante Af-
 fixa mutatur in Chirek sequente Da-
 gesch.

VIII.

tertia ך abiicitur) 2.) ך Secundæ personæ sing. masc. pro Kamez assumit punctum Affixi. 3.) ך Secundæ personæ sing. fem. Scheua mutat in '. 4.) ך, & ך secundæ personæ Præteriti plurales mutantur in ך, quod nudum suscipit Affixum. 5.) ך secundæ & tertiæ personæ fem. plur. Futuri abiicitur, & assumunt hæ personæ Affixa in forma masculina ך, & tum significatio ex sensu est desumenda. Cæterum præter hanc terminationum feruiliū mutationem in Affixorum cum Verbis constructione pariter insignis fit Punctorum mutatio.

IV. *KAMEZ* purum penultimæ syllabæ, nisi sit sub littera dageſchata, mutatur in Scheua, vt a ך fit ך, ך, ך, &c. Kamez purum ultimæ syllabæ, & monosyllabarum manet, vt ך inuenit me, a ך : ך iudicauit me, a ך

V. *PATHACH* ultimæ syllabæ mutatur in Kamez. Excipitur: 1.) ante affixa grauiā ך, ך seruatur. 2.) In

ua mutum (pag. 15.) vt *מָוֶלֶתוֹ* *morbis eius*,
1. Reg. 17. 17. a *מָוֶלֶתוֹ*

§. III. *De Constructione Affixorum
cum Verbis.*

I. Affixa solis Verbis transitivis, seu Activis adponuntur, quia personam patientem denotant: Infinitivis tamen passivis, vti & verbis Neutris non raro iunguntur.

II. Non omnia Affixa omnibus Verborum Personis, & Temporibus propria sunt: prima enim persona non admittit Affixa personæ primæ, nec secunda secundæ, quia reciproca fieret significatio, quæ per Coniugationes Niphal, & Hithpael exprimitur. Sic Affixa *נִי*, *הוּ*, *ם*, *וּ*, Præterito iunguntur: *נִי*, *הוּ*, *ם*, *וּ*, *נִי*, *הוּ*, *ם*, *וּ*, reliquis Temporibus.

III. Vox in nudam Vocalem desinens, nudum recipit Affixum. Reliquæ terminationes serviles Verborum mutantur hoc modo: 1.) Littera *וּ* tertiæ personæ femininæ Præteriti mutatur in *וּ* (Quiescentium autem
tertia

tunt, vt a מְעוֹזִי מְעוֹזִי fortitudinis meæ, Psal. 43. 2. a בְּתָמִי תוֹם in innocentia mea, Psal. 26. 1.

XI. *PATHACH* ultimæ syllabæ in Nominibus a Defectiuis secunda radicali deriuatis mutatur in Chirek sequente Dagesch, vt a בְּצֶדֶה צֶדֶה in latere eius, Gen. 6. 16. Hæc imitatur בַּת vt בְּתִיקָה filia tua, Gen. 49. 18. De Pathach pro Segol dictum est hic Num. 9.

XII. *Pathach* penultimæ syllabæ immutatum manet. Excipitur 1.) אֶחָיו unde est אֶחָיו fratres eius, Gen. 9. 22. לְאֶחָיו fratribus meis, Psal. 22. 23. 2.) Forma Nominis בֵּית, quæ puncta sua contrahit in Zere, (pag. 53. IV.) vt בֵּיתוֹ domus eius, Gen. 12. 17. a שֵׁית singulare est שֵׁיתוֹ veprem eius, Isai. 10. 17.

XIII. *SCHEVA*, & *Chirek* Nominum formæ פִּי transponuntur, assumpto scilicet in principio Chirek, vt פִּי fruitum suum, Psal. 1. 3. quandoque pro Chirek est Segol, vt חֶצִי a חֲצִי medietas eius, Ios. 8. 23. Chateph-Kamez transit in Kamez-Chatuph propter sequens Sche-

compensato. 2.) Nomina in הָ, quæ terminationem hanc ante Affixa abii-
ciunt, & pro י amant הִי &c. (pag. 59.)
vt שָׂדֵהוּ *agri sui. Gen. 32. 9. a שָׂדֵה* 3.) Po-
lysyllaba duplex Segol habentia prius
mutant in Pathach, posterius in Sche-
ua, vt מוֹלֶדֶתְךָ מוֹלֶדֶת *natiuitatis tuæ, Gen.*
31. 13. Segol penultimum ante Scheua
quiescens manet, vt אֶצְבָּעְךָ אֶצְבָּע *est*
digito tuo, Exod. 29. 12.

IX. CHOLEM penultimæ syllabæ mu-
tatur in Kamez-Chatuph, quandoque
in Kibbuz, vt אֲרֶשֶׁתְּךָ קוֹדֶשׁ *sanctitas tua,*
Exod. 15. 13. אֹהֶלוֹ אֵהָל *tentorium eius,*
Gen. 26. 25. (Confer dicta supra pag. 16. &
42.) מִשְׁכָּנִי מִשְׁכָּנִי *mercedem meam, Gen.*
31. 7. Eadem est ratio, si pro Segol est
Pathach ob secundam vel tertiam gut-
turalem, vt אֶרֶץ אֶרֶץ *via tua, Psal.*
44. 19. Ante Kamez, vel Zere manet.

X. Cholem ultimæ syllabæ manet. Ex-
cipiuntur quædam, a Defectiuus se-
cunda radicali deriuata, quæ Cholem
in Kibbuz sequente Dagesch conuer-
tunt,

eius, Gen. 36. 6. Zere ultimæ syllabæ pariter manet, vt שָׁכֵן, וְשָׁכֵנוּ & *vicinum suum*, Exod. 12. 4. Monosyllaba ex Aiin duplicantibus orta illud mutant in Chirek sequente Dagesch, vt אֲשֵׁנִי שֵׁן *dentis eius*, Job. 41. 5. בֵּן *filius*, & שֵׁם *nomen*, Zere mutant in Scheua, quod sequente alio Scheua in Chirek mutatur (pag. 14. V.)

VIII. SEGOL tam penultimæ, quam ultimæ syllabæ mutatur, hoc quidem in Scheua, illud in Chirek (l.c.) & Nomina formæ בָּגֶד imitatur forma סָפֶר vt בָּגְדוֹ *vestis eius*, סָפְרְךָ *liber tuus*. Excipiuntur 1.) Nomina, quorum prima, vel secunda est gutturalis, aut י, (præter pauca pag. 51. adducta) quæ pro Chirek habent Pathach, vt עֶבְדוֹ, עֶבֶד *seruus eius*. Hoc nonnulla alia imitantur. (ibid.) At חֵלֶב *dolor*, חֵלֶב *adeps*, חֵלֶק *portio*, חֵפֶץ *voluntas*, עֵזֶר *auxilium*, עֵרֶךְ *æstimatio*, פְּרֵטִיּוֹן *pretium*, עֵשֶׂב *herba*, loco Pathach sub gutturali habent Segol, vt Gen. 4. 4. אֶמְנָתָן & *de adipe earum*. אֶמְתָּהוּ *pro veritas*, facit אֶמְתָּהוּ &c. נ per Dagesch

L 3

com-

tant, vt a צדקה fit *iustitia eius*. Ex-
cipiuntur 1.) disyllaba in ה & ת defi-
nientia, orta a Quiescentibus secunda
vel tertia, quæ Kamez immutatum ser-
uant, vt ab אלה fit *iuramentum me-
um*, *Ezech. 17. 19.* Singulare est אשה *mu-
lier*, in regimine אשת, cum affixis אשתי
uxor mea &c. semel extat אשתי *Psal. 28. 3.*

V. Kamez vltimæ seruant quædam
syncopen litteræ ה vel ה passa, vt וגלה
pro וּגְלָתָהּ & *lecythus eius*, *Zach. 4. 2.* sic פִּנָּה
pro פִּנָּתָהּ *angulus eius*, *Prou. 7. 8.*

VI. Feminina pluralis numeri reci-
piunt Affixa ad statum regiminis, vt
צדקות constructe צדקותי, *iustitiæ
meæ*. Quæ autem Kamez penultimæ
in plurali masculino retinent, illud e-
tiam hic seruant, vt צרות, *angu-
stia eorum*.

VII. ZERE purum penultimæ syllabæ
mutatur in Scheua, vt a לבב, *cor-
dis mei*, *Gen. 20. 24.* Impurum manet, vt
שיבת, *canitiem meam*, *Gen. 42. 38.*
בהמה *animal*, singulare est, & illud sem-
per in Segol mutat, vt בהמתו *iumentum
eius*,

lem, vt מוֹתִי *mortis meæ*, Gen. 27. 2. ab עוֹל *autem fit iniquitas eius*. 5.) Nomina formæ שָׂדֶה *ager*, feruant Kamez ante Affixa leuia.

II. Kamez vltimæ syllabæ, & Monosyllaborum manet ante Affixa leuia; ante grauia mutatur in Pathach. Excipiuntur 1.) tria אִב *Pater*, אֶחָד *frater*, חָם *socer*, quæ illud feruant ante Affixa leuia, assumpto', vt אִבִּי *pater eius*, אֶחָדְךָ *frater tuus*. 2.) Quædam Kamez vltimæ mutant in Pathach sequente Dagesch, vt אֶשְׁבֵּחַ *est exaltatio mea*, Psal. 144. 2.

III. Masculina pluralis numeri Kamez penultimæ feruant abiecto ם finali cum præcedente Chirek, vt דְּבָרִים *verba*, דְּבָרַי *verba mea*. Quæ Kamez ante penultimæ in plurali feruarunt (pag. 44.) etiam illud retinent ante Affixa, vt פָּרָשֵׁי *equites eius*, Exod. 14. 26. Littera ' ante Affixa sæpe excidit, vt Ier. 38. 22: רַגְלֶיךָ *pedes tui*, sæpe redundat p. 60.

IV. Feminina in ה Kamez penultimæ in Scheua, & litteram ה in ת mutant,

nia, alia Verbis tantum propria: alia item vocibus numeri singularis, alia vocibus pluralis adfiguntur, (pag. 60.) atque non cum eo nomine, cui adfiguntur, sed cum antecedente, aut cum re, vel persona, de qua sermo est, in genere, & numero conueniunt. Ratio Adfixionis sequens est:

I. *KAMEZ purum* penultimæ syllabæ mutatur in Scheua, ante quod si est aliud Scheua, mutatur in Chirek, quandoque in Pathach: vt דְּבַר *verbum*, דְּבָרָיו *verbum eius*, דְּבָרִים *verba*, דְּבָרֶיךָ *verba tua* &c. (pag. 42. & 50.) Hoc imitatur *Kamez impurum* duorum זֵרֶן constructe זֵרֶן *superbia*, a זָרָא, שִׂשְׂוֹן constr. שִׂשְׂוֹן *gaudium*, a Rad. שִׂשׂ Excipitur 1.) *Kamez* in femininis in יָה, & יָה. ortis ex Quiescentibus 2da י, vel 3a ה p. 52. 2.) sub littera מ heemantica vocis ortæ ex duplicantibus Aīn, vt מִגִּנִּי *clypeus meus*, a מִגִּן Rad. גִּן (ibid.) 3.) Seruant *Kamez* tria: קָטוֹן *paruus*, קָטוּב *excisio*, קָטוּל *contrarietas*. 4.) Tria אִין *iniquitas*, מוֹת *mors*, מִיָּד *medium* contrahuntur in Cholem,

cenſita, adponuntur in fine tam Nominibus, quam Verbis, & Diſtionibus, non ſine multa Punctorum, & Litterarum mutatione, ſignificantque cum Nominibus Poſſeſſiva, cum Verbis, & Diſtionibus Obliquos Pronominum Primitiuorum. Ex his *grauia*, ſiue *conſtructa* dicuntur ךּ, ךּוּ, ךּם, ךּוּ, quod ſemper Nomini *in ſtatu regiminis* adfigantur: reliqua *leuia* adpellantur.

III. Ad intelligendam ſubſequam Adfixionis rationem, notatu neceſſaria eſt doctrina de Mutatione Punctorum, quæ ratione incrementi, & regiminis maiori ex parte iam ſupra tradita eſt p. 42. & 50. & hic amplius explanabitur. Confer. etiam BVXTORFII *Theſaur. Gram. pag. 395.* OPITII *Atrium Ling. S. STEINBRECHERI Grammat. Waſmuth. KÜMMETI Schol. Hebr. pag. 68. ſeqq.*

§. II. De Conſtructione Affixorum cum Nominibus.

Affixa alia omnibus Partibus Orationis Hebræo-Chaldææ ſunt communia,
L
nia,

vt quum Substantiuo generis communis Adiectiua diuersi generis iunguntur, vt רוח גדול וזקוק *ventus magnus, & validus, 1. Reg. 19. 11.*

SECTIO II.

De Syntaxi Pronominis.

PRonomena alia sunt separata, alia coniuncta, & hæc sunt vel Præfixa, vel Affixa. (pag. 54.)

§. I. De Pronominum Præfixorum Constructione.

I. Pronomena Præfixa sunt ה, ו, & Chaldaicum כ, quæ præponuntur Nominibus, Pronominibus, Verbis, & Participiis, in omni genere, numero, & casu, imprimuntque illa sequenti litteræ Dagesch forte. De vario eorum usu conferatur pag. 56. vt יהוה שהיה *Dominus qui fuit Psal. 124. 1.* שילך בידו *quod ducat in manu sua, Eccl. 5. 14.* שקויןנו *quem exspectauimus, Thren. 2. 16.* שם *quod ibi, Psal. 122. 4.* עשי לה הטוב בעיניך *fac ei, quod bonum in oculis tuis, Gen. 16. 6.*

II. Pronomena Affixa pag. 58. recens-

הָאָדוּם הָרוּחַ *de rufo rufo hoc*, i. e. de admodum rufo.

V. Tam Adiectiua, quam Participia post se regunt Genitium, qui sæpe Ablatiuo effertur; & fit hoc regimen secundum easdem regulas, quæ de Substantiuus pag. 50. datae sunt, vt גִּדּוֹל הָעֲלִילִיָּה *magnus consilio*, & multus opere, *Ier. 32. 19.* Sic מַחְבִּימַת פִּתִּי *sapientem reddens imperitum*, *Psal. 19. 8.* Vulg. sapientiam præstans paruulis.

VI. Comparatiuus circumscribitur per Præpositionem separatam מִן, vel coniunctam מ *præ*: Superlatiuus vero per Præpositionem coniunctam ב *in*, *inter*, vt מִן הָאֲחֵד *boni duo præ vno*, *Eccl 4. 9.* i. e. meliores vno. קָטוֹן בִּגְוִיִּם *paruum inter gentes*, *Ier 49. 15.* h. e. minimum gentium. Aut innuitur Superlatiuus per adiectionem Aduerbii מְאֹד *valde*; וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה- *vidit DEVS cuncta, quæ fecerat*, & ecce bona valde, i. e. optima, *Gen. 1. 31.*

VII. Non raro est Enallage generis, vt

tat, vt מִשְׁפָּטֶיךָ יֵשׁוּ *rectum iudicia tua, Psal.*
119. 139. i. e. vnumquodque iudiciorum
tuorum.

II. Adiectiua Numeralia singularis
 Numeri construuntur cum Substanti-
 uis pluralibus, vt וַיְהִי־שֵׁרַת חָמֵשׁ שָׁנִים
vixit Seth quinque annis, Gen. 5. 6. & vicif-
sim pluralia iunguntur Substantiuis sin-
gularibus, vt זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה *hos viginti*
annos, Gen. 31. 38. Si plura (pag. 38.) di-
uerfi sint numeri, Substantium cum
minori consentit. Sæpe tamen Nume-
ralia etiam analogam sequuntur con-
structionem.

III. In constructione Adiectiui cum
 Substantiuo frequens est Ellipsis, mo-
 do Substantiui, vt בַּעֲשִׂירִי בְּאַחַר לַחֹדֶשׁ
in decimo, in vno mensis, i. e. mense decimo
die prima mensis, Gen. 8. 5. Modo Ad-
iectiui, vt בָּאִים בְּיָמִים *venientes in dies h. e.*
רַבִּים *multos, seu erant prouecti ætate,*
Gen. 18. 11.

IV. Geminatio Adiectiui Superla-
 tium indicat, vt מִן הָאָדָם מֵהָאָדָם
 הָאָדָם

XII. Nomina Substantiua *Domini* אֲדֹנָי, אֱלֹהִים, בָּעַל per Enallagen efferuntur in Numero plurali cum antecedente singulari, ad summam dignitatem & excellentiam indicandam, vt יהוה *Dominus Dei*, pro אֱלֹהִים Gen. 2. 5. אֲדֹנָי *Vir ille Domini* (pro אֲדֹנָי *Dominus*) terræ, Gen. 42. 30. Sic Isai. 1. 3. אֲבֹנִים בָּעַלֵּי *præsepe Domini sui*.

§. II. *De Nominis Adiectiui constructione.*

Nomen Adiectiuum cum suo Substantiuo in genere, Numero, & Casu consentire debet, sed Substantiuum hic præponitur, vt יוֹם טוֹב *bonus dies*. Quod si Adiectiuum præcedit, ellipsis est verbi Substantiui intercedentis, vt תִּקֵּן פֶּתַחַמָּא דִּי יֵשׁוּ דְּבַר יְהוֹה *rectum (est) verbum Domini*, Psal. 33. 4. Nominis Adiectiui varia est Anomalia.

I. non semper cum suo Substantiuo conuenit, sed sæpe in Genere, Numero, vel Casu dissentit. Adiectiuo singulari Substantiuum plurale iunctum distributionem, vel partitionem denotat

vocamus, vt אַבְרָהָם אַבְרָהָם *Abraham, Abraham*, Gen. 22. 11. Si Copula! intercedit, diuersitas infertur, vt בֶּלֶב וּלֵב *in corde, & corde*, Psal. 12. 3. h. e. in diuerso corde, scil. aliud dicendo, aliud sentiendo. Quum ter geminatur Substantiuum, Superlatiuus innuitur, vt Jer. 22. 29. אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ *terra, terra, terra*, i. e. omnium præstantissima.

X. Substantiuua Verbalia tam in statu absoluto, quam Regiminis eleganter, & frequenter regunt casum sui verbi, vt בִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַת אֶת־יְהוָה *quia plena est terra cognitione Dominum*, Isai. 11. 9. כִּמְהֵפֶכֶת אֱלֹהִים אֶת־סֹדוֹם *secundum subuersionem Dei Sodomam*, Amos 4. 11. i. e. quemadmodum subuertit Deus Sodomam.

XI. In Substantiuorum diuersæ rei constructione frequens est *Enallage*; modo enim status absolutus pro constructo, modo constructus loco absoluti ponitur, vt Exod. 28. 17. טוֹרִים אֲבֵן *Ordines lapidis*, pro טוֹרֵי אֲבֵן : Num. 5. 18; מֵי הָמָרִים *pro aquæ amaræ*.

XII.

na ex propositionibus בלם, idque elegantiae, & singularis emphaseos gratia, ut, ut בלבוץ הרי *Montes in Gelboa*, i. e. *Gelboæ*, II. Sam. 1. 21. Tale est ל indicans Genitium Possessoris vel Auctoris, ut לְדָוִד מִזְמוֹר *Psalmus Davidis*. Fit hoc etiam intercedente Præpositione separata: sed hæc & similia per Pleonasmum, vel Enallagen explicari possunt.

VIII. Substantium se ipsum regens in Genitiuo Casu, Superlativum cum singulari energia adsignificat, ut עֶבֶד עֲבָדִים *servus servorum*, i. e. vilissimus servus, Gen. 9. 25. קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים *Sanctum Sanctorum*, Exod. 26. 33. h. e. Sanctissimum.

IX. Substantiui eiusdem continua geminatio extensionem significat, ut עַל הַזָּקוֹן וְעַל הַזָּקוֹן *super barbam barbam Aaron*, Psalm. 133. 2. i. e. undique in totam barbam: vel distributionem, ut Gen. 32. 16. עֲדָרָא עֲדָרָא בְּלַחְדָּוָהּ *Chald. עֲדָרָא עֲדָרָא לְבָדָהּ* *Gregem gregem seorsim*, i. e. quemlibet gregem: vel etiam *emphasin*, præsertim, quum geminato nomine aliquem

Voca-

כל-עוף כנף & *omnem volucrum alæ*, i. e. al-
latam, *Gen. 1. 21.* Talia sunt præsertim
Substantiua materiam adsignificantia, vt
כתנות עור *tunicas pellis*, i. e. pelliceas,
Gen. 3. 21.

IV. Talis Genitiuus constructus
Nominum DEI יהוה, אלהים, אל pari-
ter Epitheti loco est, & excellentiam
significat, vt נפתולי אלהים *Luçtationibus*
Dei, i. e. diuinis, vehementissimis, vel
grauissimis, *Gen. 30. 8.* Tale est *Psal. 36.*
צדקתך כהררי אל. *iustitia tua sicut montes*
DEI, i. e. altissimi, vel fortissimi.

V. Talis Substantiuorum diuersæ
rei Constructio quandoque per plures
voces continuatur, vt ימי שני היי *istius sunt dies annorum vitæ Abra-*
hami, *Gen. 25. 7.*

VI. Regimen duorum Synonymo-
rum auxelin, atque euidentiā signi-
ficat, vt יהוה מנת חלקי. *DOMINVS*
pars portionis meæ, q. d. omnimo-
da pars mea.

VII. Intercedit etiam non raro in-
ter substantiuum regens, & rectum v-
na

§. I. De Constructione Nominis Substantiui.

I. Nomina Substantiua ad eamdem rem pertinentia in genere, numero, & casu consentiunt, vt אנשים אחים אֶנְחָנִי
Chaldaice: גִּבְרִין אֶחָן אֶנְחָנָא *viri fratres sumus Gen. 13. 8.* Sæpe vtrique substantiuo Articulus, aut Præpositio *pleonastice* præponitur, elegantia, aut emphaseos singularis gratia, vt לַעֲבָדָךְ
לְיַעֲקֹב *serui tui Iacob, Gen. 13. 18.*

II. Substantium diuersæ rei regit aliud in Genitiuo Casu, vt רוּחַ אֱלֹהִים
מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם & *Spiritus DEI ferebatur super faciem aquarum, Gen. 1. 2.* Nomen regens, quod in *Statu Regiminis*, seu *Constructionis* dicitur, mutationem in litteris, vel punctis, vel vtrinque patitur, pag. 50. Quandoque Verbum Infinitum est pro Nomine Genitiui Casus, vt בַּיּוֹם עָשָׂה *in die facere Gen. 2. 4.* i. e. in die factionis, seu qua fecit.

III. Substantium posterius frequentissime est Adiectiui loco, vt יָאֵת
כָּל

terio obseruatur. *Pleonasmus* priori opponitur, quum aliquid in constructione redundat, qui Chaldæis est familiaris, dum substantiuo Regiminis additur Affixum pleonasticum: ad hunc tamen non omnia, v. g. nomen aliquod repetitum, referenda sunt, vt infra patebit. *Enallage*, quum Voces, vel Accidentia Vocum permutantur.

CAPVT I.

De Syntaxi Nominis.



Nomen includit Pronomen; & Participium, vti illi in Motione, & Inflexione est analogum, ita eandem Constructionis rationem sequitur.

SECTIO I.

De Syntaxi Nominis in specie.

Nomen duplex est, Substantiuum, & Adiectiuum, vtriusque Syntaxis singulariter expenditur.

§. I.



PARS II.

De Syntaxi.



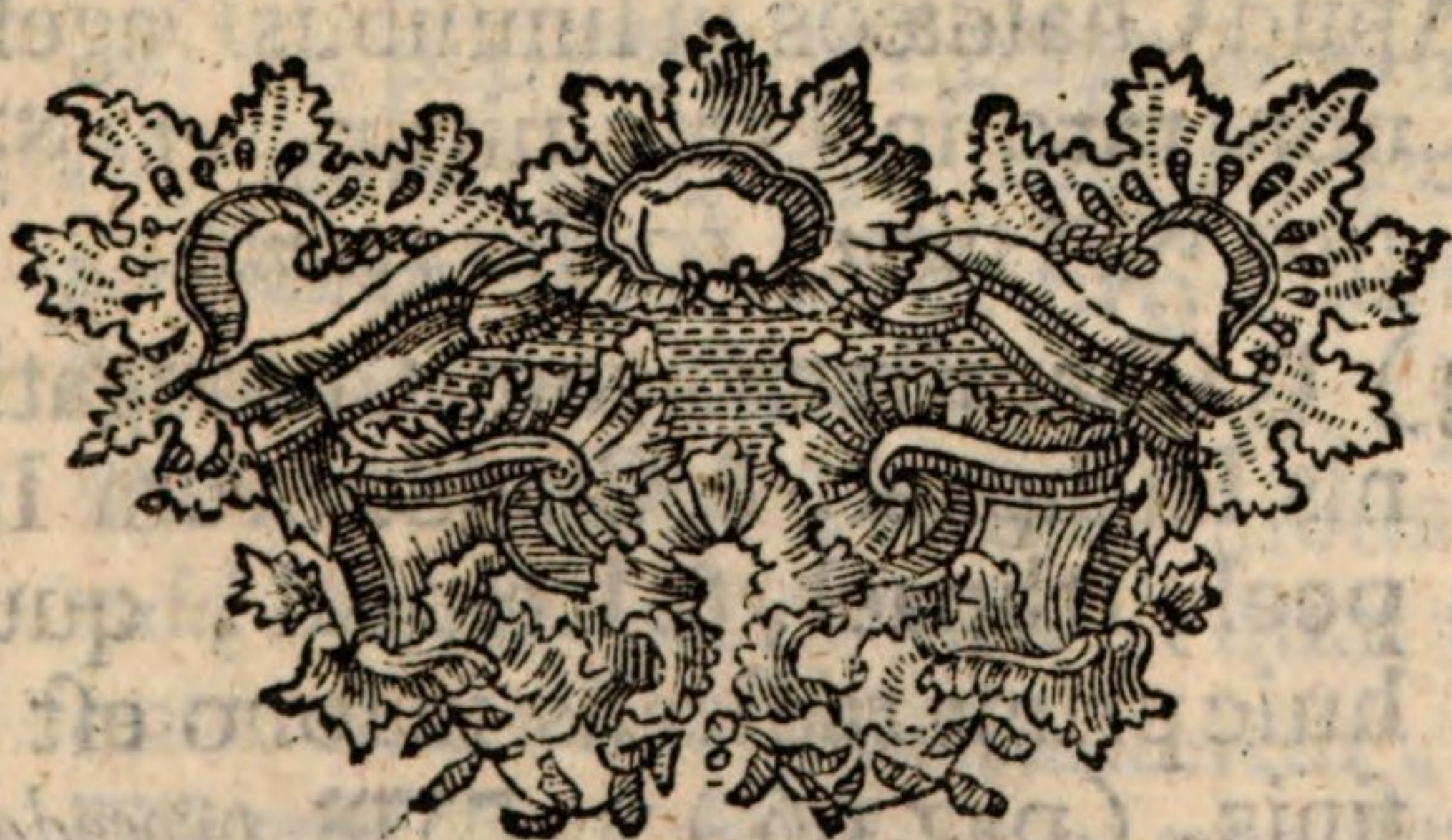
Proposita Etymologia, quæ singularum vocum proprietates explicat, sequitur iam Pars altera Grammaticæ, *Syntaxis*, qua congrua plurium vocum structura declaratur. De hac vnus præ omnibus plurimum præstitit *Clariss. IOH. BVXTORFIUS* in *Thesauro suo Grammatico linguæ S. & Grammatica Chald. Syriaca*, ad quem, nos hic tantum potiores Idiotismos proposaturi, beneuolum Lectorem remittimus. In Syntaxi triplex potissimum anomalia occurrit: *Eclipsis*, cum ad perfectum sermonem, & eius sensum aliquid desideratur, vti passim in Psalterio

dandus, Leu. 14. 7. pro מתטהר

admiramini, Hab. 1. 5. pro התתמהו

APOCOPE in fine vocis abiicit litteram ה, a) tanquam tertiam radicalem *Quiescentium* (p. 126.) b) feruile in terminatione plurali feminina נה adformatiua Futuri & Imperatiui, (pag. 91.) c) Paragogicum in voce לך *ito*, pro לכה *Num. 23. 19.*

III. *METATHESIS* tam litteras radicales, quam puncta transponit, vt ילועעו *sorbebunt, Iob. 39. 33. pro ילועעו*: יחנה *gratiam faciet tibi, Gen. 43. 29. pro יחנה*



PARS

pro עֵר־הֵנָּה : & in voce לֶבֶת *flamma*,
Exod. 3. 2. pro לֶהֱבִית

e) ' quiescens in Vocali præcedente,
 vt אִישׁ *Iud. 6. 11.* (pag. 113.) pro
 אִישׁ : quum suam Vocalem dat
 præcedenti litteræ loco eiectionis Sche-
 ua, vt וַיִּבְשֹׁהוּ אֵלָיו *arefecit eum, Nab. 1. 4.*
 pro וַיִּבְשֹׁהוּ : וַיִּתְחַצֵּב *sistebat se, Exod.*
2. 4. pro תִּתְחַצֵּב

f) in nominibus אִרָּא *ira*, אֱמֶת *veritas*,
 בַּת *filia*, הַלֵּךְ *palatum*, & Infinitiuo
 דָּת *dare*, (pag. 105.) quam eiectionem
 punctum Dagesch in horum incre-
 mento indicat, vt אִירָּא *ira eius.* (pag.
 11.) sic in מִתָּנָה *donum*, pro מִתְנָה

Apud Chaldæos in similibus Dagesch
 non raro in ך resoluitur, vt אֲנָכָא
 pro אֲנָא *viror*, *fructus recens.*

g) ת Characteristicum Coniugatio-
 nis Hithpael, & Chaldæorum Ith-
 peel, Ithpael, & Ittaphal, quum
 huic prima radicalis in sono est af-
 finis, (pag. 96.) vt אֲתִדָּה *procedam*,
Isai 38. 15. pro אֲתִדָּה ; הַמְטָהוּ *qui mun-*
dandus,

- a) א quiescens in Puncto Vocali
præcedenti, e. g. וְתוֹפְרוֹ *coxit e-*
um, 1. Sam. 28. 28. Vel punctum fu-
um ad præcedentem litteram fer-
uilem Scheuatam transmittens, vt
מִלֵּךְ *docens*, 2. Sam. 22. 35. pro מֵאֵלָּהּ:
וְתוֹרִנִּי *accinxisti me*, *ibid.* v. 40. pro
וְתֹאזְרִנִּי
- b) ב in בֵּת *pupilla*, Thren. 2. 18. pro
בֵּת, a Radice בּוּב
- c) ד in אֶחָד *una*, Exod. 30. 10. pro
אֶחָד
- d) ה emphaticum, vel characteri-
sticum Coniugationum Niphal, &
Hiphil post litteras פֶּלֶב (pag. 34.
83.) vt לִרְאוֹת *ad adparendum* Exod.
34. 24. pro לְהִרְאוֹת: *in obruen-*
do, Thren. 2. 11. pro בְּהִעָטֵק: *personando*, Psal. 26. 7. pro לְהִשְׁמִיעַ:
יִשְׁמַע *iuxta absolueret te*, Isai 33. 1. pro
מֶה Vel in Pronominibus מֶה
quid? & הֵן *vel hæc*, dum ista
cum alia voce contrahuntur, vt
מֶה הֵן *quid hoc?* Exod. 4. 2. pro מֶה הֵן:
עַדְנָה *adhus*, *bucusque*, 2. Sam. 1. 11.
pro

peraddunt: aliæ quid demunt; alia litteras radicales transponit.

I. Voci constitutæ litteram aliquam addunt 1.) *Prosthesis* a principio, vt **לֵאמֹר** *populus*, pro **אֵם**, a Radice **אָמַם**: **אֶרֶשׁ** *triturando*, *Isai. 28. 28.* pro **רֵשׁ**; nisi quis a radice **אֶרֶשׁ** deducere malit. *Confer. HASSELBAVERI Lex. Hebr. Chald.* 2.) *Epenthesis* in medio, (pag. 32. III.) vt **נִמְכָּזָה** *contemptibile*, *1. Sam. 15. 9.* pro **נִכָּזָה** a Radice **כָּזָה** *contempsit*: **בְּלֹתִי** *absque*, *Isai. 14. 6.* pro **בְּלִי** 3.) *Paragoge* in fine, (pag. 31.)

II. Voci constitutæ aliquid demunt, 1.) *Aphæresis* tollit ab initio vel litteram radicalem, vt **קָח** *accepit*, *Ezech. 17. 5.* pro **לָקַח**: vel **ה** characteristicum Coniugationis Hiphil in verbis quiescentibus secunda *Vau* (pag. 116.) vt **הִרִיבֹתָ** *litigasti*, *Iob. 33. 13.* pro **הִרִיבוֹתָ**, a Radice **רִיב**: **וְגִילִי** *exultate* *Joel. 2. 23.* pro **וְהִגִּילִי**, a Rad. **גִּיל** 2.) *Syncope* litteram aliquam e medio vocis eiicit, vt:

si: אִין Chald. אֱלוּ, לוּ, *nisi*, *ni*, *si non*, אִם-לֹא
nisi. אֱלוּ-לִי-פֹון, אֱלוּ-לִי Chald. לֹא-לִי

Aduersatiuæ: אֶבֶל, אֶךְ Chald. כִּי-אִם, אֶבֶל, אֶךְ
sed, ast, verum, verumta-
men: אֶה-עַל-פִּי, אֶה Chald. וְלֹא, גַם-כִּי
etiam si. *verumtamen*, כִּי *quamuis*.

Disiunctiuæ: אוּ *aut, vel, siue, seu*: לֹא-כֵן
non sic, secus: *etiam sæpissime disiuncti-*
ue sumitur.

Causales: אֲשֶׁר, כִּי (*pro quo insepa-*
rabile שָׁ *sæpeferuire dictum est p.33.*)
Chald. אֲרוּם, אֲרִי *nam, quia, quoniam, quod,*
etenim: יַעֲן Chald. כִּי-לִדְנָה *quia, eo quod,*
quandoquidem: אֲשֶׁר, עַקֵּב-אֲשֶׁר Chald.
eo quod, propterea quod, הֵלֵךְ, בְּדִלֵךְ, עַל-דֶּךְ
propterea ut: לְבִלְתִּי *ut, propterea ut*: בְּעֵבֹר, *eo ut*
ut non.

Rationales: כִּי, עַל-כֵּן, לְכֵן Chald. כִּי, עַל-כֵּן
quocirca, quapropter, quare,
quamobrem, ideo, idcirco.

SECTIO I.

De Figuris Etymologicis.

Figuræ Etymologicæ triplices sunt:
aliæ voci constitutæ aliquid su-
pe-

Comminantis : אֵי, הוּי, אֵי, Chald. אֵלֵי
 וæ, bei !

Dolentis, Exclamantis : אֵי, הוּי, אֵי
 o, bei, heu, eheu ! אָה ab, ab, ab ! אָה ab !

Demonstrantis : הֵן, הֵנָּה, הֵא, Chald.
 הֵא, אֵלֵי, Rab. הֵן en, ecce !

Fastidientis, & Abominantis : חֲלִילָה
 absit !

Gaudentis, & Exultantis : הָאָה הָאָה
 euge, euge !

Hortantis : הָבֵי eia, age ! חֲבִי, Chald.
 חֲבִי agite !

Optantis : אֲחֵלִי, אֲחֵלִי, לוֹ, utinam !

Eiulantis : אֵלֵי, bei, וæ !

Infeparabile ה exclamantis esse di-
 ctum pag. 33.

§. IV. De Coniunctione.

CONIUNCTIONES, quæ orationis
 partes coniungunt, variæ pariter sunt
 significationis, scilicet:

Copulatiuæ : ו (infeparabile, de quo
 supra pag. 34. & plura infra de Syn-
 taxi Coniunctionum) וְ, אֵת, etiam.

Conditionales : אִם si, si, siquidem, si-
 quando, quandoquidem : כִּי si, כִּי־אִם quodsi:
 אִם־לֹא

Chaldaicæ:

עברא *cis* , מעברא ,
 לעברא *trans* , *ultra* :
 בתר *post* : תחות *sub* ,
subter , *infra* , *pro* , *lo-*
co : בגין , בדיל , *propter* ,
 אמטור , מטור , בגלל ,
propter , הלא ,
 לפום , בפום : *pro* : חלופ ,
secundum : בות *iuxta* ,
secundum : עם *cum* :
 בר : *absque* , *sine* : בלא
 בלחור , מן ,
 Rab. בהרי *apud* , *iux-*
 כלפי : *propter* : אגב ,
 לאפוקי : *contra* : *præter* .

Hebraicæ:

tra : סביב *circum* , *cir-*
ca : מעבר : *cis* : עבר ,
post : אחרי , *ultra* : אחר ,
sub , *supter* , *in-*
fra , *pro* , *loco* : תחת ,
 למען , *ultra* . בגלל ,
propter , מפני , בגלל ,
 פפי : *pro* : בעד , חלה ,
iuxta , *secundum* : לפי ,
 עקב , על-אודות : *pro-*
 עם , אר : *caussa* : *pter* ,
 בלי , בלא , בלי : *cum* :
 בלעדי , בלעדי , בלתי ,
sine , *absque* , *præter* :
 וילת , מלבד , לבד : *præ-*
ter .

Præpositiones coniunctæ, quæ vo-
 cibus præfiguntur, sunt litteræ בכלם
Bachlam, de quibus supra pag. 32.

§. III. De Interiectione.

INTERIECTIONES, quæ in Oratio-
 ne varios animi adfectus indicant, sunt
 sequentes:

Blandientis: בי , נא , אנא , Chald. בבקעי ,
 במטו *quæso* , *obsecro* ! Com-

ralia feminina vſurpantur: פֶּעַם *semel*,
una vice: פַּעַמִּים *bis*, פַּעַמִּים *tribus vi-*
cibus &c.

Aduerbia Coniuncta duo sunt: הֲ
num, an? & כִּי *ut, sicut, sicuti*, quæ vo-
 cibus ab initio præfiguntur (pag. 33.)

§. II. De Præpositione.

PRÆPOSITIONES pariter aliæ sunt
separatæ, aliæ *coniunctæ*: Separatæ sunt
 sequentes

Chaldaicæ:

לְאוֹת *ad, versus, erga,*
iuxta: קְבוֹל, קְבִיל, *iuxta, erga*:
 לְקַבִּיל *coram, e regio-*
ne, ex aduerso: קְרִיב, *prope, iuxta*:
 סְמִיךְ *a, ab, abs, de,*
 מִלּוֹת *e, ex, præ*: קִדְם *ante,*
 בֵּין *inter,*
 עַל גַּב, עַלֹי, *contra, e regione, ex*
 עַל גַּבִּי *ad, super, con-*
 טַרָא, *erga, iuxta*: בֵּר, *abs, de, e, ex, præ*:
 חֻזּוֹר, סְחֻזּוֹר, *ante, coram*: עַל
 עֵבֶר, *ad, super*: חֻזּוֹר *ex-*
 טַבְרָא *tra:*

Hebraicæ:

אֶל, אֵלַי, אֵלָי *ad, apud,*
 אֶצֶל *a-*
 אֶצֶל *pud, iuxta, penes, pro-*
 עַד, עַדִּי, *ad, usque*
 נֶגֶד *coram, contra,*
 נֹכַח, לְנֹכַח, *ante*:
 מִמּוֹל, לְעֵמֶת, *contra, e regione, ex*
 מִמּוֹל, לְעֵמֶת, *aduerso*: בֵּין *inter, in-*
 מִנִּי, מִנִּי, מִן, *tra*:
 מִנִּי, מִנִּי, מִן, *a, ab,*
 מִנִּי, מִנִּי, מִן, *abs, de, e, ex, præ*:
 לִפְנֵי *ante, coram*: עַל
 עַלֹי, *ad, super*: חֻזּוֹר *ex-*
 טַבְרָא *tra:*

SEPARATIONIS.

לְבַד, Chald. בְּלַחֲזֹר, לַחֲזֹר, *seorsim, separatim*: אֵךְ, רַק, Chald. בְּרַם, *tantum, dumtaxat*: לֹא־לִי, לֹא־לָא, *nisi, si non*: בְּלֶעָדִי, Chald. מִן, *excepto, præterquam*.

INTENSIONIS.

יֹתֵר, Chald. יִתִּיר, *magis, amplius, nimium*: מְאֹד, Chald. לַחֲדָא, *valde, vehementer*: אֶחָד־בִּי, & Chald. אֶחָד־אֶלֶּהִין, *etiam-si, quin etiam: quanto magis, vel quanto minus*: פֶּתָא, פֶּתָע, *subito, repente*.

REMISSIONIS.

מְעַט, *sensim, lente, leniter*: אֵט, Chald. בְּמְעַט, *parum, parumper*: זְעִיר, Chald. כְּאֵין, *propemodum, fere, pene*: כְּלָמָא, *idem*.

SIMILITVDINIS.

כְּמוֹ, Chald. הַכִּי, *sic, ita*: כֵּן, Chald. הֵיכְמָא, כְּמָא, כְּדִנֵּן, אֵיכְדִין, כְּדִין, *sic, sicut, quemadmodum*: בְּכֵה, Chald. הַאֲכְדִי, *taliter, hoc modo*.

NUMERI.

שְׁלִישִׁית, *secundo*, שְׁנִית, *semel*, אֶחָת, *primo*, רְבִיעִית, *quarto*, & sic deinceps, tum apud Hebræos, tum Chaldæos Numeralia

NEGATIONIS.

Chaldaica.	Hebraica.
לא non: לֹא non, quod ex לא non, & אֵית est compositum est.	לא non, בל non, ne- בְּלֹא, בְּלֹא, בְּלֹא non: אֵל ne, פֶּן ne for- te, וְט non: אֵין, אֵין non.

DUBITATIONIS.

לִמָּא ne forte, for- tassis: אִפְשָׁר possibile, forsan: מֵאֵין si forte.	אִילִי fortassis, for- tasse, forsan: כֵּאֵין fe- re, pene.
--	---

QUALITATIS.

לִמָּא, לִמָּא vane, frustra, inaniter: מִבֵּן gratis, immerito: אֲסַפְרָנָא diligenter, ce- leriter.	רִיקָם inaniter imme- rito, frustra: שׁוּא va- ne, in vanum, frustra הֶנָּם gratis, immerito.
---	--

Multa Nomina hic aduerbiafcunt,
assumpta ab initio Præpositione ב, vt
בְּמַרְמָה in dolo, dolose, Chald. בְּהֶשֶׁי in si-
lentio, tacite, &c. talia sunt etiam femi-
nina Gentilia, vt עֲבָרִית Hebraice.

CONGREGATIONIS.

יְהִי, יְהִי Chald. כְּהִדָּא simul, una, pari-
ter.

TEMPORIS.

Chaldaica.

בְּעֵגְלָא, בְּתַכְיָה, תַּכְיָה
subito, cito, festinan-
ter, mox, iam pri-
dem.

Hebraica.

מִהֵרָה, מִהֵרָה *cito, ve-*
lociter, celeriter: אַחֵר,
 אַחֲרֵי כֵן, אַחֲרֵי *postea:*
 כָּבֹר *iam pridem, iam*
 עַד-כֵּן *bucusque,*
hactenus.

INTERROGATIONIS.

אִם, אִין, אִין *si, num,*
 אִם הֲלֹא *an non, non-*
 אִיךָ *ne, numquid?* אִיכְדִין,
 אִיכְדִין, הִיכְדִין, הִיךָ
 מִדִּין, מִהֲדִין *quomodo?*
 לָמָּה, לָמָּה *quare?*
 לָמָּה *ad quid, quamob-*
 לָמָּה *rem?*

אִם *an* הֲאִם *an* *si, an?*
 הֲלֹא *an non,*
 אִיךָ *nonne, numquid?*
 אִיכְבָּה, אִיכָּה, הִיךָ *quo-*
 מִדִּיעַ *modo?* *quare?*
 לָמָּה *ut quid, quamob-*
 כָּמָּה *quot, quo-*
 לָמָּה *ties?*

AFFIRMATIONIS.

כֵּן *sic, ita:* כֵּן *vere,*
 כֵּן *profecto, certe, uti-*
 כֵּן *que, vere, certe:* כֵּן *omnino, uti-*
 בְּקוֹשְׁטָא *in veritate,*
 מִן יָצִיב *revera.*

כֵּן *sic, ita:* כֵּן *ve-*
 כֵּן *re, profecto, certe, uti-*
 אִךְ *omnino, uti-*
 אֱמִנָם *que: vere,*
 מִן יָצִיב *reuera.*

NE-

LOCI.

Chaldaica.

מִתַּחַת *ab infra*,
 לַאֲחֹרָא *retrosum*,
 עַדְּכֵן, *hactenus*.

Hebraica.

אֲנִימָה *ante: intro, in-*
 תִּשְׁתַּחֲוֶה *tus, intrinsecus, &c.*

TEMPORIS.

אִימָתַי, <i>quan-</i>	עַד־מָה <i>quando?</i>
do? <i>bucusque</i> :	עַד־אֵן <i>quo-</i>
כְּדֹן, כְּדֹן, כְּדֹן, כְּדֹן	usque? <i>iam, nunc,</i>
<i>nunc</i> : הִידִין, <i>tunc</i> :	הַיּוֹם <i>modo</i> : אִזְּ
כְּדֹן <i>tunc</i> : הַיּוֹם <i>hodie</i> ,	אֲתֵמּוּל <i>cras</i> , מָחָר
מָחָר <i>cras</i> , אֲתֵמּוּל <i>beri,</i>	שְׁלֹשֹׁם <i>heri,</i>
מֵאֲתֵמּוּל <i>nudius ter-</i>	יּוֹמָם <i>in-</i>
<i>tius</i> , יּוֹמָם <i>interdiu</i> ,	מִלְפָּנִים, פָּנִים <i>terdiu</i> ,
מִקְדָּם <i>iam pridem, iam</i>	קֶדֶם, <i>ante, antea</i> :
<i>diu, iam ante, antehac,</i>	מִקְדָּם <i>pridem, olim</i> :
<i>olim</i> , תָּדִירָא <i>iugiter,</i>	תָּמִיד <i>iugiter, semper,</i>
<i>continuo</i> : עַד־עֲלָמָא	עוֹלָם, נֶצַח <i>continuo</i> :
<i>usque in secu-</i>	תֵּרֶנּוּם, <i>perpetuo</i> :
<i>tum, in sempiternum</i> :	עַד־כִּי, <i>donec, us-</i>
עַד־כְּדֹן, <i>usque</i>	כַּאֲשֶׁר <i>quum</i>
<i>dum, donec</i> , עַד־לָא	טָרָם <i>ante-</i>
<i>dum, dum nondum, an-</i>	רָגַע, פְּתָאוּם <i>quam;</i>
<i>tequam, priusquam</i> :	רָפָע, <i>repente, subito, momen-</i>
תְּכִיף	to :

§. I. De Aduerbio.

ADVERBIA alia sunt separata, alia Coniuncta, seu inseparabilia, & variæ, vt in aliis linguis, sunt significationis, veluti:

LOCI.

Chaldaica.

מִנָּן? *ubi* הָאן, אָן, אֵי
 וּנְדֵּן? *unde* אֵי מִדִּין, מִן הָאן
 וּנְדֵּנָא? *quo* לָאן? *quorsum*?
 הֵכָא, אֵיכָא? *hic, buc*: הֵכָא
 לָכָא, אֵיכָא? *hic, buc*: הֵכָא
 מִכָּא, אֵיכָא? *hic, buc*: הֵכָא
 וּלְכָא, אֵיכָא? *hic, buc*: הֵכָא
 תַּמָּן, תַּמָּן? *ibi, illic*: תַּמָּן
 מִתַּמָּן, מִתַּמָּן? *eo, illuc*: מִתַּמָּן
 בָּגִין, בָּגִין? *intra*: בָּגִין
 מִלְּגִין, מִלְּגִין? *intrinsecus*: מִלְּגִין
 לְבָרָא, לְבָרָא? *foras*: לְבָרָא
 מִלְּבָרָא, מִלְּבָרָא? *extrinsecus*: מִלְּבָרָא
 מִלְּעִיל, מִלְּעִיל? *supra*: מִלְּעִיל
 לְרַע, לְרַע? *infra*: מִלְּרַע
 מִתַּחְתָּא, מִתַּחְתָּא? *deorsum*: מִתַּחְתָּא

Hebraica.

אֵיפֹה? *ubi* אֵי, אֵי
 אֵיכָא, אֵיכָא? *ubinam*?
 מֵאֵין? *ubi*? אָנָּה, אָן
 וּנְדֵּן? *unde*? וּנְדֵּנָא?
 מִכָּא, מִכָּא? *hic, buc*: מִכָּא
 הֵכָא, הֵכָא? *hic, buc*: הֵכָא
 מִכָּא, מִכָּא? *hic, buc*: מִכָּא
 וּלְכָא, וּלְכָא? *hic, buc*: וּלְכָא
 תַּמָּן, תַּמָּן? *ibi, illic*: תַּמָּן
 מִתַּמָּן, מִתַּמָּן? *eo, illuc*: מִתַּמָּן
 בָּגִין, בָּגִין? *intra*: בָּגִין
 מִלְּגִין, מִלְּגִין? *intrinsecus*: מִלְּגִין
 לְבָרָא, לְבָרָא? *foras*: לְבָרָא
 מִלְּבָרָא, מִלְּבָרָא? *extrinsecus*: מִלְּבָרָא
 מִלְּעִיל, מִלְּעִיל? *supra*: מִלְּעִיל
 לְרַע, לְרַע? *infra*: מִלְּרַע
 מִתַּחְתָּא, מִתַּחְתָּא? *deorsum*: מִתַּחְתָּא

ante:

cunda nascuntur, vt כָּלֵל *aluit*, a כֹּל
(pag. 117.) Alia ex Quiescentibus ter-
tia, vt הִרְחִיר *succendit*, a הִרְחִי, *illusit*,
a הִטָּה *erravit*. Plura alia quatuor lit-
terarum sunt apud Chaldæos, & Rab-
binos.

Quinque litterarum sunt: in Kal
הִחְרַחֵר *circuiuit*, a חֲרַחֵ: in Pual
turbatus est, a חָמַר: *pulcher effectus*
est, a יָפָה

CAPVT V.

De Dictione.



Actum de Vocibus *Flexibilibus*, No-
mine scilicet, Pronomine, Ver-
bo, & Participio: sequitur iam,
vt de *Inflexibilibus*, quæ vno nomine מְלֵה
DICTIO veniunt, & *Aduerbum*, *Præpo-*
sitionem, *Coniunctionem*, & *Interiectionem*
complectuntur, pauca dicamus. Edi-
dit de his, quas BVXTORFIVS in suis
prætermisit, peculiare Concordantias
CHRISTIANVS NOLDIVS.

copen pati diximus pag. 126. Cum autem Defectiua prima radicali, litteram ך saepe abiiciant, fit, quod in Apocope vnica dumtaxat radicalis seruetur. Talia in Kal duo tantum occurrunt: ם & *inspersus est*, *Isai. 63.3.* a נזה: ם declines, *Prou. 4.5.* a נטה: tertium in Hiphil, vt ם & *percussi*, *Exod. 9.15.* a נכה Confer. BVXTORFII *Thesaur. Gram.* pag. 272.

Sexta forma est Pe ך, & Lamed ך, vt ם, quæ propter primam ad Defectiua pertinet: tertiæ litteræ ך anomalia supra de Verbis perfectis allata est pag. 77. & 91.

§. V. De Verbis Anomalis.

Hactenus de Anomaliis Verborum Imperfectorum; hic iam agendum de Verbis κατ' ἐξοχήν *Anomalis*, quæ non amittunt, sed potius augent litteras Radicales, suntque quædam quatuor, quædam vero quinque Radicalium.

Verba Quatuor Radicalium potissimum fiunt ex Defectiuis Aiin duplicantibus, dum hæc etiam primam Radicalem geminunt, vt ללל a ללל voluit. Quædam etiam ex Quiescentibus secunda

Prima forma est Compositorum Lamed Pe נ, & ה, seu quorum prima Radicalis est נ, & tertia ה, vt הנה נ *voluit*: quoad primam litteram conferantur dicta de Quiescentibus Pe Aleph, pag. 112. Propter tertiam vero videatur paradigma Quiescentium Lamed ה pag. 122.

Secunda forma Pe', & Lamed נ, vt נז', *egressus est*; ratione primæ radicalis spectat ad quiescentia Pe, pag. 112. ratione tertiæ ad Quiescentia Lamed נ

Tertia forma est Pe', & Lamed ה, vt הה' *proiecit*, quæ cum Quiescentibus Pe Iod & Lamed He conferenda.

Quarta forma est Pe נ, & Lamed נ, vt נשנ *elevauit*: propter primam radicalem נ anomalam Defectiuorum Pe Nun pag. 103. sequitur: propter tertiam Aleph anomalam Quiescentium Lamed Aleph imitatur pag. 119.

Quinta forma est Pe נ, & Lamed ה, vt הנה נ *extendit*: ratione primæ נ pariter defectiuum est; ratione tertiæ ה anomalias Quiescentium tertia sequitur, quæ in Futuro & Imperatiuo singulari Apocopen

IMPERATIVVS.

אֶלְנָא	אֶלְנָא	אֶלְנָא	I. Peal
אֶתְנָלְנָא	אֶתְנָלְנָא	אֶתְנָלְנָא	II. Ithpeel
אֶלְנָא	אֶלְנָא	אֶלְנָא	III. Pael
אֶתְנָלְנָא	אֶתְנָלְנָא	אֶתְנָלְנָא	IV. Ithpacl
אֶלְנָא	אֶלְנָא	אֶלְנָא	V. Aphel

*Nota: in feminino singulari pro אֶלְנָא, אֶלְנָא
אֶתְנָלְנָא alii ponendum putant אֶלְנָא, אֶלְנָא &c.*

*Confer. LVD. de DIEU Gram. Lingg.
Orr. pag. 319.*

§. IV. De Verbis Compositis.

Recensitis adhuc tribus his verborum Imperfectorum speciebus, sequuntur Verba dupliciter imperfecta, quæ geminam habent Anomaliam, quoties scilicet prima & tertia radicalis est defectiua, vel quiescens: aut secunda quiescens, & tertia defectiua, vel vice versa. Horum a Grammaticis sex formæ recensentur, quarum Paradigmata hic non apponimus, sed earum Anomaliæ ex superioribus petendæ sunt.

Prima

FVTVRVVM.

VI. Ithaph.	V. Aphel	IV. Ithpael	Perf.	
יִתְגַּלִּי	יִגַּלִּי	יִתְגַּלִּי	3.M.	Num. sing.
תִּתְגַּלִּי	תִּגַּלִּי	תִּתְגַּלִּי	3.F.	
תִּתְגַּלִּי	תִּגַּלִּי	תִּתְגַּלִּי	2.M.	
תִּתְגַּלִּין	תִּגַּלִּין	תִּתְגַּלִּין	2.F.	
אִתְגַּלִּי	אִגַּלִּי	אִתְגַּלִּי	1. C.	Num. plur.
יִתְגַּלּוּ	יִגַּלּוּ	יִתְגַּלּוּ	3.M.	
יִתְגַּלִּין	יִגַּלִּין	יִתְגַּלִּין	3.F.	
תִּתְגַּלּוּ	תִּגַּלּוּ	תִּתְגַּלּוּ	2.M.	
תִּתְגַּלִּין	תִּגַּלִּין	תִּתְגַּלִּין	2.F.	
נִתְגַּלִּי	נִגַּלִּי	נִתְגַּלִּי	1. C.	

Nota: Triplex quoque hic occurrit terminatio, inter quas & Segol est more Hebræo: ut אֶחָדִי gaudebo, Isa. 61.10. אֶבְעֵא quæram, Dan. 7.16. אֶעֱנֶה respondebo, Prou. 1. 28. Verbis הָיָה & הָיָה apocope hic accidit, ut hebraice, ut נָהִי erimus, cet.

PARTICIPIVM PRÆTERITI.

Num. Plur.		Num. sing.		
F.	M.	F.	M.	
גָּלִין	גָּלִין	גָּלָה	גָּלָה	I. Peal
מִגָּלִין	מִגָּלִין	מִגָּלָה	מִגָּלָה	III. Pael
מִגָּלִין	מִגָּלִין	מִגָּלָה	מִגָּלָה	V. Aphel

FUTVRVM.

III. Pael	II. Ithpeel	I. Peal	Perf.	Num. sing.	Num. plur.
יִגָּלִי	יִתְגַּלִּי	יִגָּלִי	3.M.		
תִּגָּלִי	תִּתְגַּלִּי	תִּגָּלִי	3. F.		
תִּגָּלִי	תִּתְגַּלִּי	תִּגָּלִי	2.M.		
תִּגָּלִין	תִּתְגַּלִּין	תִּגָּלִין	2. F.	Num. sing.	Num. plur.
אִגָּלִי	אִתְגַּלִּי	אִגָּלִי	1. C.		
יִגָּלוּ	יִתְגַּלוּ	יִגָּלוּ	3.M.		
יִגָּלִין	יִתְגַּלִּין	יִגָּלִין	3.F.		
תִּגָּלוּ	תִּתְגַּלוּ	תִּגָּלוּ	2.M.	Num. sing.	Num. plur.
תִּגָּלִין	תִּתְגַּלִּין	תִּגָּלִין	2.F.		
נִגָּלִי	נִתְגַּלִּי	נִגָּלִי	1. C.		

Nota: in Peal quatuor terminationes: גלי, גלי, גלה, גלא promiscuæ sunt: In reliquis coniugationibus terminationes in Zere & Chirek sunt frequentiores.

INFINITIVVS.

I. Peal מגלי מגלי מגלא II. Ithp. אתגלאה III. Pael גלאה
IV. Ithp. אתגלאה V. Aphel אגלאה VI. Ittaphal
אתגלאה

PARTICIPIVM PRÆSENTIS.

Num. plur.		Num. sing.		
F.	M.	F.	M.	
גלין	גלין	גליה	גלה	I. Peal
מתגלין	מתגלין	מתגליה	מתגלי	II. Ithpeel
מגלין	מגלין	מגליה	מגלי	III. Pael
מתגלין	מתגלין	מתגליה	מתגלי	IV. Ithp.
מגלין	מגלין	מגליה	מגלי	V. Aphel
מתגלין	מתגלין	מתגליה	מתגלי	VII. ttaph.

Nota: in Peal hic, ut in Præterito variæ occurrunt terminationes: in Passivis modo א, modo י reperitur. In principio pro מ manet quandoque א, ut in verbis perfectis quoque fieri notavimus.

P R A E T E R I T U M.

Nota:

VI. Itaphal	V. Aphel	IV. Ichpael	III. Pael	II. Ichpeel	I. Peal	Coni.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	3.M.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	3.F.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	2.M.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	2.F.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	1.C.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	3.M.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	3.F.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	2.M.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	2.F.
אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	אֶחָדְךָ	1.C.

Num. singul.

Num. plur.

Verbum שָׁחַח incuruauit, quod huius est classis, speciali anomalia in Hithpael ante tertiam radicalem assumit ו mobile euphonice caussa, ut הִשְׁתַּחֲוִה incuruauit se, Ezech. 46. 2. (ש & ח pro more transposito pag. 79.) Verba הָיָה fuit, & הָיָה vixit, quorum frequens in S. Scriptura est usus, ab initio loco Scheua simplicis semper assumunt compositum, & quidem in Infinitiuo, & Imperatiuo Chateph-Segol, (pag. 15.) ut הָיָה esse, Ezech. 21. 10. הָיָה esse, Ruth 1. 13. הָיָה esto, Ex. 18. 19. (ה & ח in א commutato ad formam Chaldaicam הָיָה esto, Iob 37. 6.) הָיָה estote, Num. 16. 16. הָיָה viue, & cum Chateph-Segol post Metheg conciso, וְהָיָה & viue, Gen. 20. 7. Post litteram seruilem recipiunt Scheua simplex, propter quod illa cum Chirek notatur, ut נִהְיָה erimus, Gen. 38. 23. at facta apocope retinent Scheua sequente Chirek, seruato accentu in ultima, ut יִהְיֶה fit, p. 126.

Sequitur iam Paradigma Chaldaicum quiescentium Lamed ל, vel ה.

Gen. 1. 4. pro quo etiam dicitur יִרְאֶה
videbit, 1. Sam. 24. 16. & ex Hi-
phil וִירָא & ostendit, 2. Reg. 11. 4.
Conferatur BVXTORFII *Thesaurus*
Grammat. pag. 270. OPITII *Atrium*
Linguae S. pag. m. 57. STEINBRE-
CHER1 *Grammat. Ebraeae Ling.* Waf-
muthiana p. m. 73.

IMPERATIVVS.

גִּלְיָה	גִּלְיָה	גִּלְיָה	גִּלְיָה	I. Kal
הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	II. Niphal
גִּלְיָה	גִּלְיָה	גִּלְיָה	גִּלְיָה	III. Piel
הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	הִגְלִינָה	VI. Hiphil
הִתְגַּלִּינָה	הִתְגַּלִּינָה	הִתְגַּלִּינָה	הִתְגַּלִּינָה	VIII. Hithpacl

Nota: In Imperatiuis Piel, Hiphil,
& Hithpacl tertia radicalis ה cum
præcedente suo Zere interdum abiici-
tur, ut גִּלְיָה retege, Psal. 119. 8.
pro גִּלְיָה: In Hiphil sunt duo Segol,
ut הִרְפָּה desiste, Deut. 9. 14. pro
הִרְפָּה vel duo Pathach, si prima est
Gutturalis: ut הִעֲלֵה deduc, Exod.
33. 12.

Ver-

gol, vel Pathach) utraque littera, tam characteristica, quam prima radicalis habebit Pathach, ut וַיַּעַשׂ & fecit, Gen. 1.7. pro וַיַּעֲשֶׂה. Quædam nihilominus sub characteristica servant Chirek, ut וַיִּהְיוּ & castra metatus est, Gen. 26.17. וַיִּהְיֶה accendatur ira, Gen. 18.30. Futuri Hiphil characteristicae autem pro Pathach suo habent Segol, ut וַיִּגַּל & deportavit, 2. Reg. 17.6. ex וַיִּגְלֶה: si tamen secunda est ה, vel ע, loco posterioris Segol est Pathach, ut אַל תִּמָּח ne deleas, Neh. 13.14. 3.) vel retracti Segol mutatione in Scheua, quod fit in Kal, & Hiphil, quum secunda radicalis est una ex litteris ה, ב, ג, ד, ט, כ, פ, ק, ת, tunc characteristica Chirek, vel Zere habent, & contractio in fine sæpius fit in duplex Scheua, ut וַיִּשָּׁב & captiuam duxit, Num. 21.1. וַיִּתְּבַךְ & fleuit, Gen. 21.16. pro priori Scheua est Pathach sub littera Gutturali (pag. 6.) ut וַיִּהְיֶה & gavisus est, Job. 3.6. Ad horum formam est וַיִּרָא & vidit, Gen.

Nota: In Futuris omnium Coniugationum, & Imperatiuis horum Verborum frequentissimam esse apocopen tertiæ radicalis ה, diximus: fit hæc 1.) vel nulla abiectione litteræ ה, & accentu ad primam radicalem retracto, quoties prima, vel secunda Radicalis ex analogia habuerit Dagesch forte, ut יגל׳ ex גלה׳ deportabitur: 2.) vel retractione simul vocalis Segol ad primam radicalem, & Accentus ad characteristicam, fitque hoc in Kal, & Hiphil, ubi tunc Futuri Kal characteristicæ, si regulariter punctantur, Chirek suum retinent, interdum Zere pro eo assumunt, ut יגל׳ migrabit, Job. 20. 28. pro יגלה׳: ירא׳ videbit, Exod. 5. 21. pro יראה׳ (Excipiuntur verba היה׳ fuit, & חי׳ vixit, quæ facta apocope sub characteristicis Scheua habent sequente Chirek, ut אהי׳ ero, Hos. 13. 14. יהי׳ sit, Gen. 1. 13. תהי׳ sis, Psal. 69. 26. יהי׳ viuat, Deut. 33. 6.) Si vero irregulariter punctantur (ob primam radicalem Gutturalem per Segol,

FUTURVM.

VIII. Hithpacl	VII. Hophal	VI. Hiphil	IV. Pual	III. Piel	II. Niphal	I. Kal	Coni.
יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	יִתְחַלֵּץ	3. M.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	3. F.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	2. M.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	2. F.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	3. M.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	3. F.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	2. M.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	2. F.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	1. C.
יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	יִתְחַלְּצוּ	Num. plur.

Nota :

PARTICIPIUM PRÆSENTIS.

גֹּלֶה	גֹּלֶה	גֹּלֶה	גֹּלֶה	I. Kal
נִגְלָה	נִגְלָה	נִגְלָה	נִגְלָה	II. Niphal
מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	III. Piel
גָּלָה	גָּלָה	גָּלָה	גָּלָה	IV. Pual
מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	VI. Hiphil
הִגְלָה	הִגְלָה	הִגְלָה	הִגְלָה	VII. Hophal
מִתְגַּלָּה	מִתְגַּלָּה	מִתְגַּלָּה	מִתְגַּלָּה	VIII. Hithp.

Nota: Masculina quædam pro ה habent

⌘ *servata vocali analogâ Segol, ut נִשָּׂא*

exigens, exactor, 1. Sam. 22. 2.

Contra pro Segol non raro est Zere, ad formam quiescentium Lamed ⌘, ut קוֹנֶה

possidens, Gen. 14. 19. Feminina non-

nulla ה radicale commutant in י mobile,

ut כְּעוֹטִיָּה quasi velata, Cant. 1. 7.

flens, Thren. 1. 16. quod etiam

fit in tertia persona feminina Præteriti,

ut הִסְתָּה confidit, Psal. 57. 2.

PARTICIPIUM PRÆTERITI.

גָּלָה	גָּלָה	גָּלָה	גָּלָה	I. Kal
מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	III. Piel
מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	מִגְלָה	VI. Hiphil

IV-

Nota : ה quandoque in א mutari supra dictum est : ut קראני obuenit mihi, Job. 4. 14. quod a קרא esse videtur. Tertia persona feminina saepe in ה contrahitur, ut עשה pro עשה fecit Levit. 25. 21. ad formam Chaldaicam. Littera ה per Regulam secundam hic abicienda, interdum in י mobile mutatur : ut חסיו confiderunt, Deut. 32. 37. Quandoque in ו, ut כמטהוי quasi iaculantes, Gen. 21. 16. In Hiphil Characteristica ה quandoque Segol habet, etiam ante litteram non gutturalem, ut הגלה deportauit. Esth. 2. 6. Ante gutturalem regulariter punctatur, (pag. 79.) ut העלה obtulit, Hab. 1. 15.

INFINITIVVS.

I. Kal גלה II. Niphal הגלות
 III. Piel גלה IV. Poal גלות
 V. Hithpael התגלות VI. Hiphil הגלה
 VII. Hophal הגלות

Nota : pro ה saepe א est : per apocopen non raro aufertur, ut ראו videndo, Gen. 26. 28. PAR-

P R A E T E R I T V M.

	VIII. Hithp.	VII. Hophal	VI. Hiphil	IV. Pual	III. Piel	II. Niphal	I. Kal	Coni.	
Num. singul.	הִתְגַּלְתָּ	הִגַּלְתָּ	הִגַּלְתָּ	גִּלְתָּ	גִּלְתָּ	נִגַּלְתָּ	גִּלְתָּ	3. M.	
	הִתְגַּלְתָּה	הִגַּלְתָּה	הִגַּלְתָּה	גִּלְתָּה	גִּלְתָּה	נִגַּלְתָּה	גִּלְתָּה	3. F.	
	הִתְגַּלְתֶּם	הִגַּלְתֶּם	הִגַּלְתֶּם	גִּלְתֶּם	גִּלְתֶּם	נִגַּלְתֶּם	גִּלְתֶּם	2. M.	
	הִתְגַּלְתֶּי	הִגַּלְתֶּי	הִגַּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	נִגַּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	2. F.	
	הִתְגַּלְתֶּי	הִגַּלְתֶּי	הִגַּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	נִגַּלְתֶּי	גִּלְתֶּי	1. C.	
	הִתְגַּלְתֶּנּוּ	הִגַּלְתֶּנּוּ	הִגַּלְתֶּנּוּ	גִּלְתֶּנּוּ	גִּלְתֶּנּוּ	נִגַּלְתֶּנּוּ	גִּלְתֶּנּוּ		
Num. plur.									

Nota :

tia persona pluralis numeri abiicitur sine compensatione. 5.) In Infinitivis autem ך vel plane perit, vel in ך mutatur. 6.) In Paul Coniugationis primæ in 'transit. 7.) Non raro formam Quiescentium Lamed ך assumunt, ך in ך mutato. 8.) In Futuro, & Imperativo singulari omnium Coniugationum sæpissime apocopen patiuntur. 9.) Coniugationes graues quandoque ita formantur, vt prima, & secunda radicalis loco puncti characteristici Dagesch geminetur, tertia vero ך abiiciatur, unde a ךע׃ *attendit*, Piel est ע׃ע׃ע׃ *oblectavit*. Apud Chaldæos hæ duæ formæ in vnum coniugandi ordinem referuntur, quamquam hic variis terminationibus veniat: occurrunt enim hic quatuor terminationes ךא, ךי, ךא, ךא, quæ omnes eadem forma coniugantur. Omisso Hebræorum ךמ pro Paradigmate nobis seruiat Verbum ךא Chald. ךא *migravit*.

Lamed & hæc est anomalia, quod & in Kal quiescat in Kamez, in reliquis vero Coniugationibus in Zere. Ceterum Analogiam Verborum Perfectorum imitantur. Quædam in Kal sub secunda habent Zere pro Kamez, vt *למלא* *plemus fuit*. Quiescentia Lamed ׀ in pluribus sunt anomala; huc tamen non spectant ea quæ ׀ *He mappikatum* habent, hæc enim perfecta sunt; sed illa, quorum ׀ quiescit. De his L. C. BLOSSIUS specialem edidit Dissertationem. Eorum anomalia sequens est: 1.) Servant ׀ in fine, quamdiu finale est, & quidem præcedente in Præteritis Kamez, in Benoni, & Futuris Segol, in Imperatiuis Zere per omnes Coniugationes. 2.) Quoties in fine ex analogia adcrefcit littera feruilis, ׀ radicale perit, compensaturque per', quod in Kal in Chirek, in reliquis vero Coniugationibus in Zere quiescit. 3.) In tertia persona feminina singularis Numeri omnium Coniugationum mutatur in ׀, ne duo ׀ concurrant. 4.) In tertia

INFINITIVVS.

I. Kal קום II. Niph. הִקֹּם VI. Hiphil הִקִּים VII. Hoph. הִקֵּם

Peal Ch. מָקַם Ithpeel אֶתְקַמָּא Aphel אֶקְמָא

PARTICIPIVM PRÆSENTIS.

Kal קֹם קֹמָה &c. Niph. נִקֹּם נִקִּמָה &c. Hiph. מִקֵּם מִקִּים

מִקִּימָה &c. Hoph. הֹקֵם הֹקִימָה הֹקִימִים הֹקִימוֹת

Peal Ch. קָם קִימָא קִימִין קִימֹן Ithpeel מִתְקֵם

Aphel מִקִּים

PARTICIPIVM PRÆTERITI.

Kal קָם קִימָה קִימִים קִימוֹת Hiphil מִקֵּם מִקִּימָה &c.

Chald. קִים קִימָא קִימִין קִימֹן Aphel מָקַם מִקְמָא &c.

FUTVRVM.

Kal יִקֹּם יִתְקֹם Niph. יִקֹּם יִקִּים Hiph. יִקֵּם יִקִּים &c. Hoph. יִקֵּם יִקֵּם &c.

Ch. יִקֹּם יִתְקֹם &c. Ithpeel יִתְקֵם Aphel יִקֵּם יִקִּים &c.

IMPERATIVVS.

Kal קֹם קִימִי קִימוּ קִימְנָה (קִימְנָא Ch. Niph. הִקֹּם &c. הִקִּימִי

Hiphil הִקֵּם הִקִּימִי &c. Aphel &c. Ch. אֶקֵּם אֶקִּימִי &c.

§. III. *De Quiescentibus Lamed א, & Lamed ה.*

Quiescentium tertia duplex est forma: vna, quorum tertia est א, altera, quæ tertiam habet ה. Quiescentium

PRÆTERITVM.

I. Kal קָם קָמָה קָמַת קָמַתִּי קָמוּ קָמַתִּם
קָמַתָּו קָמַתָּו

II. Niphal נִקְוִים נִקְוָמָה נִקְוָמוֹת נִקְוָמוֹתִי
נִקְוָמוּ &c.

VI. Hiphil הִקָּים הִקָּמָה הִקָּמוֹת הִקָּמוֹתִי
&c.

VII. Hophal הֻקָּם הֻקָּמָה הֻקָּמוֹת הֻקָּמוֹתִי
הֻקָּמוּ &c.

Ch. Peal קָם קָמַת קָמַתִּי קָמַתִּם קָמוּ קָמַתָּו
קָמַתָּו

Ithpeel אֶתְקָם אֶתְקָמָה אֶתְקָמוֹת אֶתְקָמוֹתִי
אֶתְקָמוּ &c.

Aphel אָקַם אָקָמָה אָקָמוֹת אָקָמוֹתִי
אָקָמוּ &c.

*Nota: in Kal sæpe est Epenthesis litteræ
א, quæ quandoque mobilis est, ut
וַיִּרְאֶמָה & exaltabitur, Zach. 14. 10.
In Kal duo אור luxit, בוש erubuit,
ubique habent Cholem: duo לִץ irrisit,
מָת mortuus est, ante ה, & זֶרַע Zere:
duo בִּז spreuit, & טָח obduxit,
in reliquis seruant Anomaliam.*

INFI-

gere: Si enim hæ litteræ mouentur, seu proprium punctum habent, aut perfecta sunt, vt *נָא* *expirauit*, aut propter aliam litteram defectiuam alio pertinent, vt *קָה* *expectauit*. In his, quia Præteritum tantum duabus litteris constat, Radix est Infinitiuus. In Kal tres sunt terminationes, per Kamez, vt *סָר* *surrexit*, per Zere, vt *מָה* *mortuus est*, & per Cholem, vt *נָח* *illuxit*, prior communis est, reliquæ rariores. In Piel triplex occurrit anomalia: vna respectiue analogica, 'in' commutat, vt *קָים* chald. *קָים* *stabiliuit*, *erexit*. Altera, magis propria, pro Piel ponit Poel tertiam radicalem geminando, vt *קִים* *erexit*, ab utroque hoc etiam Hithpael, & a posteriore quoque Poal, pro Pual formatur, vt *קִים* *erectus fuit*, *הִתְקִים*, vel *הִתְקִים* *erectus fuit*, *insurrexit*. Tertia denique, quum prima & tertia radicalis geminantur appositis Vocalibus analogis, vt *כָּלַל* *sustentauit*, a *כָּל* *continere*. Coniugationes hæ ἀναλόγως inflectuntur, anomalarum sequens est Paradigma.

2. Ad Futurum Hiphil: Characteristica ה, quæ vt in verbis Perfectis a characteristica temporis excluditur, hic quandoque manet, quod linguæ Chaldaicæ magis est proprium, vt יהושיע *seruabit*, *Psal. 116. 6.*

3. Ab hac Verborum forma excipiuntur 12. sequentia יגע *laborauit*, ינה *sinit*, יסר *erudiuit*, יצב *stetit*, יצע *strauit*, יצק *fudit*, יצר *finxit*, יצת *arsit*, יקה *circumdedit*, יקץ *euigilauit*, & ישר *rectus fuit*, quæ litteram ׳ vt Defectiua Pe׳ per Dagesch compensant, vt הציב *statuit*: Inde factum, quod quidam tertiam formam defectiuorum statuunt Pe׳ Iod. Ex his quædam in Kal non sunt vsitata. Anomalia eorum supra ex Defectiuis Pe׳ pag. 103. petenda est.

§. II. De quiescentibus Aini, vel.

Altera Quiescentium forma est, quorum secunda radicalis est ׳, vel ׳; ista huc pertinent, & tantum tunc imperfecta sunt, quum ׳, vel ׳ in medio quiescit, seu propriam vocalem non habet, vt קים *surgere*, בין, vel ב׳ *intelligere*:

IMPERATIVVS.

שב I. Kal שבִּי שְׁבוּ שְׁבִנָּה Chald. תֵּב תְּבִי תְּבִי &c. תִּבְנֵא

הוֹשֵׁב II. Niph. הוֹשֵׁב VI. Hiph. הוֹשִׁיב Chald. אוֹתֵב &c. הוֹשֵׁב VII. Hoph.

Annotationes ad Infinitivum, Imperativum, & Futurum.

I. In Infinitivo, & Imperativo Kal pro Segol, vel Zere Pathach est, si tertia radicalis est gutturalis, ut יָדַע cognoscere, Jer. 9. 6. יָדַע scito, Gen. 20. 7. יָצָא egres-
sus est, pro יָצָא habet יָצָא egredi. Quan-
doque analogia servatur, ut יָשׁוּב ma-
nendo, 1. Sam. 20. 5. לִיסוֹד ad fundandum,
Isai. 15. 16. In Futuro littera ' per Ze-
re compensata sæpe exprimitur, præ-
sertim apud Chaldæos: non raro hoc
Zere in Chirek transit, & tum desinunt
in Pathach ad formam perfectorum, ut
אֶשְׁנָא dormiam, Psal. 13. 4. Confer. HENR.
OPITII Atrium ling. S. p. mibi 60. seq. GO-
THOFR. STEINBRECHERI Gram. Wasmu-
thiana p. 88. Verbum יָכַל potuit specia-
lem habet anomalias, ' in ' mutando,
ut יָכַל poterit &c.

Annotationes ad Præteritum.

Ad Hiphil) Quædam seruant ' in Ze-
re quiescens, pro Cholem, vt *הִיטִיב* be-
nefecit, *הִילִיל* eiulavit, *הִמִּין* ad dexteram de-
clinavit, *הִנִּיק* lactavit.

Ad Hithpael) Eam analogam esse dixi-
mus: quædam tamen specialem anoma-
liam habent, quod ' in ' mobile mutant,
sic a *הִתְוַדַּע* fit *הִתְוַדַּע* innotuit, a *הִתְוַדָּה*
יָדָה confessus est, a *הִתְוַבַּח* *יָבַח* disceptavit.

INFINITIVVS.

I. Kal *שָׁבַת* (Ch. *מִיתָב*) II. Niph. *הִשָּׁב* VI. Hiphil *הוֹשִׁיב*

(*אֶתְבַּא* Ch.) VII. Hoph. *הוֹשִׁיב*

PARTICIPIVM PRÆSENTIS.

II. Niph. *נוֹשֵׁב* *נוֹשֶׁבֶת* &c. VI. Hiph. *מוֹשֵׁב* *מוֹשֶׁבֶת* &c. (Ch. *מוֹתָב*)

Ch. *מוֹתָבֶת* VII. Hoph. *הוֹשֶׁבֶת* &c.

PARTICIPIVM PRÆTERITI.

VI. Hiph. *מוֹשֵׁב* *מוֹשֶׁבֶת* Ch. Aphel &c. *מוֹתָב* *מוֹתָבֶת* &c.

FUTVRVM.

I. Kal *יֵשֵׁב* *תֵּשֵׁב* *תֵּשְׁבִי* *אֵשֵׁב* Ch. &c. *יִתָּב* *תִּתָּב* &c.

II. Niph. *יִשָּׁב* VI. Hiphil *יֹשִׁיב* Ch. Aphel *יֹתָב*

VII. Hophal *יֹשֶׁב* &c.

IM-

113 Sect. II. de verb. quiesc. §. I. de quies. Pe,
 coniugantur. Anomalam Defectiuo-
 rum Pe Nun in potioribus imitantur;
 primo enim sicut illa primam radica-
 lem tum amittunt, quum post litte-
 ram feruilem Scheua mutum sustinere
 deberet. Secundo in Infinitiuo Kal,
 & Imperatiuo hic ' pariter absque com-
 pensatione abiicitur, assumpto in fine
 Infinitiuui ך paragogico. Fit autem com-
 pensatio amissæ litteræ ' in Kal per Ze-
 re, in Niphal, Hiphil & Chaldæorum
 Aphel per Cholem; in Hophal per
 Schurek. Coniugationes & Tempora
 analogæ hic rursus prætermittimus.
 Pro Paradigmate esto verbum יָשַׁב Chal.
 יָתַב *habuit*.

PRÆTERITVM.

&c. II. Niphal נוֹשַׁבְתָּ נוֹשַׁבְתָּ נוֹשַׁבְתָּ נוֹשַׁבְתָּ

VI. Hiphil הוֹשִׁיב הוֹשִׁיבָה הוֹשִׁיבָה הוֹשִׁיבָה
 &c. הוֹשִׁיבְתִּי

V. Ch. Aphel אוֹתַב אוֹתַב אוֹתַב אוֹתַב
 &c. אוֹתַבְתָּ

VII. Hophal הוֹשַׁבְתָּ הוֹשַׁבְתָּ הוֹשַׁבְתָּ הוֹשַׁבְתָּ
 &c. הוֹשַׁבְתִּי

H

Anno-

escentia, quorum Radix ex vna litterarum Quiescentium קִיִּשְׁׁר constat. Differunt a Defectiuis, quod hæc litteram amissam non per Dagesch, sed Vocale longam compensent. Horum tres sunt formæ: *Prima* Quiescentium prima קִי , vel י , vt קִיִּשְׁׁר *periuuit*, יִשְׁׁב *habitaui*. Quoniam vero incipientia ab קִי in paucis, præsertim apud Hebræos, nec omnia, ab analogia Verborum Perfectorum deflectunt, eorum anomalia iam supra in Verbis perfectis pag. 90. proposita est. *Secunda* forma est quiescentium secunda אִי , vel י . *Tertia* quiescentium tertia לִי , vel י . Singularum anomalias in sequentibus declarabimus.

§. I. De Quiescentibus Pe ' Iod.

Quiescentia prima י pariter non semper imperfecta sunt, sed in multis, immo plerisque Analogiam Verborum Perfectorum imitantur: siquidem in Præterito Kal, eiusque Participiis, in toto Piel, Pual, Hithpael, & Chaldæorum Ithpeel, Pael, & Ithpael perfecte con-

sequente Dagesch mutatur, vt אָקִיב *ma-*
ledicam, Num. 23. 8. a קָיֵב Quædam pro
Cholem Schurek habent.

2.) In Niphal pro Chirek Zere est,
fi prima radicalis est gutturalis, quod
etiam alia imitantur. Pro Pathach pri-
ma non raro habet Cholem.

3.) In Hiphil characteristicæ sæpe Pa-
thach habent sequente Dagesch, vt
תִּמְרֵי *exacerbabis*, Exod. 23. 21.

4.) In Peal Chaldæorum excidens
Dagesch sæpe per Zere compensatur.

IMPERATIVVS.

דִּקְ	דִּקְי	דִּקְיִ	דִּקְיִנָּה Chald.	I. Kal
הִדְק	הִדְקִי	הִדְקִי	הִדְקִינָּה	II. Niphal
הִדְק	הִדְקִי	הִדְקִי	הִדְקִינָּה	VI. Hiphil
אִדְק	אִדְקִי	אִדְקִי	אִדְקִינָּה	V. Ch. Aphel

Nota: In Kal Pathach quandoque est pro
Cholem, vt הִלֵּא deuolue, Psal. 119. 22.

SECTIO II.

De Verbis Quiescentibus.

Explicata Anomalia Verborum De-
fectiuorum, sequuntur Verba Qui-
escentia,

FUTURUM.

Hebraicum.

Chaldaicum.

V. Aphel	I. Peal	VII. Hoph.	VI. Hiphil	II. Niphal	I. Kal	Coni.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	3. M.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	3. F.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	2. M.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	2. F.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	1. C.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	3. M.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	3. F.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	2. M.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	2. F.
יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	יִפְּחַל	1. C.

Num. sing. Num. plur.

Annotationes ad Futurum.

1.) In *Kal* Kamez sub litteris Characteristicis non raro in Vocalem breuem sequen-

Nota: in Kal sæpe analogia servatur; sic
 זָמַמְתִּי molitus est, Deut. 19. 19.
 סָבְבוּנִי molitus sum, Zach. 8. 14.
 סָבְבוּנִי circumdederunt me, Psal. 22. 13.
Quæ pro Piel habent Poel, id a Poal
in reliquis personis & generibus non
differt nisi significatione.

INFINITIVVS.

V. Aphel I. Peal VII. Hoph. VI. Hiph. II. Niph. I. Kal
 דִּוֵּק הִדּוּק הִדֵּק הוֹדֵק מִדֵּק אֲדַקָּא

PARTICIPIVM PRÆSENTIS.

II. Niphal. נִדְּקָה נִדְּקִים נִדְּקוֹת
 VI. Hiphil. מִדֵּק מִדְּקָה מִדְּקִים מִדְּקוֹת
 Ch. I. Pael. דִּקָּא דִּקִּין דִּקוֹ
 Ch. V. Aphel. מִדֵּק מִדְּקָא מִדְּקִין מִדְּקוֹ

PARADIGMA PRÆTERITI.

VI. Hiphil. מוֹדֵק מוֹדְקָה מוֹדְקִים מוֹדְקוֹת
 Ch. V. Aphel. מִדֵּק מִדְּקָא מִדְּקִין מִדְּקוֹ

Nota: in Hiphil pro Schurek quandoque
est Kibbuz, ut מִסְבּוֹת *circumda-*
ti, Exod. 28. 11.

ἀναλόγως inflectuntur. Quæ anomala sunt, hic adponuntur. Pro paradigma-
te seruiat verbum קָרַךְ Chald. קָרַךְ *com-*
minuit.

<i>Chaldaicum.</i>							<i>Hebraicum.</i>						
V. Aphel	I. Peal	VII. Hoph.	VI. Hiph.	II. Niphal	I. Kal	Coni.							
קָרַךְ	קָרַךְ	הִקְרַךְ	הִקְרַךְ	קִרַּךְ	קָרַךְ	3. M.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	3. F.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	2. M.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	2. F.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	1. C.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	3. M.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	3. F.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	2. M.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	2. F.							
קָרַכְתָּ	קָרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	הִקְרַכְתָּ	קִרַּכְתָּ	קָרַכְתָּ	1. C.							

compensat, præsertim in Kal: vnde Infinitiuus illius est $\text{קִחַ$ *accipere*, Imperatiuus קַח *accipe*: Futurum $\text{קִחַ$ &c,

§. II. De Defectiuis y Aiin duplicantibus.

Altera Defectiuorum forma est y Aiin duplicantium, seu quorum secunda & tertia radicalis est eadem. Hæc in monosyllaba contrahuntur, & deficientem radicalem compensant per Dagesch, si vox a fine crescat. Neque ista semper, aut vbique imperfecta, sed in plerisque analogia sunt, & perfecte coniugantur, vti in Participio vtroque Coniugationis primæ, in toto Piel, Pual, & Hithpael, nec non Chaldæorum Ithpeel, Pael, & Ithpael. De Piel tamen notandum, quod id quandoque ab Analogia recedat, formeturque primam radicalem loco Dagesch in secunda geminando, vt $\text{פָּרַרְרַ$ *prop̄r̄r̄*, fitque hoc euphoniæ caussa, ne tres similes litteræ concurrant: aut pro Piel adhibetur Poel, a quo Poal pro Pual, & Hithpael formant, &

ἀναλό-

PARTICIPIUM PRÆSENTIS.

&c.	מִפֶּק מִפְּקָא Aphel	מִגִּישׁ מִגִּישָׁה Hiphil
		&c. מִגִּישָׁה

PARTICIPIUM PRÆTERITI.

&c.	מִפֶּק מִפְּקָא Aphel	הִגִּישׁ Hophal	מִגִּישׁ Hiphil
-----	-----------------------	-----------------	-----------------

FUTURUM.

I. Peal.	יִפֶּק תִּפְּקָא תִּפְּקִין	I. Kal.	יִגִּישׁ תִּגִּישׁ תִּגִּישִׁי
&c.	אִפֶּק	&c.	אִגִּישׁ
V. Aphel.	יִפֶּק תִּפְּקָא תִּפְּקִין	VI. Hiphil	יִגִּישׁ תִּגִּישׁ
&c.		&c.	תִּגִּישִׁי אִגִּישׁ
		&c.	יִגִּישׁ תִּגִּישׁ VII. Hoph.

Nota : Chaldæorum Peal pro Kibbuz hic, & in Imperatiuo sæpe habet Cholem, vel Schurek, quandoque Pathach, quod Veneta perperam in Kamez deprauarunt. Ceterum Imperatiuus in paucis similibus Verbis est usitatus.

IMPERATIVVS.

I. Peal	פֶּק פִּקִּי פִּקִּי פִּקְנָא	I. Kal	גִּישׁ גִּישִׁי גִּישִׁי גִּשְׁנָה
V. Aphel	אִפֶּק אִפִּיקִי	VI. Hiphil	הִגִּישׁ הִגִּישִׁי
	אִפִּיקִי אִפִּיקְנָא		הִגִּישִׁי הִגִּישְׁנָה

Hanc Defectiuorum formam imitatur Verbum לָקַח *accepit*, quod litteram ל eodem modo abiicit, & per Dagesch com-

Nota 1. Coniugatio Niphal נִפְּלַל pro נִבְּלַל, & Pibel נִבְּלַל in reliquis personis utriusque Numeri quoad litteras, & puncta conveniunt, & sola significatione distinguuntur.

2. Quorum media radicalis est Gutturalis, aut ו, servant נ Scheuatum, ut הִנְחַלְתִּי possidere feci, Ier. 3. 18. יִנּוּהָ habitabit, Hab. 2. 5. תִּנְחַח descendet, Psal. 38. 3. quam analogiam alia quædam imitantur, ut תִּנְדּוּהָ impelles, Psal. 68. 3. לִנְפֹל ad proiciendum, Num. 5. 22.

INFINITIVVS.

אֶפְקָא V. מִפֵּק I. Peal | הִגִּישׁ VI. Hiph. אֶשֶׁת I. Kal
הִגִּישׁ VII. Hophal. הִגִּישׁ

Nota : Si tertia radicalis est gutturalis, in Kal pro duplici Segol est duplex Pathach. Verbum נָתַן dedit, specialem hic, & alibi habet anomaliā; nam pro תָּנַת, ad formam אֶשֶׁת, habet תָּת, quamquam & analogum reperiatur נָתַן dando, Gen. 41. 43. Verbum נָשָׂא portauit, pro שָׂאת facit שָׂאת, vel שָׂאת Gen. 36. 7. 49. 3.

CAPVT IV.

De Verbis Imperfectis.



Proposita Analogia Verborum Perfectorum, sequitur iam anomalia Verborum Imperfectorum, in quibus vna Radicalium inter coniugandum deficit, aut quiescit: hæc *Quiescentia*, illa *Defectiua* dicuntur. Vtraque tamen non vbique anomala sunt, sed in multis analogiam Verborum perfectorum sequuntur.

SECTIO I.

De Verbis Defectiuis.

Verba Defectiua sunt, quæ litteram radicalem inter coniugandum amissam per Dagesch forte compensant; horum duæ sunt formæ: *Pe 3 Nun*, seu quorum prima Radicalis est 3, & *Aiin Duplicantium*, quorum secunda & tertia radicalis est eadem.

§. I. *De Defectiuis Pe 3 Nun.*

Defectiua *Pe 3* in plurimis perfecta sunt, & primam radicalem tunc tan-

PARADIGMA IMPERATIVI.

2. F.	2. M.	2. F.	2. M.	
מִסְרָנָא	מִסְרוּ	מִסְרִי	מִסְר	I. Peal
אֶת־מִסְרָנָא	אֶת־מִסְרוּ	אֶת־מִסְרִי	אֶת־מִסְר	II. Ithpeel
מִסְרָנָא	מִסְרוּ	מִסְרִי	מִסְר	III. Pael
אֶת־מִסְרָנָא	אֶת־מִסְרוּ	אֶת־מִסְרִי	אֶת־מִסְר	IV. Ithpael
אֶמְסְרָנָא	אֶמְסְרוּ	אֶמְסְרִי	אֶמְסְר	V. Aphel
אֶת־מִסְרָנָא	אֶת־מִסְרוּ	אֶת־מִסְרִי	אֶת־מִסְר	VI. Ittaphal

Annotationes ad Imperativum, quæ etiam cum Futuro conferri possunt.

Ad *Peal*: in Targum sæpius reperitur more Hebræo Cholem pro Kibbuz. Cum secunda, vel tertia est ך, ץ, vel ף, etiam hic secunda habet Pathach. Quædam Zere habent, quod inserto ' sæpe in Chirek transit, vt in Præterito.

Ad *Pael*: si tertia est ף, ץ, vel ך, sub secunda pro Zere pariter est Pathach.

Ad *Aphel*: sub secunda frequens est Chirek, vel Pathach propter gutturalem.

CA-

PARADIGMA FUTURI.

VI. Ittaphal	V. Aphel	IV. Ithpael	Coniug.	
יִתְמַסֵּר	יִמָּסֵר	יִתְמַסֵּר	3. M.	Numero singul.
תִּתְמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּתְמַסֵּר	3. F.	
תִּתְמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּתְמַסֵּר	2. M.	
תִּתְמַסְרִין	תִּמָּסְרִין	תִּתְמַסְרִין	2. F.	
אִתְמַסֵּר	אִמָּסֵר	אִתְמַסֵּר	1. C.	
יִתְמַסְרוּ	יִמָּסְרוּ	יִתְמַסְרוּ	3. M.	Numero plur.
יִתְמַסְרוּ	יִמָּסְרוּ	יִתְמַסְרוּ	3. F.	
תִּתְמַסְרוּ	תִּמָּסְרוּ	תִּתְמַסְרוּ	2. M.	
תִּתְמַסְרוּ	תִּמָּסְרוּ	תִּתְמַסְרוּ	2. F.	
נִתְמַסֵּר	נִמָּסֵר	נִתְמַסֵּר	1. C.	

Nota: pro Characteristica tertiæ personæ sæpe est נ more Syro.

§. VI. De Imperatiuo.

Imperatiuus apud Chaldæos coincidit cum Perfecto, excepto Peal, nisi quod in Ithpael Coniugatione IV. littera א pro Chirek habeat Segol, vt sequens ostendit Paradigma.

cum Chirek, excepto נ, quod hic, & in tribus passivis habet Segol: in reliquis formatur a Præterito, & quidem in Passivis, & Aphel hæ litteræ ponuntur pro נ, in Pael præfiguntur cum Scheua. Secunda persona feminina singularis, nec non secunda, & tertia masculina pluralis numeri plerumque assumunt in fine i paragogicum. (pag. 32.) conferatur

PARADIGMA FVTURI.

III. Pael.	II. Ithpeel.	I. Peal.	Coniug.	
יִמְסֹר	יִתְמַסֵּר	יִמְסֹר	3. M.	Numero singul.
תִּמְסֹר	תִּתְמַסֵּר	תִּמְסֹר	3. F.	
תִּמְסֹר	תִּתְמַסֵּר	תִּמְסֹר	2. M.	
תִּמְסֹרֶיךָ	תִּתְמַסֵּרֶיךָ	תִּמְסֹרֶיךָ	2. F.	
אִמְסֹר	אִתְמַסֵּר	אִמְסֹר	1. C.	Numero plur.
יִמְסֹרוּ	יִתְמַסֵּרוּ	יִמְסֹרוּ	3. M.	
יִמְסֹרֶיךָ	יִתְמַסֵּרֶיךָ	יִמְסֹרֶיךָ	3. F.	
תִּמְסֹרוּ	תִּתְמַסֵּרוּ	תִּמְסֹרוּ	2. M.	
תִּמְסֹרֶיךָ	תִּתְמַסֵּרֶיךָ	תִּמְסֹרֶיךָ	2. F.	
נִמְסֹר	נִתְמַסֵּר	נִמְסֹר	1. C.	

PARA.

thach in Zere mutando: Motio & inflexio est vt in Nominibus (pag. 39.)

PARADIGMA PARTICIPII PRÆSENTIS.

IV. מתמסר III. ממסר I. מסר II. מתמסר
V. ממסר VI. מתמסר &c. מתמסר

Nota: in Peal sæpe in Chirek desinit, vt יכל potens, Dan. 3. 17.

§. IV. De Participio Præteriti Peil.

Participio Præteriti carent Coniugationes passiuæ (pag. 86.) in Coniugatione tertia, & quinta in feminino, aut masculino emphatico, & reliquis (vel si secunda, & tertia est gutturalis, aut י) a Benoni non differt nisi significatione.

PARADIGMA PARTICIPII PRÆTERITI.

I. מסיר מסירא מסירין מסירן : III. ממסר
ממסר V. ממסר ממסר &c. ממסר &c.

§. V. De Futuro.

Futuri Characteristicæ sunt litteræ יתאן vt apud Hebræos. In Coniugatione prima Imperatiuo præponuntur

bræo, cui Talmudici in omnibus Coniugationibus in fine addunt syllabam', vt קטילי *occidere*. Rabbinii post Præpositionem ל inferunt', & per futurum explicant, vt לכתוב q. d. לכתוב *ut scribat*: frequenter Præpositiones מ, & ל coniungunt, vt מלכתוב *a scribendo*.

(אֶתְמַסְרָא) In hac, & ceteris passivis Coniugationibus etiam forma Syriaca cum præformatiuo מ pro א, vel in ית, & per apocopen in י frequens est.

(מִסְרָא) Etiam hic Syros imitantur Chaldæi: characteristicam illorum litteram מ præponendo, vt למעכבא *cobibere*. *Iob. 4. 2.*

§. III. De Participio Præsentis Benoni.

Participii Præsentis etiam hic, excepto Peal, est Characteristica littera מ (pag. 71.) quæ in tertia Coniugatione pariter cum Scheua præponitur Præterito, in reliquis substituitur characteristicæ א (pag. 83.) In Peal formatur a Præterito, Scheua in Kamez, & Pathach

ro, cum tertia est Gutturalis, vt *הִצִּלָּה*
prosperare egit.

§. II. De Infinitiuo.

Seruamus hic ordinem, quo in Coniugationibus Hebraicis Infinitiuum post Præteritum collocauimus, quamquam hic formatio facilius fiat a Præterito. Formatur Infinitiuus in Chaldaicis Coniugationibus a Præterito: in Coniugatione prima Radici præfigendo syllabam מ: in reliquis in fine assumendo נ paragogicum, pro quo iterum in Daniele frequenter est ה.

PARADIGMA INFINITIVI.

I. מִמָּסַר II. אֲתַמָּסַר III. מִסָּרָא IV. אֲתַמָּסַרָא
 V. אֲמָסַרָא VI. אֲתַמָּסַרָא

Annotationes ad Infinitiuum.

מִמָּסַר) Forma hæc vsitata est in verbi reduplicatione, vt *Iud. 11. 12.* מִמָּסַר
 מִמָּסַר *tradendo trades.* Alias vsus eius est cum Præpositionibus בְּכֵלִים, vt apud Hebræos, nisi quod מ sibi assumat ל, vt מִלְמָקָטָב *ab occidendo.* Frequens etiam est terminatio in Cholem, more Hebræo,

6. מִסְרֵתוֹ.) In Talmud sæpe i per apocopen aufertur.

7. מִסְרֵתוֹ.) Ad indicandum Zere sæpe littera ' inferitur, ob quam non raro Zere in Chirek mutatur.

Ad Coniugationes Passivas II. IV. & VI.

In his characteristicæ sunt litteræ נח: fit hic metathesis litteræ נ, vt in octaua Hebræorum Coniugatione (pag. 79.) Insuper non raro fit fyncope litteræ נ, præsertim in Verbis, quorum prima radicalis illi est in pronunciatione affinis, quæ tum per Dagesch compensatur, quod etiam apud Hebræos fit.

Ad Coniugationem III. Pael.

Pael respondet Hebræorum Piel: sub secunda modo Chirek est, modo Zere.

Ad Coniugationem V. Aphel.

Aphel respondet sextæ Coniugationi Hebræorum Hiphil, cuius characteristicæ est נ, pro qua sæpe est נ, præsertim in Daniele. Pro Zere sub secunda indifferenter est Chirek; Pathach ve-

habet Cholem: frequens Chaldæis est forma per Zere, aut etiam Chirek, quæ utraque sæpe ' adscriptum habet.

2. (מִסְרָה) In reliquis terminationibus per Cholem, Zere, & Chirek servatur Scheua sub prima Radicali: si hæc est gutturalis, pro Chirek est Pathach: si secunda, pariter, vel Cholem more Syro: Si tertia est gutturalis, vel ך, in fine est duplex Segol, vel Pathach.

3. (מִסְרָה) Forma utrique generi communis, a Pronomine אַנְתָּ, vel אַתְּ *tu* deducta est; Masculina in omnibus Coniugationibus plerumque per Kamez more Hebræo flectitur, assumpto in fine ם paragogico. (pag. 31.)

4. (מִסְרָה) Quæ in singulari terminantur in Chirek, illud etiam hic servant.

5. (מִסְרָה) Anomalia hæc specialis, quod apud Chaldæos tertia persona feminina pluralis a masculina differat. Pro Pathach sub media sæpe est Kamez; in Venetis etiam sub prima. Non raro reperitur terminatio in ך, ex Hierosolymitano.

6. (מִסְרָתוֹן)

PARDIGMA PRÆTERITI.

VI. Ittaphal	V. Aphel.	IV. Ithpael	Coni.	Numero singul.	Numero plur.
אַתְּמַסֵּךְ	אִמַּסֵּךְ	אַתְּמַסֵּךְ	3. M.		
אַתְּמַסְרֶת	אִמַּסְרֶת	אַתְּמַסְרֶת	3. F.		
אַתְּמַסְרֶת	אִמַּסְרֶת	אַתְּמַסְרֶת	2. M.		
אַתְּמַסְרֶת	אִמַּסְרֶת	אַתְּמַסְרֶת	2. F.		
אַתְּמַסְרֶת	אִמַּסְרֶת	אַתְּמַסְרֶת	1. C.		
אַתְּמַסְרוּ	אִמַּסְרוּ	אַתְּמַסְרוּ	3. M.		
אַתְּמַסְרֶא	אִמַּסְרֶא	אַתְּמַסְרֶא	3. F.		
אַתְּמַסְרֶתוֹן	אִמַּסְרֶתוֹן	אַתְּמַסְרֶתוֹן	2. M.		
אַתְּמַסְרֶתוֹן	אִמַּסְרֶתוֹן	אַתְּמַסְרֶתוֹן	2. F.		
אַתְּמַסְרֶנָּא	אִמַּסְרֶנָּא	אַתְּמַסְרֶנָּא	1. C.		

*Annotationes ad Præteritum**Coniugationis primæ.*

1. מִסֵּךְ) Prima radicalis hic habet Scheua, vel sub Gutturali Chateph-Pathach. In Targum Veneto sæpe servata est forma Hebraica, quæ inde Præteritum cum Participio Præsentis confundit. Secunda etiam hic quandoque habet

nalogiam Hebræorum in plerisque imitatur: in quibus anomala sit, sequens ostendit Paradigma.

§. I. De Præterito.

Præteriti tertia Persona masculina etiam hic Radicem continet, vnde pariter ab ea incipit Coniugatio, & cæteræ Personæ, Tempora, & Coniugationes per additionem litterarum characteristicarum formantur hoc modo:

PARADIGMA PRÆTERITI.

III. Pael	II. Ithpeel	I. Peal	Coni.	Numero singul. Numero plur.
מִסֵּר	אֶת־מִסֵּר	מִסֵּר	3. M.	
מִסְרָת	אֶת־מִסְרָת	מִסְרָת	3. F.	
מִסְרִית	אֶת־מִסְרִית	מִסְרִית	2. M.	
מִסְרִית	אֶת־מִסְרִית	מִסְרִית	2. F.	
מִסְרָת	אֶת־מִסְרָת	מִסְרָת	1. C.	
מִסְרֵי	אֶת־מִסְרֵי	מִסְרֵי	3. M.	
מִסְרָא	אֶת־מִסְרָא	מִסְרָא	3. F.	
מִסְרֵתּוֹן	אֶת־מִסְרֵתּוֹן	מִסְרֵתּוֹן	2. M.	
מִסְרֵתּוֹן	אֶת־מִסְרֵתּוֹן	מִסְרֵתּוֹן	2. F.	
מִסְרֵנָא	אֶת־מִסְרֵנָא	מִסְרֵנָא	1. C.	
				PA.

§. VI. *De Imperatiuo.*

IMPERATIVVS Hebraice צִוִּי *mandatum*, ab infinitiuo non differt, nisi quod secundas personas in vtroque numero habeat. Caret illo Coniugatio Pual, & Hophal.

PARADIGMA IMPERATIVI.

מִסֹּר	מִסְרִי	מִסְרֵי	מִסְרֵי	I. Kal
הִמְסֹר	הִמְסְרִי	הִמְסְרֵי	הִמְסְרֵי	II. Niphal
מִסֵּר	מִסְרִי	מִסְרֵי	מִסְרֵי	III. Piel
מוֹסֵר	מוֹסְרִי	מוֹסְרֵי	מוֹסְרֵי	V. Poel
הִמְסִיר	הִמְסְרִי	הִמְסְרֵי	הִמְסְרֵי	VI. Hiphil
הִתְמַסֵּר	הִתְמַסְרִי	הִתְמַסְרֵי	הִתְמַסְרֵי	VIII. Hithp.

Annotationes ad Imperatium eadem sunt, quæ ad Infinitiuum; vnde illas cum Imperatiuo confer.

SECTIO II.

De Verbi Chaldaici Coniugatione.

Considerato Paradigmate Verbi Perfecti Hebraici, subiungimus iam Verbi Perfecti Chaldæorum Coniugationem, quæ respectu Accidentium Analogo-

prima persona singularis omnium simi-
 lium Verborum eliditur, & secunda
 pro Cholem habet Zere, vel Pathach,
 vt *אכל* *comedet*, pro *אֵכֶל* : *אמר* *dicam*, pro
אָמַר : Chald. *כִּל* *comedet*, &c.

(*תִּמְסֶרֶ*) Secunda persona feminina
 singularis, ac tertia, & secunda mascu-
 lina pluralis sæpe assumunt in fine i pa-
 ragogicum (pag. 32.) vt *תִּדְבְּקִין* *adhære-*
bis, *Ruth. 2. 8.* *יִשְׁמְעִין* *audient*, *תִּשְׁמְעִין* *au-*
dietis, *Deut. 8. 20.*

(*תִּמְסֹרְנָה*) Tertia, & secunda persona
 feminina pluralis sæpe litteram ה per a-
 pocopen abiiciunt, seruato Kamez sub
 i vt *וַתֹּאמְרֶן* & *dixerunt* f. *Exod. 1. 19.*

Quorum tertia radicalis est ו, in se-
 cunda & tertia persona fem. plurali il-
 lam abiiciunt euphoniæ causa, & per
 Dagesch compensant, vt *תִּשְׁכּוּנָה* *habita-*
bunt, *Ezech. 11. 23.* pro *תִּשְׁכּוּנָה*

(*אִמְסִיר*) Hiphil Quædam primam radi-
 calem א amittunt, siue cum feruili per
 crasin contrahunt, vt *אִאִין* pro *אִאִין* *au-*
scultabo. Aliqua cum Cholem ab initio
 reperiuntur, vt *אִסִּף* *colligam*.

tur in Scheua, vt *אֶשְׁמְרָה* *custodiam*, *Psal.*
39. 2. pro *אֶשְׁמֹר* : *אֶשְׁכְּבָה* *cubabo*, *Psal. 4. 9.*
 pro *אֶשְׁכֵּב* (Verba Neutra enim etiam in
 Infinitiuo pro Cholem amant Pathach
 pag. 81.) si vero prima est gutturalis,
 quia in Infinitiuo pro Scheua simplici
 requirit Chateph-Pathach, Characteri-
 sticæ Futuri suum Punctum confor-
 mant, illud tamen dissoluitur ob se-
 quens Scheua quiescens (pag. 15.) Spe-
 cialia sunt, quorum prima Radicalis est
 ⚡, quæ a quibusdam Grammaticis inter
 Verba Imperfecta collocantur, & *Quie-*
scientia Pe ⚡ *Aleph* adpellantur: cum au-
 tem potior pars horum sit analoga, so-
 lum ea, quæ hic anomala sunt, expli-
 cantur. Hæc in Infinitiuo, & Impera-
 tiuo sub prima radicali habent Chateph-
 Segol, vnde etiam litteræ futuri requi-
 runt Segol, vt *יִאֲהַב* *diliget*. Quinque
 verba *אָבַד* *perit*, *אָבַח* *voluit*, *אָכַל* *comedit*,
אָמַר *dixit*, *אָפַח* *pinxit*, *coxit*, in futuro Kal
 & contrahunt in Cholem, (Chaldai-
 ca litteram ⚡ per Zere compensant in-
 ferta littera Iod) insuper ⚡ radicale in
 prima

PARADIGMA FUTURI.

VIII. Hithp.	VII. Hophal	VI. Hiphil	V. Poel	
יִתְמַסֵּר	יִמָּסֵר	יִמְסִיר	יִמּוֹסֵר	Numero sing.
תִּתְמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּמְסִיר	תִּמּוֹסֵר	
תִּתְמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּמְסִיר	תִּמּוֹסֵר	
תִּתְמַסְרֵי	תִּמָּסְרֵי	תִּמְסִירֵי	תִּמּוֹסְרֵי	
אֶתְמַסֵּר	אֶמָּסֵר	אֶמְסִיר	אֶמּוֹסֵר	
יִתְמַסְרוּ	יִמָּסְרוּ	יִמְסִירוּ	יִמּוֹסְרוּ	Numero Plur.
תִּתְמַסְרֶנָּה	תִּמָּסְרֶנָּה	תִּמְסִירֶנָּה	תִּמּוֹסְרֶנָּה	
תִּתְמַסְרוּ	תִּמָּסְרוּ	תִּמְסִירוּ	תִּמּוֹסְרוּ	
תִּתְמַסְרֶנָּה	תִּמָּסְרֶנָּה	תִּמְסִירֶנָּה	תִּמּוֹסְרֶנָּה	
נִתְמַסֵּר	נִמָּסֵר	נִמְסִיר	נִמּוֹסֵר	

Annotationes ad Futurum.

Kal יִמָּסֵר *persequetur*, quod *Psal.* 7. 6. legitur, irregulare, & ex Kal, & Piel compositum est. Si secunda, vel tertia radicalis est ה, vel ע, pro Cholem ultimæ est Pathach, vt יִשְׁלַח *mit-tet*, יִשְׁמַע *audiet*; vtraque termina-tio accedente ה paragogico muta-tur

Affirmatiuæ Futuri sunt syllabæ ' , י , & נה , quas seruat etiam Imperatiuus. Tertia Persona feminina, & secunda masculina singularis: item tertia & secunda feminina pluralis numeri in omnibus coniugationibus sunt æquales. Conferatur iam sequens

PARADIGMA FUTURI.

IV. Pual	III. Piel.	II. Niphal	I. Kal	
יִמְסֹר	יִמְסֹר	יִמְסֹר	יִמְסֹר	Numero sing.
תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	
תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	תִּמְסֹר	
תִּמְסֹרִי	תִּמְסֹרִי	תִּמְסֹרִי	תִּמְסֹרִי	
אִמְסֹר	אִמְסֹר	אִמְסֹר	אִמְסֹר	
יִמְסֹרוּ	יִמְסֹרוּ	יִמְסֹרוּ	יִמְסֹרוּ	Numero Plur.
תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	
תִּמְסֹרוּ	תִּמְסֹרוּ	תִּמְסֹרוּ	תִּמְסֹרוּ	
תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	תִּמְסֹרְנָה	
נִמְסֹר	נִמְסֹר	נִמְסֹר	נִמְסֹר	

§. V. De Futuro.

FUTURVM Hebraice *פָּרָא* *paratus*, characteristics habet litteras *פָּרָא*, quæ tres personas notant, scilicet *tertiam masculinam* in utroque Numero: *נ* *tertiam femininam*, & *secundam masculinam*, & *femininam*, pariter in utroque numero: *א* *primam singularis*, & *א* *primam pluralis numeri*, utrinque communem. Formatio eius fit in sex Coniugationibus ab Infinitivo, in duabus Pual, & Hophal a Præterito, ubi hæ litteræ cum Scheua, tamquam vocali sibi propria, præfigendæ essent, sed id ob sequens Scheua transit in Chirek, Pathach, vel Segol, quia in principio non possunt esse duo Scheua (pag. 14.) In prima ergo Coniugatione hæ litteræ Scheua suum mutant in Chirek, præter *א*, quod hic, in Niphal, ac Hithpael habet pro eo Segol: in secunda, sexta, septima, & octava Coniugatione ponuntur pro *נ* littera characteristicâ, manentibus punctis (quia characteristicâ temporis excludit characteristicam coniugationis (pag. 71.)

& Præterito habent, vt וְיֹלְדָהּ & *paritura es*, Gen. 16. 11.

§. IV. De Participio Præteriti.

PARTICIPIUM Præteriti, Hebraice פָּעוּל, passiuæ est significationis, & habetur tantum in Coniugationibus Actiuis: Verba intransitiua, seu Neutra eo carent etiam in Kal, & si quæ reperiuntur huius formæ, Adiectiua sunt, non Participia, vt לָמֵד *doctus*, a לָמַד *didicit*. In Coniugatione prima formatur a Præterito, Pathach secundæ radicalis in Schurek mutando: in reliquis facilius a Benoni deducitur, vt ostendit

PARADIGMA PARTICIPII PRÆTERITI.

VI. Hiphil.	V. Poel.	III. Piel.	I. Kal.
מִמָּסַר	מִמוּסַר	מִמָּסַר	מִסוּר
מִמָּסְרָה	מִמוּסְרָה	מִמָּסְרָה	מִסוּרָה
מִמָּסְרֵת	מִמוּסְרֵת	caret.	caret.
מִמָּסְרִים	מִמוּסְרִים	מִמָּסְרִים	מִסוּרִים
מִמָּסְרוֹת	מִמוּסְרוֹת	מִמָּסְרוֹת	מִסוּרוֹת

§. V.

*Annotationes ad Participium
Præsentis.*

Kal מוֹסֵר) Pro Cholem sub prima interdum est Kamez, & tunc ex illa forma etiam fit motio, & inflexio, (pag. 39.) vt אֲבִיל *lugens*, Quædam sub secunda pro Zere habent Pathach, præsertim si tertia sit ה vel ע, vbi fit crasis punctorum Zere & Pathach, vt אֲבֵר *periens*, Deut. 32. 28. נוֹטֵעַ (pro נוֹטֵעַ) *plantans*, Psal. 94. 9. Duo singulari anomalia habent Chirek, vt יוֹסֵף *addens*, Isa. 29. 14. הוֹמִיךְ *sustentans*, Psal. 16. 5. Vnum reperitur cum ה paragogico, quod accentus indicat, בוֹעֵר *ardens*, Osee 7. 8. Plura sunt cum ' paragogico (pag. 32.)

מוֹסֵרָה, מוֹסֵרָה) Forma feminina in ה hic vfitatior est, & si tertia est gutturalis, vbiq̃ue pro duplici Segol est duplex Pathach, vt בּוֹרְחָה *fugiens*, Gen. 16. 8. Reperitur & hic ' paragogicum, vt אוֹהֶבֶתִי *amans*, Osee 10. 11. Quædam formam compositam ex hoc participio,

mez in Cholem, & Pathach in Zere mutando. In Passiuis Coniugationibus pariter a Præterito formatur, Pathach secundæ in Kamez mutando. Conferatur sequens

PARADIGMA PARTICIPII PRÆSENTIS.

IV. Pual	III. Piel	II. Niphal	I. Kal
מִסֵּר	מִמֵּסֵר	נִמֵּסֵר	מוֹסֵר
מִסְרָה	מִמְסְרָה	נִמְסְרָה	מוֹסְרָה
caret.	מִמְסֵרֶת	נִמְסֵרֶת	מוֹסֵרֶת
מִסְרִים	מִמְסְרִים	נִמְסְרִים	מוֹסְרִים
מִסְרֹת	מִמְסֹרֶת	נִמְסֹרֶת	מוֹסֹרֶת
VIII. Hith.	VII. Hophal	VI. Hiphil	V. Poel
מִתְּמֵסֵר	הִתְּמֵסֵר	מִמְסִיר	מִמּוֹסֵר
מִתְּמֵסְרָה	הִתְּמֵסְרָה	מִמְסִירָה	מִמּוֹסְרָה
מִתְּמֵסֵרֶת	caret.	מִמְסֵרֶת	מִמּוֹסֵרֶת
מִתְּמֵסְרִים	הִתְּמֵסְרִים	מִמְסִירִים	מִמּוֹסְרִים
מִתְּמֵסֹרֶת	הִתְּמֵסֹרֶת	מִמְסִירֹת	מִמּוֹסֹרֶת

Anno-

6. Ab Infinitiuo fiunt Gerundia, præfixis Præpositionibus בכלם (pag. 34.) vt בְּדַבֵּר *in loquendo*, Gen. 27. 5. בְּדַבֵּר *iuxta loquendum*, Exod. 16. 10. לְדַבֵּר *loquendo*, ad loquendum, Gen. 17. 22. מִדַּבֵּר *a loquendo*, Gen. 31. 29. In verbo אָמַר fit hic crasis, & pro לֵאמֹר dicitur לְאָמֹר *dicendo*. (pag. 16.) Characteristica ה quandoque excidit, manente illius vocali, vt לְהִשְׁמִיעַ *personando*, Psal. 26. 7. pro לְהִשְׁמִיעַ

§. III. De Participio Præsentis.

PARTICIPIVM Præsentis, Hebraice בִּינוּנִי *intermedium*, fungitur officio Temporis Præsentis, dum ei Pronomina personalia adponuntur. Si nullum additur Pronomen, manet Participium, explicaturque vt apud Latinos. Formatur in Coniugationibus Actiuis (excepta prima) ab Infinitiuo, præfixa littera characteristica מ, & quidem in tertia, & quinta מ, seu *Mem cum Scheua*; in sexta vero, & octaua מ ponitur pro ה, manentibus prioribus punctis. In prima potius a Præterito deducitur, Ka-

3. Piel מִסֵּר) Si media radicalis est gutturalis, aut י, prima pro Pathach habet Kamez, vt בִּרְךָ *benedicere*. Quandoque & in his manet Pathach, vt שָׁחַת *perdere*, Gen. 13. 10. Quædam speciali anomalia retinent formam Præteriti. Irregulare est in Cholem יָסִיר *castigando*, Psalm. 118. 18.

4. Hiphil הִמְסִיר) Characteristica ה habet Pathach ad differentiam a Præterito : Si prima Radicalis est gutturalis, pro Scheua simplici habet Chateph-Pathach. Secunda pro Chirek magno sæpe habet Zere, vt הִשְׁפִּים *mane surgendo*. Pro ה sæpe est א characteristica, forma Chaldaica, vnde illud Gen. 41. 43. אֲבִרְךָ *genua flectendo, & dando, vel constituendo*. Non raro & hic forma Præteriti seruatur.

5. Hithpael הִתְמַסֵּר) Formatur ab Infinitiuo tertiæ Coniugationis; vnde si ille sub prima habet Kamez, fit & hic eadem compensatio, vt לְהִתְפַּאֵר *ad glorificandum*. הִבַּיִם *lauari*, Levit. 13. 56. ex Hophal, & Hithpael compositum est.

6. Ab

Radicalem transponitur. vt למִשְׁחָה *ad ungendum*, *Exod. 29. 29.* Sub secunda quandoque est Pathach pro Cholem, quam formam amant Verba Neutra, vt שָׁכַב *accumbere*. Accedente ה paragogico illud transit in Scheua, vnde præcedens Scheua necessario mutatur in Chirek. (pag. 14.) Quorum prima Radicalis est א, loco Scheua simplicis habent Chateph-Segol, vt אָהַב *dilige*, אמֹר *dic*. Duo habent Zere: אָפִי *coquite*, *Exod. 16. 23.* אָתִי *venite*, *Isai. 21. 12.* (pag. 15.)

2. Niphal הִמָּסַר) Si prima radicalis est gutturalis, vel י, excidens Dagesch compensatur per Zere sub ה, vt הִאָסַף *congregari*, *Num. 12. 15.* Sæpe secunda pro Zere habet Cholem, vt הִאָסוּף *congregando congregetur*, *2. Sam. 17. 11.* & huius formæ quædam retinent characterem Præteriti, vt נִלָּחֵם *pugnando*, *Iud. 11. 25.* Specialem anomalam habent כִּהֲנִדּוּף *secundum propelli*, *Psal. 68. 3.* pro כִּהֲנָדָף : הִאֲדָרוּשׁ *an consulendo?* *Ezech. 14. 3.* pro הִהֲדָרוּשׁ Quandoque characteristica ה excidit.

nia, sic הִשְׁתַּמֵּר : סָבַל *oneravit se*, a הִשְׁתַּמֵּר : שָׁמַר *cavit sibi*, a הִצְטַדֵּק : צָדַק *iustificavit se*, a הִזְדַּמֵּן : זָדַק *præparavit se*, a זָדַק

§. II. De Infinitivo.

INFINITIVVS, Hebraice מְקוֹר *fons* a Grammaticis dictus, ponitur post Præteritum: Sicut enim hic immediate ab illo descendit, ita cetera Tempora hoc mediante fluunt, & deriuantur. Nullius est Temporis, aut Personæ.

PARADIGMA INFINITIVI.

I. Kal מְסוֹר II. Niphal הִמְסֵר III. Piel הִמְסֵר
IV. Pual מְסוֹר V. Poel מוֹסֵר VI. Hiphil הִמְסִיר
VII. Hoph הִמְסֵר VIII. Hithp. הִתְמַסֵּר

Annotationes ad Infinitivum.

1. Kal מְסוֹר) sub prima interdum est Kamez, præcipue in Verbi reduplicatione, vt אָכַל תֹּאכַל *comedendo comedes*, Gen. 2. 16. Adiicitur huic formæ הִ paragogicum, Cholem ultimæ in Kamez - Chatuph, vel Kibbuz mutando, quod euphoniæ caussa sub primam Ra-

Grammatici omittunt, Verba huius formæ ad Piel reducentes.

Coniugationis Sextæ.

(הַמְסִיר) Si prima radicalis est gutturalis, vt in Niphal habet Scheua compositum Chateph-Segol, cui characteristica ה suum punctum conformare debet, vt הֶעָבִיר *transire fecit*, (pag. 14.) sæpe pro Segol alternat Pathach, ad modum Infinitiui, vt Num. 27. 7. וְהֶעֱבַרְתָּ & *transire facies*, sic Vers. 19. וְהֶעֱמַדְתָּ & *statues*.

Coniugationis Septimæ.

(הַמְסֵר) Quædam Kibbuz habent pro Kamez-Chatuph, vt הִשְׁלַךְ *proiectus est*, Dan. 8. 11. Si prima Radicalis est Gutturalis, pro Scheua simplici habet Chateph-Kamez, vt הֶעֱמַד *statutus est*.

Coniugationis Octauæ.

(הַתְמַסֵּר) Quando prima Radicalis est vna ex litteris וסצש, fit metathesis litteræ ה in syllaba characteristica, seu ה ponitur post primam radicalem: insuper post ו mutatur in ג, post צ in ט; caussa huius transpositionis est euphonia,

וְ obsignabitur, *Esth.* 8. 8. וְנִעְתָּוֹר & *exoratus* est, *1. Par.* 5. 20.

Coniugationis Tertiæ.

1. מִסֵּר) Sub secunda Radicali sæpe est Pathach, maxime si hæc, vel tertia est Gutturalis, aut ו, vt אָבֵר *perdidit*. Tria sæpius Segol habent, לֹדֶבֶר *locutus est*, כָּבַס *lauit*, כָּפַר *expiavit*. Ob secundam Gutturalem, vel ו, excidens Dagesch sæpe compensatur per Zere, sæpe etiam Chirek manet, vt בִּירָהּ *benedixit*, בָּעַר *remouit*. Quædam loco Dagesch primam geminant, vt קָרָקַר *destruxit*.

2. מְסִרָה) Manet Zere sub secunda, si Accentus ad penultimam retrahatur, vt לִחְכָּהּ *linxit*, *1. Reg.* 18. 38.

Coniugationis Quartæ.

מִסֵּר) Pro Kibbuz quandoque est Kamez-Chatuph, vt כָּרַח *præcisus est*, *Ezech.* 16. 4. שִׁדְדָהּ *deuastata est*, *Nab.* 3. 7. Dagesch ante ו per Cholem compensatur, טוֹרָה *discerptus est*, *Gen.* 44. 28.

Coniugationis Quintæ.

מוֹסֵר) Hanc Coniugationem plerique Gram-

5. מִסְרֵתִי) Quædam pro Pathach secundæ habent Chirek, vt שָׁאַלְתִּי *petiui*, 1. Sam. 1. 20.

6. מִסְרִי) Quandoque in fine additur א, sæpius ׀ paragogicum. (pag. 31. 32.)

7. מִסְרֶתֶם) pro Pathach sub media radicali reperitur quandoque Chirek, vel Segol. Si prima est Gutturalis, pro Scheua simplici requirit compositum Chateph-Pathach. (pag. 15.)

8. מִסְרֵנִי) Quorum tertia radicalis est ׀, illam eiiciunt in omnibus Coniugationibus, euphoniæ causa, & per Dagesch compensant, vt נָתַנִּי *dedimus*, pro נִתְּנִי

Coniugationis Secundæ.

נִמְסַר) Si prima est Gutturalis, Characteristica ׀ propter sequens Scheua compositum suum Chirek mutat in Segol, quandoque in Pathach. Scheua Compositum sub prima radicali sæpe conciditur. (pag. 15.) Tria irregulariter Cholem pro Pathach secundæ habent: וְנִהְיָה *conuersum est*, Esth. 9. 1.

Cholem, vt *יָכַל* potuit, *קָטַן* parvus fuit. Terminatio Zere communem flexionem sequitur: Cholem vero se habet vt Pathach, & forma eius est analoga, præterquam in tertiis personis. Kamez irregulare est in *שָׁפַט* iudicavit 1. Sam. 7. 17. Ob Accentum pausantem Pathach sæpe in Kamez mutari dictum est pag. 24.)

2. *מָסַרָה*) pro *ה* quandoque est *ה*, ad formam Chaldaicam, vt *אָוֹלָה* pro *אָוֹלָה* abiuit, Deut. 32. 36.

3. *מָסַרָה*) Sæpe apponitur *ה* paragogicum. Quorum tertia Radicalis est *ת*, illam in secundis personis, & prima singulari euphoniæ causa abiiciunt, & per Dagesch in *ת* feruili compensant, vt *שַׁבַּת* pro *שַׁבַּת* &c. a *שַׁבַּת* cessauit. Hanc anomalam sequitur verbum *נָתַן* dedit, litteram *י* eodem modo per Dagesch in *ת* feruili compensando, vt *נָתַתָּה* pro *נָתַתָּה* dedisti.

4. *מָסַרָה*) Si tertia radicalis est *ע*, vel *ה*, pro priori Scheua est Pathach furtiuum (pag. 14.) vt *לָקַחְתָּ* accepisti.

5. *מָסַרָתִי*

PARADIGMA PRÆTERITI.

VIII. Hithpael	VII. Hophal.	VI. Hiphil.	V. Poel.	Coni.	
הִתְמַסֵּר	הִמַּסֵּר	הִמְסִיר	מוֹסֵר	3. M.	Numero Singul.
הִתְמַסְרָה	הִמַּסְרָה	הִמְסִירָה	מוֹסְרָה	3. F.	
הִתְמַסְרֶת	הִמַּסְרֶת	הִמְסִירֶת	מוֹסְרֶת	2. M.	
הִתְמַסְרֶיךָ	הִמַּסְרֶיךָ	הִמְסִירֶיךָ	מוֹסְרֶיךָ	2. F.	
הִתְמַסְרֵי	הִמַּסְרֵי	הִמְסִירֵי	מוֹסְרֵי	1. C.	Numero Plur.
הִתְמַסְרוּ	הִמַּסְרוּ	הִמְסִירוּ	מוֹסְרוּ	3. C.	
הִתְמַסְרֶתֶם	הִמַּסְרֶתֶם	הִמְסִירֶתֶם	מוֹסְרֶתֶם	2. M.	
הִתְמַסְרֶתֶנּוּ	הִמַּסְרֶתֶנּוּ	הִמְסִירֶתֶנּוּ	מוֹסְרֶתֶנּוּ	2. F.	
הִתְמַסְרֶנּוּ	הִמַּסְרֶנּוּ	הִמְסִירֶנּוּ	מוֹסְרֶנּוּ	1. C.	

Accentuationis ratio petatur ex dictis supra pag. 23. quam omnia Verba Perfecta, & Imperfecta sequuntur.

*Annotationes ad Præteritum**Coniugationis Primæ.*

i. מַסֵּר) Quædam Radices pro Pathach secundæ quandoque habent Zere, semper vero, si hæc est א, vt חָפַץ voluit, שָׁאַל interrogavit: (forma hæc frequens est apud Chaldæos.) Quædam Cho-

§. I. De Præterito.

PRÆTERITUM, Grammaticis עֲבַר *præteriit*, dictum, primo loco ponitur, quia hoc in tertia persona masculina Coniugationis primæ continet Radicem; Coniugationes reliquæ ipsum formant characteristics assumendo, vel certa Puncta mutando.

PARADIGMA PRÆTERITI.

IV. Pual.	III. Piel.	II. Niphal.	I. Kal.	Coni.	
מָסַר	מָסַר	נִמְסַר	מָסַר	3. M.	Numero Singul.
מָסְרָה	מָסְרָה	נִמְסְרָה	מָסְרָה	3. F.	
מָסַרְתָּ	מָסַרְתָּ	נִמְסַרְתָּ	מָסַרְתָּ	2. M.	
מָסַרְתְּ	מָסַרְתְּ	נִמְסַרְתְּ	מָסַרְתְּ	2. F.	
מָסַרְתִּי	מָסַרְתִּי	נִמְסַרְתִּי	מָסַרְתִּי	1. C.	Numero Plur.
מָסַרְוּ	מָסַרְוּ	נִמְסַרְוּ	מָסַרְוּ	3. C.	
מָסַרְתֶּם	מָסַרְתֶּם	נִמְסַרְתֶּם	מָסַרְתֶּם	2. M.	
מָסַרְתֶּן	מָסַרְתֶּן	נִמְסַרְתֶּן	מָסַרְתֶּן	2. F.	
מָסַרְנוּ	מָסַרְנוּ	נִמְסַרְנוּ	מָסַרְנוּ	1. C.	

SECTIO I.

De Verbis Perfectis.

V*erba Perfecta* sunt, quæ tres litteras Radicales per omnes Coniugationes, & Tempora seruant. Ex his litteris Radicalibus *prima* cuiuscumque verbi, quæcumque sit, dicitur *Pe*, *secunda* *ʿ* *Aiin*, *tertia* *ʿ* *Lamed*, a verbo *ʿ* *ʿ* *ʿ*, quod olim pro Paradigmate seruiebat, & a quo Coniugationes denominatæ sunt (pag. 66.) Quæ tres litterarum adpellationes, cum magnum ubique vsum, præsertim in Verbis Imperfectis habeant, diligenter notandæ sunt. Quoniam vero omnes Coniugationes vtriusque formæ Verbis communes sunt, earum naturam differentiam, vsum, & regulas hic in Perfectis potissimum declaramus: Cognitis enim Perfectis, Imperfecta facilius adiscentur. Ceterum nos cum aliis pro Paradigmate sumimus verbum *מסר* *tradidit*, etsi id magis in Paraphrasi Chaldaica, quam in textu Hebraico sit vsitatum. Sit itaque

minationem הָ, ex Pronomine הִיא illa decurtatam, addendo, vt אִסְרָה *tradidit* fit מִסְרָה *tradidit* fem. & hinc tertia pluralis communis מִסְרוּ *tradiderunt*. *Secunda masculina* fit a tertia masculina, ceu Radice, addendo in fine syllabam הָ, & *feminina* הִי, ex Pronominibus אַתָּה *tu* m. & אַתְּ *tu* f. vt מִסְרָתָּה *tradidisti* m. מִסְרָתְּ *tradidisti* f. sic secunda masculina pluralis addendo syllabam תָּם, feminina הֵן ex Pronominibus אַתֶּם *vos* m. & אַתֶּן *vos* f. apponendo, vt מִסְרָתֶם *tradidistis* m. מִסְרָתֶן *tradidistis* f. *Prima singularis* fit, radici addendo syllabam הִי, ex Pronomine אֲנִי *ego*: prima pluralis definit in syllabam נִי, decurtatam ex Pronomine אֲנֵהְנוּ *nos*, vt מִסְרָתִי *tradidi*, מִסְרֵנוּ *tradidimus*.

IV. Quomodo Reliqua tum Tempora, tum Coniugationes a Radice per certos characteres, & propriam punctationem, quam ipsa Coniugationum Nomina innuunt, formentur, ostendet Paradigma, & tradetur iam amplius de Verbis Perfectis in specie.

SE-

Coniugationibus Niphal, Hiphil, Hophal, & Hitpael littera ה: *Participii* in Coniugationibus Actiuis, excepto Kal, littera כ: *Futuri* litteræ יתא. Vbi notandum, quod in concursu Characteristicarum, characteristicam Temporis excludat characteristicam Coniugationis, illam per Dagesch compensando.

§. VI. *De Numeris, & Personis Verborum.*

I. *NUMERI* Verborum sunt tantum duo: *Singularis*, & *Pluralis*. Dualis hic locum non habet, quamquam & hoc utantur Arabes.

II. *PERSONÆ* sunt tres: a tertia masculina Præteriti incipit Coniugatio, quia hæc Radicem continet: ab hac ad secundam, & primam pergitur, quæ formantur, certas litteras, ex Pronominibus personalibus desumptas, adponendo.

III. Persona *tertia feminina* fit, Masculinæ communem femininorum ter-

II. *Futurum* sæpe etiam tempus *Præ-*
sens explicat, & sæpissime *Præteritum*,
etiam sine *Vau conuersivo*, vt Parte II.
de Syntaxi videbitur.

III. *Præsens* proprie non datur, sed
id sæpe per *Præteritum*, & *Futurum*,
sæpissime vero per Participia exprimi-
tur, dum his Pronomina Personalia ad-
ponuntur.

IV. *Participium* duplex est: *Præsentis*,
quod Hebræi communiter בִּנְיָנִי *Benoni*,
intermedium, quandoque פֹּעֵל *Poël* vo-
cant; & *Præteriti*, Hebræis פָּעוּל *Pául*.
Vtrumque flexionem & Motionem
Nominum imitatur (pag. 39.) *Benoni*
in Coniugationibus Actiuis actiuam, in
Passiuis passiuam habet significationem.
Pául est passiuæ significationis, & ha-
betur tantum in Coniugationibus acti-
uis.

V. Formantur singularum Coniuga-
tionum Tempora a cuiusque *Præteri-*
to, vel solum Puncta mutando, vel
aliquam characteristicam præfigendo.
Est autem characteristicam *Infinitiu* in
Con-

dum huic Interiectio, vel respectiue Coniunctio additur.

II. Infinitiuus, Hebr. מקור *fons*, sæpe vt præcedens, vel sequens verbum explicandus est, notatque Gerundia, dum ei vna ex Præpositionibus בכלם *Bachlam* præfigitur (pag. 34.)

III. Imperatiuus, Hebraice צווי *man-*
datum, affirmatiue tantum vsurpatur: negatiua enim præcepta per Futurum cum particula vetandi לא *ne* exprimuntur. Solum secundas personas in vtroque Numero habet: tertia per futurum explicatur.

§. V. De Temporibus Verborum.

I. *TEMPORA* stricte loquendo sunt tantum duo: *Præteritum*, & *Futurum*. *Præteritum* notat simul *Imperfectum*, & *Plusquamperfectum*, immo & *Præsens* in generalibus sententiis, quum significatur, non quod fit, sed quod perpetuo esse, & fieri debet, vt *Psal. i. v. i.* Sæpe denique etiam *Futurum* significat, maxime dum ei ו *Vau conuersiuum* præfigitur (pag. 34.)

da אִתְּפַעַל *Ithpeel*, vt אֶתְּמַסֵּר *traditus fuit*.
 Tertia פָּעַל *Pael*, vt מָסַר *tradidit*. Quar-
 ta אִתְּפַעַל *Ithpael*, vt אֶתְּמַסֵּר *traditus fuit*.
 Quinta אִפְעַל *Aphel*, vt אָמַסֵּר *fecit trade-*
re. Sexta אִתְּפַעַל *Ittaphal*, אֶתְּמַסֵּר *tradi-*
dit se ipsum.

Nota 1.) Paucissima Verba in omnibus
Coniugationibus sunt in usu: in qua
igitur Coniugatione incipiunt esse usi-
tata, simplicem Coniugationis primæ
habent significationem.

2.) Sæpe Coniugationes derivatæ distin-
ctam plane a Radice habent significatio-
nem, v. g. Radix הָלַל in Kal significat
infanire, in Piel, Pual, & Hith-
pael laudare, in Hiphil splendere.

3.) Apud Chaldæos prima Radicalis pro
Kamez amat Scheua, vt מָסַר tradidit,
מִגְרָא migravit cet.

§. IV. De Modis Verborum.

I. MODI Verborum apud Hebræos
 sunt tantum tres: *Indicativus, Infinitivus, &*
Imperativus. Optativus, & Coniuncti-
uus hic per Indicativum exprimuntur,
 dum

sionem notat ab alio, vt *נִמְסַר traditus fuit*. Multa reciprocae significationis sunt: tria inueniuntur actionem significantia, vt *נִלָּחַם pugnauit*, *נִשְׁבַּע iurauit*, *נִשְׁעַן incubuit*. Tertia Piel actionem notat intensiuam, vt *מִסַּר tradidit*. Quæ in Kal Neutra sunt, vel *Intransitiua*, hic, & in sexta Coniugatione fiunt actiua, seu *Transitiua*. Quibusdam verbis hic *Antiphrasis*, seu contraria significatio inest. Quarta Pual passionem cum intensione, vt *מִסַּר traditus fuit*. Quinta Poel actiuæ, vel passiuæ significationis est, vt verbum Commune Latinorum, vel Medium Græcorum, vt *מִסַּר tradidit*, vel *traditus fuit*. Sexta Hiphil significat causam actiuam agendi, vt *הִמְסִיר iussit tradere*. Septima Hophal notat causam passiuam agendi, vt *הִמְסַר iussus est tradere*. Octaua actionem reciprocam significat, seu eiusdem in se ipsum, vt *הִתְמַסַּר tradidit se ipsum*.

V. His octo Hebræorum Coniugationibus respondent Chaldæorum sex: Prima *פַּעַל Peal*, vt *מִסַּר tradidit*. Secun-

desumunt a Radice **לע**, quæ olim pro Paradigmate adhibebatur; sed ob anomaliam e media radicali gutturali prouenientem a recentioribus Grammaticis reiecta est, prout a nobis etiam recentiorum **למ** *didicit*, vel **פקר** *visitauit*, reprobatur; eo, quod sonus litteræ **ק** cum Scheua quiescente ante seruile **נ** in secundis personis, & prima singulari non percipiatur. A Verbo **לע** ergo Coniugationes denominantur, & prima simpliciter vocatur **לע** *Paál*, vel **ל** *Kal*, *leuis*, quia non oneratur littera seruili, vel Dagesch forti. Secunda dicitur **לפעל** *Niphal*, Tertia **לפעל** *Piel*, Quarta **לפעל** *Pual*: (hæ duæ graues vocantur propter Dagesch mediæ radicalis) Quinta **לפעל** *Poël*, Sexta **לפעל** *Hiphil*, Septima **לפעל** *Hophal*, Octaua **לפעל** *Hithpael*.

IV. Significatio Coniugationum ordinaria sequens est: *Prima* *Páal*, vel *Kal* actionem simpliciter significat, vt **מסר** *tradidit*. (Multa hic Neutra sunt, & Intransitiua, vt **שכב** *iacuit*.) *Secunda* *pas-*
sionem

per sua Puncta, & litteras characteristicas distinguuntur.

II. Coniugatio *prima* nuda Radice constat, cuius puncta ordinaria sunt Kamez, & Pathach, vt מָסַר *tradidit*, vel duplex Kamez, si tertia radicalis est quiescens א, vel ה, vt בָּרָא *creavit*, קָנָה *acquisiuit*: quia punctum Kamez quieti harum litterarum est magis homogeneum. *Secunda* præfixam habet Radici litteram characteristicam ך cum Chirek, vel Segol ante Gutturalem. *Tertia* habet Dagesch mediæ Radicali imprefsum, cum Punctis Chirek, & Zere. *Quarta* pariter habet Dagesch in media radicali, cum Punctis distinctiuis Kibbuz, & Pathach. *Quinta* in paucis Radicibus vsitata, distinguitur per Vocales Cholem, & Zere. *Sexta* characteristicam radici præfixam habet litteram ך cum Chirek, vel ante gutturalem cum Segol. *Septima* habet eandem litteram ך cum Kamez-Chatuph. *Octaua* agnoscitur ex syllaba ךָ radici præfixa.

III. Coniugationes istæ Nomina sua
E defu-

Genus Verbale: aliud quod distinguit sexum, & dicitur *Genus Nominale*.

II. *Genus Verbale* idem est, quod apud Latinos, quo nempe Verbum spectata significatione est *Activum, Passivum, Neutrum, Commune, vel Deponens*.

III. *Genus Nominale*, quo sexus in Verbo distinguitur, triplex est: *Masculinum, Femininum, & Commune*. Masculinum, & Femininum reperitur in tertia, & secunda persona: Commune in prima utriusque Numeri, & tertia plurali apud Hebræos.

§. III. De Coniugationibus Verborum.

I. *CONIUGATIO* Hebraice קְנִיָּוֶה *structura*, a plerisque Grammaticis in Lingua Hebraica quadruplex, in Chaldaica triplex statuitur, quibus autem totidem Passivæ, prout apud Latinos, respondent: hinc more iam recepto apud Hebræos octo, apud Chaldæos sex ponuntur coniugationes, quarum omnium eadem est terminatio, & nonnisi
per

ter coniugandum vel quiescit, vel plane deficit, & compensatur; vnde oritur Diuifio Verborum in *Perfecta*, & *Imperfecta*.

II. *Verba Perfecta* sunt, quæ suas tres litteras radicales inter coniugandum vbique feruant, & talia cum primis sunt, quorum Thema tribus litteris certis radicalibus constat (pag. 5.) vt *גבר* præualuit.

III. *Verba Imperfecta* sunt, quarum Radix inter coniugandum vnam litteram amittit, & compensat per vocalem longam, vel per Dagesch forte. Quorum littera amissa quiescit in vocali longa, dicuntur *Quiescentia*: quæ vero litteram amissam compensant per Dagesch, vocantur *Defectiua*. Ex vtrisque *Composita* dicuntur, quæ secundum duas litteras radicales sunt imperfecta: *Anomala* vero, quæ quatuor, aut quinque litteris radicalibus constant.

§. II. De Genere Verborum.

I. *GENVS Verborum* aliud est, quod distinguit significationem, & dicitur
Genus

מִמֶּנִּי *pro* מִמֶּנִּי *vel* מִמֶּנִּי *a me.* *Pro* מִמֶּנִּי
 a nobis *Iudæi Orientales legunt* מִמֶּנִּי
 absque Dagesch in נ, ad differentiam
 ab Ablatiuo singulari tertiæ personæ
 masculinæ מִמֶּנִּי ab illo. 2.) Chal-
 dæi *pro* מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּי &c. etiam dicunt
 מִמֶּנִּי mei, מִמֶּנִּי tui &c.

CAPVT III.

De Verbo in genere



Altera Pars flexibilis est *VER-*
BVM, Hebraice פֶּעַל *Pdal*, circa
 quod in genere considerata
 sunt eius *Diuisio*, & *Accidentia*, scilicet
Genus, *Coniugatio*, *Modi*, *Tempora*, *Nume-*
ri, & *Personæ*.

§. I. De Verborum Diuisione.

I. Verbum quoduis regulariter con-
 stat tribus litteris, quæ *Thema*, seu *Ra-*
dix dicuntur, a qua reliqua tum *Ver-*
bi Accidentia deducuntur, tum etiam
Nomina formantur. (pag. 29.) Ex his
 tribus litteris Radicalibus sæpe vna in-
 ter

<i>Numerus Singularis.</i>			<i>Numerus Pluralis.</i>		
<i>Hebr. Chald.</i>			<i>Hebr. Chald.</i>		
<i>Personæ secundæ.</i>	N.	אתה את <i>tu m.</i>	אתם אתון <i>vos m.</i>		
		את את <i>tu. f.</i>	אתן אתן <i>vos f.</i>		
	G.	דילך שלך <i>tui m.</i>	דילכון שלכם <i>vestrū m.</i>		
		דילך שלך <i>tui f.</i>	דילכון שלכן <i>vestrum f.</i>		
	D.	לך לך <i>tibi m.</i>	לכם לכון <i>vobis m.</i>		
		לך לך <i>tibi f.</i>	לכן לכן <i>vobis f.</i>		
	Ac.	יתך אותך <i>te m.</i>	יתכון אתכם <i>vos m.</i>		
		יתך אתך <i>te f.</i>	יתכון אתכן <i>vos f.</i>		
	Ab.	מנך ממך <i>a te m.</i>	מנכון מכם <i>a vobis m.</i>		
		מנך ממך <i>a te f.</i>	מנכון מכן <i>a vobis f.</i>		
<i>Personæ tertiæ.</i>	N.	הוא הוא <i>ille.</i>	הם אנון <i>illi.</i>		
		היא היא <i>illa.</i>	הן אנין <i>illæ.</i>		
	G.	דיליה שלו <i>illius. m.</i>	דילהון שלהם <i>illorum.</i>		
		דילה שלה <i>illius. f.</i>	דילהון שלהן <i>illarum.</i>		
	D.	ליו ליה <i>illi. m.</i>	להם להון <i>illis. m.</i>		
		ליה ליה <i>illi. f.</i>	להן להן <i>illis. f.</i>		
	Ac.	יתיה אותו <i>illum.</i>	יתהון אותם <i>illos.</i>		
		יתה אותה <i>illam.</i>	יתהון אותן <i>illas.</i>		
	Ab.	מניה ממנו <i>ab illo.</i>	מנהון מהם <i>ab illis. m.</i>		
		מנה ממנה <i>ab illa.</i>	מנהון מהן <i>ab illis. f.</i>		

Nota 1.) Ablativus singularis personæ primæ apud Hebræos sæpe geminat מ,

ממני.

8.) *Littera' ante Affixa sæpe excidit, sæpe redundat, ut Psal. 119. 16. דְּבַרְךָ pro דְּבַרְיָךְ verba tua : Jer. 15. 16. דְּבַרְךָ pro דְּבַרְיָךְ verbum tuum.*

IV. Præter Affixa adhuc recensita alia porro dantur, quæ solis Verbis, & Dictionibus affiguntur, scilicet *ני mibi, me, Chald. לְךָ tibi, te, נִי, Chald. לָהּ illi, illum, לָהּ illi, illam, Chald. לָהֶם illis, illos, לָהֶם illis, illas.* De Mutatione Punctorum propter Affixa, seu ratione Affixionis tradetur Parte II. de Syntaxi Pronominum.

V. Ex præcedentibus Affixis, & Articulis Casuum (pag. 48.) fiunt Obliqui Pronominum Primitiuorum, seu Personalium, hoc modo :

Numerus Singularis.

Numerus Pluralis.

Hebr. Chald.

Hebr. Chald.

Personæ primæ.	N.	אֲנִי	אָנָּה	ego.	אֲנֵחֵנּוּ	אָנָּה	nos.
	G.	שָׁלִי	דִּילִי	mei.	שָׁלָנּוּ	דִּילָנָא	nostrum.
	D.	לִי	לִי	mibi.	לָנָה	לָנָא	nobis.
	Ac.	אֵתִי	יֵתִי	me.	אֵתָנָה	יֵתָנָא	nos.
	Ab.	מִנִּי	מִנִּי	a me.	מִמֵּנָה	מִמֵּנָא	a nobis.

Numerus

præ illis 1.) *Nomina formæ* עֲלֵה *fo-*
lium, מְקַרָּה *casus*. 2.) *Quatuor*
Nomina אב Pater, אח Frater, חם
 Socer, פה os oris, *interposito* י,
 אבִּיהוּ *ut* vel אבִּיו Pater eius. 3.)
Nomina formæ פִּי fructus, שְׁבִיתָ *&*
captiuitas. 4.) *Alia quædam, sed*
rarius, אֹרְהוּ *ut* lux eius.

Nota 2.) *Præterea Affixorum anomalia*
sequens est: 1.) *pro* יי *quandoque est*
 עֵינֵיהוּ *ut*, וְהִי *Chaldaicum*, הִי
 oculi eius, תְּגִמּוּלוֹהִי *retributiones*
 eius, Ps. 116. 12. 2.) *Pro* ו *reperi-*
 tur ה, *ut* Gen. 49. 10. שִׁילֹה *filius*
 eius. 3.) *Pro* ה *interdum legitur* ה
eiectio Mappik. 4.) *Pro* ה *frequens*
est ה *retracto accentu* (pag. 23.)
 5.) *Loco* ה *&* ה *sæpe paragogice est*
 בָּה, בִּי *&* 6.) *Pro* ה *&* ה *non ra-*
ro est מו, *præsertim in libris Metri-*
cis: exempla videantur in Psalmo 2.
 7.) *Affixa singularia* ה, *&* ו *appo-*
nuntur quandoque Nominibus plurali-
bus in וְהִי *ut* נַפְשֹׁתָם *animæ eorum.*
 8.)

<i>Pers. Gen.</i>	<i>Numeri singularis.</i>	
1. Com.	meus, a, um.	נא, Chald. noster, a.
	צדקתִי דְּבָרִי	צדקתֵנוּ דְּבָרֵנוּ
2. Masc.	tuus, a.	כֶּם, Chald. vester, a.
	צדקתֶךָ דְּבָרְךָ	צדקתְכֶם דְּבָרְכֶם
2. Fem.	tuus, a, um.	כֶּן, Chald. vester, a.
	צדקתֶךָ דְּבָרְךָ	צדקתְכֶן דְּבָרְכֶן
3. Masc.	eius.	ם, Chald. eorum.
	צדקתּוֹ דְּבָרוֹ	צדקתֶּם דְּבָרֵם
3. Fem.	eius, suus.	ן, Chald. earum.
	צדקתָּהּ דְּבָרָהּ	צדקתֶּן דְּבָרֵן

<i>Pers. Gen.</i>	<i>Numeri Pluralis.</i>	
1. Com.	mei, meæ.	נא, Ch. nostri, æ.
	צדקוֹתִי דְּבָרִי	צדקוֹתֵינוּ דְּבָרֵינוּ
2. Masc.	tui, æ.	כֶּם, Ch. vestri, æ.
	צדקוֹתֶיךָ דְּבָרֶיךָ	צדקוֹתֵיכֶם דְּבָרֵיכֶם
2. Fem.	tui, tuæ.	כֶּן, Ch. vestri, æ.
	צדקוֹתֶיךָ דְּבָרֶיךָ	צדקוֹתֵיכֶן דְּבָרֵיכֶן
3. Masc.	eius, Ch. eius,	ם, Ch. eorum.
	צדקוֹתָיו דְּבָרָיו	צדקוֹתֵיהֶם דְּבָרֵיהֶם
3. Fem.	eius, Ch. eius.	ן, Ch. earum.
	צדקוֹתָהּ דְּבָרֶיהָ	צדקוֹתֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן

Nota 1.) Ex his Affixis quædam variant:
 etenim *הי* sæpe pro *ה*, *ה* pro *ה*, *הם* pro *הם*,
הן pro *הן*, ponitur, & amant hæc
 præ

qui, quæ, quod, & ad maiorem emphasin etiam Pronominibus tertiæ personæ præponitur, vt *הוא ille ipse, היא illa ipsa; הוּהוּ iste, הוּהוּ ista*: (per epen-thesin litteræ *ה*) & per apocopen lit-teræ *הוּהוּ* *Zach. 2. 4. iste.* Vtrumque sequenti litteræ Dagesch imprimit, si sentire potest (pag. 33.)

II. Præfixa *ו*, & Chaldaicum *ו*, sæpe in Coniunctionem transeunt, no- tantque *quia, quod, ut*: sicut separata *ו* & *ו* hoc modo causaliter inter- dum accipi infra in Syntaxi Pronomi- num tradetur.

III. Pronomina *Affixa* sunt, quæ vo- cibus in fine affiguntur, & cum No- minibus Possessiua Latinorum, cum Verbis & Dictionibus obliquos Pro- nominum Primitiuorum exprimunt, suntque sequentia, quæ quomodo af- figantur, exemplo sit nomen masculi- num *דבר* *verbum*, femininum *צדקה* *iu- stitia*.

præsertim apud Rabbinos, ut עָמִי
ego &c.

II. Pronomina Demonstratiua sunt:
Chald. זֶה, הֵן *hic, iste*: זֹה, זֵאת Chald.
זֶה, הֵן *hic, ista*: זֵה, זֵה Chald. הֵן *hic,*
vel hæc, iste, ista. Plural. אֵל, אֵל Chald.
אֵל, אֵל *illi, illæ.*

III. Interrogatiua sunt מִי, Chald. מִן
quis? vtriusque generis, & numeri:
מִה, מִה, vel מִה Chald. מִה *quid?* Hoc de
re, illo de Persona vtuntur: מִן de re,
& persona dicitur.

IV. Relatiuum vnum est אֲשֶׁר, Chald.
אֲשֶׁר *qui, quæ, quod*, vtriusque generis, ac
numeri, quorum loco *Coniuncta* וְ, &
Chald. וְ, vt statim sequitur, sæpe v-
sitata sunt.

§. II. De Pronominibus coniunctis.

I. Pronomina *Præfixa*, quæ aliis vo-
cibus ab initio apponuntur, sunt וְ, &
וְ (Chald. וְ) illud ex אֲשֶׁר Relatiuo de-
sumptum, *qui, quæ, quod* significat: hoc
ex אֲשֶׁר decurtatum, modo demonstra-
tium est *hic, hæc, hoc*: modo relatiuum
qui,

præ-vel suffiguntur, & *Præfixa*, ac *Suffixa*, vulgo *Affixa* dicuntur.

§. I. De Pronominibus separatis.

I. Pronomina Personalia, quæ tres personas notant sunt sequentia:

Hebraica.		Chaldaica.
Pers. 1.	S. אני vel אנכי	Ego
	C. P. אנחנו vel נחנו	Nos
Pers. 2.	M. אתה	Tu
	S. F. את	
	M. אתם	Vos
	P. F. אתן	
Pers. 3.	M. הוא	Ille
	S. F. היא	Illa
	M. הם	Illi
	P. F. הן	Illæ

Nota 1.) Pronomina hæc personalia sæpissime verbum Substantivum sum, es, est explicant. 2.) pro היא illa plerumque est הוא, & illud tantum undecies observarunt Masoretæ. 3.) Nomen עצם substantia cum Affixis constructum, sæpe est Pronominis loco,

trahuntur, vt בית אל *domus Dei*, ex בית:
 talia sunt זית *oliua*, חיל *substantia*, יין *vinum*,
 ליל *nox*, עיט *volucris*, עין *oculus*, & Dualia
 מים *aquæ*, שמים *coeli*, vnde מי

V. Chaldaica quoad statum Regimi-
 nis mutationem punctorum eandem
 habent, & analogæ sunt. Pluralia femi-
 nina emphaticam terminationem א ab-
 iiciunt, vt ברכתא a ברכה *benedictiones*.

VI. Nomina Propria, & Gentilia
 eadem sunt in utroque statu: hæc imi-
 tatur nomen DEI יהוה quod nunquam,
 & אלהים quod rarius ponitur in statu
 Regiminis.

SECTIO II.

De Pronomine.

Nomen complectitur *Pronomen* (He-
 braice בנאי *cognomen*, quod Nominis
 principalis fit quoddam cognomen) Id
 duplex est, *separatum*, & *coniunctum*. Pro-
 nomina separata (aliis *absoluta*) de se
 vocem distinctam constituunt, & sunt
Personalia, *Demonstratiua*, *Interrogatiua*,
 & *Relatiua*. Coniuncta aliis vocibus
 præ-

storum, Num. 13. 10. 7.) Quædam Kamez ultimæ retinent, etiam in femininis ante ה, ut כתב scriptura, Ezech. 13. 9. מנה portio, Psal. 63. 11. 8.) Feminina in ה, sæpe servant ה per Enallagen.

II. Zere, nisi sit ante, vel post Kamez, immutatum manet; tum vero in penultima syllaba mutatur in Scheua, in vltima in Pathach, ut שנה somnus, חצר יתר: עצה: שנת consilium, חצר יתר: עצה: clauus, חצר יתר: עצה: atrium (חצר יתר: עצה: nidus, facit חצר יתר: עצה: filius בן יתר: עצה: & ante Maccaph בן יתר: עצה: Excipiuntur, & servant Zere, vtpote impurum, consequenter immutabile, Nomina איבה inimicitia, חצר יתר: עצה: templum, & similia (pag. 7.) In Pluralibus Zere penultimæ mutatur in Scheua, & tum Scheua simplex antepenultimæ mutatur in Chirek, compositum vero resolvitur (pag. 15.)

III. Segol immutatum manet. Excipiuntur desinentia in ה, quæ illud mutant in Zere, ut חצר יתר: עצה: possessio oranium. חצר יתר: עצה: os oris anomale facit חצר יתר: עצה:

IV. Pathach, & Chirek in Zere contrahun-

Kamez ultimæ syllabæ mutant in Ze-
re, חֵלֶב, הֵבֶל, 3.) Multa ex Defe-
ctiuis, & Quiescentibus secunda radi-
cali orta, prius Kamez retinent, ut
צָרָה angustia animæ eius,
Gen. 42. 21. talia sunt, בְּרָה pupil-
la, בְּמָרָה excelsum, מִיָּן clypeus,
מִסָּךְ tegumentum, מַעוֹז robur,
נִפְרָה agitatio, גִּלּוּרָה deportatio,
הִגּוּרָה meditatio: Pluralia הָרִים
montes, הָרָוּרָה gravidæ, עָרִים
vrbes, שָׂרִים principes. 4.) Kamez
penultimæ retinent אֲבָרִים agricolæ,
הַטָּאִים peccatores, מַטָּעִים plantæ,
מוֹרָשִׁים possessiones, תּוֹשְׁבִים in-
colæ. Huc spectant הָרָשִׁים, פְּרִיצִים,
quæ etiam Kamez antepenul-
timæ servant, est enim impurum, pro
Pathach, eiecto Dagesch (pag. 44.)
5.) אֲבָרָה agnitio, בִּקְשָׁה petitio,
תִּלְעָה ascensus, & quæ sunt huius
formæ, servant Kamez penultimæ.
6.) תְּלוּחָה iniquitas, מוֹת mors,
תִּיךְ medium, puncta sua contrahunt
in Cholem, מוֹת יִשְׂרָאֵל morte iu-
storum,

herba, a צבא exercitus, a
 צדקות iustitia, plur. צדקה
 Singularis est אשה uxor, mulier, quod facit,
 אשת: Masculina Pluralis Numeri simul
 ם in fine abiiciunt, ׳ in ׳ mutato, ut
 נאמנים עבדי עבדים serui, דברי דברים
 נאמני fideles, חדשי חדשים menses.

* Si Scheua antepenultimæ est ante ר ,
mutatur in Pathach, ut דְּרָכִי דְּרָכִים ,
viæ. (Excipiuntur hæc octo : פֶּרֶךְ :
genu, פֶּרֶר mulus, גֶּרֶשׁ expulſio,
פֶּרֶח flos, פֶּרֶץ ruptura, פֶּרֶק caput li-
bri, קֶרֶב fimus, פֶּרֶשׁ medium, ven-
ter,) Illa imitantur ſequentia : גֶּפֶן
vitis, דֶּלֶת ianua, טֶנָּא corbis, בֶּבֶל
compes, כָּלֶב canis, כֶּסֶף argentum,
פֶּלֶא petra, נֶפֶשׁ anima, מֶלֶךְ rex,
צֶמֶר costa, צֶלֶם imago, צֶלֶם
lana, קֶדֶם antiquitas, קֶלַע funda,
שֶׁוֹעַ clamor, רֶגֶל pes, קֶשֶׁת
oleum, שֶׁמֶן fulcus.

*Ab hac regula excipiuntur 1.) tria אב
pater, אח frater, חם focer, quæ as-
sumunt in fine', ut אבי 2.) Duo דבל
vanitas, חלב lac, speciali anomalia*

secunda Femininorum in Plurali definit in נִי : Dualis utriusque generis definit in םִי , vt dictum est §. 3. Num. VII.

§. VI. De Statu Nominis.

STATVS Nominis (idem est de Participiis) duplex est, *absolutus*, dum Nomen per se stat in constructione : & *Regiminis*, quum Nomen post se aliud regit; & illud quod regit, non quod regitur, patitur aliquam Punctorum, & Litterarum mutationem, de qua sequentes accipe Regulas.

I. *Kamez* penultimæ syllabæ in utroque Genere & Numero mutatur in Scheua (sub Gutturali in Scheua compositum Chateph-Pathach, pag. 15.) ante quod si in antepenultima ab initio aliud sit Scheua, mutatur in Chirek (p. 14.)* Scheua compositum in antepenultima conciditur (pag. 15.) Kamez vero ultimæ syllabæ, ni sequatur ך , mutatur in Pathach. Feminina singularis Numeri in ך (Chaldaica in ך) has litteras mutant in ת , vt a דָּבָר fit דְּבָר *verbum*, a מִצִּיר

III. Omnes hi Articuli incerti sunt: Genitiuo enim articulus fere nunquam additur, sed is ex Statu regiminis plerumque desumitur. Articulus Datiui ל sæpe Præpositionem significat, vel notat Genitium Possessoris, vel Auctoris (pag. 34.) Articulus Accusatiui כ sæpe etiam Nominatiuo præponitur, sæpe Præpositionem *cum* notat. Articulus Vocatiui ו non raro aliis Casibus emphaseos gratia præponitur, vel Demonstratiuum est, &c. (pag. 33.) ב denique Præpositio sæpe ad circumscribendam Comparationem, qua Hebræi carent, deseruit.

§. V. De Declinatione.

I. *DECLINATIO* Nominis proprie loquendo nulla est, cum Casuum terminatio specialis non sit; vulgo tamen duæ statuuntur, vna videlicet Masculinorum, Femininorum altera.

II. Prima Declinatio Masculinorum in Casibus singularis Numeri variæ est terminationis, Pluralem format in ים :

D

secun-

& Appellatiua *Liquorum, Metallorum, Virtutum, & Vitiorum*, nec non *Collectiua*, vt צאן *grex*. Alia Pluralem tantum agnoscunt, חַיִּים *vita*, נָשִׁים *mulieres*, & Nomina ætatum, vt בְּתוּלִים *Virginitas*, נְעוּרִים *pueritia*, עַלְמוּת *adolescentia*, זְקֵנִים *senectus*. Aliqua Dualem tantum habent, vt מֵיִם *aqua*, שָׁמַיִם *cœli*, שְׁנַיִם *duo*: Quæ natura sunt gemina, raro in Plurali reperiuntur.

§. IV. De Casibus.

I. *CASVS* sunt sex, vt apud Latinos, qui non ex varia terminatione, sed ex Articulis (vt apud Gallos, & Italos) & sæpius ex ratione syntactica cognoscuntur. Solum Numerorum alia est terminatio, vt in præcedentibus visum.

II. *Articuli* Casuum sequentes vulgo ponuntur: Genitiui שָׁל (apud Chaldaeos ? vel יָ) Datiui לְ, Accusatiui אֶת (Chald. תִּ) Vocatiui הֵ, Ablatiui מִ. Duo posteriores litteræ sequenti imprimunt Dagesch, si sentire potest. (pag. 10.)

III. O-

tia in ה, mutant ה in ת, vt שפה a שפתים labium.

Chaldaeis Dualis rarior est, & quæ in Daniele inueniuntur, Hebraismum sapiunt, vt Cap. 7. v. 7. שני dentes, pro quo Targum Venetum pluralem habet שנים

VIII. Anomalia Numerorum sequens est: 1.) Masculina quædam forma Chaldaica in plurali desinunt in י, vt אחרים *alii*, *Iob 31. 10.* 2.) Nonnulla plane irregulariter desinunt in ' pro ים *locustæ*, *Nab. 3. 7.* 3.) Masculina multa in plurali desinunt in ות, vt אב ab *pater*. Contra Feminina, & Communia non pauca pluralem faciunt more Masculinorum in ים, vt אלהים *quercus*, שבלים *spica* cet. 4.) Multa Masculina, Feminina, & Communia in Plurali utroque modo flectuntur, vt היכל *templum*, היכלות & היכלים *terror*, דורים *generatio*, דור & אימות & אימים *Confer. BVXTORFII Thesaur. Gram. p. 78. seqq.* 5.) Quædam Numero singulari contenta sunt, vt Nomina *Propria*, &

ab אֶגֶן *crater*, a הָרֶבֶב *gladius*, Terminationis הֵ, mutatur in וֹת, vt מַלְכָּה *regina*, Quæ in ת præcedente duplici Segol, vel Pathach desinunt, prius mutant in Kamez, alterum cum littera ת in וֹת, vt אֶמְתָּחוֹת *corona*, ab עֲטָרֹת *corona*, & אֶמְתָּחַת *saccus*. Terminations וֹת, & יֹת mutantur in יֹת, assumpta pro Vocali longa opposita breui, vt מַלְכִּיּוֹת *a* מַלְכוּת *regnum*, a גִּפְרִיּוֹת *g* גִּפְרִית *sulphur*.

VI. Apud Chaldæos *Pluralis* femininorum *simplex* formatur אֵ in יֵ, mutando, vt בְּיֹרְכָא *a* בְּיֹרְכָן *benedictio*. Quæ in יֵ & יֵ definunt, has litteras quiescentes mobiles reddunt, vt מַלְכוּיָא *a* מַלְכוּתָא *regnum*, מִשְׁרֵי *a* מִשְׁרֵי *turma*. *Pluralis emphaticus* fit a plurali simplici terminationem יֵ in תָּא, mutando, vt בְּיֹרְכָתָא *a* בְּיֹרְכָן *benedictiones*.

VII. *Dualis* tam Masculinorum, quam Femininorum, & Communium terminatur in יִם, imitaturque Pluralem Masculinorum quoad punctorum mutationem, vt יְדֵיִם *a* יָד *manus*, יְרֵכֵיִם *a* יָרֵךְ *femur*, אָזְנֵיִם *a* אָזֶן *auris*. Definitia

tur, *ut* **בֵּית: הַיְלִים** exercitus, **בְּתִים** domus *anomale facit*

4.) Cholem ultimæ syllabæ quædam euphoniæ causa mutant in Kibbuz, sequente Dagesch, præsertim a defectivis orta, *ut* **חֹק, אֲדָמִים** rufus, **יוֹם** statutum, **יָמִים** *anomalum est*

5.) Schurek ultimæ syllabæ in quibusdam mutatur in Kibbuz sequente Dagesch, *ut* **חֹרֵל אֲחֵרִים** vrtica.

IV. Apud Chaldæos, cum Nominis duplex sit forma, simplex, & emphatica (pag. 40.) etiam duplex utrinque est Numerus Pluralis: Masculina Pluralem deducunt a forma emphatica singulari, *simplicem* quidem, terminationem **ִים** in **ִים**: *emphaticum* vero **ִים** in **ִים** mutando, *ut* a **אֲבִיר** vir, emphatice **אֲבִירִים** fit pluralis simplex **אֲבִירִים** emphaticus **אֲבִירִים** viri.

V. Nomina feminina terminationi singularis numeri adiiciunt syllabam **ות**, observata Vocalium mutatione in Masculinis Num. II. tradita, *ut* **אֲנִיּוֹת** ab

est pro Pathach, eiecto Dagesch, ut
 אֲרִישׁ אֲרִישִׁים, אֲרִישׁ אֲרִישִׁים, *ar-*
 tífex, פִּרְיָץ פִּרְיָצִים, *effractor: prio-*
ra enim sunt formæ גֹּנֵב *fur, posterius*
formæ צַדִּיק *iustus.*

2.) Kamez *ultimæ syllabæ non servant,*
sed mutant in Pathach sequente Dagesch
 אֶרֶב *rota, גֶּמֶל camelus, זֶמַן tem-*
 pus, קָטָן *paruus, שֶׁפָּן cuniculus,*
 שְׁאֵנָה *tranquillus, ut* אֶפְנִים *c.*
Talia sunt Monosyllaba יָם *mare, חֶם*
calidus, אָה frater, plur. יָמִים. Quæ-
dam Kamez retinent: ut דָּג *piscis,*
 דָּם *sanguis, &c.*

3.) Pathach *in quibusdam assumit Da-*
gesch, maxime in monosyllabis a defe-
ctiuis secunda ortis, ut הָדָם *myrtus,*
 דָּלִיל *tenuis, &c. דָּלִים. Qua-*
tuor illud mutant in Chirek, sequente
Dagesch: סֶלַח *peluis, צָרָה* *latus, פֶּת*
frustum, מִסֵּב *tributum, ut* סִפִּים *c.*
In penultima sequente Chirek sublitte-
ra non dageschata variat, modo enim
hæc puncta contrahuntur in Zere, ut
 זֵיתָה *oliva; modo in alia mutan-*
 tur,

Kamez mutatur in Scheua, ut עֵינַר cæcus, מוֹעֵד : עוֹרִים, solemnitas, Quædam illud retinent, ut מוֹעֲדִים Quædam à זֶאֶב lupus : alia, præsertim a Verbis defectivis secunda radicali deriuata, mutant in Chirek sequente Dagesch, ut קִנִּים à קֵן nidus. בֵּן filius anomale בָּנִים facit.

4.) *Masculina in ה terminationem mutant in ים, servata vocali præcedentis syllabæ, ut יָפֶה, יָפִים, pulcher, מַעֲשֵׂה, מַעֲשִׂים, opus*

5.) *Desinentia in י simpliciter assumunt extraneus. Quædam tamen regulariter formantur, ut נִבְרִי, נִבְרִים, ut נִקִּי, נִקִּים, infons.*

III. Reliqua Puncta tam vltimæ, quam penultimæ syllabæ immutata manent. Abeunt a Regulis præcedentibus sequentia :

1.) *Kamez penultimæ servant שְׁלִישׁ tribunus, שְׁבִיעַ, שְׁלִישִׁים, septimana, שְׁבִיעוֹת & שְׁבוּעִים, ad differentiam a שְׁבִיעִים, iurati. שְׁלִישִׁים, triginta, Hæc imitantur illa, in quibus Kamez est*

עֲמִי primores 2. Reg. 11. 19. פְּרִי:
populi, 2. Sam. 22. 44. חֲצִי sagittæ,
1. Sam. 20. 36.

II. Masculina in Plurali assumpta
terminatione ם mutant quasdam vo-
cales, scilicet Kamez, Zere, Segol,
Pathach, & Cholem. Pro hac voca-
lium mutatione sequentes sunt Regulæ:

1.) Kamez, Zere, Segol, vel pro eo an-
te Gutturalem Pathach penultima
syllabæ mutatur in Scheua (sub Gut-
turali in Chateph-Pathach pag. 7.) וְ
Segol, vel pro eo sub- vel ante Guttu-
ralem Pathach, ultima in Kamez,
ut סֵפֶר verbum, דְּבָרִים verba: סֵפֶר
liber, מַלְכִים rex, מַלְכֵי libri: חֲסִיד
reges: נַעַר puer, נַעֲרִים pueri:
חֲסִידִים pii.

2.) Cholem sequente Segol, vel Pathach,
mutatur in Scheua, vel sub gutturali
(quandoque etiam non gutturali) in
Chateph-Kamez, ut פְּעִילִים actio,
חֹדֶשׁ mensis, קָדְשִׁים fan-
ctitas, קָדְשִׁים.

3.) Zere ultimæ syllabæ, nisi præcedat
Kamez

natio formæ simplicis ״. mutatur in ם׳-,
vt טַבֵּיָא טְבִין *boni*. Masculina formæ
simplicis mouentur in feminina assum-
pta terminatione ם׳-, & communiter
forma feminina simplex non differt a
forma emphatica masculina. Forma
feminina emphatica singularis numeri
mutat terminationem ם׳- in תָּא vt מְדִנָּה
מְדִנָתָא *Prouincia*. Pluralis emphatica fe-
minina mutat terminationem simpli-
cem ו׳ in תָּא, vt מַלְכוּתָא מַלְכֻן *regna*.

§. III. De Numeris.

I. *NUMERVS* Nominum apud Hebræos est triplex : *Singularis*, *Dualis*, & *Pluralis*. Singularis præfertim masculinorum varie definit. Pluralis masculinorum definit in ם', vt טוב *bonus*, טובים *boni*. * Pluralis femininorum exit in ות, vt טובות *bonæ*. Dualis omnium generum terminatur in ים, vt יום *dies*, ימים *biduum*.

Littera' ex terminatione plurali sæpe excidit, ut Deut. 32. 33. תַּנִּינִים dracones. In tribus fit apocope litteræ

mez) vt מֶלֶךְ *rex*, מַלְכָּה *regina*, בְּרָכָה בְּרָךְ *benedictio*, סֶעָרָה סֶעָר *procella*. Definentia in ה־, Segol mutant in Kamez, manente Kamez vltimæ syllabæ, vt יָפֵה *pulcher*, יְפֵה *pulchra*.

III. Gentilia, & Numeralia definentia in ׳, femininum formant assumendo ה־ in fine, vt יְהוּדִי *Iudæus*, יְהוּדִית *Iudæa*. Aliis in ׳ definentibus additur ה־, dage-schato׳, vt נִכְרִי *extraneus*, נִכְרִיָּה *extra-neæ*: quædam utroque modo formant, vt עִבְרִי *Hebræus*, עִבְרִיָּה & עִבְרִית *Hebræa*.

Chaldaica in ׳ id mutant in א־, assumpto dein in fine ה־ feminino, vt יְהוּדִי *Quiescens autem in fine conuertitur in mobile*, vt צָרִי *vastus*, צָרִיָּה *vasta*.

IV. Apud Chaldæos cuiuslibet generis in utroque Numero forma alia est *simplex*, alia *emphatica*, quæ significationi formæ simplicis emphasin quamdam superaddit. Hæc in Singulari Masculinorum fit, addendo formæ simplici terminationem א־, vt טָבָא, טָב *bonus*. In plurali Masculinorum terminatione

giminis construuntur cum Nominibus pluralis numeri. Confer. CASPARI KÜMMETI *Schola Hebr.* pag. 122. seqq.

§. II. De Forma, seu Motione Nominis.

I. **תּוֹר Toar**, seu *Forma* Nominum est, qua Masculinum, tam Substantivum, quam Adiectivum movetur in Femininum. Fit hæc *Motio*, Masculinis in fine addendo הָ, & Kamez penultimæ regulariter in Scheua mutando, vltimæ vero servando, vt אִישׁ *vir*, אִשָּׁה *vira*, *uxor*, גִּבּוֹר *herus*, גִּבּוֹרָה *hera*, גָּדוֹל *magnus*, גָּדוֹלָה *magna*, יָקָר *pretiosus*, יָקָרָה *pretiosa*. Singularia sunt בְּגִזָּה *præuaricatrix*, a בְּגִזָּה *præuaricator*: קְטָנָה *parva*, a קָטָן, quorum illud Kamez penultimæ servat, hoc id in vltima in Pathach mutat.

II. Quæ Zere in vltima habent, illud, nisi præcedat Kamez, mutant in Scheua, vt עֵינִי *cæcus*, עֵינֶיהָ *cæca*: מוֹסֵר *tradens*. Si Kamez præcedit, Zere manet, vt רָעֵב *famelicus*, רָעֵבָה *famelica*. Segol quoduis, vel pro eo Pathach, mutatur in Scheua, (quandoque in Ka-

V. Communia sunt e terminatione
 feminina: דלת *ianua*, נחשת *es*, רצפה *pa-*
uimentum, שבת *sabbatum*. E terminatio-
 ne masculina: אות *signum*, אני *navis*, ארון
arca, ארץ *terra*, אש *ignis*, בגד *vestis*, גדר
maceria, גפן *vitis*, דור *generatio*, דרך *via*,
 הלון *funis*, חבל *barba*, זקן *tumultus*, המון
fenestra, לשון *lingua*, לטון *atrium*, הצר
turma, מטה *exercitus*, מטה *castra*,
 עב *nubes*, עב *olla*, סיר *frons*, מצח *virga*,
 ערב *vespera*, ערב *trabs masculinum est*:
 קשת *arcus*, קשת *gressus*, פעם *tempus*,
 רוח *ventus*, רוח *spiritus*, רחוב *platea*, רתם
iuniperus, שבט *tribus*, שאל *sepulchrum*,
 שנה *dens*, שן *sol*, שמש *agnus*, שיה
annus, תהום *abyssus*.

VI. Numeralia a tribus usque ad de-
 cem specialia sunt: primo enim sub
 terminatione masculina sunt feminina,
 & vicissim sub terminatione feminina
 construuntur cum Substantiuis mascu-
 linis. Secundo in plurali significant tot
 decades, quot in singulari vnitates,
 suntque generis communis. Tertio in
 singulari tam Status absoluti, quam Re-
 giminis

culinorum, vt יָדִין *manus*. Communia sunt Nomina *Numeralia* a viginti vsque centum, & *Animalium* vna terminatione contentorum.

III. Ex terminatione sunt *Feminina* desinentia in seruilia ה, & ת, vt מְלוּכָה, מַלְכוּת *regnum*, מִמְלָכָה *principium*. * Masculina sunt reliqua, præter pauca excepta.

* *Chaldæi* terminationem ה mutant in א, vt גְּבוּרָה *Chaldaice* גְּבוּרָא *potentia*: Desinentibus in ת apponunt א paragogicum: quandoque littera ת post ו vel י aufertur per apocopen, vt מְלוּכָה, נְוֻלִי, נְוֻלִית *regnum*, מְלֻכָּה, מְלֻכָּתָא *sterquilinium*, צִלוּ, צִלוּת *oratio*.

IV. Terminatione masculina genere sunt feminina: אֶבֶן *lapis*, אֵינָן *crater*, אֶצְבֶּע *digitus*, אֶרֶץ *via*, אֶשּׁוּר *gressus*, בְּאֵר *puteus*, גִּוּרָן *vallis*, גִּיא *foedus*, בְּרִית *uterus*, בֶּטֶן *area*, דָּת *lex*, חֶרֶב *gladius*, יֵתֵר *paxillus*, בּוֹס *simila*, סִלָּה *planities*, כַּד *cadus*, כַּד *calix*, עֵרֶשׁ *os ossis*, עֶצֶם *arcturus*, עִישׁ *urbs*, צֶמֶד *avis*, צֶמֶד *grex*, צֶמֶד *frustum*, פֶּת *sponda*, רֶשֶׁת *rete*, תֵּבֵל *orbis terrarum*, רַבָּא *myrias*.

II. *Respectu significationis* Nomen est *Substantivum*, vel *Adiectivum*: vtrique conueniunt *Accidentia Genus, Numerus, Casus, Declinatio, Motio, & Status*, de quibus sequentes 5. §§.

§. I. *De Genere.*

I. *GENVS* Nominum duplex est: *Masculinum*, & *Femininum*, ex quo consequitur *Commune duorum*. Neutro carent *Hebræi*, consequenter etiam *communium*. In *Adiectiuis absolute* positis *Neutrum* exprimitur modo per *Masculinum*, vt *Gen. 24. 25.* לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלַיָּךְ *non poterimus loqui contra te malum, aut bonum*: modo per *Femininum*, vt *Gen. 44. 4.* שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה *retribuistis malum pro bono.*

II. *Genus* cognoscitur vel ex *significatione*, vel ex *terminatione*: sic *significatione Masculina* sunt *Nomina Virorum, Fluviorum, Montium, Populorum, Mensum*. *Feminina* sunt *Nomina Mulierum, Urbium, Regionum, & Membrorum*, præsertim *natura geminorum*, quamquam hæc apud *Chaldæos* forment *pluralem masculinam*.

Gerundia Latinorum exprimunt, vel per Coniunctivum resoluuntur.

CAPVT II.

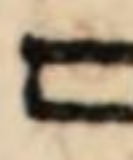
De Voce constituta.



Haftenus de comunibus vocum adfectionibus: sequitur iam earum diuifio, & aliae sunt *flexibiles*, aliae *inflexibiles*. Flexibilia sunt *Nomen*, & *Verbum*: inflexibilis *Dictio*. *Nomen* complectitur *Pronomen*, *Verbum* includit *Participium*, *Dictio* comprehendit *Particulas indeclinabiles*, scilicet *Præpositiones*, *Aduerbia*, *Interiectiones*, & *Coniunctiones*.

SECTIO I.

De Nomine.

I. **NOMEN** hebraice  respectu originis est vel *perfectum*, constans tribus litteris radicalibus: vel *imperfectum*, cui vna, aut duæ radicales defunt: vel *heemanticum*, dum ad illud formandum Radici littera seruilis præ-vel suffigitur.

gesch, vt **הַדּוֹר** o *generatio*! In fine No-
minum *Loci*, vel *Temporis* notat *in*, *ad*,
versus, & dicitur *Locale*, vt **הַשָּׁמַיִם** *in* cœ-
lum. ׳ notat & copulativum, vel *sed* dis-
iunctivum: ante litteras **בּוֹמָה** *Bumaph*, &
litteram scheuatam (exceptis guttura-
libus, & ׳) habet Schurek. Appositum
Futuro cum Pathach, Præterito cum
Scheua, significationem eorum immu-
tat, & *Conversum* dicitur; & hoc casu
cum Futuro litteræ sequenti (excepto
׳ scheuato (p. 10.) imprimit Dagesch.
כּ notat 1.) *Aduerbum similitudinis* si-
cut. 2.) *Præpositiones secundum, iuxta,*
circiter. ל 1.) est *Articulus Datiui, vel*
Genitiui Possessoris, siue Auctoris. 2.)
notat *Præpositiones in, ad, super, contra.*
כּ significat *Præpositiones in, cum, pro,*
propter: item causam, modum, instrumen-
tum. Litterarum בּלּ punctum ordina-
rium est Scheua: præfixæ Nominibus,
& Participiis sæpe *per syncopen* exclu-
dunt ה *demonstrativum*, seruata illius vo-
cali, vt **בַּשָּׁמַיִם** *pro בַּשָּׁמַיִם in cœlis.* Lit-
teræ בּלּ *bachlam* præfixæ Infinitiuo
Gerun-

חַיִּית *bestia*. ' cum Chirek frequenter apponitur otiose in fine. 1.) Particulis, vt מִן *pro a, ab*. 2.) Participiis, vt אֹסֵר *pro ligans*, Gen. 49. 11. 3.) Affixo feminino ךְּ, vt חַיִּיִּךְ *pro חַיִּיךְ vita tua*, Psalm. 103. 4. ם apponitur otiose in fine quandoque Præteritis, vt יָדְעוּ *cognouerunt*, Deut. 8. 3. Sæpissime Futuris, maxime apud Chaldæos. ךְּ paragogicum est in Infinitiuo Verborum Imperfectorum prima ' & ךְּ.

III. *Litteræ Epentheticæ* sunt אֵין *Euin*, & quidem אֵין sæpe otiose in medio interponitur post vocalem quieti suæ homogeneam, vt אֵין *pro אֵין piscis*. ' tam quiescens, quam mobile per vocalem, inferitur in medio otiose, vt וְאֵשְׁקוּלָהּ *appendi*, Esdræ 8. 15. מִדֵּיהֶם *pro מִדֵּיהֶם vestis eorum*. 2. Sam. 10. 4. ' sæpissime otiosum est post vocalem homogeneam, maxime apud Chaldæos. ךְּ frequens est inter quædam affixa Verborum, & in Particulis.

IV. *Litteræ Consignificatiuæ* sunt מִשָּׁה *ex* מִן *concisum* significat *a, ab, ex,*

tiales, quæ voci constitutæ superadduntur, & quidem vel otiose in fine, & dicuntur *Paragogicæ*; vel in medio, & vocantur *Epentheticæ*, seu interiectitiæ: vel negotiose in principio, & in fine, & dicuntur *Consignificatiuæ*.

II. *Litteræ Paragogicæ*, quæ voci otiose apponuntur in fine, sunt אֶהְיֶינָה *Ehevinoth*. & rarius apud Hebræos, frequenter vero apud Chaldæos est paragogicum in fine verborum, vt אָבוּא *voluerunt*, *Isaiæ 28. 12*. Et in aliis vocibus, vt נִקְיָא *insons*, *Ioel 3. v. 4*. ה præmisso frequentius est, & apponitur 1.) verbis in Futuro & Imperatiuo, vt אֶשְׁמְרָה pro אֶשְׁמֹר *custodiam*, שְׁמָעָה *audi*. 2.) Nominibus interdum Masculinis, vt לַיְלָה pro לַיְלָה *nox*: femininis sæpius, ה in ת mutando, vt שְׁוֹעָתָה pro שְׁוֹעָה *salus*. 3.) Affixis קִרְבָּנָה pro לָךְ *tibi*, & יֵן pro לָכָה *venter earum*. 4.) Pronominibus absolutis, vt אֵלֶּה pro הֵם *isti*. 5.) Aduerbiis, vt אֵיךְ pro אֵיכָה *quomodo?* & paragogice rarius apponitur Nomini cum Cholem, vt חַיְתוֹ pro חַיָּה

Radicem, sed vere laboriosum, & fallacem veteres Grammatici his versibus expressere :

Abiice Seruiles, & tres si forte supersint,
Radicem Thematis noueris esse tui.

Si tantum remanere duas, vnamue videres,
Aut nullam, reddas, quidquid vbique
potes.

Si neq; sic Radix tibi prodeat, adde vel *Aleph*,
Nun, vel *Iod* capiti, vel dato *Vau* medio.

Aut *He* postponas, aut conduplicato secundam,

Vera statim Radix pullulat inde tibi.

Quidquid ab expositæ normæ discesserit
vfu,

Ipse vel hoc VSVS lector amice dabit.

§. II. De Litteris Seruilibus.

I. Litteræ Seruiles sunt, quæ quandoque constituunt Radicem, quandoque autem seruiunt ad formandas Voces, & harum Accidentia, atque ideo *Dubiæ* nuncupantur. Ex his aliæ sunt *Essentiales* septem *האמנותי* *Heemantica* dictæ, quæ ex Verbis possunt facere Nomina, in Nominibus iterum formant Genera, & Numeros, in Verbis Tempora, & Coniugationes. Aliæ sunt *Extraessentiales*,

§. I. De Litteris Radicalibus.

I. Ratione Etymologiæ vox est vel *primitiua*, seu ipsa *Radix*, Hebræis שֹׁרֶשׁ dicta, quæ regulariter tribus litteris constat, & consistit in tertia persona masculina Præteriti coniugationis primæ, vt מֶלֶךְ *regnavit*. Vel *deriuata*, quæ a Radice formatur, & descendit, aut sola punctorum mutatione, vt מֶלֶךְ *rex*: aut litterarum seruilium (pag. 5.) adiectione, vt מְלִיכָה *regnum*.

II. Vtraque vox, tam primitiua, quam deriuata iterum vel est *perfecta*, in qua tres litteræ radicales seruantur: vel *imperfecta*, quum vna, aut duæ radicales supprimuntur, vt אִבִּי *Pater*, ab אָבָה *voluit*, מִתָּה *donum*, a נָתַן *dedit*.

III. Radix ergo cuiusque vocis regulariter tribus litteris constat, & nisi tres sint ex *certis radicalibus* (pag. 5.) non sine magna difficultate eruitur. Reliquæ enim seruiles, aliis *dubiæ*, etsi quandoque constituent radicem, non raro tamen supprimuntur, & pereunt.

IV. Modum eruendi, & inueniendi
Ra-

V. Præter Accentus, & Puncta adhuc voci in textu sacro apponitur nota (ס) כְּתִיב קֶרִי *Keri Kethiv lege scriptum*, quæ indicat vocem aliter scriptam, & aliter legendam esse, quam correctionem Masora in margine indicat, sic Gen. 25. 23. pro גִּזְרֵי legendum גִּזְרֵי gentes. De notis Masoreticis vide Buxtorfium in Tiberiade.

Nota: Apud Chaldaeos eadem Accentuum est ratio, quæ apud Hebræos, saltem in Daniele, & Esdra: apud Paraphrastas autem Accentus desunt, nisi quod Targum Onkeli in Mosen eos ad normam textus Hebraici adscriptos habeat.

SECTIO III.

De Vocis Notatione.

EX Syllaba vna, vel pluribus, & Accentibus, qui has afficiunt, constituuntur voces; harum affectio altera est *Notatio*, qua cuiusque vocis origo, seu Etymologia inquiritur.

§. I.

voce plerumque loco Metheg ante se habet Munach, vel Kadma, vt יהעצים & *ligna*, Gen. 22. 7. 2.) Gereſch comitatur Kadma loco Metheg, vt וילכו & *abiuerunt*, Num. 33. 8. 3.) Tiphcha ante se habet Merca pro Metheg, vt ויטמנהו & *abscondit eum*, Exod. 2. v. 12. 4.) Reuia comitem habet Munach: ותעצבו *dolore afficiamini*, Gen. 45. 5.

IV. Alter euphonicus non tam Accentus, quam priuatio Accentus, est מקף *Maccaph*, cinctus, estque lineola (-) qua duæ, vel tres voces ita connectuntur, vt cum vltima sub eodem tono efferantur; fit hoc potissimum in monosyllabis, aliis polysyllabis ante, vel postpositis, vt Gen. 1. 11. אשר זרעו בו על- *cuius semen in eo super terram*. Priuat hic accentus vocem priorem tono suo, & simul plerumque puncta longa & mutat in opposita breuia. Sæpe tamen voces ante Maccaph per Metheg sustentantur, vt לא יבול *non decider* Psal. 1. 3.

V. Præ-

má - será tradidit fem. Figura eius eadem est, quæ accentus Silluk; differt ab illo, quod hic quibuscumque vocibus, & in prima, vel secunda syllaba apponatur, ille vero ultimam, vel penultimam versus syllabam occupet, & sequentem habeat Soph-Pafuk, vt *Gen. 1. 1.* *עַל־פְּנֵי הַמַּיִם* *super faciem aquarum.*

II. Vfus eius est 1.) in tertia syllaba ante accentum tonicum, si neque in Dagesch, neque in Scheua definat, vt *הָאֶחָד* *unus.* 2.) post vocales longas accentu tonico ante Scheua destitutas, ut *הָיְתָה* *fuit*, *Gen. 1. 2.* 3.) post Vocales breues ante Scheua, si valent longas, vt *הַלְלוּ* pro *הִלְלוּ* *laudate.* 4.) ante Dagesch forte in polyfyllabis, vt *וַיִּשְׁמְעוּ* & *audiuerunt.* 5.) ante Scheua compositum, vt *נַעֲשֶׂה* *faciamus.* 6.) post Chirek in futuris verborum *הָיָה* *fuit*, & *חָיָה* *vixit.*

III. Sæpe in eadem voce polyfyllaba duo sunt Metheg, quorum alteri non raro Accentus tonicus substituitur: nam 1.) Sakeph-káton in eadem voce

culam לֹא *ne*, & ׀ *conuersum* Futuri terminati in litteram radicalem mobilem, quam immediate præcedunt duæ vocales longæ, quarum posterior tum in oppositam breuem, nempe in ׀, & ׀ vel alternans Schurek in ׀ Kamez-Chatuph mutatur, vt אֵל תִּלָּחֶם *ne pugnēs*, וַיָּקִים תִּלָּחֶם & *surrexit*, pro וַיָּקִים תִּלָּחֶם

X. Ex penultima ad vltimam descendit Accentus coniunctiuus, & distinctiuus minor ob præfixum ׀ conuersum Præteriti in personis penacutis (præter primam pluralem) si sequens dictio accentum non habet in prima syllaba, vt וְשָׁמְרָהּ & *custodies*. Excipiuntur Verba, quorum tertia radicalis est לֹא, vel הָ, præter vnum וְאַפִּיתָ & *pinfes*, *Leu. 24. 5.*

§. II. De Accentu Euphonico, & Keri-Kethiv.

I. Accentus Euphonicus duplex est, לֹא *Metheg*, *frænum*, & ׀ *Maccaph*, *cinctus*. Metheg linguam refrænat, vt syllaba decore pronuncietur, & quodammodo a reliqua voce suspendatur, vt מַסְרָהּ

iecta est. A terminatione י' excipiuntur particulæ הַנִּי *ecce ego*, & מִנִּי *à me*. 2.) in ה locale, & paragogicum, non præcedente in Nominibus Scheua duplici, & in Verbis Scheua quouis. 3.) Vocalis longior vocis, in litteram radicalem terminatæ, ordinarie accentum habet, nisi ipsa sit radix, vt קוֹרֵשׁ *Sanctitas*, סֵפֶר *liber*. 4.) Definentia in יֵרֶע, יָעַר, & יֵרֶע, vt יֵרֶע *pestis*, יָעַר *puer*, יֵרֶע *semen*, שָׁמַיִם *Cœli*.

VIII. Propter sedem naturalem Accentus distinctiui maioris Imperatorum Silluk, & Athnach, Regum Segolta, Sakeph-káton, Sakeph-gádol, & Tiphcha, nec non Ducis Reuia (reliquorum minorum rarius) Pathach vltimæ, & penultimæ, ac Segol vltimæ syllabæ mutantur in Kamez, vt יָשָׁב *stetit*, יָשָׁב *sedit*, Psal. I. 1.

IX. Transfertur Accentus coniunctiuus ex vltima in penultimam syllabam 1.) ob sequentem vocem monosyllabam, aut disyllabam penacutam, vt קָרָא לַיְלָה *vocavit noctem*. 2.) ob particulam

musica, & versuum breuitas exigere videtur.

V. Ex his recensitis Accentibus alii ultimam vocis litteram afficiunt, & vocantur *postpositiui*, nempe Segolta, Sarka, Paschtá, Telischá-Ketanná; alii primam, vt in Prosaicis Telischá gedolá, Iethiv, & in Metricis Tiphchá, qui *præpositiui* adpellantur.

VI. Quælibet vox, nisi alteri per Maccaph coniungatur, accentum tonicum vnum habet: si duo diuersi sunt in diuersis vocis syllabis, posterior tantum est Tonicus, prior vero vice Metheg est Euphonicus.

VII. Accentus tonicus ex natura sua ultimam syllabam occupat, vnde voce a fine crescente ad hoc incrementum descendit, vt דָּבָר *Verbum*, דְּבָרִים *verba*. Excipiuntur, & sunt penacuta (i. desinentia in seruilia תִּי, תָּ, תִּי in Verbis, מוֹ, & נִי non præcedente proxime Scheua mobili. A terminatione tamen iterum excipitur Imperatiuus, & quoties tertia radicalis ה ab-

Káton, טָ Sakeph-Gádol, יִ Tiphcha, & in Metricis יִ Merca-mahpachatus. 3.) Duces octo: טָ Reuiá, טָ Sarka, יִ Paschta, מְ Iethiv, יִ Teuir, מְ Merca-Kephula, in Metricis יִ Reuia Gereschatus, & pro hoc alternans טָ Schalscheleth cum Pesik. 4.) Comites sex: פָ Pafer, (& pro hoc alternans טָ Karne-Párá) פָ Telischá Gedolá, פָ Geresch (& alternans יִ Gereschaim) & פָ Pesik.

IV. Coniunctiui, seu Serui sunt septem: מְ Merca, מְ Munach, מְ Mahpach, מְ Darga, טָ Kadma, יִ Telischá Ketanná, יִ Ierach.

* *In Numero Accentuum Grammatici non conueniunt, sed alii plures, alii pauciores statuunt. Desuper consule BVXTORFII Thesaurum Grammaticum, WASMVTHI Hebraismum restitutum, & alios.*

** *Libri metrici sunt יִ Iob, מְ Proverbia, מְ Psalms, qui abbreviate per אֶמֶת exprimuntur. In his alia accentuum est ratio, quam metrum, musica,*

in vltima dicitur מִלְרַע *milra*, i. e. *infra*: in penultima מִלְעֵי *milel*, *supra*.

II. Accentus tonici sunt viginti octo, * qui non omnes figura, sed sæpe solo situ, aut inuersione differunt; alii supra, alii infra pinguntur, vnde litteram ad situm indicandum apponimus. Quamquam ad intelligentiam textus sacri pauci sint necessarii, & nos docendi causa accentum tonicum recta lineola (·) simus expressuri, nihilominus eorum figuras, & nomina hic placet describere.

III. Accentus tonici alii sunt *distinctiui*, qui Interpunctionum locum subeunt: alii *coniunctiui*. Distinctiui sunt 21. quorum alii magis, alii minus distinguunt; vnde 1.) vocantur *Imperatores* in libris Prosaicis duo, scilicet: ✠ *Silluk* cum *Soph-Pásuk*, valens punctum, & ֿ *Athnach* duo puncta, (hi vulgo pau-
sæ dicuntur.) In Metricis libris vnus est Imperator *Silluk* cum *Soph-Pasuk***

2.) *Reges* quinque: ֿ *Segolta*, ֿ *Sakeph-*
B 3 *Káton*,

pit, & in posteriori casu non Schurek, sed Dagesch forte est.

** Quod in vocibus לִיהוּה, וִיהוּה, בִּיהוּה littera ' sine puncto existens sonet, fit, quod pro iis ex prisca Hebræorum consuetudine legatur בִּאֲדֹנָי Badonai &c.

SECTIO II.

De Accentibus.

Syllabam afficiunt Accentus, qui duplices sunt *Tonici*, & *Euphonici*. Accentus Tonicus (aliis Grammaticus) dat tonum syllabæ, & musicam, vel cantus rationem apud Iudæos, qui textum non tam legunt, quam cantillant, designat: Euphonicus (aliis Rhetoricus) pronunciationem syllabæ moderatur.

§. I. De Accentu Tonico.

I. Accentus tonicus ultimam, vel penultimam syllabam acuit, & eam conueniente eleuatione, vel depressione pronunciandam docet, atque sensum distinguit. Vox Accentum habens
in

tunt Scheua simplex, nec expressum, nec subintellectum, sed quiescunt in vocali præcedente, vnde etiam *quiescentes* adpellantur: * quidem, cum de se sit absona, vbique; ה fine Mappik in fine, (octies in principio, & quater in medio annotarunt Masoretæ) י post, seu in vocali sibi inscripta, puta Cholem, & Schurek, vt טוב tov, *bonus*, טובת tov, *bonitas*: * In fine fine puncto sonat vt consona, vt קו kav *linea*. י in medio fine puncto quiescit simpliciter, ** vt בית beth *domus*, בין bin *intellige*, אחיך achechâ *fratres tui*, דבריו devarav *verba eius*. In fine pariter quiescit post Chirek, & Zere, vt בתי bethi *domus mea*, בתי batte *domus plur.* Post vocales י, ו, ו, & י sonat in fine sic, vt cum his vocalibus quasi diphthongum constituat, vt אדני adonâj *Dominus (Deus)*, דברי devaraj *verba mea*, גוי Goj *gens*, בניו banui *ædificatus*.

* Si autem præterea punctum proprium habet, mouetur, seu sonat, vt יהוה Jehoua *DEVS*, צוה zivvâ *præcepit*,
B 2

Si ergo figura Kamez est ante Scheua, & intercedit aliquis Accentus, est Kamez, *a* longum, vt דָּאֻדָּר *dáudr*, *verbum*, חַכְמָה *chachema* *sapiens fuit fem.* Si vero nullus intercedit Accentus, aut figura est ante litteram dage schatam, vel ante accentum euphonicum Maccaph, est Kamez-Chatuph, seu *o* breue, vt חֹכְמָה *Chochmá* *sapientia*, וַיֵּקֶם *vaiiákom*, & surrexit, רָנִי *ronnu*, *cantate*, כָּל-אֶרֶץ *kol-erez*, *omnis terra.* ** Denique figura ante Chateph-Kamez pariter est Kamez-Chatuph, vt אֹהֶלוֹ *oholo* *tentorium eius*: quia punctum breue debet sequenti breuissimo in sono correspondere. (Num. VI.)

* *De posteriori figura, an genuina sit, confule BVXTORFIVM in thesauro Gram. pag. 26.*

** *Quodsi vox per Maccaph alteri coniuncta desinat in litteram quiescentem, figura est Kamez á longum vt בָּאֵלִי *bá li* venit mihi.*

XI. Litteræ quiescentes אֶהְיֶה *eheui* vocali propria destitutæ non admittunt

Scheua compositum, vt *חָלִי* *chali orna-*
mentum, *חָצִי* *chazi dimidium*, *עֲלִי* *eli pistil-*
lum, *חֹלִי* *choli morbus*, *חֹרִי* *chori æstus*, *עֲנִי*
oni afflictio, & similia. In medio docet
 forma Nominum *קֹדֶשׁ* *kodesch sanctitas*,
 quæ cum affixis Segol mutat in Sche-
 ua quiescens, & Cholem in Kamez-
 Chatuph, vnde *קֹדֶשׁוֹ* *kodscho, sanctitas*
eius. Si ergo media littera sit guttu-
 ralis, loco Scheua simplicis est com-
 positum nempe Chateph-Kamez, vn-
 de ab *אֹהֶל* est *אֹהֶלֹו* *obolo tentorium eius*.

X. *Kamez-Chatuph* dupliciter scribi-
 tur, nempe *ֿ*, & conuenit cum *ֿ* Ka-
 mez *à* longo: vel *ֿֿ*, & conuenit cum
ֿֿ Chateph-Kamez. * Quomodo po-
 sterior figura differat a Chateph-Ka-
 mez, dictum numero præcedente,
 quod scilicet hoc ponatur sub littera
 gutturali loco Scheua simplicis. Iam,
 qui prior figura illius *ֿ* a *ֿ* Kamez *à* vo-
 cali longa discernenda sit, sequitur.
 Dubium solum est, quum figura *ֿ* Ka-
 mez est ante Scheua, siue expres-
 sum, siue subintellectum (Num. IV.)

B

Si

simpliciter, euphoniæ consulendo, vt יהגה pro יהגה *meditabitur*: vel necessario, quando Scheua quiescens sequitur, vt תהרגו *occidetis*.

VIII. Sub littera ⚡ Radicali Scheua compositum cum præcedente vocali breui sæpe per *Crasin* contrahitur, & quidem (⚡) Chateph-Segol cum præcedente (⚡) Segol in (⚡) Zere, vt לאמר pro לאמר *dicendo*: (⚡) Chateph-Pathach cum suo (⚡) Pathach præcedente in (⚡) Pathach, vt לארני pro לארני *Domino meo*.

IX. *Chateph-Kamez* subiicitur litteris gutturalibus pro Scheua simplici eodem modo, quo Chateph-Pathach, & Chateph-Segol, idque tam ab initio, quam in medio vocis, & vel inde a (⚡) Kamez-Chatuph, quod in figura cum eo conuenit, distinguitur. In principio Chateph-Kamez esse docent Nomina, quæ sub littera non gutturali habent Scheua simplex, vt ארני *hædus*, כלי *vas*, פרי *fructus*. In simili forma, si prima radicalis fuerit gutturalis, sub ea erit Sche-

הַעֲבִיר *transfer*, הַעֲבֵר *traductus est*. Habent autem hæ litteræ gutturales in principio vocis loco Scheua simplicis 1.) ordinarie, & communiter Chateph-Pathach. 2.) Chateph-Segol, si prima radicalis est א, in Imperatiuo, & Infinitiuo Coniugationis primæ, vt אֶהְבֵּךְ *dilige*, אֶמַר *dicere*: excipiuntur duo, quæ loco Chateph-Segol habent Zere, אֶפֶק *coquite*, אֵתֵי *venite*. Item si sit prima radicalis verborum הָיָה *fuit*, & הָיָה *vixit*, vt הָיְיָה *esto*, הָיְיָה *viue*. 3.) Chateph-Kamez, si Scheua ortum est ex Cholem, vt אֶהְלִים *tentoria*, ex אֶהֱלִי

VII. In medio tamen quandoque retinetur Scheua simplex: primo quidem sub tertia radicali ה, ח, vel ע ante feruile ה, & נו, vt שָׁמַעְתָּ *audiuisti*, בָּטַחְנוּ *sperauimus*: secundo sub prima radicali ante י, vt תִּהְיֶה *eris*, מִחְיֶה *victus*. Quandoque vero Scheua compositum conciditur, seu in suas Vocales simplices resoluitur, manente nihilominus sub littera præcedente puncto primario a Gutturali substituto; fitque hoc vel sim-

unde Scheua post illud quiescit, nisi intercedat Metbeg, ut וּפְּקֹדֶה uphkod, & visita. Confer. IOH. SIMONIS *Introductio Grammatico-Critica in Ling. Hebr.* pag. 146.

**** Exprimitur Scheua in ק Kaph finali, & quando præcedens littera penultima pariter habet Scheua, ut וַיֵּשֶׁת vai-iescht, & bibit: ubi pro priori Scheua sub gutturali ה vel ע venit Pathach furtivum, ut וַיְהִי & gauisus est.**

V. Quum in principio vocis ex analogia duo Scheua concurrunt, prius mutandum est in Chirek, (vel Pathach, *infra de Statu Nominis*) ut pro בְּרַבִּי dicendum בְּרַבִּי in verbo. Quod si alterum Scheua esset sub littera ׳, abiicitur, quiescente littera, ut בִּימִי pro בִּימִי in diebus, וַיְהִי pro וַיְהִי sit.

VI. Litteræ Gutturales אהחע respuunt Scheua simplex, sed pro eo requirunt compositum; & in medio tale Punctum breuissimum simul exigit, ut præcedens Punctum breue se illi in sono conformet, ut הָעֵבֶר transire fecit, הָעֵבֶר

uis habeat euphonicum Metheg, vt
 מָסֶרָו *máseru*, tradiderunt. 5.) Post vo-
 calem breuem intercedente accentu
 euphónico Metheg siue expresse, si-
 ue subintellecto, vt וַיְהִי & וַיְהִי *vaiehi*,
 & fuit. * Regulæ hæ de Scheuamo-
 bili, & quiescente sequentibus versi-
 culis exprimuntur :

*Post longam, socium, sub Dagesch, fronte
 mouetur,*

*Post paruum, ante aliud, nec non in fine
 quiescit.*

IV. Quælibet littera in fine vocis,
 exceptis Gutturalibus א, ה, ח, habet sub
 se Scheua quiescens, vel expresse, vel
 subintellectum. ** Littera מ *mappi-*
cata autem, ה, & ע pro Scheua subintel-
 lecto, præcedente vocali longa (exce-
 pto Kamez) habent Pathach, quod so-
 nat ante litteram, & ideo a Grammati-
 cis פתח גנובה *Pathach genuud*, seu *Pathach*
furtium dicitur, vt אֱלֹהִים *Eloah*, non *Eloha*
DEUS, מָשִׁיחַ *Máschiach*, *Christus*, יֵשׁוּעַ *Ie-*
schua IESUS.

* ו in principio pro י positum breue est,
 unde

tantur. Quin immo ex integris vocibus quandoque sola Puncta ponuntur, litteris in margine notatis. Vide exempla adducta a GOTTOFREDO STEINBRECHERO in Grammat. Wasmuth. pag. mihi 65. seq.

III. Punctum : *Scheua*, quod vocalis impropria ideo dicitur, sæpe quiescit, & tum littera superposita syllabæ priorì adiungitur. Sonat autem in principio brevissime, vt בְּרִית *berith*, q. d. *brith*, *fœdus*. In fine simpliciter quiescit, sonante tamen littera, vt הָלַךְ *hálach* iuit : etiam geminum, vt וַיִּשָּׂא *vaiiescht* & *bi-bit*. In medio pariter ἀφωρον, mutum est, seu quiescit, nisi vox sine eo sonante difficulter pronunciaretur, quod fit 1.) Si *Scheua* sit in medio sub littera dageschata, vt לִמְדוּ *limmedu*, non *limmdu*, *docuerunt*. 2.) Si sit in medio sub prima littera geminata, vt הָלְלוּ *halelu*, non *hallu*, *laudate*. 3.) Si sit post alterum *Scheua*, vt יִלְמְדוּ *iilmedu*, non *iilmdu*, *discent*. 4.) Post vocalem longam carentem accentu tonico, quam-

uis

V. Dagesch forte plerumque defectum unius litteræ radicalis compensat, ut *אֵן appo*, pro *אִן ira eius*. Sæpe tamen euphoniæ gratia tantum, nulla exigente ratione, imprimitur, vel in medio, vel initio vocis.

§. IV. De Syllaba.

I. Ex littera, & Puncto vocali constituitur syllaba, sic, ut littera sonet ante punctum vocale, & syllabizationis, ac lectionis initium fiat a dextra sinistram versus: Hebræi enim, & cum iis aliæ nationes Orientales a dextra ad sinistram scribere, & legere solent, ut *בְּרֵאשִׁית* be-re-schith *in principio*.

II. Quælibet littera suam requirit vocalem, præter litteras in fine vocis, & quiescentes, * quæ præcedenti syllabæ adiunguntur, ut *בְּרִית* berith, *fœdus*, *בָּרָא* bārâ, *creavit*, *מֹשֶׁה* Mosche, *Moses*.

* Litteræ quiescentes *אֵהוּ* sæpe eliduntur simpliciter, sæpe manente vocali, quam elisionem etiam aliæ litteræ imitantur.

uersa ē Raphe dicta, quod adhuc fit in Iudæorum libris Hebræo-Germanicis.

III. *Dagesch forte geminat litteram, vt למד limmed, docuit, & imprimitur omnibus litteris, exceptis Gutturalibus אהחע, & harum æmula ך, * ordinarie post vocalem breuem: quodsi post vocalem longam obtingat, hæc corripitur in oppositam breuem. Dignoscitur in litteris adspiratis a Dagesch leni, quod hoc in principio, & fine vocis, vel in medio post Scheua quiescens locum habeat, sic in voce דִּבַּרְתָּ dibbartá locutus es, primum & vltimum Dagesch lene, medium forte est.*

** Obseruarunt tamen Masoretæ litteram ך quater, ך vero duodecies cum Dagesch scriptum.*

IV. *Eiicitur Dagesch forte e littera Scheuata, imprimis ך, cum id accentus Metheg compensat, & itum vocalis breuis valet longam, vt הללי hallelu, laudate, ויהי va-
iehi, & fuit.*

V. Da-

tra contextum 1.) post Scheua quiescens, siue expressum, siue subintellectum (infra pag. 12.) 2.) Post Accentum distinctivum. 3.) Quandoque euphoniæ causa post litteram quiescentem (p. 5.) In *medio vocis* post Scheua quiescens. Excipitur 1.) si Scheua quiescat ob præfixam litteram serui-lem extraessentialem, infra pag. 30.) 2.) Si Scheua quiescens ortum sit e Kamez, Zere, Cholem, vel Segol in constructo plurali. 3.) Ante syllabam ך, & in ך affixorum. 4.) Si Scheua quiescat post concisum Scheua compositum. 5.) Si in Infinitiuo, & Imperatiuo Coniugationis primæ tertia radicalis est adspirata. Præterea sunt quædam singularia. In *sine vocis* post Scheua quiescens, vel Pathach vicarium ך Scheua.

* Sonant tum hæ litteræ א b, ג d, (quamquam in his duabus adspiratio non attendatur) כ p, ט. Olim super has litteras, cum adspiratæ erant, scribebatur virgula trans-

3.) *An Puncta Vocalia ipsis litteris fuerint coæua, an vero serius inuenta, res est iam olim sat, superque ventilata. Confer. IULIUS BARTHOLOCCIUS in Bibliotheca Rabbinica. IOAN. BVXTORFIUS in Tract. de Punctorum Hebr. antiquitate. IOANNES MORINVS, LVDOV. CAPELLVS, aliique a IOAN. SIMONE in Introduct. Grammatico - Critica in Ling. Hebr. pag. 90. seq. citati.*

§. III. De Punctis non Vocalibus.

I. Puncta non Vocalia duo sunt : מַפֿיק Mappik, *Eductor*, & דָּגֶשׁ Dagesch, *Punctum*. Mappik punctum est litteræ ם infixum, quod facit illam sonare in fine, vbi alias vocali destituta quiesceret, vt תָּמָה *thámah*, *stupuit*.

II. *Dagesch* est Punctum aliis litteris impressum. Id duplex est, *lene*, & *forte*. *Lene* imprimitur tantum sex litteris adspiratis כֶּפֶת בֶּגֶד (p. 5. III.) iisque adspirationem tollit, * *ab initio vocis* quidem extra contextum semper: in-
tra

autem impuræ 1.) Quæ includunt litteram vel *explicite*, vel *implicite quiescentem*, vt *היכל* *Hechál templum*, *קמח* *Kámach seges*, construct. pro *קמח* a *קום* 2.) Quæ includunt compensationem formæ *dageschandæ* in sequenti gutturali, vel harum æmula *ח*, vt *פרש* *Párásch Eques* (est enim formæ *גנב* *Ganúv fur*) 3.) Quæ sub prima Radicali includunt defectum mediæ geminatæ, vt *קק* a *קק* *comminuit*. 4.) Quæ post se habent *Dagesch forte*, vt *למד* *limmed docuit*. Sed de his plura suo loco. vid. MART. TROSTII, & G. P. ZVNCKELII *Dissertatio de mutatione Punctorum Hebr. generali*.

Nota 1.) Kamez a longum, nobis sonat ut a Germanicum in aber.

2.) Chirek magn. *ח*, Cholem sæpe fulcrum suum, seu litteram abiciunt, vt *הקמתי* pro *הקימותי* *hakimoti erexi*. Et Cholem non raro per punctum diacriticum litterarum *ש* *ח* *ע* designatur, vt *חשך* *Choschech*, tenebræ, *שנה* *Sone*, Ofor.

Ethan, non quod semper seruiant, sed seruire possint.

Nota 1.) Ex Radicalibus 7 & 2 seruiunt quandoque pro 7 characteristica coniugationum passiuarum, ut infra de Verbis tradetur.

2.) Littera 7 apud Chaldaeos est seruilis : contra 2 radicalis.

§. II. De Punctis Vocalibus.

I. Puncta, quæ Hebræis, & Chaldaeis Vocalium loco sunt, numerantur 14. quorum sequens Quantitas, Figura, & Valor est.

<i>Longa.</i>	<i>Breui.</i>	<i>Breuissima.</i>
Kamez ˆ á	Pathach - a	Scheua : e
Zere ˙ e	Segol ˙ e	Chateph-Pathach ˆ a
Chirek magnū	Chirek parū ˙ i	Chateph-Segol ˙ e
Cholem ˆ o	Kamez chatuph ˆ o	Chateph-Kamez ˆ o
Schurek ˆ u	Kibbuz ˙ u	

II. Ex his Vocalibus respectu incrementi vocis aliæ sunt *Mutabiles*, aliæ *Immutabiles*. Mutabiles sunt Vocales *puræ*: Immutabiles *impuræ*. Sunt autem

fola litterarum eiusdem organi permutatione, vt ex Hebr. *דָּבָה* fit Chaldaicum *טבא* *infamia*, ex Hebr. *גְּפִיִּית* Chald. *פִּרְיִית* *sulphur*, ex *פִּרְיִיל* *ferrum* &c.

III. Ratione lectionis litteræ aliæ sunt *quiescentes* *אֶהוּי* *Eheui*, quæ interdum vocali destitutæ quiescunt, seu non sonant: aliæ *adspiratæ* *בִּגְד כֶּפֶת* *Begad Kephath*, quæ adspirationem inuoluunt.

IV. Ratione figuræ aliæ sibi sunt multum similes *א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת* Aliæ *dilatabiles* *א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת*, quæ ad spatia linearum explenda seruiunt: Hebræi enim voces in fine linearum non diuidunt, vti fit in nostris linguis.

V. Ratione Etymologiæ litteræ aliæ sunt *Radicales* vndecim: *א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת* memoriæ causa his vocibus contentæ: *טפסר קג זע צדק* *Princeps saltauit, mota est iustitia*, quæ semper sunt constitutiue Radicis. Aliæ *Seruiles* vndecim, quas Grammatici tribus Nominibus Propriis complectuntur: *משה* *Moses*, *קלבל* *Caleb*, & *איתן* *Ethan*,

pressere modo per g, ut עמרה Gommorra, modo per h, ut עבר Heber.

5.) *Littera ש Schin sonat S, & א a in pronuntiatione non differt, dum punctum, quod ideo diacriticum vocatur, habet in sinistra parte ש*

§. I. *Diuisio Litterarum.*

I. Litteræ diuiduntur secundum pronuntiationis organa in quinque Ordines, scilicet in

Gutturales אהחה Ahacha.

Linguales דטלנת Datlenath.

Palatinas גיכק Gichak.

Dentales זסזרש Sazeraſch.

Labiales בומפ Bumaph.

II. Hæc Litterarum diuisio non omnino vana est, atque inutilis: siquidem litteræ eiusdem Organi inter se facile permutantur, quemadmodum etiam fit in Lingua Græca (vid. Epitome nostra Linguae Græcæ p. 9.) non tantum in eadem lingua, ut יעק & יעק clamauit, צחק & צחק risit, lusit; sed ex vocibus Hebræis multæ fiunt Chaldææ sola

De Litterarum Nominibus, Figuris,
& significatione confer. IOH. SIMONIS
Introductio Grammatico-Critica in ling. Hebr.
p. 60.

Nota 1.) *Quinque Litteræ in fine vocis
aliter pinguntur, scilicet Kaph ך, &
valet in Numeris 500. Mem ם 600.
Nun ן 700. Pe ף 800. Zade ץ 900.*

2.) *Numeri intermedii sunt Decadibus,
& Centuriis Vnitates addendo, ut 8'
11. ב' 12. ג' 13. ד' 14. (15. tamen
non exprimunt Hebræi per ה', eo quod
ה' Jah sit nomen DEI, sed pro eo po-
nunt טו) Chaldæis vero ה' est 15. &
sic כא 21. לב 32. קג 103.*

3.) *Cum Iudæi in Chronologia nobiscum
multum differant, ex æra nostra v.g.
1755. eruitur illorum annus a mundo
condito, subtrahendo טו 240. estque
illis לפרט קטו 515. Lifrat
káton, supputatione minore,
(לפ"ק) omisso scilicet numero millena-
rio, seu uniuersim a M. C. 5515.*

4.) *Sonus litteræ ץ Aïn nobis incogni-
tus est; LXX. Interpretes illam ex-*

SECTIO I.

De Litteris.

Litteras Hebræi, & Chaldæi numerant
viginti duas, viginti consonas, & duas ab-
sonas, seu sine sono, earum sequens est

Nomen.	Figura.	Sonus, seu valor.	Num.
אֵלֶף Aleph	א	Absona, seu sine sono.	1
בֵּית Beth	ב	Vlene, & B,	2
גִּמֶּל Gimel	ג	Gh, g,	3
דָּלֶת Daleth	ד	Dh, d,	4
הֵא He	ה	H,	5
וָו Vau	ו	V,	6
זַיִן Zaiin	ז	Z Gallic. seu S molle.	7
חֵית Cheth	ח	Ch,	8
טֵת Teth	ט	T,	9
יֹד Jod	י	J,	10
כַּף Kaph	כ	Ch, K,	20
לָמֶד Lamed	ל	L,	30
מֶם Mem	מ	M,	40
נֹן Nun	נ	N,	50
סָמֶךְ Samech	ס	S forte,	60
עֵין Aiin	ע	non sonat, vt א	70
פֶּה Pe	פ	Ph, P,	80
צָדֶה Zade	צ	Z,	90
קוֹף Koph	ק	Q, K,	100
רֵישׁ Resch	ר	R,	200
שִׁין Schin	ש	Sch, S,	300
תָּו Tau	ת	Th, T,	400



PARS I.

De Etymologia.



Etymologia, prima Grammaticæ pars, Vocum singularum proprietates explicat; Voces e Litteris, & Syllabis constant; recto ergo ordine prius de his tamquam primis Elementis tractatur.

CAPVT I.

De Ratione legendi.



Ad Rationem legendi, Hebræis & Chaldæis communem spectant *Litteræ*, *Puncta* tum Vocalia, tum non Vocalia, Syllabæ, & *Accentus*.

A

SE.

Conspect. hoc opere contentorum.

de Verbo in genere	- -	pag. 62
de Verbis perfectis	- -	73
de Verbis imperfectis	- -	103
- - - imperf. quiescentia 1 ^{ma} .		112
- - - imperf. quiesc. 2 ^{da} .	-	116
- - - imperf. quiesc. 3 ^{tia} .	-	119
de Verbis imperf. defect. 1 ^{ma} .	-	103
- - - imperfect. defect. 2 ^{da} .		107
de Verbis Anomalis	- -	136
- - - Compositis	- -	134
de Vocalium mutatione ratione		
Status	. - -	50
- - - ratione numeri	- -	42
- - - ratione affixorum	-	162
- - - ratione Acentus	- -	24
de Voce constituta	- -	35

PARS

- - eius vfus - -	pag. 14
de Silluk - -	24
- - eius differentia a Metheg	26
de Statu Nominis - -	50
de Syllaba - -	10
de Syncope figura etymologica	147
de Syntaxi Nominis Subftantiui	153
de Syntaxi Adiectiui - -	157
de Syntaxi Pronom. præfixorum	160
de Syntaxi Pronominum affixo- rum cum Nominibus -	161
- - cum Verbis -	168
- - cum Diétionibus - -	172
de Syntaxi Pronom. feparatorum	173
de Syntaxi Verborum - -	176
- - Diétionum - -	184
de Vau copulatiuo & conuerfiuo	190
- - eius Vocales	34 & 190
de	

Conspectus hoc opere

de Præpositionibus	- - -	pag. 143
de Præpositionum constructione		189
de Præterito	- - -	69 & 74
de Pronomine	- - -	54
Pronomina separata, seu ab-		
soluta	- - -	55
Pronomina coniuncta	- - -	56
de Pronominum constructione	-	160
de Prosthesi figura etymologica		147
de Punctis Vocalibus	- -	6
de Punctis non Vocalibus	-	8
de Punctis puris, & impuris	-	6
de Radice, eiusque investigatione		29
de Raphe	- - -	10
de Ratione legendi	- - -	I
de Scheua simplici, quando sonet?		12
de Scheua subintellecto	- -	13
de Scheua composito	- -	14
		eius

de Notatione vocis	-	pag.	28
de Numeralibus, quid speciale ha-			
beant ?	-	-	38
de Numeris Nominum	-	-	41
de Numeris Verborum	-	-	71
de Numerorum anomalia	-	-	47
Paradigma Verbi perf. Hebraici			74
- - Chaldaici	-	-	93
- - Defectiuorum 1 ^{ma} .	-	-	104
- - Defectiuorum 2 ^{da} .	-	-	108
- - Quiescentium 1 ^{ma} .	-	-	113
- - Quiescentium 2 ^{da} .	-	-	118
- - Quiescentium 3 ^{tia} .	-	-	122
de Participiis	-	-	70 & 84
de Pathach Furtiuo	-	-	13
de Pául Participio Præteriti	-	-	86
de Personis Verborum	-	-	71
de Pleonafmo	-	-	152
			de

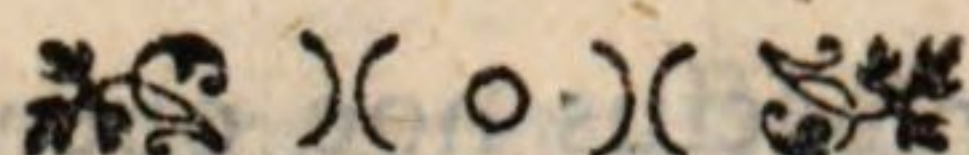
Conspectus hoc opere

de Litteris seruil.paragogicis.	pag.	31
de Litteris Gutturalib. quid sibi proprium habeant?	-	13
de Litteris Quiescentibus	- -	18
de Maccaph accentu euphonico		27
de Mappik puncto non vocali		8
de Metathesi figura etymologica		150
de Metheg, eiusque vfu	- -	25
de Motione, seu Toar Nominum		39
de Mutatione Vocalium ratione Motionis	- -	ibid.
- - ratione Numeri		42
- - ratione Status		50
- - ratione Affixo- rum	- -	162 & 169
- - ratione Accentus		24
de Nomine	- - -	35
Nomen perfectum, imperfe- ctum, vel heemanticum		ibid.
		de

de Figuris Syntacticis	-	pag. 151
de Forma Nominis	-	39
de Futuro	-	70 & 87
de Genere Nominum	-	36
de Genere Verborum	-	64
de Gradibus Nominum	-	159
de Imperatiuo	-	69 & 97
de Infinitiuo	-	69 & 80
de Interiectionibus	-	144
de Interiectionum Syntaxi	-	190
de Keri-Kethiv	-	28
de Litteris	-	2
de Litterarum divisione	-	5
de Litteris Radicalibus	-	ibid.
de Litteris Seruilibus	-	ibid.
de Litteris seruil. conſignificatiuis		32
de Litteris ſeruilib. epentheticis		ibid.
de Litteris ſeruilibus heemanticis		30
		de

Conspectus hoc opere

de Athnach	- - -	pag. 24
de Benoni Participio Præsentis		86
de Casibus	- - -	ibid.
de Characteristica Coniugat.	-	65
- - -	- Temporum	- 71
de Chateph-Kamez, qui a Ka-		
mez - Chatuph differat?		16
Compendium Lexici	- -	159
de Coniugationibus	- -	64
de Coniunctionibus	- -	145
de Coniunctionum Syntaxi	-	190
de Dagesch, quid, & quotuplex?		8
de Declinatione Nominum	-	49
de Dictione	- - -	137
de Ellipfi	- - -	151
de Enallage	- - -	152
Exercitatio analytica	-	301
de Figuris etymologicis	-	136
		de



CONSPECTVS

HOC OPERE

CONTENTORVM.

de A Ccentibus	- - -	pag. 20
Accentus alii Tonici, alii		
Euphonici	- - -	ibid.
Accentus tonici fedes	- - -	23
Accentus euphonici qui?	- - -	25
de Accentuum translatione	- - -	24
de Aduerbiis	- - -	138
de Aduerbiorum Syntaxi	- - -	185
de Affixis	- - -	57
de Affixorum constructione	- - -	161
de Aphæresi figura etymologica	- - -	147
de Apocope	- - -	150
de Apocope Quiescentium	- - -	126
de Articulis Nominum	- - -	48



*rum duarum linguarum dici queat :
post utriusque linguae Syntaxin com-
pendium Lexici Hebræo - Chaldæi ,
exercitationem analyticam , quomo-
do in subiectum librum Genesis in-
stitui possit , & debeat , adposui.
Sic enim lectionem , regulas Gram-
maticas , Syntaxeos præcepta sine
difficultate addisci , & analysin sine
ullo alio libro modicis sumptibus ,
magno tamen cum fructu fieri posse ,
compertum habeo. En totius ope-
ris conspectum !*

CON-

diit, (mitto alia) absolutum sit,
 & commendari omnino mereatur,
 non tamen id est, ex quo solo, sine
 alio adminiculo sola lingua Hebræa
 vel tradi, minus addisci queat,
 sed præter illud profecto & Lexicon
 quoddam, & Vetus Testamentum
 Hebraicum, aut saltem pars eius
 pro exercitio lectionis, & analy-
 seos requiritur, ad quæ omnia com-
 paranda multi sumptibus destituun-
 tur. His ergo ut occurrerem,
 Grammaticam Linguae Hebrææ no-
 uam ita coordinaui, ut huic præ-
 cepta Linguae Chaldææ in singulis
 Capitibus, ubi quid a Lingua He-
 bræa diuersum habet, (in potio-
 ribus enim analogæ, ut filia ma-
 trem sequitur) subiunxerim, sic-
 que iure Grammatica harmonica ha-

variae, & iustae ex defectu exemplarium querelae: alterum, inopia multorum studiosorum ad comparanda huiusmodi subsidia: quamquam enim priori, & praesertim hoc seculo multi praecelari viri ad has linguas facilius condiscendas suas contulerint operas; nihilominus annis abhinc pluribus, quibus linguas Orientales in Academia nostra tradendas suscepi, expertus sum, ab omnibus auditoribus meis aequalia exemplaria vel haberi non posse, vel ea sola, sine aliis subsidiis ad eas perdiscendas non sufficere. Etsi enim ceteroqui, exemplo sit, R. P. FINTANI LINDERI, O. S. B. ad S. Blasium in Silva Hercinia, opus Grammaticum Ebreum, quod hoc anno Vlmæ Sueuorum prodit,

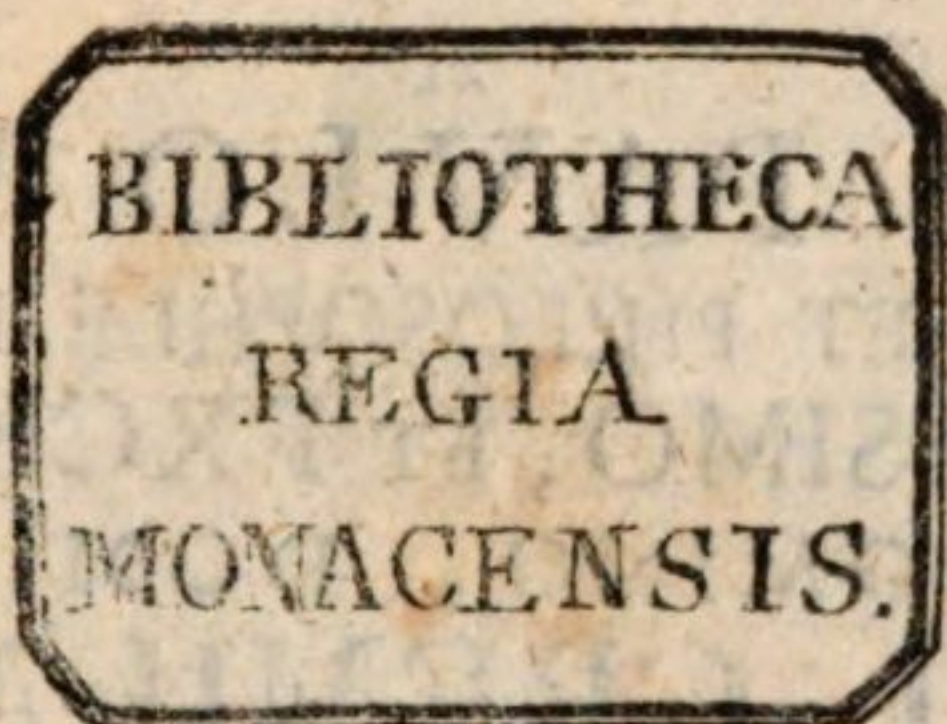


LECTORI HEBRÆOPHILO

שלום וברכה



*Edita anno superiore in
usum Academiæ nostræ
Grammatices linguæ Græ-
cæ epitome, duo potissimum fuere, quæ
me ad moliendam etiam nouam hanc
Linguæ Hebræo-Chaldææ Gramma-
ticam mouerunt : unum nimirum*

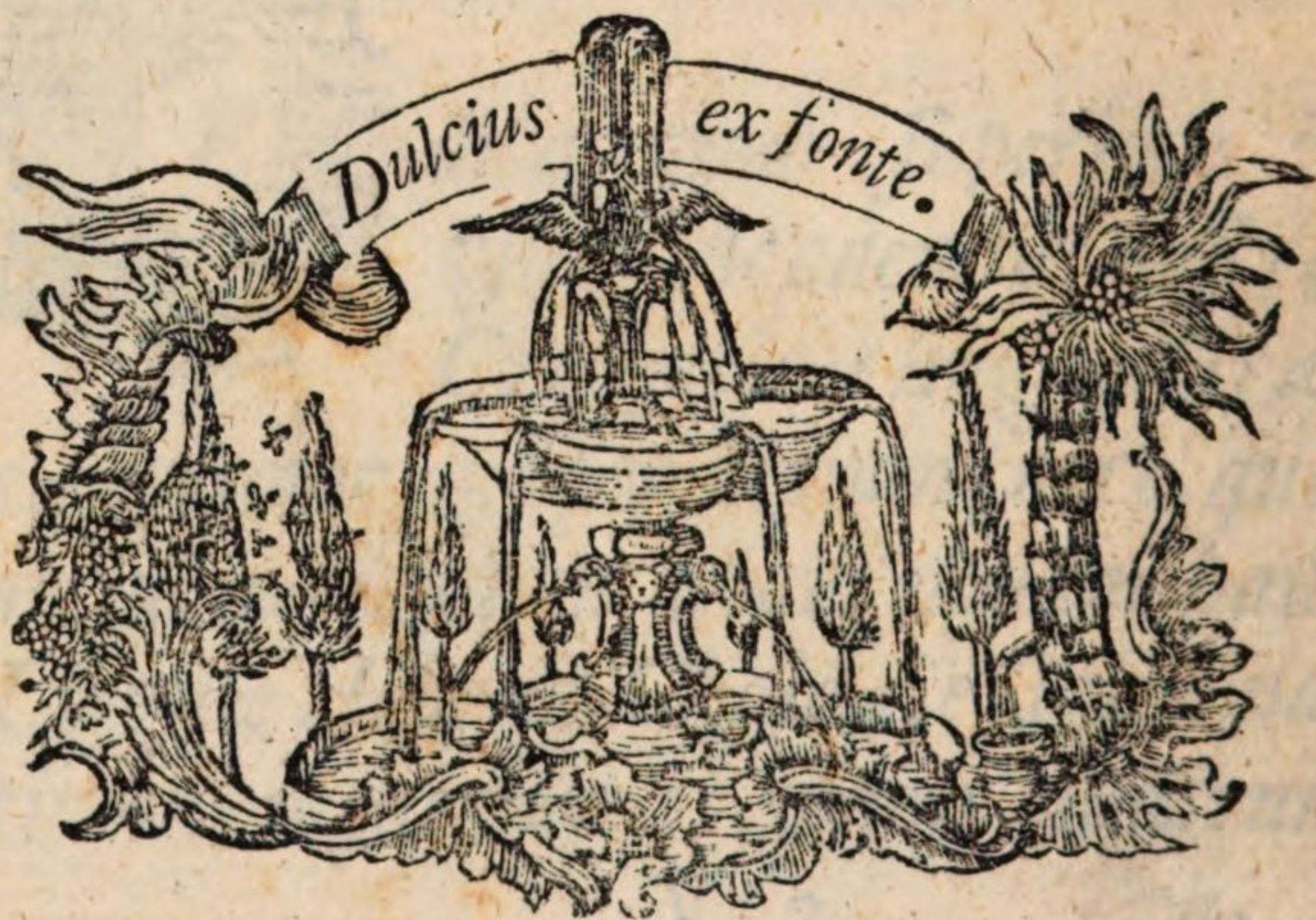


GRAMMATICA
NOVA, FACILIS, BREVIS,
HEBRÆI, CHALDÆIQUE
SERMONIS,

CVM
RADICIBVS, SEV VOCIBVS PRIMITIVIS
ET POTIORIBVS DERIVATIVIS, SIVE COMPENDIO
LEXICI HEBRÆO-CHALDAICI,
AD COMMODIOREM VSVM
SS. THEOLOGIÆ STUDIOSORVM ADORNATA

A
JOANNE PAVLO WARTHA,
AA. LL. ET PHILOSOPHIÆ DOCTORE,
REVERENDISSIMO, ET EXCELLENTISSIMO
DOMINO, DOMINO
ABBATI CREMIFANENSI,

(PLEN. TIT.) A SECRETIS, ET AB ANNO MDCCXLIV.
LINGVARVM ORIENTALIVM PROFESSORE.
ACCEDIT PRO EXERCITIO LECTIONIS, ET ANALYSEOS
LIBER GENESIS.



CVM PERMISSV SUPERIORVM.
STYRÆ, TYPIS GREGORII MENHARDT, MDCCLVI.

GRAMMATA
HEBRÆO-CHALDAICA
CVM COMPENDIO
LEXIC

*Bibl. Glott. univ.
L. II, Cp. II. Sect. I. Ling. Ebr.
B. a. Grammat.
Pg. 532.*

GRAMMATICA

HEBRÆO-CHALDAICA

CVM COMPENDIO

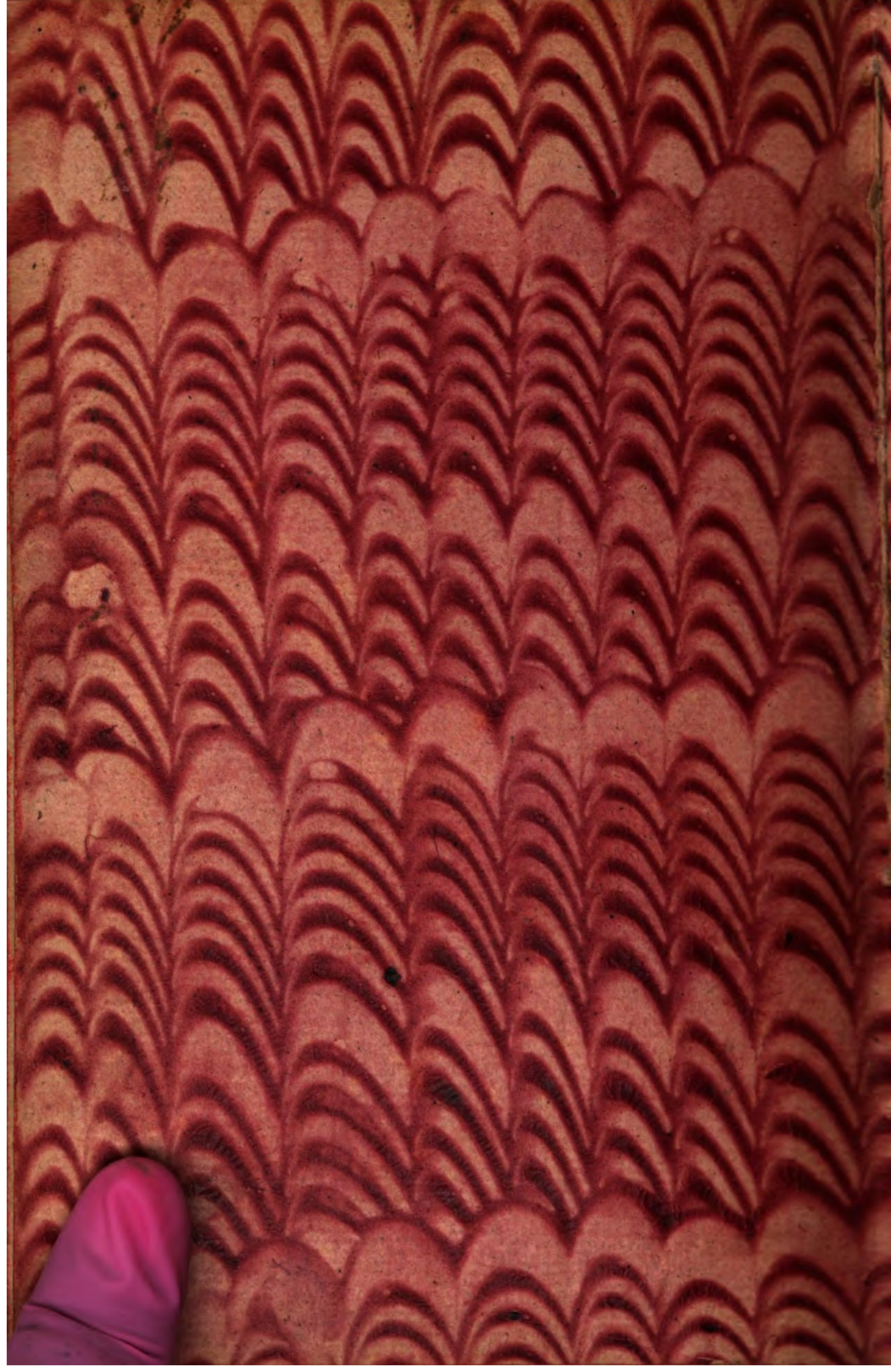
LEXICI.

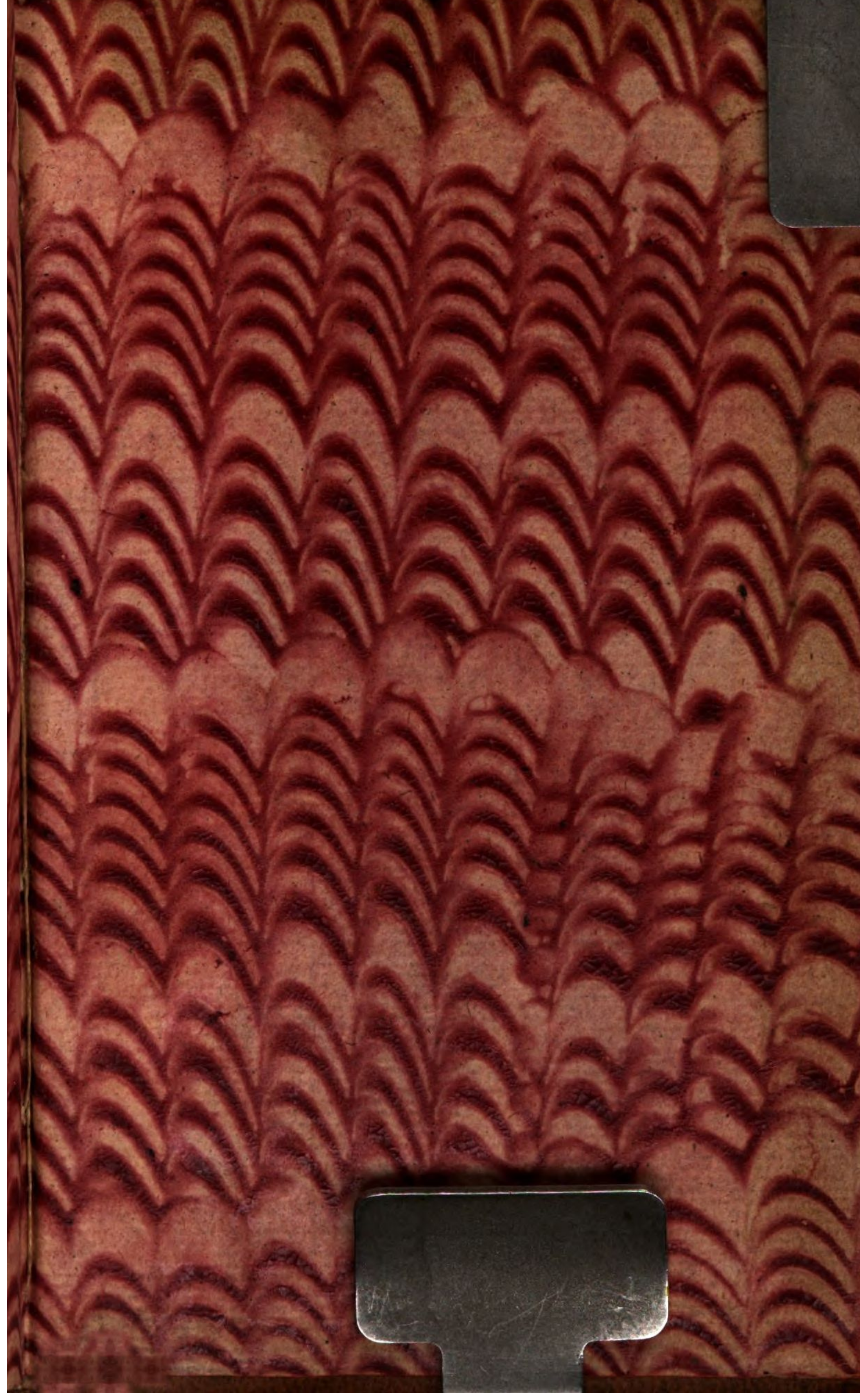
L. an.

hebr.

359.

ARTICULO
SALUDICA
APPENDIO
ARTICULO





Wartha, Johann P.

Grammatica nova hebraei chaldaeiue Sermonis

Styra 1756

L.as. 359

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10572342-4

VD18 1476525X-001